

דו"ח תקופתי לשנת 2020

חלקי הדו"ח

- חלק א - תיאור עסקי התאגיד
- חלק ב - דו"ח הוועד המנהל, הצהרות המנהלים
- חלק ג - דוחות כספיים, הצהרת אקטואר
- חלק ד - פרטים נוספים על התאגיד

חלק א - תיאור עסקי התאגיד

תוכן העניינים

חלק ראשון - פעילות האגודה ותיאור התפתחות עסקיה

1.	כללי	5
2.	מבנה האחזקות של האגודה	6
3.	שינויים בתקופת הדו"ח	7
4.	תחומי פעילות	7
5.	חלוקת רווחים	8

חלק שני - תיאור עסקי האגודה לפי תחומי פעילות

6.	תחום ביטוח כללי - ענף רכב חובה	9
7.	תחום ביטוח כללי - ענף רכב רכוש וטרקטורים	14
8.	ביטוח כללי - ענפי רכוש אחרים	19
9.	תחום ביטוח כללי - ענף ביטוח חבויות	23
10.	תחום ביטוח חיים - ריסק	26

חלק שלישי - מידע נוסף ברמת כלל האגודה

11.	מגבלות ופיקוח החלים על פעילות האגודה	28
12.	השקעות	33
13.	ביטוח משנה	33
14.	הון אנושי	37
15.	שיווק והפצה	44
16.	ספקים ונותני שירותים	45
17.	רכוש קבוע	45
18.	עונתיות	46
19.	נכסים לא מוחשיים	47
20.	גורמי סיכון	47
21.	הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה	49

חלק רביעי - היבטי ממשל תאגידי

50	דירקטורים חיצוניים	22.
50	גילוי בדבר המבקר הפנימי בתאגיד	23.
51	גילוי בדבר רואה-חשבון מבקר	24.
51	אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי ("SOX 404")	25.
52	בקרה פנימית על דיווח כספי	26.
52	היערכות ליישום משטר כושר פירעון – הדרקטיבה של הסולבנסי II	27.

חלק א - תיאור עסקי התאגיד

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ הינה מבטח, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. דו"ח זה נערך בהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, ובפרט להוראות החוזר המאוחד.

פרק זה בדו"ח התקופתי, העוסק בתיאור האגודה, התפתחותה ועסקיה, כולל גם מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על האינפורמציה הקיימת באגודה במועד הדו"ח וכולל את הערכות האגודה או כוונותיה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "האגודה מעריכה", "בכוונת האגודה", "האגודה סבורה", "צפויה" וכיו"ב, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

פרק זה כולל גם תיאור כללי ותמציתי של מוצרי ביטוח שונים. התנאים המלאים והמחייבים הם התנאים המפורטים בכל פוליסה ו/או חוזה ביטוח, לפי העניין.

הגדרות

למען הנוחות, בדו"ח תקופתי זה תהיה למונחים המפורטים להלן המשמעות הרשומה לצדם:

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ;	"האגודה" -
ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ (לשעבר, מישקי הקיבוצים סוכנות לביטוח בע"מ);	"סוכנות ביטוח חקלאי" -
עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ;	"עתודות" -
הדוחות הכספיים של האגודה ליום 31 בדצמבר 2019;	"דוחות כספיים" -
חלק הביטוח שהמבטח משאיר אצלו ושאינו מגובה בביטוח משנה;	"שייר" -
הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, לרבות בתפקידה כמפקחת על הביטוח;	"הממונה" -
חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;	"חוק הפיקוח" -

חלק ראשון - פעילות האגודה ותיאור התפתחות עסקיה

1. כללי

1.1. ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן: "ביטוח חקלאי" או "האגודה") היא אגודה שיתופית אשר נרשמה בישראל ב- 14 באפריל 1937 בשם "קופה לביטוח חקלאי הדדי אגודה שיתופית בע"מ". בשנת 1993 שינתה האגודה את שמה לשמה הנוכחי.

1.2. חברי האגודה הינם אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "אגודת האחזקות"), המחזיקה בכל יחידות ההשתתפות באגודה, למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "האגודה האחות"), בנאמנות עבור אגודת האחזקות. החברים באגודת האחזקות הינם כ- 285 קיבוצים, מושבים שיתופיים ותאגידים אחרים ממגזר ההתיישבות. לפירוט נוסף בדבר האחזקות באגודה והשינוי המבני בה, ראה [סעיף 1.5](#) להלן.

1.3. מטרת ההתאגדות של האגודה, כפי שבאה לידי ביטוי בתקנון האגודה היא, בין השאר, לעסוק בעסקי הביטוח של חבריה ושל אחרים, וכן בתחומים הקשורים בעסקי ביטוח בדרך של שיתוף ושל עזרה הדדית, וכן בכיסויים ביטוחיים המותאמים באופן ייחודי לאופי הפעילות של חבריה.

1.4. לאגודה משרדים ראשיים הפועלים ברחוב החשמונאים 95-91 בתל-אביב. לשינויים מהותיים בתקופת הדוח ראה [סעיף 14.2](#).

1.5. מוסדות האגודה

א. האסיפה הכללית - האסיפה הכללית הינה הרשות העליונה באגודה והיא מורכבת מנציגים של חברי האגודה. האסיפה הכללית מתכנסת מעת לעת, ולכל הפחות אחת לשנה, ועל סדר יומה נכללים, בין היתר, דיונים בנושא הדוחות הכספיים ואישורם.

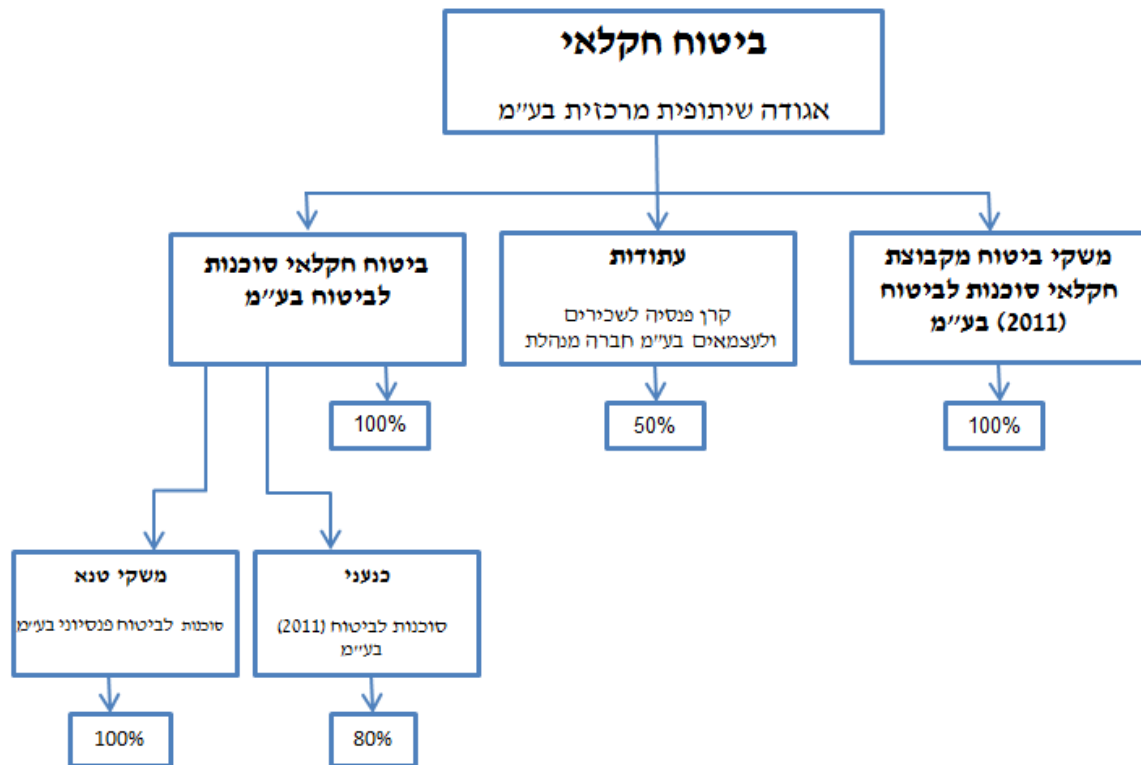
ב. הוועד המנהל - הוועד המנהל נבחר על-ידי האסיפה הכללית, והוא מורכב מנציגי חברי האגודה ונציגים חיצוניים. לוועד המנהל סמכות שירות - כל סמכויות האגודה שלא נמסרו לרשות אחרת של האגודה, ובכלל זה קביעה ואישור מסגרות ביטוח המשנה, גיבוש תקציב האגודה, קביעת מדיניות תגמול וכיו"ב.

ג. הנהלה פעילה - הנהלה הפעילה של האגודה עוסקת בתפעול מקצועי ושוטף של האגודה על-פי הנחיות מנכ"ל האגודה.

1.6. הון האגודה - הון האגודה מורכב מ-1,392,473 יחידות השתתפות. יחידת ההשתתפות מבטאת חלק מסוים ומוגדר מהון האגודה השווה ליחס שבין יחידת השתתפות אחת לבין כלל יחידות ההשתתפות שהקצתה האגודה. כל חבר חייב להיות בעלים של לפחות יחידת השתתפות אחת כתנאי לחברותו באגודה. החזקות החברים בהון האגודה הן דיפרנציאליות. אין לאגודה מגבלת הון רשום.

2. מבנה האחזקות של האגודה

2.1. תרשים מבנה האחזקות של האגודה ליום 31.12.2020 :

2.2. עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ (להלן: "עידן חדש") הנה סוכנות לביטוח בבעלות מלאה (100%) של האגודה. הסוכנות פועלת בתחום הביטוח הימי בלבד. שמה של הסוכנות השתנה למשקי ביטוח מקבוצת חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ. לפרטים נוספים ראה [סעיף 3.3](#) להלן.

2.3. עתודות (כהגדרתה לעיל) מוחזקת על ידי האגודה בשיעור של 50%, כאשר 50% האחזקה האחרים בידי כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "כלל ביטוח"). על-פי הנחיות הממונה עתודות היא קרן מאוזנת ואשר מ-1 באפריל 1995 אינה רשאית לקבל חברים חדשים.

2.4. סוכנות ביטוח חקלאי (כהגדרתה לעיל), הינה חברה בת בבעלות מלאה (100%) של האגודה. סוכנות ביטוח חקלאי משווקת פוליסות בתחום הביטוח הכללי וכן בענפי ביטוח בהם לא פועלת האגודה: פנסיה, בריאות, סיעוד, נסיעות לחו"ל ועוד באמצעות חברה בת שלה משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ. סוכנות ביטוח חקלאי מחזיקה ב-80% מהון המניות של כנעני סוכנות לביטוח בע"מ (להלן: "סוכנות כנעני"). סוכנות כנעני מורשית לפעול בכל ענפי הביטוח בהם פועלת סוכנות ביטוח חקלאי והיא מהווה את הזרוע השיווקית של סוכנות ביטוח חקלאי באזור הצפון. לפרטים נוספים בעניין סוכנות כנעני - ראה [סעיף 3.2](#) להלן.

בחודש פברואר 2020 נחתם הסכם בין ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, אשר החזיקה ב-50% ממניות משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ (להלן: "משקי טנא"), לרכישת יתרת ה-50% ממניות משקי טנא, כנגד סכום של כ-8 מליון ש"ח, מבעל המניות האחר וזאת בעקבות מימוש אופציית מכר שהוקנתה לו בעבר. כל התנאים המתלים לביצוע הרכישה התקיימו, העסקה הושלמה, ומאותו מועד מחזיקה ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח במלוא מניות משקי טנא.

3. שינויים בתקופת הדו"ח

- 3.1. לעניין חלוקת דיבידנד - ראה [סעיף 5](#) להלן.
- 3.2. ביום 29 באפריל 2018 חתמו סוכנות ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח, מרדכי כנעני ודני הרשור (להלן: "בעלי המניות"), וסוכנות כנעני על תוספת מס' 2 להסכם ביניהם (מיום 3.11.2011) לפיה, בין היתר, סוכנות ביטוח חקלאי תרכוש 15% נוספים מהונה המונפק של סוכנות כנעני כנגד סכום של כ-700 אלפי ש"ח, באופן בו לאחר השלמת הרכישה תחזיק סוכנות ביטוח חקלאי 80% מהונה המונפק של סוכנות כנעני. כמו כן, ניתנה לסוכנות ביטוח חקלאי אופציה לרכישת יתר מניותיהם של בעלי המניות בסוכנות כנעני (היינו 20% מהונה המונפק של סוכנות כנעני), וזאת עד ליום 31.12.2025. עסקה זו הושלמה במהלך החציון הראשון של שנת 2019 ומאותו מועד מחזיקה סוכנות ביטוח חקלאי סוכנות לבטוח ב-80% ממניות סוכנות כנעני.
- 3.3. במהלך שנת 2019 רכשה האגודה 50% ממניות משקי ביטוח סוכנות לביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ (לשעבר עידן חדש), כנגד סכום של כ-3.3 מליון ש"ח מאת בעלת המניות האחרת בעידן חדש והגיעה לאחזקה של 100%. עסקה זו הושלמה.
- 3.4. ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של ביטוח חקלאי בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה בתמורה לסך של 1.9 מליון ש"ח, כפוף להתאמות בגין שימור התיק. עם השלמת העסקה רשמה האגודה הפסד בסך של 0.7 מיליון ש"ח. ממועד ההתקשרות הפסיקה האגודה למכור חוזים חדשים בתחום עסקי ביטוח החיים. לאחר קיום התנאים המתלים שנקבעו לעסקה, התקיימה השלמת העסקה במהלך חודש יוני 2020. תחומי פעילות
- 3.5. לאחר תחילת שנת 2021 התקשרה ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ בהסכם מול צד שלישי להקמת סוכנות ביטוח אשר תפעל בתחומי הביטוח האלמנטרי באזור דרום הארץ. נכון למועד זה סוכנות זו טרם החלה בפעילותה וזו עודנה כפופה לקיומם של מספר תנאים לרבות קבלת האישורים המתאימים מאת רשות שוק ההון.

4. תחומי פעילות

האגודה עוסקת בעיקר בתחום הביטוח הכללי, הכולל את ענפי ביטוח הרכב (רכב חובה ורכב רכוש), ענפי ביטוח חבויות, ענפי ביטוח רכוש אחר וביטוח ימי.

חלקה היחסי של האגודה בשוק הביטוח הכללי, במונחי דמי- ביטוח נכון ליום 31 בדצמבר 2020 הוא כ- 2.5%. כמו כן האגודה מחזיקה יחד עם כלל ביטוח, בחלקים שווים, בעתודות.

5. חלוקת רווחים

בהתאם לתקנון האגודה- בכפוף לכל דין ולקיום תזרים מזומנים מתאים הלוקח בחשבון גם את דרישות ההון של האגודה, מדיניות האגודה תהיה לחלק אחת לשנה, לאחר אישור דוחותיה הכספיים, לפחות 25% מהרווח הניתן לחלוקה, כדיבידנד לבעלי יחידות ההשתתפות.

על יכולתה של האגודה לחלק דיבידנד מוטלות מגבלות מכוח דינים ספציפיים ו/או הנחיות רגולטוריות החלות על פעילותה ו/או מכוח היתרי השליטה שניתנו לבעלי השליטה באגודה. לפרטים ראה באור 14 לדוחות הכספיים.

חלק שני - תיאור עסקי האגודה לפי תחומי פעילות

6. תחום ביטוח כללי - ענף רכב חובה

6.1. כללי

במסגרת ענף זה מוענק כיסוי ביטוחי לבעל הרכב ולנוהג ברכב מפני כל חבות שהם עשויים לחוב בה לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: "**חוק הפלת"ד**") ומפני כל חבות אחרת בשל נזק גוף שנגרם לאדם על ידי או עקב השימוש ברכב מנועי, וכן ניתן כיסוי לבעל הרכב ולנוהג בו בהיתר ממנו, מפני נזק גוף שנגרם להם בתאונת דרכים. חוק הפלת"ד מגדיר, בין היתר, את הכללים למתן פיצוי בגין נזקים כאמור.

הביטוח הינו ביטוח חובה על פי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: "**פקודת רכב מנועי**"), האוסרת על אדם להשתמש או לגרום שאדם אחר ישתמש ברכב מנועי, אלא אם קיימת פוליסה בת-תוקף לפי דרישות הפקודה.

משנת 2010 מונהגת בענף פוליסה תקנית מחייבת לביטוח רכב חובה על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010.

לענף זה מס' מאפיינים: ביטוח חובה מכסה נזק גוף בלבד שנגרם לנוהג ברכב או לנוסעים בו או להולכי הרגל אשר נפגעו מהרכב המבוטח בתאונת דרכים; בהתאם לחוק הפלת"ד אחריות הנוהג ברכב, בעל הרכב, או המחזיק בו, היא אחריות מוחלטת ואין צורך להוכיח אשם; מי שנפגע בתאונת דרכים ויש לו עילת תביעה לפי חוק הפלת"ד, חייב לתבוע על-פי חוק הפלת"ד ואינו זכאי לתבוע את נזקיו לפי חוק אחר; התביעות בענף ביטוח רכב חובה מתאפיינות ב"זנב ארוך", כלומר פרק הזמן החולף ממועד קרות האירוע ועד למועד הסילוק הסופי של התביעה הוא ארוך; ביטוח רכב חובה נכנס לתוקף רק לאחר תשלום הפרמיה במלואה; חובת הביטוח והיקף הכיסוי נקבעו על-פי דין, כאשר בביטוח זה לא נקבע גבול אחריות. יצוין, כי מרכיב הכיסוי לאבדן השתכרות מוגבל עד ל-3 פעמים השכר הממוצע במשק; לחברות הביטוח שיקול דעת מצומצם יחסית בקביעת התעריפים, שכן התעריפים כפופים לפיקוחה של הממונה תוך קביעת טווח תחרות מוגבל יחסית.

6.2. תחרות

בתחום זה, מתחרה האגודה בכל חברות הביטוח במשק, לרבות חברות הביטוח הישיר.

חלקה של האגודה בתחום רכב חובה על-פי נתוני ה"פול" בשנת 2020 עמד על כ- 1.4% בדומה לשנת 2019.

הכיסוי הביטוחי האחיד בכל חברות הביטוח וזמינות מידע השוואתי של מחירים (לרבות במחשבוני אינטרנט), מביא לכך שמחיר המוצר הינו המשפיע העיקרי על ההחלטה באיזו חברת ביטוח לרכוש את פוליסת הביטוח. חברות הביטוח נבדלות זו מזו במשתנים הקובעים את התעריף, וכפועל יוצא בפלחי השוק בהן הן מתמקדות.

גורם העלול לפגוע במעמדה של האגודה הינו שימוש חברות ביטוח אחרות בפרמטרים שונים ו/או נוספים על הפרמטרים בהם עושה האגודה שימוש. גורמים המחזקים את מעמדה התחרותי של האגודה הינם הידע והניסיון שצברה האגודה בענף הביטוח במגזר הקיבוצי.

6.3. מגבלות, חקיקה, תקינה, ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות בענף ביטוח רכב חובה

6.3.1. פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970 ("להלן: הפקודה")

כאמור בסעיף 6.1 לעיל, הפקודה קובעת את החובה לרכוש כיסוי ביטוחי לכיסוי נזקי גוף העשויים להיגרם למשתמשים בדרך כתוצאה משימוש בכלי רכב מנועי, ומסדירה את אופן הוכחת קיומו של ביטוח חובה בתוקף בפני הרשויות. ביום 31 בדצמבר 2017, אושר בכנסת תיקון לפקודה שיקל על הפקה דיגיטאלית של תעודות חובה וייתר את השימוש בתעודות חובה מקוריות. תאריך תחילת השינוי נקבע ל-9 חודשים מיום פרסומו.

בחודש פברואר 2020 פורסמה טיוטה שניה של הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי). בין התיקונים על פי הטיטה : הוספת אפשרות למסור עותק תעודת ביטוח כמסר אלקטרוני, ביטול חובת המבוטח להשיב את התעודה המקורית למבטח כתנאי לביטול הפוליסה והשבת דמי הביטוח היחסיים וחובת מבטח לשמור עותק של תעודת הביטוח הדיגיטלית שהפיק לתקופה של עשרים וחמש שנים לפחות ממועד סיום תקופת הביטוח. האגודה לומדת את יישום התיקונים האמורים.

6.3.2. ה"פול"

חברות ביטוח אינן מחויבות לבטח את כל המבקשים לרכוש ביטוח רכב חובה. בעל כלי-רכב שלא השיג כיסוי ביטוחי כאמור באחת החברות הפועלות בענף, רשאי לרכוש ביטוח חובה באמצעות ה"פול", שהינו הסדר ביטוחי שיורי (להלן: **"הפול"**). ה"פול" הינו בבעלות כל חברות הביטוח הפועלות בענף, אשר נושאות בהפסדיו או ברווחיו, על-פי חלקן היחסי בענף, והוא מחויב מכוח הדין לבטח מבוטחים שסורבו כאמור. ה"פול" פועל כחברת ביטוח לכל דבר, ותעריפיו גבוהים מתעריפי חברות ביטוח אחרות בשוק.

6.3.3. קרנית - קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים

הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (להלן: **"קרנית"**) הינה תאגיד סטטוטורי שהוקם מכוח חוק הפלתי"ד ותפקידה לפצות נפגעי תאונות דרכים שאין באפשרותם לתבוע פיצויים מאת מבטח, בהתקיים העילות המפורטות בחוק הפלתי"ד. בהתאם לצו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן) התשס"ב-2002, פעילותה של קרנית ממומנת על-ידי חברות הביטוח, הנדרשות להעביר לה שיעור קבוע מהפרמיה נטו בגין פוליסות ביטוח רכב חובה.

העברת דמי הוצאות רפואיות : מ-1 באוקטובר 2010 ואילך, האחריות הביטוחית למתן שירותים רפואיים הכלולים בתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות, והתרופות הכלולות בצו לפי סעיף 8(ז) לחוק האמור, לנפגעי תאונות דרכים בשל נזקי גוף, הועברה מחברות הביטוח לקופות החולים. לצורך מימון אספקת שירותים אלו, נקבע כי על המבטחים להעביר לקרנית

9.4% מדמי הביטוח שגבה המבטח בחודש הקודם בעד כל פוליסות ביטוח רכב חובה שהוציא. קופות החולים לא יגבו תשלום השתתפות עצמית בעבור שירותים אלה.

6.3.4 חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה 1995

חוק הביטוח הלאומי, מקנה למוסד לביטוח לאומי (להלן: המל"ל) זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששולמו או שישולמו על יד המל"ל, אם המקרה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפל"ד.

ביום 13 ביוני 2019, פורסמה טיוטת תקנות הביטוח הלאומי (העברת סכום שנתי ממבטח למוסד בעד תאונות דרכים), התשע"ט- 2019. תקנות אלה מבקשות להחיל הסדר התחשבות כולל שבמסגרתו ייקבע הסכום שעל כלל המבטחים להעביר למוסד לביטוח לאומי מידי שנה, בעת מימוש זכות השיבוב בתביעות לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה- 1975; אופן העדכון של הסכום ואופן חלוקתו בין המבטחים; והסכום שיש להעביר למוסד לביטוח לאומי בעד מקרים כאמור שאירעו בין יום 1 בינואר 2014 עד יום 31 בדצמבר 2018. נכון למועד פרסום הדוחות טרם הותקנו התקנות.

6.3.5 לנושא היוון ריבית קצבאות ביטוח לאומי והשפעתם על הדוחות הכספיים, ראה באור 31(ה)(1)(6) לדוחות הכספיים.

6.4 לאגודה רישיון מבטח ישראלי לעסוק, בין השאר, בענף ביטוח כלי-רכב חובה.

6.5 שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחי

הגורמים העיקריים המשפיעים על רווחיות תחום הפעילות, הם אלה:

6.5.1 שינויי רגולציה- לרבות עדכוני חקיקה, התפתחויות בפסיקה ופרסום חוזרים ע"י הממונה על הביטוח. התעריפים בענף הם תעריפים דיפרנציאליים (מותאמי סיכון), הנקבעים בהתאם למאפייני הרכב והנהג. מטרת השימוש בפרמטרים היא להתאים את פרמיית הביטוח לסיכון המבוטח. כתוצאה מהאמור, ישנם פערים בין הפרמיות הנגבות ממבוטחים שונים באותה חברת ביטוח, וישנם פערים בין הפרמיות שדרשו חברות שונות מאותו מבוטח.

6.5.2 יכולת האגודה לבצע בקרה קפדנית על תשלומים לספקי שירותים בתחום.

6.6 התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנים האחרונות הונהגה על ידי הממונה מגמה של שקיפות תעריפי הביטוח. כמו כן, מסתמן שינוי בהרגלי הצריכה של הלקוחות בשוק הביטוחי, המשווים את תעריפי הביטוח בין חברות הביטוח. האגודה משוקקת ביטוח רכב חובה הן ללקוחות פרטיים, והן לחברי קיבוץ, תושבים, שכירים ושכונות קהילתיות.

6.7 גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

- 6.7.1 יכולת האגודה לזהות את המשתנים המפלחים את אוכלוסיית הנהגים לפלחי שוק הומוגניים ומשמעותיים ויצירת תעריף מתאים לפילוח זה במסגרת הטווח שנקבע בדין. למנגנון קביעת התעריף ולמשתנים אותם משקללת האגודה, ראו להלן.
- 6.7.2 צבירת ידע, ניסיון ומומחיות בכל הקשור לענף הביטוח בשוק הקיבוצי ובמגזר הפרטי, תמהיל הלקוחות.
- 6.7.3 ניהול סילוק תביעות יעיל הגון ומבוקר על-ידי האגודה.
- 6.7.4 מערכות מידע תומכות.
- 6.7.5 שימוש במערכות מידע לאיתור לקוחות איכותיים ורווחיים לאורך זמן.
- 6.7.6 הקפדה על רמת השירות.

6.8 שינויים במערך הספקים בתחום הפעילות

- בשנת הדו"ח לא חל שינוי מהותי במערך הספקים בתחום הפעילות.
- יצוין כי החל מ-1 בינואר 2010 הטיפול בהוצאות רפואיות נעשה על-ידי קופות החולים, וחברות הביטוח נושאות בהוצאותיו בהעברה של חלק מהפרמיה.
- 6.9 מחסומי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם: הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח וקיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות.
 - 6.10 ביטוח רכב חובה הוא סטטוטורי, ולפיכך אין למבוטח תחליף אחר למוצר זה.

6.11 עיקרי ההנחות העסקיות המשמשות לקביעת התעריף

עם כניסת הרפורמה בענף לתוקף, עקרונות קביעת התעריף הוסדרו באמצעות מס' חוזרים בהם נקבעו הפרמטרים בהם עושה הממונה שימוש בעת קביעת התעריף, וכן התעריפים המרביים שרשאי מבטח לגבות. מטרת השימוש בפרמטרים היא להתאים את פרמיות הביטוח לסיכון. בביטוח חקלאי הפרמטרים המשמשים לקביעת התעריף הם: גיל הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב בדרך קבע, ותק הנהיגה, מספר תביעות קודמות, מספר הרשאות קודמות והימצאות כריות אויר ברכב. הערכת האגודה לתביעות תלויות מחושבת בהתאם להוראות חוזר הממונה.

6.12 מוצרים ושירותים

פוליסת ביטוח רכב חובה מעניקה כיסוי אחיד, הקבוע בחוק, כאשר האלמנטים בהם מתחשבת חברת הביטוח משתנים.

6.13. לקוחות

6.13.1. בתחום ביטוח רכב חובה, כ-45% מלקוחות האגודה הם קיבוצים. יתר לקוחות האגודה הם לקוחות פרטיים וציי רכב של לקוחות עסקיים.

6.13.2. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה.

6.13.3. התפלגות הפרמיות (ברוטו) בין קיבוצים וקולקטיביים ומבוטחים פרטיים ולקוחות (באחוזים):

נתונים לשנת 2019		נתונים לשנת 2020		
באלפי ש"ח	%	באלפי ש"ח	%	
38,662	53%	38,388	52%	קיבוצים, קולקטיביים
34,286	47%	35,436	48%	מבוטחים פרטיים
72,948	100%	73,824	100%	סה"כ

6.13.4. נתונים בדבר ותק והתמדה של לקוחות בתחום רכב חובה במונחי פרמיות ברוטו (באלפי ש"ח) לשנת 2020:

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	18,778	12,781	16,128	26,137	73,824

6.13.5. שיעור החידושים בשנת 2020 בקרב המבוטחים הפרטיים עמד על כ-71%, בקרב הקיבוצים והקולקטיבים עמד על כ-96%.

6.13.6. שיעור המבוטחים הפרטיים שרכשו ביטוח רכב חובה יחד עם ביטוח רכב רכוש במהלך שנת 2020, מסך הלקוחות שרכשו ביטוח רכב חובה באגודה עבור המבוטחים הפרטיים הינו כ-94% ועבור קיבוצים וקולקטיבים הינו כ-92%.

7. תחום ביטוח כללי - ענף רכב רכוש וטרקטורים

7.1. כללי

ענף ביטוח רכב רכוש כולל את פעילות האגודה בתחום ביטוח רכב רכוש, כולל כיסוי בגין נזק שנגרם לרכוש של צד שלישי וכן ביטוח טרקטורים.

ענף זה מחולק בדרך כלל לשתי קבוצות ביטוח- ביטוח לכלי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, אשר לגביו חלה הפוליסה התקנית לביטוח רכב, וביטוח לכלי רכב אחרים, שאינם כפופים לתנאי הפוליסה האמורה.

תקופת ההתיישנות לקבלת תגמולי ביטוח בביטוח רכב רכוש הינה 3 שנים. מרבית התביעות מוגשות במהלך תקופת הביטוח ולכן ענף זה נחשב לענף "בעל זנב תביעות קצר". במסגרת פוליסת ביטוח רכב רכוש, מוענק כיסוי ביטוחי הכפוף למגבלות הקבועות בחוק ובתקנות, כמפורט להלן.

7.2. להלן מספר מאפיינים, מגמות והתפתחויות המשפיעים ועשויים להשפיע בעתיד על פעילות האגודה בתחום זה.

7.2.1. תיאור ענף הביטוח והכיסויים הביטוחיים שנכללו בו

- (1) הפוליסה התקנית לביטוח נזקי רכוש ונזקי רכוש לצד שלישי לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון (ביטוח מקיף וביטוח צד שלישי), למעט אופנועים, מעוגנת בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986. לפוליסה התקנית לביטוח רכב אפשר להוסיף הרחבות באשר להיקף הכיסוי, לסיכונים, לחבויות ולרכוש המבוטחים.
- (2) מבוטח אשר בבעלותו 40 כלי-רכב פרטיים המבוטחים אצל אותו מבטח, רשאי בשלב הצעת הביטוח לוותר על תנאי הפוליסה התקנית לביטוח רכב, כולם או חלקם, באמצעות בקשה בכתב אשר תתועד אצל המבטח.
- (3) האגודה מציעה למבוטחיה אפשרות לרכוש שירותים נוספים באמצעות כתבי שירות, כגון שירותי גרירה וכיסוי לשמשות.
- (4) כחלק ממדיניות האגודה למתן שירות מיטבי ללקוחותיה ולצדדים שלישיים, מציעה האגודה רשת של מוסכי הסדר לתיקון כלי הרכב.
- (5) בתחום ביטוחי הרכב נכללים כאמור גם ביטוחים לרכב מסחרי מעל 3.5 טון, לאופנועים ולטרקטורים אשר אינם מבוססים על הפוליסה התקנית.

7.2.2. מאפיינים של ביטוח רכב רכוש

- (1) ביטוח רכב רכוש הוא פוליסה לתקופה של בדרך-כלל עד שנה.
- (2) הביטוח כפוף, כאמור לעיל, למגבלות שהוטלו על-ידי המחוקק ועל-ידי הממונה במסגרת הפוליסה התקנית לביטוח רכב.

(3) התעריף לביטוח רכב רכוש אינו אחיד ותלוי במספר גורמים, כגון סוג הרכב המבוטח, ניסיון התביעות המצטבר שלו באגודה ומנתונים הקשורים לנהג הרכב, כגון: גילו, ניסיון התביעות שלו והגבלת כמות הנהגים הרשאים לנהוג ברכב ובהתאם למדיניות החיתום של האגודה.

7.3. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

לחוזרים שפורסמו בשנת 2019 על ידי הממונה והינם בעלי השלכות על תחום ביטוח ענפי רכב רכוש וטרקטורים – ראה כמפורט להלן:

ביום 21 במאי 2019 פורסמה טיוטת חוזר ביטוח 128-2018 "תיקון הוראות החוזר המאוחד שער 6 חלק 2 - הוראות בענף רכב רכוש". החוזר מסדיר את עבודת חברת הביטוח עם שמאים ומוסכים. להלן עיקרי המודל: ביטול רשימות שמאי החוץ המצומצמות וחיוב לעשות שימוש במאגר שמאים, אליו יוכל להצטרף כל שמאי העונה לתנאים שהוגדרו; חברת ביטוח תאפשר לכל מוסד שיתחייב לעמוד בעקרונות ויחתום על הסכם התקשרות עמה, לשמש כמוסד מוסכם. אין ביכולתה של האגודה להעריך את ההשפעה על דוחותיה הכספיים.

7.4. לאגודה יש רישיון מבטח ישראלי, לעסוק בין השאר, בענף ביטוח רכב מנועי - רכוש (עצמי וצד שלישי).

7.5. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחין

הגורמים המרכזיים המשפיעים על רווחיות תחום הפעילות מפורטים להלן:

7.5.1. שינויי רגולציה.

7.5.2. שכיחות גניבות הרכב המושפעת בעיקר מהמצב הפוליטי וממאמצי המשטרה להילחם בתופעה, תנאי מזג אוויר קשים בעונת החורף והרגלי נהיגה משתנים של המבוטחים, הם גורמים חיצוניים המשפיעים על הרווחיות בתחום.

7.5.3. שמירה על כללי החיתום של האגודה, בהתייחס לרמת ההנחות ורמת המיגון הנדרשת.

7.5.4. יכולת האגודה לבצע בקרה קפדנית על התשלומים לספקי שירותים בתחום.

7.5.5. יכולת האגודה להעמיק העבודה עם מוסכי הסדר המשפיעים על גובה התביעה הממוצעת.

7.5.6. שינויי תחרות- הקמת חברות ביטוח חדשות.

7.5.7. יכולת האגודה להיערך לשינויים טכנולוגיים בשוק.

7.6. התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנים האחרונות הונהגה על ידי הממונה מגמה של שקיפות תעריפי הביטוח. כמו כן, מסתמן שינוי בהרגלי הצריכה של הלקוחות בשוק הביטוחי, המשווים את תעריפי הביטוח בין חברות הביטוח. אנו עדים לכניסה של עוד ועוד מחשבוני אינטרנט שונים שבעזרתם ניתן להשוות בין תעריפים של מוצרי ביטוח דומים.

7.7. גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

7.7.1. יכולת טיפול בתביעות באופן יעיל, תוך פניית האגודה לשיבוב הנזק מחברות ביטוח אחרות, בכל מקרה בו האחריות לתאונה היא של צד שלישי.

7.7.2. שמירה על מודל אקטוארי איכותי ועדכני מצד אחד ומדיניות תימחור תחרותית מצד שני.

7.7.3. הקפדה על דרישת מיגונים מתאימים לכל רכב.

7.7.4. העמקת העבודה עם מוסכי הסדר המשפיעים על גובה התביעה הממוצעת.

7.8. חסמי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם: הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח וקיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות.

7.9. לא קיים תחליף לביטוח רכב רכוש, למעט נטילת הסיכון על-ידי המבוטח.

7.10. עיקרי ההנחות האקטואריות העומדות בבסיס התוצאות העסקיות:

החישוב האקטוארי מתבצע על בסיס מודל אקטוארי אשר פותח על-ידי אקטוארית האגודה.

לאגודה יש מודל אקטוארי מפותח בענפי הרכב הרכוש הפרטי ומסחרי עד 3.5 טון, אשר על בסיסו התעריפים נקבעים לפי שיטות אקטואריות מקובלות ובהתאם למדיניות החיתום.

7.11. מוצרים ושירותים

7.11.1. הפוליסות לביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון ונזק לרכוש של צד שלישי (ביטוח מקיף לרכב) מבוססות על תנאי הפוליסה התקנית, כאשר האגודה רשאית לשנות את תנאי הפוליסה האמורה אך ורק לטובת המבוטח. הפרמיה מחושבת על בסיס סוג הרכב המבוטח וניסיון התביעות המצטבר שלו באגודה, וכן על בסיס נתונים הקשורים לנהגים ברכב, גילם, ניסיון התביעות שלהם והגבלת כמות הנהגים ברכב.

7.11.2. על פי תנאי הפוליסה התקנית מבטח רשאי לשווק כל אחד מפוליסות הביטוח האלה:

א) ביטוח רכב מקיף - נזק לרכב כתוצאה מתאונה, לרבות ירידת ערכו, נזק לרכב כתוצאה מאש, גניבת הרכב, נזק שנגרם תוך כדי גניבת הרכב, נזק שנגרם כתוצאה מנזקי טבע (שיטפון, סערה, שלג וברד), נזק לרכב כתוצאה ממעשה זדון (למעט על-ידי המבוטח או מי מטעמו), נזק שגרם הרכב לרכוש של צד שלישי.

(ב) ביטוח מקיף בלא כיסוי תאונות - הגנה כנגד כל הסיכונים המפורטים לעיל, למעט כיסוי במקרה של התנגשות מקרית, התהפכות ותאונה מכל סוג שהוא. בדרך כלל האגודה אינה משווקת פוליסות אלה.

(ג) ביטוח מקיף בלא כיסוי גניבה - הגנה כנגד כל הסיכונים המפורטים לעיל, למעט כיסוי נגד גניבת הרכב. בדרך כלל האגודה אינה משווקת פוליסות אלה.

(ד) ביטוח אחריות כלפי צד שלישי - הגנה על המבוטח מפני אחריותו לנזקים שנגרמו לרכוש של צד שלישי כתוצאה משימוש ברכבו. ביטוח זה אינו מכסה נזקים שנגרמו לרכב של המבוטח עצמו.

(ה) פוליסה לביטוח מקיף לרכב מסחרי שאינו פרטי או מסחרי עד 3.5 טון - הכוללת כיסוי לאבדן או נזק לרכב כתוצאה מתאונה, מהתהפכות או מגניבת הרכב, נזק שנגרם תוך כדי גניבת הרכב, נזק שנגרם כתוצאה מנזקי טבע (שיטפון, סערה, שלג וברד), נזק לרכב כתוצאה ממעשה זדון (למעט על-ידי המבוטח או מי מטעמו), נזק שנגרם ע"י הרכב לרכוש של צד שלישי.

(ו) פוליסה לביטוח טרקטורים ומכונות ניידות- פוליסת ביטוח המעניקה, בין השאר, כיסוי בגין נזק לרכוש צד שלישי, אבדן או נזק לכלי המבוטח ונזק שמקורו בשבר מכני.

7.12. שירותים בתחום ביטוח רכב רכוש

ביטוח מקיף לרכב פרטי, כולל סל רחב של שירותים והטבות. לקהל היעד מוצעים שירותים נלווים לפוליסת הרכב לפי בחירתו, דוגמת: שירותי דרך וגרירה, שמשות, מתן הגנה משפטית ועוד. האגודה מציעה לכל מבוטח שרכבו נפגע בתאונה טיפול במוסכי הסדר לטיפול ברכב, וזאת כדי לספק שירות איכותי ומבוקר למבוטחים.

7.13. לקוחות

7.13.1 כ- 38% מלקוחות האגודה בענף זה הינם קיבוצים. יתר הלקוחות הינם לקוחות פרטיים וציי רכב של לקוחות עסקיים. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה.

7.13.2 התפלגות הפרמיה בין קולקטיביים וקיבוצים, ומבוטחים פרטיים (באחוזים):

נתונים לשנת 2019		נתונים לשנת 2020		
באלפי ש"ח	%	באלפי ש"ח	%	
77,023	61%	72,967	58%	קיבוצים וקולקטיביים
49,245	39%	52,838	42%	מבוטחים פרטיים
126,268	100%	125,805	100%	סה"כ

7.13.3. ותק התמדה של לקוחות

להלן נתונים בדבר ותק והתמדה של לקוחות בתחום רכב רכוש במונחי פרמיות ברוטו (באלפי ש"ח) לשנת 2020 :

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	34,463	24,087	28,760	38,495	125,805

7.13.4. שיעור החידושים בשנת 2020 בקרב המבוטחים הפרטיים עמד על כ- 79%, בקרב הקיבוצים והקולקטיבים עמד על כ-90%.

7.14. תחרות

בענף זה מתחרה האגודה בכל חברות הביטוח במשק, לרבות חברות הביטוח הישיר. האגודה פועלת בשוק באמצעות סוכני ביטוח ובאמצעות ביטוחים ישירים. חלק האגודה בענף מתוך כלל השוק הוא כ- 1.7%.

8.1. כללי

8.1.1. תחום ביטוח רכוש כולל ביטוח רכוש משק (הקיבוץ), ביטוח סיכוני תעשייה ובתי-עסק, ביטוח אובדן רכוש, ביטוח הנדסי, ביטוח קבלני ומקיף דירות.

בתחום זה מציעה האגודה ביטוחים לקיבוצים ולמפעלי תעשייה מהמגזר הקיבוצי, וכן ביטוחי דירות ובתי-עסק למגזר הפרטי. הפוליסות בענף זה הינן לרוב לתקופה של עד שנה, למעט ביטוחי קבלנים המבוססים על פרקי הזמן של כל פרויקט.

8.1.2. להלן סוגי הכיסויים עיקריים של ביטוחי הרכוש שמשווקת האגודה:

(א) **ביטוח רכוש משק** - פוליסה המכסה נזק לכל סוגי הרכוש של המשק (הקיבוץ) שאינם מוחרגים במפורש בפוליסה, שנגרם, בין השאר, כתוצאה מאש, התפוצצות, ברק, עשן, התפוצצות דודים, סערה וסופה, שיטפון, שלג, ברד, פגיעה מכלי-רכב ומכלי-טייס, פרעות, שביתות, נזק בזדון, נזקי מים, קצר חשמלי ללוחות חשמל וכיסוי לרעידת אדמה - אם נדרש.

(ב) **ביטוח סיכוני תעשייה** - פוליסה המבטחת את רכוש המפעל (מבנים, תשתיות, מכונות, כלים, מלאי וכיו"ב) כנגד נזק פיזי ובלתי צפוי מכל סיבה שלא הוצאה במפורש מכלל הביטוח, וזאת בהתאם לתנאי הפוליסה וכן ביטוח אבדן תוצאתי ורעידת אדמה אם נדרש.

(ג) **ביטוח הנדסי (ביטוח שבר מכני)** - ביטוח המכסה נזקים לצידוד הנובעים מהפעלתו, בניגוד לנזקים הנגרמים על-ידי גורמים חיצוניים בלתי תלויים.

(ד) **ביטוח הנדסי (עבודות קבלניות)** - כיסוי לעבודות קבלניות, ציודן וחומרים מפני נזק תאונתי, ופרקים נלווים נוספים לביטוח חבות.

(ה) **ביטוח הנדסי (עבודות הקמה)** - כיסוי לעבודות הקמה של מערכות מכניות, ציודן וחומרים מפני נזק תאונתי, ופרקים נלווים נוספים לביטוח חבות.

(ו) **ביטוח סיכוני טרור** - ביטוח שיורי (מעל תקבולי מס רכוש) המכסה נזק פיסי לרכוש ואבדן רווח גולמי בשל פעולות טרור.

(ז) **ביטוח מקיף לדירות** - פוליסה זו מיועדת הן למגזר הקיבוצי והן למגזר הפרטי. מכסה נזקים למבנה ולתכולת הדירה כתוצאה מסיכונים שונים, בין השאר, נזקי זדון, אש ורעידת אדמה, גניבה ופריצה, שיטפון ונזקי מים וכיסוי בגין נזקים לצד שלישי ולעובדי משק הבית.

(ח) **ביטוח מקיף לבתי עסק** - פוליסה זו מיועדת למגזר הפרטי ומעניקה כיסוי כולל לסיכונים הכרוכים בהפעלת בתי עסק בגין אש ורעידת אדמה, נזקי מים ושיטפון פריצה ונזקי זדון הנגרמים למבני בתי העסק, לרבות מלאי וציוד, וכן לאבדן רווחים כתוצאה מנזקים המכוסים בפוליסה ולסחורה בהעברה וכן כיסוי לנזקים הנגרמים באחריות המבוטח, לצד שלישי ולעובדי בית העסק.

(ט) ענפי ביטוח אלמנטרי נוספים - נוסף על האמור לעיל, פועלת האגודה בענפי ביטוח אלמנטרי נוספים, ובכלל זה בעלי חיים ותאונות אישיות, כאשר פוליסות אלה משווקות בעיקר (אך לא רק) למגזר הקיבוצי ומפעליהם. הפרמיה מענף ביטוח בעלי חיים מהווה כ- 2.1% מסך הפרמיות של תחום הקבוצים וכ- 1.6% מהסכום הכולל. לפעילות בענף בעלי חיים ולענף תאונות אישיות אין השפעה מהותית על רווחיות האגודה.

8.2. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), התשמ"ו-1986 קובעות תנאי כיסוי מינימליים לביטוח מבנה הדירה ותכולתה (להלן: "הפוליסה התקנית לביטוח דירה").

8.3. לאגודה יש רישיון מבטח ישראלי, לעסוק בין השאר, בענף ביטוח מקיף לדירות ובתי-עסק, בענף ביטוח מפני אבדן רכוש, בענף ביטוח חקלאי, בענף ביטוח הנדסי.

8.4. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחין

ענפי הרכוש מושפעים מאיכות השירות ומקצועיות החיתום של האגודה. הגורמים המרכזיים המשפיעים על רווחיות תחום הפעילות, הם כלהלן:

8.4.1. איכות החיתום (הערכת הסיכונים) של האגודה.

8.4.2. איכות הניתוח הסטטיסטי של התוצאות החיתומיות.

8.4.3. הקפדה על אמצעי מיגון מתאימים לצורך הכיסוי הביטוחי.

8.4.4. תכנית ביטוח המשנה של האגודה, לרבות הקיבולת, סדרי העמלה ומחיר ההגנה כנגד סיכוני קטסטרופה.

8.4.5. צמיחה כלכלית שמשמעותה פתיחת עסקים וגידול בפרויקטים קבלניים המשפיעים על עקומת הביקוש לביטוחי רכוש.

8.4.6. תחרות של חברות ביטוח לגבי היקף פעילותן בשוק ביטוחי הרכוש משפיעה ישירות על עקומת ההיצע ומחיר שיווי המשקל השורר בשוק.

8.4.7. יכולת האגודה לבצע בקרה קפדנית על תשלומים לספקי שירותים בתחום.

8.5. התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות או שינויים במאפייני הלקוחות שלו - בעבר נערכו התאמות בפוליסות הביטוח בהתאם לצרכים המשתנים של הקיבוצים, ובין השאר, ניתנה לקיבוצים אפשרות לבצע הפרטה בפוליסות רכוש משק. בנוסף בשיווק - משווקת האגודה פוליסות מקיף לדירות ובתי-עסק למגזר הפרטי.

8.6. גורמי ההצלחה החשובים בתחום הפעילות

גורמי ההצלחה בתחום הפעילות, הם כלהלן:

8.6.1. ניהול סילוק תביעות יעיל על-ידי האגודה.

8.6.2. תמחור סיכונים נכון ומדויק.

8.6.3. שמירה על הנחיות החיתום.

8.6.4. הרחבת היכולות הסטטיסטיות, הן בשל היצע הכלים והידע הקיים בשוק, והן בשל הרחבת מאגרי המידע הזמינים.

8.7. מחסומי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח, קיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות והיכרות עם שוק הביטוח הקיבוצי והפרטי על מאפייניו הייחודיים.

8.8. לא קיים תחליף לביטוח רכוש למעט נטילת הסיכון על-ידי המבוטח.

8.9. מוצרים ושירותים

תחום ביטוח רכוש כולל ביטוח רכוש משק, ביטוח סיכוני תעשייה, ביטוח אבדן רכוש, ביטוח הנדסי וקבלני אשר תנאיהם בקצרה מפורטים לעיל.

8.10. לקוחות

8.10.1. מרבית לקוחות האגודה בענף זה הינם קיבוצים ותאגידים מהמגזר הקיבוצי. חלק לא מהותי מלקוחות האגודה הוא בענפי מקיף דירות ובתי-עסק. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה. התפלגות הפרמיות (ברוטו) בין קיבוצים וקולקטיבים לבין מבוטחים פרטיים (באחוזים):

נתונים לשנת 2019		נתונים לשנת 2020		
אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	%	
126,432	79%	131,326	79%	קיבוצים ומפעליהם
33,608	21%	34,909	21%	מבוטחים פרטיים ולקוחות עסקיים קטנים
160,040	100%	166,235	100%	סה"כ

8.10.2. ותק התמדה של לקוחות-

להלן נתונים בדבר ותק והתמדה של לקוחות בענף הדירות במונחי פרמיות ברוטו (באלפי ש"ח) לשנת 2020 :

שנות ותק	פוליסות חדשות	שנה	שנתיים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
התפלגות ותק לקוחות	16,997	6,610	5,512	137,116	166,235

8.10.3. בענף הדירות מפולחים הלקוחות המבוטחים ללקוחות פרטיים וקולקטיבים. שיעור החידושים בשנת 2020 בקרב המבוטחים הפרטיים עמד על כ-90%.

8.11. תחרות

בענף זה מתחרה האגודה בכל החברות במשק, לרבות חברת הביטוח הישיר. האגודה פועלת בתחום בעיקר במגזר הקיבוצי ובעיקר כמבטחת ישרה במגזר זה. חלק האגודה בענף יחסית לכלל השוק הינו כ-3.1%.

9. תחום ביטוח כללי - ענף ביטוח חבויות

9.1. כללי

ביטוח חבויות הוא ביטוח המכסה את המבוטח בגין אחריותו כלפי צד שלישי כתוצאה ממעשה או מחדל של המבוטח. בביטוחי חבויות אין סכום ביטוח אלא גבול אחריות שהוא הסכום המקסימלי בו יישא המבטח במקרה של נזק. פוליסות החבויות יכולות להימכר כפוליסות עצמאיות או כפרק לצד ביטוח הרכוש. בביטוח חבויות נושא המבטח גם בהוצאות משפט סבירות אף מעל לגבול האחריות בפוליסה.

ביטוח חבויות הוא לרוב פוליסה לתקופה של עד שנה. תקופת ההתיישנות בפוליסות חבויות ארוכה מזו של ביטוח הרכוש. בענף חבויות התביעה אינה מתיישנת כל עוד לא התיישנה תביעת הצד השלישי כנגד המבוטח. בשל פרק הזמן הארוך שחולף בין מועד האירוע לבין מועד הגילוי ו/או למועד הגשת התביעה, וכן משך הזמן הארוך לבידור התביעה, נחשב ענף החבויות כענף בעל "זנב תביעות ארוך".

9.2. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות

9.2.1. על ענף ביטוח חבויות חולשות סדרה של הוראות דין נזיקות ובראשן פקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "**פקודת הנזיקין**"). פוליסת חבות מוצר כפופה גם לחוק האחריות למוצרים פגומים, תש"ס-1980.

9.2.2. לנושא היוון ריבית קצבאות ביטוח לאומי והשפעתם על הדוחות הכספיים, ראה באור 30(ה)1(6) לדוחות הכספיים.

9.3. לאגודה יש רישיון מבטח ישראלי, לעסוק בין השאר, בענף ביטוח אחריות מעבידים, בענף ביטוח מפני אחריות צד שלישי, ובענף ביטוח מפני אחריות למוצרים פגומים.

9.4. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחין

תחום ביטוח החבויות נחשב לתחום תנודתי וזאת בשל רמת אי-הוודאות הגבוהה בתחום התביעות, הנובעת, בין השאר, ממשך הזמן בין קרות אירוע ביטוחי לבין תשלום הנזק למבוטח, מהשינויים באקלים השיפוטי ומהשינוי התרבותי המעלה את שכיחות התביעות. ביטוחים אלה נמכרים, במקרים רבים, כחלק מפוליסה הכוללת ביטוח רכוש וחבויות גם יחד. מאפיין השוק הזה מדגיש את חשיבות איכות הכיסוי והחיתום הפרטני בתהליך המכירה.

9.5. גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

גורמי ההצלחה המרכזיים בתחום הפעילות, הם כלהלן:

9.5.1. ניהול סילוק תביעות יעיל על-ידי האגודה.

9.5.2. תמחור סיכונים נכון.

9.5.3. שמירה על מדיניות החיתום.

9.5.4. שימוש במערכות מידע לאיתור לקוחות איכותיים ורווחיים לאורך זמן.

9.5.5. הקפדה על מקצועיות בחיתום ובעת סילוק התביעות וכן על רמת השירות.

9.6. מחסומי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הם: הצורך בעמידה בתנאים הנדרשים על-פי דין להוצאת רישיון לעסוק בביטוח, קיום התשתית הטכנולוגית הנדרשת להפקת הצעות מחיר, הפקת פוליסות וטיפול בתביעות וקבלת כיסויים מתאימים ממבטחי המשנה. מחסום היציאה העיקרי מתחום הפעילות נובע בעיקר מהקשר בין ביטוחי הרכוש והחבויות של כל מבטח.

9.7. לא קיים תחליף לביטוח חבויות, למעט נטילת הסיכון על-ידי המבטח.

9.7.1. ענפי החבויות מכסים את המבטח בשל חבות שהוא עלול לחוב בה בשל אחריותו, על פי רוב לפי פקודת הנזיקין.

9.7.2. ביטוחי חבויות אפשר לערוך על-פי אחד משני בסיסי שיפוי:

(1) **בסיס אירוע** - לפי בסיס זה, נשוא החבות המכוסה הוא קיומו של אירוע הנזק אשר אירע בתוך תקופת הביטוח. התביעה יכולה להיות מוגשת אף לאחר תום תקופת הביטוח, בכפוף להתיישנות.

(2) **בסיס הגשת התביעה** - נשוא החבות המכוסה לפי בסיס זה הוא מועד הגשת התביעה לחברת הביטוח במהלך תקופת הביטוח, אף אם העילה כנגד המבטח נוצרה לפני התחלת הביטוח, ובלבד שנוצרה לאחר התקופה שהוגדרה בפוליסה כתקופה רטרואקטיבית.

9.7.3. המוצרים העיקריים בביטוח חבויות הינם המוצרים הבאים:

(1) **ביטוח צד שלישי** - ביטוח זה מכסה את חבותו של המבטח כלפי צדדים שלישיים בשל אירוע תאונתי אשר גרם לנזק גוף או רכוש לרבות נזק תוצאתי הנובע מכך ואשר התרחש בתקופת הביטוח (פוליסה על בסיס אירוע - Occurrence Basis). החבות המבוטחת היא חבות על-פי פקודת הנזיקין.

(2) **ביטוח חבות מעבידים** - ביטוח זה נועד לכסות את חבות המבטח כלפי עובדיו בשל נזק גוף בלבד כתוצאה מתאונה או מחלה, אשר נגרמו לעובדי המבטח תוך כדי ועקב עבודתם אצל המבטח בתקופת הביטוח. (פוליסה על בסיס אירוע - Occurrence Basis). החבות המבוטחת היא חבות על-פי פקודת הנזיקין.

(3) **ביטוח חבות המוצר** - ביטוח זה נועד לכסות את חבותו של המבטח על-פי חוק אחריות למוצרים פגומים ועל-פי פקודת הנזיקין, בגין נזק לגוף ו/או לרכוש של צד שלישי, כולל נזק תוצאתי הנובע מכך, אשר נגרם ממוצר פגום שהמבטח ייבא, ייצר או סיפק, לאחר שהמוצר יצא מחזקתו, ובלבד שהתביעה הוגשה לראשונה במהלך תקופת הביטוח, והאירוע הביטוחי אירע לאחר התאריך למפרע שנקבע בפוליסה (פוליסה על בסיס הגשת התביעה - Claims Made Basis).

(4) **ביטוח אחריות מקצועית** - ביטוח זה נועד לכסות את המבטח בגין נזק לגוף ו/או לרכוש ו/או נזק כספי שנגרם לצד שלישי כתוצאה מהפרת חובה מקצועית בתום לב, אשר מקורה

במעשה או במחדל המהווים רשלנות, טעות או השמטה של המבוטח במסגרת מקצועו של המבוטח, ובלבד שהתביעה הוגשה לראשונה במהלך תקופת הביטוח והאירוע המבוטח אירע לאחר התאריך למפרע שנקבע בפוליסה (פוליסה על בסיס הגשת תביעה - Claims Made Basis). הכיסוי בפוליסה אינו מוגבל לאירוע תאונתי.

(5) ביטוח אחריות דירקטורים - ביטוח זה נועד לכסות את חבותם החוקית של הדירקטורים ונושאי משרה אחרים (Directors & Officers) בגין נזק כספי שנגרם, עקב מעשה או מחדל, בתום לב או מחמת התרשלות, בתוקף היותם נושאי משרה באגודה, ובלבד שהתביעה הוגשה לראשונה במהלך תקופת הביטוח והאירוע המבוטח אירע לאחר התאריך למפרע שנקבע בפוליסה (פוליסה על בסיס הגשת תביעה - Claims Made Basis).

9.8. לקוחות

9.8.1. כ- 85% מלקוחות האגודה בענף זה הם קיבוצים ומפעליהם. לאגודה אין לקוח שהכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסות האגודה.

9.8.2. התפלגות הפרמיות (ברוטו) בין קיבוצים וקולקטיבים לבין מבוטחים פרטיים (באחוזים):

נתונים לשנת 2019		נתונים לשנת 2020		
אלפי ש"ח	%	אלפי ש"ח	%	
85,954	84%	84,916	85%	קיבוצים וקולקטיבים
16,372	16%	14,985	15%	מבוטחים פרטיים
102,326	100%	99,901	100%	סה"כ

9.9. תחרות

בענף זה מתחרה האגודה בכל החברות במשק, לרבות חברת הביטוח הישיר. האגודה פועלת בתחום בעיקר במגזר הקיבוצי ובעיקר כמבטחת ישרה במגזר זה. חלק האגודה בענף יחסית לכלל השוק הינו כ- 3%.

10. תחום ביטוח חיים - ריסק

10.1. כללי

האגודה קיבלה ביום 25 למרס 2015 את אישור הממונה לפעול בתחום ביטוחי חיים ריסק (Risk). ביטוח חיים (ריסק) הינו ביטוח חיים למקרה מוות בלבד, ללא רכיב חיסכון. הפוליסה מבטיחה למוטבים שנקבעו ע"י בעל הפוליסה ו/או המבוטח סכום ביטוח קבוע מראש במקרה בו המבוטח נפטר במהלך תקופת הביטוח. תגמולי הביטוח משולמים למוטבים כפיצוי חד פעמי או כסכום חודשי לתקופה הקבועה בפוליסה. תעריפי הביטוח מתעדכנים בכל שנה בהתאם לפרמיה היסודית שנקבעה למבוטח ולפי גילו. הפוליסה מכסה כל אירוע מוות למעט מוות מהתאבדות המבוטח במהלך שנת הביטוח הראשונה. ההצטרפות לתכנית הביטוח כרוכה בעריכת חיתום רפואי ומקצועי. בחודש דצמבר 2016 קיבלה האגודה אישור לשיווק פוליסות ריסק אגב משכנתא והחלה בשיווק פוליסות אלה בתחילת 2017.

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של ביטוח חקלאי בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה בתמורה לסך של 1.9 מיליוני ש"ח, כפוף להתאמות בגין שימור התיק. עם השלמת העסקה רשמה האגודה הפסד בסך של כ- 0.7 מיליוני ש"ח. ממועד ההתקשרות הפסיקה האגודה למכור חוזים חדשים בתחום עסקי ביטוח החיים. לאחר קיום התנאים המתלים שנקבעו לעסקה, הושלמה העסקה במהלך חודש יוני 2020.

חלק שלישי - מידע נוסף ברמת כלל האגודה

11. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות האגודה

פעילות האגודה כפופה לחקיקה הרלוונטית החלה על אגודות שיתופיות, להוראות חוק הפיקוח, לתקנות שהותקנו על פיהם, וכן להוראות הממונה.

להלן יפורטו הוראות דין מרכזיות החלות על האגודה:

חקיקה כללית תתואר רק ככל שיש לה השפעה ישירה על פעילות האגודה. במסגרת ההסדרה של פעילות האגודה כמבטח, מוחלות על האגודה הוראות מסוימות בחוק החברות כאילו הייתה חברה ציבורית. הוראות הדין יתוארו להלן, ככל שלא פורטו במסגרת סקירת תחומי הפעילות השונים של האגודה. במקום בו, להערכת האגודה, יש להוראות הדין אלה השפעה מהותית על האגודה, צוין הדבר במפורש.

11.1. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

חוק הפיקוח הוא החוק המסדיר את סמכויות הפיקוח על הביטוח, והוא מקנה לממונה סמכויות נרחבות באשר למתן הוראות הנוגעות לדרכי פעולה של מבטחים, של סוכני ביטוח ושל נושאי משרה, והכול כדי להבטיח את ניהולם התקין ואת השמירה על עניינם של המבוטחים ושל הלקוחות וכדי למנוע פגיעה ביכולתו של מבטח לקיים את התחייבויותיו. כן קובע החוק כי לא יעסוק אדם בביטוח אלא אם יש בידו רישיון, והוא יעסוק בביטוח רק בהתאם לתנאי הרישיון ובענפים הרשומים ברישיונו. האגודה מחזיקה ברישיון מבטח המתיר לה לעסוק בענפי הביטוח הכללי. במסגרת חוק הפיקוח והתקנות שעל פיו מוסדרים נושאים שונים, ובכלל זה זהות גורמי השלטון המפקחים על גופי ביטוח הפעילים בישראל (חברות וסוכנויות ביטוח); תהליך רישוי מבטחים וסוכנויות ביטוח וקביעת תנאי הרישיון; הסדרת דרכי הפעולה של מבטחים, אורגנים, נושאי משרה ובעלי תפקידים בהם; הסדרת שליטה והחזקה במבטחים וסוכנויות ביטוח; דיווחים שיש להעביר, אופן העברתם ופרסומם ותדירות הביצוע של הנ"ל; הסדרים ביחס להון עצמי, סוגי נכסים שיחזיק מבטח ודרכי השקעתם, אופן חישוב עתודות, קביעת תנאי הביטוח של תכניות הביטוח ודמי הביטוח; אופן שמירת ענייני מבטחים בתחום התביעות, וסמכות הממונה לברר תלונות מהציבור.

11.2. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016

בהתאם לחוק זה, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון החלה לפעול ביום 1 בנובמבר 2016, כיחידה ממשלתית עצמאית ונפרדת, אשר בראשה תעמוד הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

תפקידי הרשות הינם שמירה על עניינם של המבוטחים ולקוחות הגופים המפוקחים; הבטחת יציבותם וניהולם התקין של הגופים המפוקחים, על מנת לקיים את התחייבויותיהם ללקוחותיהם; קידום התחרות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון ובמערכת הפיננסית; ועידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית.

שר האוצר, באישור הממשלה, ימנה את הממונה לתקופת כהונה קצובה של חמש שנים ללא אפשרות להארכה. הממונה יהיה ראש הרשות וינהל את ענייניה. אופן מינוי הממונה ומשך תקופת הכהונה נועדו לבסס את עצמאותו של הממונה. הרשות תתקצב בסעיף תקציבי נפרד בתקציב המדינה בדומה למשרד ממשלתי, והממונה יהיה האחראי על ניהול התקציב. יצירת סעיף תקציבי נפרד לפעילות

הרשות תאפשר לה שיקול דעת מיטבי וחופש פעולה בקביעת סדר עדיפויותיה. כל עובדי אגף שוק ההון יעברו לרשות החדשה.

11.3. הסדרה בנושא הון האגודה

על האגודה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום שפורסמו בחודש יוני 2017 (להלן - "חוזר סולבנסי"). הוראות אלו מבוססות על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי.

האגודה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר 2017.

החל מחודש נובמבר 2018 זהו משטר הון היחידי החל על האגודה. לפירוט נוסף ראו באור 14 לדוחות הכספיים.

בחודש מרס 2019 קבע הוועד המנהל של האגודה כי יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי II לא יפחת מ-115% ועודף הון של 50 מיליון לכל הפחות (להלן - "יעד הון").

ביום 14 באוקטובר, 2020 פורסם חוזר המתקן את חוזר סולבנסי, להלן - "חוזר סולבנסי מתוקן".

מטרת התיקון הינה התאמת משטר כושר הפירעון הכלכלי בישראל לדירקטיבה ועדכוניה לרבות מתן אפשרות לבחור בפריסה הדרגתית של קבוצות מסוימות הומגניות של עתודות הביטוח במאזן הכלכלי, החל מיום 31 בדצמבר 2019 ועד ליום 31 בדצמבר 2032. פריסה כאמור מחייבת אישור מראש של הממונה והיא תבוא במקום פריסת ההון הנדרש לכושר הפירעון עד שנת 2024, כאמור לעיל. התיקון האמור עשוי להגדיל מהותית את יחס כושר הפירעון של האגודה. עם זאת, חישוב ההון של האגודה לפי משטר הסולבנסי, מביא אותה לעודף הון גם ללא הפריסה המדורגת של ההנחיות, כמפורט בסעיף 14 לדוחות הכספיים המצורפים.

11.4. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש).

התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר 2021. אימוץ מוקדם אפשרי, כל עוד IFRS 9 מכשירים פיננסים מיושם במקביל.

ביום 7 ביוני 2020 פורסם מכתב שה. 4112-2020 "מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) – חוזי ביטוח". במפת הדרכים נקבעו אבני דרך מרכזיות, אשר יידרשו בתוכנית ההיערכות.

בחודש מרס 2020 הוחלט ב- IASB להציע דחייה של מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ליום 1 בינואר 2023.

בהתאם למכתב "מפת הדרכים" הנ"ל, בכוונת רשות שוק ההון ביטוח וחסכון לקבוע את מועד היישום לראשונה של התקן בישראל לתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחריו.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.

2. גישת השווי ההוגן.

האגודה פועלת לאימוץ התקן בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח ובוחנת את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

11.5. הסדרה בנושא מערכות מידע

הממונה על הביטוח קבע הוראות לניהול סיכונים אבטחת מידע של הגופים המוסדיים, אשר מתווה את העקרונות לצמצום הסיכונים הנובעים משימוש במערכות מידע. כן הסדיר הממונה על הביטוח את ניהול תחום טכנולוגיות המידע בגופים מוסדיים.

ביום 8 ביולי 2018, פורסמה "עמדת הממונה: סיכום ממצאי ביקורת סייבר", בעקבות מבחני חדירה שביצעה הרשות בשיתוף עם מספר גופים מוסדיים. בעמדה מתוארים ממצאים עיקריים שהתגלו במהלך מבדקי החדירה המעידים על הצורך בשיפור מערך הסייבר והמלצות להפחתת סיכונים.

ביום 29 באוקטובר 2020 פורסמה רשות הפיקוח טיוטה של דרישה לביצוע סקר מיפוי של סיכוני סייבר בפעילות הביטוחית של שוק הביטוח, בדגש על סיכוני סייבר סמויים.

ביום 9 בדצמבר 2020, לאור דלף המידע אשר התרחש בעקבות מתקפת סייבר ב"שירביט", חזרה הרשות על הצורך בהגברת ההיערכות בהיבטי הגנת הסייבר בגופים המוסדיים. בנוסף, לאור האפשרות שהתרחש דלף משמעותי של מידע אישי של לקוחות, בקשה להגביר את הערנות בכל הנוגע לתהליכי זיהוי מקוונים.

11.6. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ח-2017

ביום 26 לאוקטובר 2017 פורסמו "תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ח-2017". התיקון המרכזי הכלול בתקנות אלה ביחס לתקנות הקודמות הוא, שכל מסמך ותכני וידאו, שיעלו לאתר החל ממועד 26.10.2017, חייב להיות נגיש לאנשים עם מוגבלות (אלא אם ניתן פטור טכנולוגי להנגשתו). על אף האמור, טופס שנועד למילוי במחשב, ומשמש לצורך קבלת שירות, צריך להיות נגיש גם אם פורסם לפני 26.10.2017. האגודה השלימה את הערכותיה לדרישות החוק למועד הדוח.

החל מיום 1 לינואר 2022 יהיה צורך לבצע התאמות נגישות במסמכים שבאיזור המידע האישי. יצוין, כי עד למועד זה חלה חובה להנגיש באופן פרטני מסמכים שאדם עם מוגבלות ביקש שנגישים עבורו, בתוך זמן סביר ולא יאוחר מ-14 ימים ממועד הבקשה. האגודה נערכה טכנולוגית ליישום תקנות אלו ואין להם השפעה מהותית על דוחותיה הכספיים.

11.7. הסדרה בתחום השמאות והמוסכים

נכון לתאריך הדוח ולמועד פרסומו מוסדר נושא הפעלת שמאים לבחינת נזקי הרכב באמצעות חוזר הפיקוח 8-1-2007 "שמאות ביטוח רכב (רכוש וצד ג')", הקובע כי המבוטח רשאי למנות שמאי לבחינת נזקי רכבו מתוך רשימה של שמאים שקבעה לו חברת הביטוח או לבחור שמאי פרטי- שאז לא חלות על חברת הביטוח הגבלות כאמור. כמו כן, לגבי מוסכי הסדר לא קיימת הסדרה, אך חברות הביטוח נוהגות להעניק הטבות נוספות למבוטח הבוחר לתקן את במוסך הסדר.

בינואר 2021, לאחר תאריך הדוח, פירסם משרד התחבורה טיוטה של תקנות "רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב (שמאות רכב – חשש לניגוד עניינים, כללי אתיקה מקצועית ואגרות), התשפ"א-2021" אשר מטרתן להסיר את בעיית ניגוד העניינים שמאפיינת את עבודת השמאים והמוסכים ומביאה לייקור עודף של עלויות תיקון כלי הרכב וכך לעליית מחירי פוליסות רכב רכוש. מדובר בטיטה שפורסמה כבר ב-2016 אך עקב חלופי הזמן מבלי שהסתיימה הסדרתה, פורסמה בשנית להערות הציבור.

11.8. תקנות הביטוח הלאומי (היוון) (תיקון), התשע"ו-2016 (להלן: "התיקון לתקנות ההיוון")

ביום 1 באוקטובר, 2017 נכנס לתוקף תיקון לתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 (להלן: "תיקון" ו-"תקנות") אשר הפחית את שיעור ריבית ההיוון הקבועה בתקנות ל-2% משיעור של 3% שהיה מקובל עד אז. התיקון התבסס על המלצות ועדה בין משרדית ברשות השופט (בדימוס) ד"ר אליהו וינוגרד שפורסמו בחודש מרס 2016 ("וועדת וינוגרד").

בחודש אוגוסט 2019 ניתן על ידי בית המשפט העליון פסק דין בנושא בו נקבע כי שיעור ההיוון לפיצויים בשל נזקי גוף בנוזיקין ימשיך לעמוד על 3% תוך אימוץ המלצות וועדה בין משרדית נוספת שהוקמה

לבחינת סוגיית ריבית ההיוון, בפיצוי הנזיקי על כל השלכותיה (להלן - וועדת קמינץ) וזאת עד להסדרת הנושא בחקיקה. במסגרת פסק הדין הסכימו המבטחים כי שיעור ההיוון לצורך חישוב סכום ניכוי תגמולי המוסד לביטוח לאומי מאת המבטחים יעמוד אף הוא על 3% וזאת בתקופת הביניים, עד לתיקון תקנות הביטוח הלאומי (היוון) תשל"ח - 1978 (להלן - תקנות ההיוון). לעומת זאת, עד לתיקון תקנות ההיוון יעמוד שיעור ההיוון לצורך תשלום תביעות שיבוב למוסד לביטוח לאומי, על ידי המבטחים, על השיעורים שנקבעו בתקנות. לפרטים נוספים אודות ריבית ההיוון והשפעתה על ההפרשות שביצעה האגודה, ראה באור 31(ה)1.6 לדוחות הכספיים.

11.9. בדיקת נאותות העתודות

בחודש ינואר 2015 פורסמה עמדת רשות הפיקוח - "נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי", במסגרתה נקבע כי יש להתחשב באופן שערך הנכסים בדוחות הכספיים, העומדים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות, בהן מיושם הנוהג המיטבי. כלומר, כאשר נוצר עודף כתוצאה מחיסור שווי הנכסים המוצג בספרים מהשווי ההוגן שלהם, ניתן בעת חישוב העתודות, להפחית את ההתחייבות הביטוחית בגובה עודף זה. ביום 10 ביוני, 2020 פורסם חוזר ביטוח 11-1-2020, "עדכון הוראות החוזר המאוחד - הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT)". ההבהרות קובעות כי החברות זכאיות להתייחס לפער שבין העלות המופחתת לבין השווי ההוגן של נכסים בעת בדיקת נאותות העתודה (להלן - "UGL") ולקבוע נוהל הקצאה שיוביל לניצול מרבי של עודף השווי ההוגן של נכסיה. מטרת חוזר זה היא לספק הבהרות באשר לאופן היישום של ההוראות הנוגעות ל-UGL לצורך שיפור ההשוואתיות בין החברות והוודאות הרגולטורית.

לאור האמור לעיל האגודה עדכנה את נוהל הקצאת עודף השווי הוגן. ראה לעניין זה באור 31(ה)1(6) לדוחות הכספיים המצורפים.

11.10. לפרטים בדבר מכתב בנוגע לחלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח ראה באור 14 לדוח הכספי.

11.11. חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של פעילות האגודה תוארו לגבי כל תחום פעילות בנפרד.

11.12. אגודת האחזקות מחזיקה בהיתר שליטה מאת הממונה על הביטוח בגין שליטתה באגודה ובגופים המוסדיים השונים המוחזקים ע"י האגודה. היתר השליטה באגודה כולל, בין היתר, מגבלות בקשר עם ההון העצמי של אגודת האחזקות.

11.13. גורמי ההצלחה המרכזיים בפעילות האגודה והשינויים החלים בהם תוארו לגבי כל תחום פעילות בנפרד.

12. השקעות

- 12.1. מחלקת ההשקעות באגודה מנהלת את תחום ההשקעות באופן ישיר ובאמצעות מנהל תיקים, הכולל את סך הנכסים הפיננסיים של האגודה, למעט פרמיה לגביה אשר מנוהלת על-ידי אגף הביטוח הרלוונטי בנפרד, וההכנסות ממנה נכללות בהכנסות מהשקעות, הכל בהתאם להחלטות ועדת ההשקעות ובהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 ולחוזרים שמפורסמים מעת לעת על ידי הממונה על הביטוח. המחלקה ומנהל התיקים פועלים בהתאם לנהלי השקעה הקובעים את סמכויותיה, ובהתאם למדיניות ההשקעה הנקבעת על ידי בוועד המנהל.
- החלטות ההשקעה מתקבלות על-ידי צוות המחלקה תוך הסתייעות בעבודות מחקר חיצוניות בארץ ובחו"ל, ופגישות שוטפות עם מומחים מקצועיים בתחום ובכפוף למדיניות של ועדת השקעות. מדיניות ההשקעות מאפשרת להשקיע בסוגי נכסים רבים בארץ ובחו"ל, ועל-ידי כך לגוון את תיק ההשקעות מתוך מטרה להגיע לאופטימיזציה של היחס בין תשואה לסיכון. התפלגות הנכסים המנוהלים של האגודה (באלפי ש"ח):

האגודה	נוסטרו	כספים תלויי תשואה
	955,033	---

- 12.2. מדיניות ההשקעות הספציפית מאושרת מראש בוועד המנהל לכל שנה ושנה ומגדירה את התחומים בהם ועדת השקעות ומחלקת ההשקעות רשאים לפעול.

13. ביטוח משנה

- 13.1. ביטוח משנה הוא אמצעי שבו האגודה מגדרת ומפזרת את סיכונה ומקטינה את חשיפתה. תמורת השתתפות בחלק מהפרמיה אותה גובה האגודה - מתחייבים מבטחי המשנה להשתתף בחלק מהנוק. בחוזר ניהול החשיפה למבטחי משנה נקבעו ע"י הממונה הוראות בדבר אופן ניהול החשיפה למבטחי משנה, דרישה לקביעת מדיניות ותקרות חשיפה למבטחי משנה, קביעת הוראות דיווח למפקח וקיום דיון שנתי במדיניות החשיפה למבטחי משנה.

13.2. כללי

לאגודה ביטוחי משנה יחסיים בענפי הרכוש, חבויות וחובה, וביטוחי משנה בלתי יחסיים בענפי חובה וחבויות אחרות, באמצעות מבטחי משנה, בעיקר מאירופה, מדירוג אשראי גבוה.

ביטוחי המשנה של האגודה בענפי הביטוח הכללי נערכים על בסיס שנתי עם מבטחי משנה שונים. ביטוחי המשנה נועדו לשם גידור הסיכונים הביטוחיים של האגודה באמצעות העברת חלקם למבטחי המשנה, תוך הקטנת חשיפת הקבוצה בהתאם. עם זאת, אין בהעברת הסיכון כאמור כדי לשחרר את האגודה ממחויבויותיה כלפי מבוטחיה. לאגודה אין תלות במבטחי משנה מסוימים כלשהם.

בביטוח משנה משולמת פרמיה למבטחי המשנה ובתמורה מבטחי המשנה משתתפים בחלקם בתשלומי תביעות, וכן משלמים עמלות, לפי העניין. ביטוחי המשנה נערכים לרוב על בסיס שנתי. חלקו היחסי של כל מבטח משנה בכל אחד מענפי הביטוח השונים יכול להשתנות משנה לשנה ומענף לענף וזאת על-פי המדיניות העסקית של האגודה ואופי העסקים שאותם היא מבקשת לבטח. כל הסכמי

ההתקשרות מול מבטחי המשנה מועברים בכל שנה למפקח על הביטוח. האגודה רוכשת ביטוחי משנה במרבית הענפים בהם היא פועלת.

בחלק מהענפים שייר האגודה מכוסה בביטוח עודף הפסדים בגין תביעות חריגות בהיקפן וקטסטרופה כאמור לעיל.

13.3. תיאור הסדרי ביטוח המשנה העיקריים הנהוגים באגודה:

13.3.1. בכל אחד מהענפים מותאם כיסוי ביטוח המשנה לאופי הסיכון ורמתו. ההבחנה הראשונית בסוגי הביטוח המשנה היא בין ביטוח משנה חוזי (יחסי או לא יחסי), שהוא ביטוח משנה הנערך בעבור ענף או סוג ביטוח בהתאם לתנאי החוזה (Treaty) לבין ביטוח משנה פקולטטיבי, שהוא ביטוח משנה הנערך בעבור עסק/ים ספציפיים או פוליסה בודדת. הביטוח היחסי מחלק את הסיכון בין חברת הביטוח למבטחי המשנה, ואילו הביטוח הלא יחסי, מגן על האגודה מפני אירועים יוצאים מן הכלל (כגון, תביעות חריגות וקטסטרופה). סוגי הכיסויים השונים המקובלים בענף בכלל ובאגודה בפרט הם:

1) ביטוחי משנה יחסיים הכוללים ביטוחי מכסה (Quota Share). בביטוחי משנה יחסיים, מעבירה האגודה למבטח המשנה שיעור מסוים מסכום הפרמיה מכל פוליסה שמכוסה תחת החוזה, ומקבלת בתמורה ממבטח המשנה שיעור זהה מסכום כל תביעה בגין הפוליסה הנ"ל, וכן עמלה. בביטוחי מכסה שיעור זה הוא קבוע לכל הפוליסות בענף המבוטח.

2) ביטוחי משנה לא יחסיים הכוללים ביטוח מסוג עודף הפסדים (Excess of loss). ביטוח עודף הפסדים הוא ביטוח המכסה תביעות או אירועים מעל לסכום מסוים, דהיינו, תביעה בודדת גבוהה או אירוע בו מעורבים מספר סיכונים שהצטברותם מעל הסכום המוסכם משולמת על-ידי מבטח המשנה. מאידך, תביעה הנמוכה מהסכום שהוגדר מראש תשולם על-ידי חברת הביטוח באופן בלעדי.

3) ביטוחי משנה פקולטטיביים נערכים לכיסוי סיכונים מיוחדים הגלומים בפוליסות ספציפיות. בדרך כלל מבטחים עסקים בביטוח מסוג זה כאשר סכום הביטוח עולה בהיקפו על קיבולת ביטוחי המשנה הקונבנציונאליים, או כאשר הסיכון מוחרג מהחוזה עם מבטח המשנה.

מרבית ענפי הביטוח באגודה מבטחים הן בביטוח יחסי והן בביטוח לא יחסי.

13.3.2. תיאור הסכמי העמלות העיקריים המתקבלות ממבטחי משנה:

בענפי הביטוח בהם יש הסכמי ביטוח משנה יחסיים מקבלת האגודה עמלות בהתאם להיקף הפרמיה המועברת למבטחי המשנה.

בחלק מההסכמים מול מבטחי המשנה שיעורי העמלה קבועים ובחלקם תלויי תוצאות. בחוזי עודף הפסדים, ככלל, לא משולמות עמלות.

חלק מהסדרי ביטוח המשנה לשנת 2020 מנוהלים על-ידי האגודה במישרין וחלקם באמצעות ברוקרים.

13.3.3. דירוג מבטחי המשנה אשר איתם האגודה עובדת, ומקור הדירוג:

בשנת 2020 התקשרה האגודה עם 41 מבטחי משנה. מרבית מבטחי המשנה בענפי הביטוח הכללי בשנת 2020 הם בדירוג A- ומעלה על-פי חברת המדרג Standard & Poors. חלקו של מבטח משנה אחד עלה על 10% בשנה זו: Swiss Re המדרג AA- וחלקו 23,465 אלפי ש"ח המהווים כ- 11.3% מסך הפרמיות שהועברו למבטחי המשנה.

לא חלו שינויים מהותיים במדיניות האגודה לביטוח משנה לעומת שנת 2019 למעט המעבר לביטח יחסי בענפי החבויות. כמו כן לא חלו שינויים מהותיים בדירוג החברות עמן התקשרה האגודה.

ליום 31 בדצמבר 2020 לא ידוע לאגודה על התקשרות מהותית עם מבטח משנה הנתון בקשיים כספיים וכן לא קיימת יתרת חוב מהותית בפיגור או במחלוקת עם מי מבין מבטחי המשנה עימם התקשרה האגודה.

13.4. מדיניות החשיפה למבטחי המשנה:

בהתאם להוראות הפיקוח, קובע הוועד המנהל, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי משנה. בשנת 2020 אישר הוועד המנהל מסגרת חשיפה מרבית למבטחי משנה עימם התקשרה האגודה המבוססת על דירוגם הבינלאומי.

תקרות הכיסוי לגבי השתתפות של מבטחי המשנה בתביעות בחוזים יחסיים מסוג מכסה (Quota Share) בתקופה המדווחות בענפים העיקריים: בענפי אש ורכוש המשק כ – 660 מליון \$, הנדסי כ- 20 מליון \$ ובענפי חבויות 30 מליון \$.

בחוזים מסוג עודף הפסדים האגודה לא הגיעה לתקרות שנקבעו בתקופה המדווחות ואין לה תביעות תלויות בהיקף המתקרב למגבלות שנקבעו.

13.5. חשיפת מבטחי המשנה לרעידת אדמה

בגין אירועי קטסטרופה רכשה האגודה ביטוח יחסי במסגרת חוזה האש ורכוש המשק. בנוסף, רכשה האגודה ביטוח מסוג הפסד יתר להגנה על השייר העצמי שלקחה על עצמה עד למקסימום של 5 מליון דולר.

להערכת האגודה, המבוססת על ניתוח סיכון רעידת אדמה של חברות שונות, החשיפה לביטוח קטסטרופה מהווה בביטוחי פרט ובביטוחים עסקיים 2.5% מסכום הביטוח הכללי.

13.6. מבטחי המשנה המשתתפים בחשיפה זו מדורגים על-פי הטבלה המפורטת שלהלן:

חשיפת מבטחי משנה לרעידת אדמה (במיליוני ש"ח)

קבוצת דירוג מרכזת על-פי P&S	תחזית חשיפה לרעידת אדמה(*)	אחוז מן הסה"כ
AA--AA	721	27.9%
A עד -A	1864	72.1%
סך-הכול	2,585	100.0%

(*) לפי שער ההמרה בחוזה 4 ש"ח לדולר.

מבטחי המשנה אשר החשיפה שלהם לסיכון רעידת אדמה עולה על 10% מסכום החשיפה

(במיליוני ש"ח)

קבוצת דירוג מרכזת על-פי S&P	תחזית חשיפה לרעידת אדמה	אחוז מן הסה"כ	שם מבטח המשנה
AA	264	10.2%	ALLIANZ SE

להלן ריכוז תוצאות ביטוח משנה

בשנת 2020 באלפי ש"ח	ענף רכב חובה	ענף רכב רכוש	ענפי חבויות אחרות	ענפי רכוש ואחרים	סה"כ
סה"כ פרמיה	29,188	-	49,742	130,025	208,955
תוצאות ביטוח משנה	6,704	16	14,545	3,929	25,194
בשנת 2019 באלפי ש"ח	ענף רכב חובה	ענף רכב רכוש	ענפי חבויות אחרות	ענפי רכוש ואחרים	סה"כ
סה"כ פרמיה	53,227	9	24,575	125,270	203,081
תוצאות ביטוח משנה	(23,109)	26	(18,326)	32,226	(9,183)
בשנת 2018 באלפי ש"ח	ענף רכב חובה	ענף רכב רכוש	ענפי חבויות אחרות	ענפי רכוש ואחרים	סה"כ
סה"כ פרמיה	51,441	62	23,027	133,757	208,287
תוצאות ביטוח משנה	(7,502)	119	6,377	29,793	28,787

(*) תוצאות הפעילות מחושבת בהתאם לטופס 2.

13.6.1. פרמיה :

13.6.1.1. ענף רכב חובה : בשנת 2020 קיטון בפרמיה משנה עקב שינוי בשיעור חוזה ביטוח משנה יחסי מ 70% ל- 40% .

13.6.1.2. ענפי רכוש ואחרים : בשנת 2020 גידול בפרמיה עקב גידול בתיק המבוטח.

13.6.1.3. ענפי חבויות : בשנת 2020 גידול בפרמיה עקב מעבר לביטוח משנה יחסי מאקסס בשנים קודמות.

13.6.2. תוצאות ביטוח משנה :

13.6.2.1. ענף רכב חובה : בשנת חיתום 2020 מעבר לרווח מהפסד למבטחי משנה עקב הקטנת השיעור בחוזה היחסי, הקטנת עמלות מבטחי המשנה והקטנת התלויות בגין ההוראות על שיעור ריבית ההיוון (וינוגרד).

13.6.2.2. ענפי רכוש ואחרים : בכל השנים תוצאות חיתומיות טובות למבטחי המשנה. קיטון ברווח של שנת 2020 עקב נזקי סערה.

13.6.2.3. ענפי חבויות : רווח בשנת החיתום 2020 עקב התפתחות לטובה של תביעות ישנות בכל ענפי החבויות.

13.6.3. לפירוט נוסף, ראה באור 31(ז) בדוחות הכספיים לעניין ביטוח משנה.

14. הון אנושי

14.1. תנאי התקשרות, שינויים ארגוניים ושינויים במצבת העובדים במהלך שנת 2020 :

14.1.1. כל עובדי האגודה מועסקים בחוזה אישי ותנאי עבודתו של כל עובד נקבעים בהסכם ההעסקה עימו. סה"כ במצבת כוח האדם של האגודה, ללא תאגידים בשליטתה, בשנת 2020 ישנם 127 עובדים לעומת שנת 2019 בה היו 160 עובדים. כמו כן מועסקים 17 עובדים בסוכנות ביטוח חקלאי. עקב שינוי מבני בסוכנות ביטוח חקלאי, הועברו 20 עובדים למשקי טנא סוכנות בת של סוכנות ביטוח חקלאי. באגודה מועסקים עובדים המעניקים שירותים בתחום פעילות ספציפי ועובדים המעניקים שירותים ליותר מתחום פעילות אחד. ראה [סעיף 14.3](#) להלן.

14.1.2. **הקמת ועד עובדים** - בחודש יוני 2017, הודיעה ההסתדרות הכללית החדשה (להלן : "ההסתדרות") להנהלת האגודה על התארגנות ועד עובדים באגודה (להלן : "ועד הפעולה"). הנהלת האגודה הכירה בהתארגנות וביו"ר ועד הפעולה והחלה בתהליך של מו"מ בין האגודה לוועד הפעולה. בחודש מרס 2019 הסתיים המשא ומתן בין האגודה להסתדרות שהתנהל באווירה טובה ותוך כבוד הדדי בין הצדדים. ההשלכות מהמו"מ מסתכמות בעלויות שכר עבודה ונלוות. הוצאות אלו נזקפו במלואן לדוחות הכספיים ליום 31.12.2018.

14.2. להלן פירוט השינויים המהותיים במצבת ההון האנושי שהתרחשו באגודה במהלך שנת 2020 -

במהלך חודש 2/2020 הודיעה גב' גלית רובשטיין המכהנת בתפקיד האקטוארית הממונה לפי ס' סעיף 41 ד לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981 על סיום כהונתה.

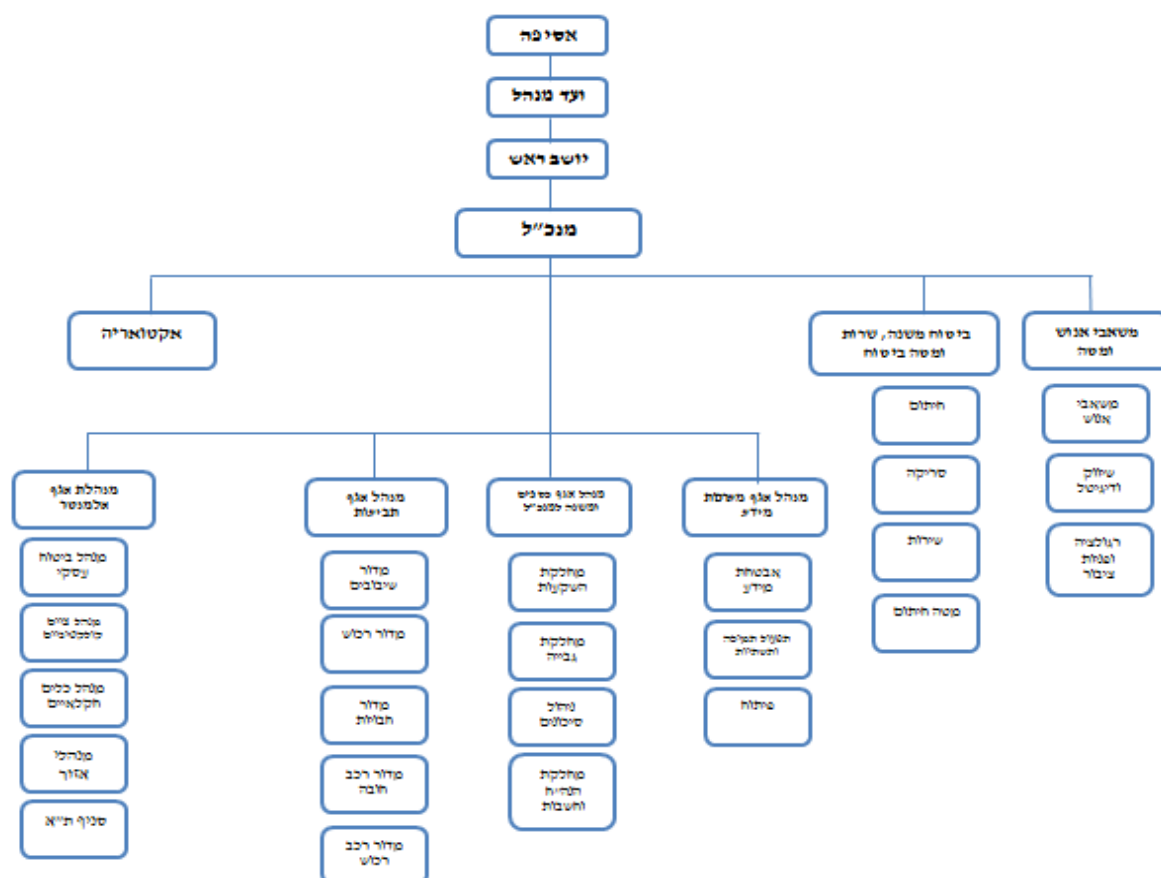
במהלך חודש 3/2020 אישר הוועד המנהל של האגודה את מינויה של מועמדת חלופית. ביוני 2020 נכנסה האקטוארית שירן מאור-אלקיים לתפקיד לאחר אישור הממונה על שוק ההון כי אינו מתנגד למינוי.

ביולי 2020 סוכם על סיום תפקידו של מנהל מערכות המידע מר קובי הוכמן. במהלך חודש 8/2020 אישר הוועד המנהל את מינויו של רונן דביר לתפקיד זה והוא החל את תפקידו ביום 22 לספטמבר, 2020 לאחר אישור הממונה על שוק ההון.

בינואר 2021 הודיע מר אלעד שלף על סיום כהונתו כמנכ"ל האגודה. ביום 4.3.21 אישר הוועד המנהל את מינויה של הגב' פזית כהן חזות כמנכ"לית האגודה, בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון כי אינו מתנגד למינוי. לפרטים נוספים ראה סעיף 6 בדוח פרטים נוספים על התאגיד.

המבנה הארגוני של האגודה :

תרשים מבנה ארגוני של האגודה

14.3. מצבת עובדים

נכון ליום 31 בדצמבר 2020 מועסקים באגודה 127 עובדים ובסוכנות ביטוח חקלאי 17 עובדים כמפורט להלן:

מספר עובדים ליום 31.12.2020	אגף
9	הנהלה ומזכירות
19	אגף מערכות מידע
21	אגף כספים, השקעות, רכש ותחזוקה
30	אגף אלמנטרי וחיתום
6	מנהלי אזורים
30	אגף תביעות
15	ביטוח משנה, מוקד שירות, מכירות וסריקה
127	בביטוח חקלאי
17	סוכנות ביטוח חקלאי
144	סה"כ עובדים בביטוח חקלאי ובסוכנות

14.4. הדרכה

האגודה רואה חשיבות רבה בהדרכת עובדי האגודה ואימונם, ומשקיעה משאבים רבים בהדרכות מקצועיות לעובדים בהתאם לסוג העובד והתחום בו הוא פועל. בין השאר, שולחת האגודה את עובדיה להשתלמויות מקצועיות, כנסים, הדרכות רלוונטיות וימי עיון, והכל על מנת לשמור על רמה מקצועית גבוהה המאפיינת את עובדי האגודה. מרבית ההדרכות וההשתלמויות כאמור מבוצעות באמצעות גופים חיצוניים לאגודה וחלקן מבוצעות באמצעות גורמים ומדריכים מקרב האגודה.

14.5. נושאי משרה ומנהלים בכירים

מרבית נושאי המשרה באגודה מועסקים על-פי חוזי העסקה אישיים, הכוללים, בין השאר, מרכיבי שכר ברוטו לחודש, תוספת בגין שעות נוספות, הוצאות אש"ל, והשתתפות האגודה בקרן השתלמות וביטוח מנהלים של העובד. התחייבויות האגודה בשל סיום יחסי עובד מעביד הכוללות התחייבויות לפי דין, הסכם ונוהג מכוסות במלואן על-ידי פוליסות ביטוח מנהלים, הפקדות בקופות גמל, בתוספת רווחים שנצברו. התחייבות לדמי-חופשה מכוסה במלואה באמצעות הפרשה הכלולה בסעיף זכאים ויתרות זכות.

14.6. מדיניות תגמול נושאי משרה

14.6.1. כללי

הוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בנושא תגמול שולבו בחוזר המאוחד (חלק 1, שער 5, פרק 5 שכותרתו "תגמול") (להלן: "החוזר").

במסגרת החוזר נקבעו הוראות לעניין גיבוש מדיניות תגמול של נושאי משרה, בעלי תפקיד מרכזי ועובדים אחרים באגודה, ומניעת תמריצים שיעודדו נטילת סיכונים שאינם עקביים עם יעדיה ארוכי הטווח של האגודה ועם מדיניות ניהול הסיכונים שלה.

האגודה אימצה מדיניות התגמול אשר אושרה על ידי הוועד המנהל ביום 31.12.2020 בהמשך להמלצת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) לאשרה.

14.6.2. מדיניות התגמול נקבעה לתקופה בת 3 שנים ממועד אישורה, וזאת בלי לגרוע מסמכות הוועד המנהל לתקנה ו/או להחליפה מעת לעת.

14.6.3. עקרונות מדיניות התגמול - כללי

14.6.3.1. מדיניות התגמול חלה על כל תגמול לעובד ונושא משרה באגודה בשל כהונתו או עיסוקו באגודה.

14.6.3.2. מדיניות התגמול נועדה לסייע בהשגת מטרות האגודה, תכניות העבודה שלה ומדיניותה בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת מערך תמריצים ראוי וסביר לעובדים ולנושאי משרה באגודה, בשים לב למאפייני האגודה, לפעילותה ולניהול הסיכונים של האגודה, תוך מתן דגש לתגמול מבוסס ביצועים, ותוך יצירת איזון ראוי בין רכיבי התגמול השונים. בנוסף, מדיניות התגמול נקבעת בהתחשב בהוראות רגולציה שעשויות להיות להן השלכות מהותיות על תגמול בעלי תפקידים באגודה.

14.6.3.3. מדיניות התגמול מבוססת על מדדים ויעדים כמותיים ואיכותיים הנבחנים מדי שנה, כחלק מתכנית העבודה השנתית של האגודה, ובהתייחס, בין היתר, ליעדי האגודה, תנאי השוק ומצבה של האגודה.

14.6.3.4. האגודה תהא רשאית להעניק לנושאי משרה באגודה ולעובדיה תגמול אשר יכלול, בין היתר, שכר/דמי ניהול חודשיים, תנאים נלווים שונים, וכן תגמול משתנה במזומן, בהתאם לקבוע במדיניות התגמול.

14.6.3.5. אין במדיניות התגמול כדי לגרוע מהוראותיהם של הסכמים או תגמולים אשר אושרו טרם אימוץ מדיניות התגמול.

14.6.3.6. אין במדיניות התגמול כדי להקנות זכויות למי מנושאי המשרה באגודה ו/או עובדיה. רכיבי התגמול להם יהא זכאי כל נושא משרה או עובד כאמור יהיו כאלה שיאושרו לגביו באופן ספציפי על ידי האורגנים המוסמכים לכך באגודה.

14.6.3.7. יצוין, כי לעת אישור מדיניות התגמול, ועדת התגמול והוועד המנהל של האגודה נתנו את הדעת לעלות השכר המרבית על פי חוק תגמול לנושאי משרה במוסדות פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016. בהתאם, לא יהיה בעל תפקיד מרכזי שעלות שכרו תעלה על סך של 2.5 מליון ש"ח לשנה.

14.6.4. תגמול לבעלי תפקיד מרכזי

במדיניות התגמול הוגדרו, בין היתר, מיהם בעלי התפקיד המרכזי באגודה.

14.6.4.1. שיקולים בקביעת תנאי התגמול של בעל תפקיד מרכזי

- (א) השכלתו, כישוריו, מומחיותו, ניסיונו המקצועי והישגיו של בעל התפקיד המרכזי.
- (ב) תפקידו, תחומי אחריותו והסכמי שכר קודמים שנחתמו עם בעל התפקיד המרכזי.
- (ג) תרומת בעל התפקיד המרכזי לביצועי האגודה, רווחיה וציבותה.
- (ד) רצון האגודה לשמר את בעל התפקיד המרכזי לאור כישורים, ידע או מומחיות ייחודית.
- (ה) בחינת היחס בין הרכיב הקבוע לרכיבים המשתנים בתגמול.
- (ו) בחינת היחס בין תגמול בעל התפקיד המרכזי לעלות השכר של שאר עובדי האגודה, ובפרט היחס לעלות השכר החציונית של עובדי האגודה והשפעתו הצפויה על יחסי העבודה באגודה. יצוין, כי נכון ליום 31.12.2018 היחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר הממוצע של יתר עובדי האגודה הינו בטווח של 1.51 עד 8.58, והיחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר החציוני של יתר עובדי האגודה לאותו מועד הינו בטווח של 1.68 עד 9.54.
- (ז) בחינת היחס בין תנאי הכהונה וההעסקה של בעלי תפקיד מרכזי לתגמול יתר עובדי האגודה, ובפרט היחס לשכר הממוצע והחציוני של העובדים למועד אישור המדיניות, בשים לב להשפעת יחסים אלה על יחסי העבודה באגודה. יצוין, כי היחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר הממוצע של יתר עובדי האגודה נכון ליום 31.12.2020 הינו בטווח של 1.75 עד 8.1 וכי היחס בין עלות השכר של בעלי התפקיד המרכזי באגודה לבין השכר החציוני של יתר עובדי האגודה לאותו מועד הינו בטווח של 1.9 עד 8.6.

14.6.4.2. רכיב קבוע

- (א) שכר הבסיס של בעלי תפקיד מרכזי באגודה ייקבע במהלך המשא ומתן להעסקתם באגודה, על פי הפרמטרים המפורטים [בסעיף 14.1](#) לעיל, ויהיה כפוף לאישורים הנדרשים על פי דין.
- (ב) האורגנים המוסמכים רשאים לעדכן מעת לעת את תנאי השכר של בעלי התפקיד המרכזי בהתאם לפרמטרים המפורטים לעיל, להוראות מדיניות התגמול ולהוראות הדין הרלוונטיות.

- (א) ככל שוועדת התגמול והוועד המנהל ימצאו לנכון, בעלי תפקיד מרכזי באגודה (למעט יו"ר הוועד המנהל) יהיו זכאים לתגמול משתנה במזומן ("בונוס"). הזכאות לבונוס תיקבע בהתאם לקריטריונים כמותיים מדידים וקריטריונים איכותיים שאינם ניתנים למדידה.
- (ב) הוועד המנהל יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, להפחית או לבטל את סכום הבונוס לו יהיה זכאי בעל תפקיד מרכזי, בהתקיים נסיבות המצדיקות הפחתה או ביטול כאמור ובין היתר בנסיבות הבאות: (א) לצורך שמירה על יציבות האגודה ועל איתנות הונה העצמי, (ב) אי עמידת האגודה ביעדה, (ג) ביצועים שליליים של האגודה.
- (ג) הזכאות לבונוס תיקבע בהתאם לקריטריונים מדידים. משקלם של משתנים פיננסיים, משתני שוק ומשתנים חשבונאיים יהיה גבוה מ-50% מסך הרכיב המשתנה. על אף האמור, ניתן לקבוע כי הזכאות לבונוס תכלול מרכיב של שיקול דעת, בהתחשב בטיב עבודתו ותרומתו של בעל התפקיד המרכזי, ובלבד שסכומו של מרכיב זה לא יעלה על 3 משכורות חודשיות בשנה.
- (ד) מדי שנה תיבחן העמידה בקריטריונים שנקבעו ביחס לכל אחד מבעלי התפקיד המרכזי לצורך קביעת הזכאות לבונוס השנתי.
- (ה) הסיכונים המהותיים להם חשופה האגודה הינם סיכוני שוק, סיכוני אשראי, סיכוני A.L.M, סיכונים תפעוליים, סיכונים ביטוחיים וסיכוני אבטחת מידע, כמפורט בהרחבה בדוחותיה הכספיים של האגודה. שיעורי הבונוסים לבעלי תפקיד מרכזי באגודה וליתר עובדי האגודה נקבעו בהתאם לכך, ועל מנת להתמודד נכונה עם הסיכונים האמורים, תוך שעצם הזכאות מותנית בתנאי סף שנקבעו במדיניות התגמול.
- (ו) במדיניות התגמול נקבע כי לאחר קביעת היקף הבונוס בגין שנה מסוימת, 50% מהבונוס ישולם באופן מיידי, ולגבי היתרה יחול הסדר דחייה כדלקמן: 50% מהיקף הבונוס ישולם בשלושה תשלומים שנתיים עוקבים שהראשון שבהם בתום השנה לאחר מועד קביעת הבונוס. למרות האמור, האגודה רשאית שלא לדחות תשלום של רכיב משתנה שהוענק לבעל תפקיד מרכזי בשנה קלנדרית מסוימת, ובלבד שסך הגמול בגין אותה שנה אינו עולה על התקרה לתשלום וסך הרכיב המשתנה אינו עולה על 40% מהרכיב הקבוע באותה שנה. לעניין זה, "תקרה לתשלום" - כהגדרתה בסעיף 32(17) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]. סיום העסקה לא יביא לתשלום מוקדם של רכיבי תגמול שנדחו.
- (ז) במדיניות התגמול נקבע הסדר השבה לפיו בעל תפקיד מרכזי יידרש, כחלק מתנאי כהונתו והעסקתו, להשיב לאגודה תשלומים ששולמו ו/או ישתלמו לו כבונוס לשנה מסוימת, אם גובה הבונוס הנו מעל ל-2 משכורות ואם עד תום 5 שנים עוקבות ממועד תשלום הבונוס התקיים אחד מאלה: (א) הבונוס שולם על בסיס נתונים שהתברר בדיעבד כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של האגודה, שנתיים או רבעוניים; (ב)

הבונוס שולם בהתחשב ברמת סיכון שהתברר כי לא שיקפה באופן מהותי את החשיפה בפועל של האגודה ; (ג) ועדת התגמול קבעה כי בעל תפקיד מרכזי היה שותף להתנהגות שגרמה נזק חריג לאגודה, לרבות הונאה או פעילות לא חוקית אחרת, הפרת חובת אמונים, הפרה מכוונת או התעלמות ברשלנות חמורה ממדיניות האגודה, כלליה ונהליה.

14.6.4.4. תנאי פרישה

- (א) במדיניות התגמול נקבעו תנאי הפרישה המקסימליים להם זכאים בעלי תפקיד מרכזי באגודה.
- (ב) כמו כן, נקבע כי בכפוף לאישור מנכ"ל האגודה, שיינתן במקרים חריגים ובשים לב לותק העובד ולתפקידו, בעת סיום יחסי עובד מעביד, עובד יכול ויהיה זכאי למענק פרישה שסכמו לא יעלה על 3 משכורות קבועות, ובכל מקרה לא יעלה על 120,000 ש"ח.

14.6.4.5. מענקים מיוחדים

- (א) הוועד המנהל וועדת התגמול יהיו רשאים להחליט, מעת לעת, על מתן מענק חד פעמי, בנסיבות מיוחדות, לבעל תפקיד מרכזי, וזאת, בין היתר, בגין השקעת מאמצים מיוחדים ויוצאי דופן מצד בעל התפקיד המרכזי, פרויקטים מיוחדים, הצלחות יוצאות מגדר הרגיל וכיו"ב (להלן : "מענק מיוחד").
- (ב) מענק מיוחד לא יעלה על משכורת אחת לעובד (שהוא בעל תפקיד מרכזי) בשנה קלנדרית והענקתו תהא כפופה להוראות כל דין. במקרה שמענק מיוחד כאמור יינתן בדיעבד, בלי שנקבעו יעדים מראש לצורך תשלומם, הרי שסכום המענק המיוחד יבוא במקום כל חלק ברכיב הבונוס השנתי לו יהיה זכאי אותו בעל תפקיד מרכזי ואשר אופן קביעתו מצוי בשיקול דעת (כגון הערכת מנכ"ל).
- (ג) מענק מיוחד שישולם לבעל תפקיד מרכזי, ככל שישולם, ישולם לו במזומן, ובנוסף לבונוס השנתי, למעט החריג האמור בסעיף 3.4.2 לעיל.
- (ד) בכפוף להוראות כל דין, המענק המיוחד יהיה כפוף להוראות הקבועות במדיניות התגמול בנוגע ליחס בין רכיב קבוע לרכיב משתנה, ולהסדרי התשלום שנקבעו לגביו, לרבות הסדר דחייה והסדר השבה.

14.6.4.6. מענק שימור / מענק חתימה

- (א) האגודה רשאית ליתן לכל עובד (לרבות בעל תפקיד מרכזי) מענק חתימה ו/או מענק שימור והכל בהתאם להוראות מדיניות התגמול ובכפוף להוראות כל דין.

14.6.5. עיקרי שינויים שבוצעו במדיניות התגמול מיום 31.3.2020 ועד ליום 31.3.2021

14.6.5.1. עודכנה ההגדרה של "בעל תפקיד מרכזי" ו"פונקציות בקרה".

14.6.5.2. נקבע כי עובדי יחידת האקטואריה שאינם בעלי תפקיד מרכזי יהיו זכאים לבונוס בהתאם לתנאים המפורטים במדיניות התגמול.

14.6.5.3. עדכנו תקרות שכר חודשי תוך שההתייחסות היא להיקף השכר ברוטו ולא לעלות השכר, ופורטו ההטבות והתנאים הנלווים להם יכולה להיות זכאות.

14.6.6. הצהרה בדבר מדיניות התגמול של האגודה לשנת 2020 פורסמה בחודש מרס, 2020 באתר האינטרנט של האגודה, בכתובת: www.bth.co.il.

15. שיווק והפצה

15.1. מערך הסוכנים של האגודה - כללי

האגודה משווקת את פוליסות הביטוח שלה באופן ישיר, באמצעות ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח ובאמצעות סוכנים. מרבית הפוליסות המשווקות למגזר הקיבוצי, בענפי הביטוח הכללי מתחדשות ב-1 בינואר, למעט פוליסות ביטוח מכונות חקלאיות המתחדשות ב-1 באפריל ולמעט פוליסות ביטוח רכב ודירה פרטיות למגזר הקיבוצי אשר מתחדשות לכל אורך השנה. סוכנות ביטוח חקלאי והסוכנים אינם בלעדיים ועובדים גם עם חברות ביטוח נוספות. סוכני האגודה פועלים לפי תעריפים והנחיות חיתום שהאגודה מפיצה מפעם לפעם בענפי הביטוח השונים.

15.2. עמלות

15.2.1. סוכנות ביטוח חקלאי

סוכנות ביטוח חקלאי משווקת את פוליסות הביטוח של האגודה ללקוחות פרטיים בעיקר חברי קיבוץ. בתמורה לשירותי השיווק וההפצה של פוליסות הביטוח כאמור לעיל, משלמת האגודה לסוכנות ביטוח חקלאי עמלה שנתית. אשתקד, שימשה סוכנות ביטוח חקלאי כערוץ הפצה גם לקיבוצים ומפעליהם אשר היוו כ-50% מדמי הביטוח של האגודה. בשנת 2019 מרבית ההפצה לקיבוצים נעשית בתוך האגודה.

נכון ל-31 בדצמבר 2020 שילמה האגודה לסוכנות הביטוח וסוכנויות הבנות שלה עמלה בסך של כ-3,828 אלפי ש"ח כולל מס ערך מוסף (אשתקד – 2,805 אלפי ש"ח).

15.2.2. סוכנים

בעבור שירותי התיווך של הסוכנים משולמות עמלות בשיעורים משתנים, כאשר שיעור העמלה נקבע בחלקו על-פי המוצר ובחלקו מותנה בהיקף התפוקה של הסוכן.

להלן נתונים לגבי התפלגות העמלות לפי ענפי פעילות:

ענף פעילות	2020	2019	2018
רכב חובה	4.8%	4.9%	4.8%
רכב רכוש	17.8%	19.0%	18.8%
ענפי רכוש ואחרים	15.8%	17.0%	18.7%

2018	2019	2020	ענף פעילות
14%	13.0%	12.7%	ענפי חבויות
50%	50%	-	ביטוח חיים – ריסק מפרמיה משוננת (כולל עמלת היקף ונפרעים)

16. ספקים ונותני שירותים

האגודה רוכשת מעת לעת שירותים מספקים חיצוניים לצורך פעילותה השוטפת.

16.1. בתחום שרותי המחשב בשנת 2020 התקשרה האגודה עם ספק מהותי, פריורטי, להחלפת מערכת הכספים במערכת חדשה. הטמעת המערכת נעשית בימים אלו.

כמו כן לאגודה הסכם עם ספק מהותי נוסף, קומטק בע"מ, וכן עם מספר ספקים המתמחים בתחומים שונים כמו מד-1 לאחסון המחשב המרכזי. הפסקת מתן שירותים על-ידי מי מהם תהא כרוכה בהשקעת משאבים מצד האגודה עד להתקשרות עם ספק חלופי.

16.2. התקשרות לענין המסלקה הפנסיונית – החל מיום ה 1 לנובמבר, 2015 האגודה החלה להעביר נתונים למסלקה הפנסיונית בהתאם להוראות הממונה על הביטוח.

16.3. האגודה התקשרה עם שמאים וחוקרים מומחים המסייעים לה בסילוק התביעות.

16.4. התקשרויות עם מוסכים - לאגודה הסכמים עם כ- 100 מוסכי פחחות וצבע בפריסה ארצית, לפיהם, מבוטחים הפונים לצורך ביצוע תיקון כלי-רכב שנפגעו בתאונות, מקבלים מהמוסך שירות ברמה גבוהה כפי שנקבע בהסכם. כנגד ביצוע התיקונים במוסך, משלמת האגודה, במישרין למוסך, את עלות התיקון כפי שאושרה על-ידי שמאי מטעמה. במסגרת ההסכמים מוענקת אפשרות למבוטח לקבל רכב חלופי עד מועד גמר תיקון רכבו. מטרת ההסכמים היא שיפור רמת השירות אשר האגודה נותנת ללקוחותיה, תוך הוזלת עלויות התיקון בהן נושאת האגודה. האגודה אינה מחייבת מבוטח שנפגע בתאונה למסור את כלי הרכב למוסך הקשור עמה בהסכם, אלא מעמידה אפשרות זו בפניו לבחירתו הבלעדית. מבוטח הבחר לתקן את הרכב במוסך הסדר, נהנה גם מהקטנת סכום ההשתתפות העצמית.

16.5. האגודה התקשרה בהסכמים עם נותני שירותים שונים לפיהם מבוטח אשר הפוליסה שלו הורחבה כדי לכלול את סוג השירות הרלוונטי, יקבל שירות בהתאם לכתב השירות שניתן לו. הסכמים כאלה נחתמו עם חברות למתן שירותי גרירה לרכב, רכב חלופי, למתן שירותי תיקון שבר שמשות ברכב, ולמתן שירותי רדיו חלופי ועוד. בנוסף, לאגודה הסכמים עם קניינים לקניית כלי-רכב לאחר תאונות וכלי-רכב שנמצאו לאחר גניבה. לעניין נזקי צנרת האגודה התקשרה עם ספק להסדרת שירותי מוקד להזמנת שרברי חברה.

17. רכוש קבוע

17.1. משרדיה הראשיים של האגודה ממוקמים במבנה הנמצא ברחוב החשמונאים 91-95 בתל אביב בשטח של כ-2,200 מ"ר. החל מחודש יולי 2015 האגודה שוכרת את המשרדים מאגודת האחות (לאחר העברת נכס הנדל"ן לאגודה האחות במסגרת השינוי המבני, כמפורט לעיל). כמו כן שוכרת האגודה שטחי משרד נוספים.

- 17.2. האגודה משתמשת בתוכנות מחשב בתחום ביטוח כללי, לרבות תוכנות עבודה עם סוכנים ותוכנות ניהול ודיווחים המכילות את כל פרטי הפעילות של האגודה הן לצורך הפעילות התפעולית השוטפת, הן לצורכי דיווח והן לצורכי ניתוחים סטטיסטיים. האגודה שמה לה למטרה להביא את מערכות המחשוב שלה לקדמת הטכנולוגיה לצורך הטמעת שיטות ניהול מתקדמות, ייעול תהליכים פנימיים באגודה, שיפור מערך השירות ללקוחות ואבטחת מידע מתקדמת וזאת באמצעות מימוש טכנולוגיות קיימות והתאמת טכנולוגיות ספציפיות לאגודה. לצורך מימוש היעדים הנ"ל השקיעה האגודה סך של כ- 5 מיליון ש"ח בשנת 2020 ועתידה להשקיע סכום של כ- 5 מיליון ש"ח נוספים בשנת 2020.
- 17.3. למידע נוסף בדבר הרכוש הקבוע של האגודה, ראה באורים 5 ו-7 לדוחות הכספיים.

18. עונתיות

- 18.1. מרבית הפוליסות של הקיבוצים (מהן נובעות עיקר הכנסות האגודה) מתחדשות במהלך הרבעון הראשון של השנה הקלנדארית. עונתיות זו נובעת ממועדי חידוש חוזים של פוליסות קיימות.
- 18.2. להלן התפלגות סכומי הפרמיות (ברוטו) בענף הביטוח הכללי, לפי רבעונים, בשנים 2018, 2019 ו- 2020 (באלפי ש"ח ובאחוזים):

2018		2019		2020		
באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח	
49.4%	241,559	49.9%	230,167	49.4%	230,167	רבעון ראשון
18.1%	88,814	18.5%	85,203	17.0%	79,265	רבעון שני
21.2%	103,539	18.5%	85,147	18.2%	84,540	רבעון שלישי
11.3%	55,395	13.1%	61,065	15.4%	71,793	רבעון רביעי
100.0%	489,307	100%	461,582	100.0%	465,765	סה"כ

יצוין, כי בביטוח כללי קיים מנגנון "עתודה לסיכונים שטרם חלפו", אשר מווסת את ההשפעה של עונתיות המחזור על הרווח.

18.3. להלן התפלגות סכומי הפרמיות שהורווחו (ברוטו) בענף ביטוח החיים, לפי רבעונים, בשלוש השנים האחרונות (באלפי ש"ח ובאחוזים):

2018		2019		2020		
באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח	באחוזים	באלפי ש"ח	
22.6%	488	23.5%	614	-	-	רבעון ראשון
24.4%	527	24.8%	648	-	-	רבעון שני
25.8%	557	25.7%	670	-	-	רבעון שלישי
27.2%	588	26%	676	-	-	רבעון רביעי
100%	2,160	100%	2,608	-	-	סה"כ

18.4. ככלל, לא קיימת עונתיות לעניין תביעות. עם זאת, שיטפונות סביב עונת החורף מהווה גורם עונתי העלול להגדיל את היקף התביעות בעונה זו.

19. נכסים לא מוחשיים

19.1. קניין רוחני

האגודה משתמשת לצורך פעילותה בתוכנות בבעלותה ו/או שנרכשו רישיונות לשימוש בהן.

לאגודה דומיין באינטרנט.

בידי האגודה רישיונות ו/או היתרים לפעול כמבטח, כמתחייב על פי כל דין.

19.2. מאגרי מידע

האגודה מנהלת מספר מאגרי מידע, במסגרתם נשמרים נתונים שונים המשמשים את האגודה בפעילותה. האגודה פועלת באופן שוטף לרישום כל מאגרי המידע שברשותה במרשמי רשם מאגרי המידע בהתאם להוראות הדין.

19.3. לפירוט נוסף בדבר נכסים לא מוחשיים של האגודה, ראה באור 5 בדוחות הכספיים.

20. גורמי סיכון

20.1. כללי

20.1.1. לאגודה השקעות בניירות ערך בסכומים ניכרים, ובעקבות כך מושפעות תוצאות פעילותה מתנודות בשוקי ההון בארץ. האגודה מאמצת מדיניות שמרנית באשר לניהול השקעותיה.

- 20.1.2. האגודה כפופה להוראות חוק הפיקוח לתקנות והצווים שהוצאו על-פיו, להנחיות המוצאות על-ידי הממונה על הביטוח מפעם לפעם המתייחסות לאופן חישוב עתודות ביטוח, הפרשה לתביעות תלויות ודרכי השקעה, להסדרים תחיקתיים אחרים במשק, יש בהן כדי להשפיע על תוצאות פעילותה של האגודה.
- 20.1.3. האגודה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, שכולו נעשה באמצעות מבטחי משנה יציבים בחו"ל. בענפים מסוימים למבטחי המשנה יכולת השפעה ניכרת על קיבולת הביטוח, תנאי הביטוח ועל התעריפים של האגודה.
- 20.1.4. תקדימים משפטיים הנוגעים לתשלום תביעות, תביעות ייצוגיות וכיו"ב, יש בהם כדי להשפיע על התוצאות העסקיות של האגודה.
- 20.1.5. האגודה מוכרת פוליסות ביטוח המכסות סיכונים שונים וביניהם סיכונים חבויות וסיכונים רכוש. תמחור הפוליסות מבוסס, בין השאר, על ניסיון העבר ועל תחזיות מבוססות מודלים סטטיסטיים ואקטואריים ותעריפים של מבטחי משנה. שינויים בגורמי הסיכון האלה עשויים להשפיע על התוצאות העסקיות של האגודה.
- 20.1.6. עיקר עסקי האגודה מקורם במגזר הקיבוצי, תהליכים העוברים על התנועה הקיבוצית עשויים להשפיע על היקף העסקים ורווחיות האגודה.
- 20.1.7. המצב המדיני והביטחוני של מדינת ישראל משפיע על מצב המאקרו כלכלי של המשק הישראלי ועל מצב שוק ההון. נוסף על הסדרים מדיניים וביטחוניים שונים עשויה להיות השפעה על רווחיות האגודה בעיקר בתחום ביטוח כללי.
- 20.1.8. ענף הביטוח בישראל הוא ענף תחרותי, כאשר התחרות מתקיימת בין חברות הביטוח המוכרות מוצרים דומים.

20.2. להלן תאור תמציתי של הסיכונים העיקריים אליהם חשופה האגודה :

20.2.1. **סיכון שוק** - הסיכון לירידת ערך הנכסים וההתחייבויות של האגודה כתוצאה משינויים בפעילות השוק :

(1) **סיכון ריבית** - עלייה בשיעורי הריבית תגרום להפסדים בתיק כתוצאה מירידת מחירי האג"ח המוחזקים על-ידי האגודה.

(2) **סיכונים מטבע** - שינויים בשערי החליפין ישפיעו הן על מחירי הנכסים נקובי המט"ח הכלולים בתיק ההשקעות של האגודה והן על ההתחייבויות הביטוחיות לרבות הפעילות מול מבטחי משנה.

(3) **סיכון שערי מניות** - האגודה חשופה לירידה בשווי תיק ההשקעות כתוצאה מירידת ערך ניירות הערך (מקומיים או זרים) המוחזקים על ידה.

(4) **סיכון אינפלציה** - ההפסד הנגרם עקב שחיקת ערך נכסי האגודה שאינם צמודים למדד המחירים לצרכן.

20.2.2. **סיכון אשראי** - הוא הסיכון שנובע כתוצאה מאי-מילוי התחייבויותיו של הצד הנגדי לעסקה כתוצאה מחדלות פירעון. במסגרת זו חשופה האגודה להפסדים כתוצאה מחדלות פירעון או ירידת דירוג האשראי של מבטחי המשנה ושל בעלי האג"ח אותן היא מחזיקה.

20.2.3. **סיכון ALM** - האגודה חשופה לסיכון שנובע מחוסר התאמה בין ההתחייבויות הביטוחיות לנכסים שמוחזקים כנגדן (עיתוי, היקף, שווי).

20.2.4. **סיכון תפעולי** - הסיכון הנובע מכישלון מערכות פנימיות, אנשים (הונאות, טעויות אנוש) ונזקים החיצוניים לחברה (רעידת אדמה). כמו כן, כמבטחת של קבוצה קטנה של לקוחות גדולים, האגודה חשופה לסיכונים תחרות ומתחרים.

20.2.5. **סיכונים ביטוחיים** - תמחור והערכת התחייבויות ביטוחיות שגוי : טעות במודל התמחור (model risk) ו/או בפרמטרים והתפלגויות הסתברותיות מוטות (parameter risk), חיתום לקוי, אירועי קטסטרופה וכו'.

20.2.6. **אבטחת מידע** - פגיעה פיזית או לוגית במחשבי האגודה עלולה להסב נזקים כבדים. כיום, מוגנת רשת המחשבים של האגודה באמצעים שונים ומגוונים כגון : Anti-virus, Firewall ועוד. נוסף על כך, הגישה למערכות המידע השונות ניתנת בתהליך מסודר של בקשת הרשאות.

20.2.7. **סיכון רגולציה וחקיקה** - הסיכון הנובע משינויים ברצולציה ובחקיקה אשר ישפיעו על תוצאות האגודה ועל ההון העצמי שלה.

גורמי הסיכון			השפעת גורמי הסיכון
קטנה	בינונית	גדולה	
סיכוני שוק			
	✓		סיכון ריבית
✓			סיכוני מטבע
		✓	סיכון מחירי מניות
✓			סיכון אינפלציה
סיכוני אשראי			
		✓	סיכון אשראי (מבטחי משנה)
	✓		סיכון אשראי (אג"ח)
סיכוני ביטוח ו ALM			
		✓	סיכונים אקטואריים
		✓	אירועי קטסטרופה
	✓		חיתום לקוי
		✓	סיכונים תפעוליים
		✓	אבטחת מידע
		✓	סיכון רגולציה וחקיקה

20.3. לפירוט נוסף, ראה באור 31 לדוחות הכספיים בעניין ניהול הסיכונים באגודה.

21. הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

21.1. מתווה סליקה "קל כבד" - איגוד חברות הביטוח מפעיל מערכת סליקה שנועדה, בין השאר, להעביר תשלומים באופן ממוכן בין מבטחי רכב בביטוח רכב חובה בהתאם לחוק נפגעי תאונות דרכים (הסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים) התשס"א-2001. להסדר זה ניתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל על-ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. בספטמבר 2010 אישרה הממונה על ההגבלים העסקיים פטור חדש בתנאים מאישור הסדר כובל. תוקפו של הפטור הוא לחמש שנים עד ספטמבר 2015. נכון למועד זה, עדיין קיים הפטור.

חלק רביעי - היבטי ממשל תאגידי

22. דירקטורים חיצוניים

לשינויים שחלו בתקופת הדו"ח בזהות הדירקטורים החיצוניים המכהנים באגודה, לרשימת חברי הוועד החיצוניים (דח"צים) ולפרטים בדבר השכלתם, ניסיונם וכישוריהם, ראו סעיף 12 בחלק ד' - פרטים נוספים על התאגיד.

23. גילוי בדבר המבקר הפנימי בתאגיד

23.1. פרטי המבקר הפנימי

שם המבקר: גלי גנה, רו"ח.

תאריך תחילת כהונה: מאי 2005.

המבקר הפנימי אינו עובד האגודה. למבקר וצוותו ניסיון רב שנים בתחום הביקורת הפנימית וביקורת חקירתית בענפי הביטוח, שוק ההון, ניהול סיכונים והמחשוב וידע נרחב בחשבונאות ומשפט.

23.2. תכנית עבודה

תכנית עבודת הביקורת הפנימית של האגודה נתמכת בסקר סיכונים לקביעת יעדי ביקורת, על בסיסו נקבעה תכנית עבודה רב שנתית. בשנת 2019 בוצע סקר מעודכן ונקבעה תכנית העבודה הרב שנתית לתקופה של 4 שנים. תכנית העבודה השנתית אושרה על-ידי וועדת הביקורת. תכנית העבודה הרב שנתית מתעדכנת בהתאם למסקנות מהשנה שחלפה זאת לאור המלצות ההנהלה והמבקר הפנימי, ולאחר התייעצות עם גורמים שונים באגודה. תכנית הביקורת כוללת סקירה וביקורת פנימית של פעילות חברת בת בה לא מונה מבקר פנימי.

23.3. היקף העסקה

בשנת 2020 ערך המבקר וצוותו ביקורת בהתאם לתכנית הביקורת שאושרה בהיקף של כ-2,400 שעות. בידי ההנהלה אפשרות להרחבת ההיקף בהתאם לנסיבות.

23.4. תגמול

התגמול למערך הביקורת הפנימית הוא בשכר המשולם בהתאם לשעות העבודה. עלות מערך הביקורת הפנימית הסתכמה בשנת 2020 בסכום של כ-300,000 ש"ח בצירוף מע"מ. לדעת הוועד המנהל, לתגמול המבקר הפנימי אין כל השפעה על שיקול דעתו המקצועית.

24. גילוי בדבר רואה-חשבון מבקר

24.1. שם המשרד המבקר: קוסט, פורר, גבאי את קסירר (Ernst & Young)

24.2. שם השותף המטפל: רו"ח יאיר קופל

24.3. תאריך תחילת כהונתו: 1 בינואר 2017

השכר הכולל לו זכאי המבקר, הקשור לשנת הדיווח האחרונה והקשור לשנה שקדמה לה, בנפרד, לפי החלוקה כלהלן (באלפי ש"ח)

<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2020</u>	
500	470	שכר בגין שירותי ביקורת (*)
<u>20</u>	<u>90</u>	שכר בגין שירותים אחרים
<u>520</u>	<u>560</u>	סך הכול (בלי מע"מ)

מספר השעות שהושקעו על-ידי המבקר במתן השירותים:

<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2020</u>	
2,743	2,464	שעות בגין שירותי ביקורת (*)
<u>92</u>	<u>309</u>	שירותי ליווי בגין תקן 17
<u>2,835</u>	<u>2,773</u>	סך הכול

(*) הביקורת כוללת ביקורת סולבנסי (כולל אשתקד).

25. אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי ("SOX 404")

מתוקף הנחיות רשות הפיקוח וחוזריה מישמת האגודה את דרישות סעיף 404 של ה-Sox Act (להלן "הוראות ה-SOX") וכולל בחינה של תהליכי עבודה ובקורות פנמיים של הגוף המוסדי. הנהלת האגודה מקיימת את הההליך הנדרש לצורך הערכת היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, שכולל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיים באגודה. לדוחות הכספיים מצורפות הצהרות המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים ובדבר קיומן ויעילותן של הבקורות הפנימיים ביחס לדוחות אלו.

הנהלת האגודה, בשיתוף המנכ"ל ומנהל הכספים, העריכו לתום תקופת דו"ח זה את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדו"ח הכספי. על בסיס הערכה זו הסיקו המנכ"ל ומנהל הכספים כי לתום תקופת הדו"ח הבקורות והנהלים לגבי הגילוי הם יעילים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שנדרש לגלות בדו"ח השנתי, בהתאם להוראות הדיווח והוראות הדיווח שנקבעו ע"י הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו. בתקופת הדו"ח לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של האגודה על הדיווח הכספי.

26. בקרה פנימית על דיווח כספי

הוועד המנהל הינו האורגן המופקד על אישור הדו"חות הכספיים. בסמכות ועדת הביקורת לדון ולהחליט בנושא נאותות הדו"חות הכספיים של האגודה ובכלל זה במדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי וסקירת הבקורות הפנימיות של האגודה. את תפקידה של ועדת הביקורת אפשר שתבצע ועדת מאזן שתוקם לצורך זה, ובלבד שכל חברי ועדת המאזן יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית וכל הדירקטורים החיצוניים באגודה שהם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כאמור יהיו חברים בה. הוועד המנהל מינה ועדת מאזן אשר דנה בדו"חות הכספיים טרם הצגתם בישיבת הוועד המנהל. תפקיד הוועדה לדון בדו"חות הכספיים של האגודה, נאותות הדו"חות, סוגיות חשבונאיות מיוחדות וכן להמליץ לוועד המנהל של האגודה בדבר אישור הדו"חות הכספיים. בוועדה מכהנים 3 חברים: יו"ר הוועדה הגב' צילה דסקל (דח"צ, מר ראובן אביטל (דח"צ) ויו"ר הוועד המנהל מר דורון סט. מוזמנים לישיבות ועדת מאזן מנכ"ל האגודה, מר אלעד שלף, המשנה למנכ"ל ומנהל הכספים רו"ח שמואל הרטשטיין, אקטוארית האגודה הגב' שירן מאור אלקיים ורואה החשבון החיצוני של האגודה, רו"ח יאיר קופל.

לצורך בחינת הדוחות הכספיים, נושאי המשרה באגודה פורשים בפני חברי ועדת המאזן את הממצאים העיקריים והאומדנים של הדוחות הכספיים וכן את אופן הטיפול החשבונאי הקשור בדיווח הכספי. בישיבת הוועד המנהל המתכנסת לצורך אישור הדו"חות הכספיים, מציגה יו"ר ועדת מאזן את הסוגיות העיקריות ועיקרי הדברים שעלו בישיבת המאזן את מסקנות ועדת המאזן.

ועדת המאזן התכנסה ביום 18 למרס, 2021, לצורך דיון בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 ואלה אושרו בישיבת הוועד המנהל ביום 25 למרס, 2021.

בתקופת הדו"ח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2020 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של האגודה על הדיווח הכספי.

27. היערכות ליישום משטר כושר פירעון – הדרכתיה של הסולבנסי II

כאמור בסעיף 11.3 לעיל, נדרשה האגודה ליישם את הדרכתיה, כחישוב הון מחייב, בהדרגה החל מהרבעון השני לשנת 2017, במקביל לחישוב הון חשבונאי לפי תקנות ההון המינימאלי וביחס לחישוב לפי חוזר הסולבנסי נקבעה תקופת פריסה מדורגת עד לדצמבר 2024. האגודה ביצעה בשנת 2020 חישוב הון מלא לפי הדרכתיה על בסיס דוחות של 31 בדצמבר, 2019.

לפי החישוב האמור לאגודה עודף הון. לפרטים נוספים ראה באור 14 לדוחות הכספיים.

האגודה מיישמת את הדרכתיה במלואה החל מיום 30 ליוני, 2018.

חלק ב - דו"ח הוועד המנהל, הצהרות המנהלים

תוכן העניינים

2	1. תיאור תמציתי אודות האגודה, סביבתה העסקית ותחומי פעילותה
4	2. מצבה הכספי של האגודה
10	3. תזרים מזומנים, נזילות ומימון
11	4. השפעת גורמים חיצוניים
12	5. יעדים ואסטרטגיה עסקית
15	6. הצהרות מנהלים
17	7. דו"ח הוועד המנהל וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

חלק ב – דו"ח הוועד המנהל

דו"ח הוועד המנהל על מצב ענייני האגודה לתקופה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2020 (להלן: "דו"ח הוועד המנהל") סוקר את השינויים העיקריים בפעילות האגודה בשנת 2020 (להלן: "תקופת הדו"ח"). דו"ח הוועד המנהל כולל מידע צופה פני עתיד. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על מידע הקיים באגודה במועד הדו"ח וכולל את הערכות האגודה או כוונותיה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה.

דו"ח הוועד המנהל הינו חלק בלתי נפרד מהדו"ח התקופתי לשנת 2020 (להלן: "הדו"ח התקופתי"), על כל חלקיו, ויש לקרוא את הדו"ח התקופתי כולו כמקשה אחת.

1. תיאור תמציתי של האגודה, סביבתה העסקית ותחומי פעילותה

1.1 כללי

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן: "ביטוח חקלאי" או "האגודה") היא אגודה שיתופית אשר נרשמה בישראל ב-14 באפריל 1937 בשם "קופה לביטוח חקלאי הדדי אגודה שיתופית בע"מ". בשנת 1993 שינתה האגודה את שמה לשמה הנוכחי.

חברי האגודה הינם אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "אגודת האחזקות"), המחזיקה בכל יחידות ההשתתפות באגודה, למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: "האגודה האחות"), בנאמנות עבור אגודת האחזקות. החברים באגודת האחזקות הינם כ-270 קיבוצים, מושבים שיתופיים ותאגידים אחרים ממגזר ההתיישבות. לפירוט נוסף בדבר האחזקות באגודה, ראה סעיף 7 בחלק ד' לדו"ח התקופתי- פרטים נוספים על התאגיד.

למבנה האחזקות של האגודה ראה סעיף 2 בחלק א' לדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד.

1.2 תחומי פעילותה העיקריים של האגודה

האגודה פועלת בעיקר בתחום הביטוח הכללי, הכולל את ענפי ביטוח הרכב (רכב חובה ורכב רכוש), ענפי ביטוח חבויות, ענפי ביטוח רכוש אחר וביטוח ימי.

ביום 25.3.2015 לאחר שהתקבלו האישורים הנדרשים על פי דין לפעילות האגודה בענף ביטוח חיים (Risk), החלה האגודה את פעילותה בתחום פעילות זה. כמו כן, בחודש דצמבר, 2016, לאחר שהתקבלו האישורים הנדרשים לפעילות האגודה בענף ביטוח ריסק אגב משכנתא, החלה האגודה את פעילותה בתחום פעילות זה.

לפירוט נוסף אודות תחומי פעילותה של האגודה, ראה החלק השני לחלק א' לדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד.

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של ביטוח חקלאי בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה. לפרטים נוספים אודות המכירה ראה ביאור 1' לדוח הכספי.

1.3 התפתחויות ואירועים מהותיים בתקופת הדו"ח

1.3.1 כללי

לשינויים מהותיים שאירעו במהלך תקופת הדו"ח, ראה סעיף 3 לחלק א' לדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד.

1.3.2 הליכים משפטיים

א. לא קיימות תובענות ייצוגיות או בקשות לאישור תובענות כייצוגיות כנגד האגודה. לפרטים נוספים ראו באור 32 לדוחות הכספיים.

ב. לגבי התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ החברה המנהלת ראה באורים 32 ב' 1 ו- 2 לדוח הכספי.

1.3.3 מגבלות ופיקוח על עסקי האגודה

לעניין התפתחויות בחוקים, תקנות, חוזרים, טיוטת חוקים, תקנות וחוזרים עיקריים, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או המפקח על הביטוח, לפי העניין, ראה בחלק א' לדו"ח התקופתי - תיאור עסקי התאגיד, בחלק "מגבלות, חקיקה תקינה ואילוצים מיוחדים" עבור כל אחד מתחומי הפעילות, וכן בסעיף 10 בחלק א' – תיאור עסקי התאגיד, בדבר מגבלות ופיקוח על פעילות האגודה.

1.4 מגמות, אירועים והתפתחות בפעילות האגודה ובסביבתה

(א) **תחומי פעילות העיקריים של האגודה ושינויים שחלו בהם**

פרט למכירת תחום פעילות ביטוח חיים למנורה (ראה ביאור 1 א' לדוח הכספי), לא חלו שינויים בתחומי פעילות האגודה בשנת הדוח. לפרטים בקשר עם תחומי הפעילות העיקריים של האגודה ראה חלק שני לפרק א' של הדוח התקופתי.

(ב) **התפתחויות בסביבה העסקית והמאקרו כלכלית**

התפשטות נגיף הקורונה - בהמשך לאמור בדוחות השנתיים לשנת 2019, התפשטות הנגיף הובילה לשורה של הגבלות, בין היתר, סגירה זמנית של עסקים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה והפסקת לימודים במערכות החינוך. הגבלות אלו, גרמו לצמצום הפעילות במשק. לגבי ההשפעה של ההתפתחויות אלה על השוק בכללותו ועל חברות הביטוח בפרט ראה [סעיף 6 א'](#) להלן.

2. מצבה הכספית של האגודה

2.1 תיאור התפתחות המצב הכספי:

2.1.1 נכסים

- א. **סך כל הנכסים** של האגודה ליום 31 בדצמבר 2020 הסתכם בסכום של כ-1,939 מיליון ש"ח לעומת כ-1,897 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019.
- ב. **פרמיה לגבייה** עלתה ליום 31 בדצמבר 2020 לסך של כ-80 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-71 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019. הגידול האמור מקורו מגידול בפוליסות לתקופה מעל שנה בחלק הקיבוצים בתפוקה.
- ג. **השקעות פיננסיות אחרות** עלו ליום 31 בדצמבר 2020 לסך של כ-955 מיליון ש"ח לעומת כ-906 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019. הגידול האמור ברובו נובע מהקטנת חלק המזומנים כנגד השקעה בנכסים פיננסיים בעיקר בלוואות, במניות, ובתעודות סלמניות.
- ד. **מזומנים ושווה מזומנים** ירדו ליום 31 בדצמבר 2020 לסך של כ-396 מיליון ש"ח לעומת כ-435 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019. הקטון כאמור נובע ברובו מהגדלת החשיפה לנכסי סיכון.

2.1.2 הון עצמי ודרישות הון

סך כל ההון של האגודה ליום 31 בדצמבר 2020 הסתכם בסכום של 554,169 אלפי ש"ח לעומת 514,627 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019. הגידול נובע מהרווח לתקופה ולאחר חלוקת דיבידנד בסך של 20,000 אלפי ש"ח.

משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

האגודה קיבלה, בחודש נובמבר 2018, את אישור הממונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי ובו צוין כי החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 האגודה איננה נדרשת לעמוד בהוראות דרישות ההון משטר קודם.

נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון (MCR) כמפורט להלן.

יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2018 מבוקר **	ליום 31 בדצמבר 2019 מבוקר **	
		א. ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה:
487,784	533,021	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (באלפי ש"ח)
335,837	324,717	הון נדרש לכושר פירעון (SCR) (באלפי ש"ח)
(* 151,947)	208,304	עודף ליום הדוח (באלפי ש"ח)
145.2%	164.1%	יחס כושר פירעון ליום הדוח (באחוזים)
		ב. עמידה באבני דרך בתקופת הפריסה:
487,784	533,021	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה (באלפי ש"ח)
222,142	238,008	הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה (באלפי ש"ח)
265,642	295,013	עודף (גירעון) בתקופת הפריסה (באלפי ש"ח)

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2019	
		אלפי ש"ח
79,814	79,829	סף הון (MCR)
487,784	533,021	הון עצמי לעניין סף הון (MCR)

(* ההון העצמי מוצג לאחר ניכוי דיבידנד בסך של 20,000 אלפי ש"ח (אשתקד 30,000 אלפי ש"ח). לפרטים נוספים ראה באור 14 לדוחות הכספיים.

(**) החישוב נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים של האגודה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי BEA-3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי.

2.1.3 התחייבויות

סך כל ההתחייבויות של האגודה נכון ליום 31 בדצמבר 2020 הסתכמו לסכום של כ- 1,384 מיליון ש"ח לעומת כ- 1,382 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019. הגידול האמור מקורו בעיקר בגידול בזכאים ויתרות זכות במקביל לקיטון בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

2.1.4 נתוני רווח והפסד (אלפי ש"ח)

31.12.18 - 1.1.18	31.12.19-1.1.19	31.12.20-1.1.20	נתוני רווח והפסד
486,255	463,936	456,175	פרמיות שהורווחו ברוטו
295,252	264,419	252,451	פרמיות שהורווחו בשייר
354,236	379,301	286,660	תשלומים ושינוי בין חוזי ביטוח ברוטו
225,905	209,516	144,724	תשלומים ושינוי בגין חוזי ביטוח בשייר
14,419	68,270	24,570	הכנסות מהשקעות
24,415	71,261	59,636	סה"כ רווח כולל

2.2 ביטוח כללי

2.2.1 רווח (הפסד) בביטוח כללי לפי ענפים (במיליוני ש"ח)

12/18	12/19	12/20	ענף
8.0	13.2	18.1	רכב רכוש וטרקטורים
15.2	26.0	(0.3)	רכב חובה
10.5	19.7	12.4	ענפי אש רכוש, הנדסי ואחרים
(13.6)	(12.0)	38.5	ענפי חבויות
20.1	46.9	68.7	סה"כ

2.2.2 מחזור הפרמיות של האגודה בביטוח כללי לפי ענפים (במיליוני ש"ח)

12.2018		12.2019		12.2020		ענף
שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	
139.4	139.5	126.3	126.3	125.8	125.8	רכב רכוש וטרקטורים
30.2	81.6	19.7	72.9	44.6	73.8	רכב חובה
35.3	169.1	34.7	160.1	36.2	166.3	ענפי אש, רכוש, הנדסי ואחרים
76.1	99.1	77.8	102.3	50.2	99.9	ענפי חבויות
281.0	489.3	258.5	461.6	256.8	465.8	סה"כ

סך כל הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לכ- 465.8 מיליון ש"ח לעומת סכום של כ- 461.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בפרמיות בענפים המתוארים להלן נובעת בעיקר מגידול בלקוחות עסקיים קיבוציים, כמו גם מהפרשי עיתוי של פוליסות של לקוחות עסקיים. הירידה בפרמיות בענפי החבויות נובעת בעיקר מטיוב התיק הביטוחי. הירידה בפרמיות בשייר, בעיקר בענפי חבויות, נובעת מהמעבר לביטוח משנה יחסי בענפים אילו בשיעור של כ 47%.

סקירת תוצאות פעילות במגזר ביטוח כללי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:

ענף	2020	2019	2018
ביטוח רכב רכוש			
פרמיות שהורווחו בשייר	124.6	129.9	140.8
רווח לפני מס	18.0	13.2	7.9
Loss Ratio			
ברוטו	60.1%	66.6%	69.6%
בשייר	60.1%	66.6%	69.7%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	86.0%	92.3%	95.0%
בשייר	86.0%	92.3%	95.1%
ביטוח רכב חובה			
פרמיות שהורווחו בשייר	34.8	24.8	46.4
רווח (הפסד) לפני מס	(0.3)	26.0	15.1
Loss Ratio			
ברוטו	78.1%	96.8%	81.6%
בשייר	108.1%	56.9%	68.1%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	94.1%	112.4%	96.1%
בשייר	107.1%	44.8%	77.0%
ענפי רכוש ואחרים			

<u>ענף</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
פרמיות שהורווחו בשייר	33.9	34.8	34.1
רווח (הפסד) לפני מס	12.4	19.7	10.5
Loss Ratio			
ברוטו	74.2%	53.2%	56.8%
בשייר	57.1%	42.8%	48.8%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	90.0%	68.9%	50.9%
בשייר	64.0%	49.7%	65.7%
<u>ענפי חביות אחרים</u>			
פרמיות שהורווחו בשייר	59.2	74.9	73.9
רווח (הפסד) לפני מס	38.4	(12.0)	(13.7)
Loss Ratio			
ברוטו	39.8%	136.5%	96.6%
בשייר	30.6%	125.4%	107.7%
Loss Ratio Combined			
ברוטו	56.8%	153.3%	114.6%
בשייר	64.4%	145.4%	127.8%

2.3.1 ביטוח רכב רכוש וטרקטורים

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסך של כ- 125.8 מיליון ש"ח לעומת כ- 126.3 מיליון ש"ח לשנה המקבילה אשתקד. הרווח לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסך של כ- 18 מיליון ש"ח לעומת רווח של 13.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח נובע בעיקר מהתפתחות לטובה של תביעות ישנות, ירידה בשכיחות התביעות כתוצאה מהשפעת מגיפת הקורונה החל מחלקו השני של חודש מרס ([ראה סעיף 4 להלן](#)).

2.3.2 ביטוח רכב חובה

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ - דוח תקופתי לשנת 2020 - חלק ב - דוח הוועד המנהל

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסכום של כ- 73.8 מיליוני ש"ח לעומת כ- 72.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפרמיות בשייר הסתכמו בתקופת הדו"ח לסכום של כ- 44.6 מיליוני ש"ח לעומת כ- 19.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בפרמיה בשייר נובעת בעיקר מירידה בשיעור ביטוח המשנה היחסי למול התקופה המקבילה אשתקד. ההפסד לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסכום של כ- 0.3 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 26 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

המעבר להפסד מרווח נובע בעיקר מהתפתחות לרעה של תביעות ישנות וזאת לאחר ביטול ההפרשה בגין הפסיקה על היוון ריבית קצבאות (וינוגרד) בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח בשייר האגודה לעומת אשתקד שהיה בסך של כ- 11.9 מיליוני ש"ח, מקיטון בהכנסות מהשקעות (קיטון של כ- 10.1 מיליוני ש"ח) ומירידה בעמלות משנה בגין הקטנת שיעור חוזה יחסי עם מבטחי משנה.

2.3.3 ענפי אש רכוש, הנדסי וענפים אחרים

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסכום של כ- 166.3 מיליוני ש"ח לעומת כ- 160.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בפרמיה נבע בעיקר מעלייה של מספר לקוחות עסקיים ומהפרשי עיתוי של חידוש פוליסות קיבוציים הרווח לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסכום של כ- 12.4 מיליוני ש"ח לעומת רווח של כ- 19.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נובע בעיקר מנזקי סערה ברבעון הראשון של השנה.

2.3.4 ענפי חבויות

סך כל מחזור הפרמיות ברוטו בתקופת הדו"ח הסתכמו לסכום של כ- 99.9 מיליוני ש"ח לעומת כ- 102.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפרמיות בשייר הסתכמו בתקופת הדוח בסכום של כ- 50.2 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 77.8 מיליוני ש"ח אשתקד. הירידה בפרמיה בשייר נובעת ממעבר לחוזה ביטוח משנה יחסי בשיעור של כ- 40%. הרווח לפני מס בתקופת הדו"ח הסתכם לסכום של כ- 38.4 מיליוני ש"ח לעומת הפסד של כ- 12 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר לרווח מהפסד נבע מהתפתחות לטובה של תביעות ישנות בעיקר בענף חבות המוצר כ- 25 מיליוני ש"ח, ממעבר לחוזה ביטוח משנה יחסי בענפי החבויות וזאת לאחר ירידה בהכנסות מהשקעות של כ- 4.5 מיליון ש"ח לעומת רווח של 19.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השפעה נוספת היא ביטול ההפרשה בגין הפסיקה על היוון ריבית קצבאות (וינוגרד) בסך של כ- 11.1 מיליוני ש"ח בשייר לעומת ביטול הפרשה בסך של כ- 14.1 מיליוני ש"ח אשתקד.

2.4.1 **מידע כללי על תחום הפעילות**

25 למרס, 2015 קיבלה האגודה אישור הממונה על הביטוח לפעול בענף ביטוח חיים ריסק בלבד. במהלך חודש יוני, 2015 החלה האגודה לשווק פוליסות ביטוח חיים ריסק. החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס, 2016 מציגה האגודה נתוני ענף זה.

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של ביטוח חקלאי בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה. לפרטים נוספים אודות המכירה ראה באור 1 א' לדוחות הכספיים.

2.4.2 **רווח (הפסד) בביטוח חיים (במליוני ש"ח)**

12/18	12/19	12/20 (*)	
(2.4)	(2.4)	(1.0)	ריסק

(*) הפסד מפעילות מופסקת ראה באור 30 לדוח הכספי.

2.3.3 **פרמיות של האגודה בביטוח חיים (באלפי ש"ח)**

12.2018		12.2019		12.2020		
שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	שייר עצמי	ברוטו	
879	2,160	990	2,608	-	-	ריסק

3. **תזרים מזומנים, נזילות ומימון**

תזרימי המזומנים נטו של האגודה, אשר שימשו לפעילות שוטפת, הסתכמו בתקופת הדו"ח לסך של כ- 5.2 מיליון ש"ח ונבעו בעיקר מתשלומי מיסים בגין הסכם מס. תזרימי המזומנים, אשר שימשו לפעילות השקעה הסתכמו בסך של כ- 11.8 מליוני ש"ח. תזרימי המזומנים אשר שימשו לפעילות מימון הסתכמו בסכום של כ- 21.3 מיליון ש"ח ונובעים בעיקרם מדיבידנד לבעלי יחידות השתתפות של האגודה.

בתקופת הדו"ח יתרות המזומנים של האגודה קטנו בסכום של כ- 39.3 מיליון ש"ח.

האגודה מממנת את פעילותה ממקורות עצמיים (הון עצמי).

4.1 השפעות מגיפת הקורונה-

בהמשך לאמור בדוחות השנתיים לשנת 2020, התפשטות הנגיף הובילה לשורה של הגבלות, בין היתר, סגירה זמנית של עסקים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה והפסקת לימודים במערכות החינוך. הגבלות אלו, גרמו לצמצום הפעילות במשק הישראלי ובעולם וכתוצאה מכך לירידות חדות בשווקים הפיננסיים ולירידה בפעילות הכלכלית. האגודה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים ולמיתון וכן לסיכונים הביטוחיים הנובעים מהתפשטות הנגיף.

א. חשיפות תפעוליות

ביום 18 במרס, 2020, פרסם הממונה הודעה על מעבר הגופים המוסדיים לעבודה במתכונת מצומצמת וכן ביום 21 במרס, 2020 נחתמו תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים בשל התפרצות נגיף הקורונה החדש) התש"ף - 2020 ותקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש- הגבלת פעילות), אשר מטרתן שמירה על בריאות הציבור.

באגודה קיים מערך המשכיות עסקית בעת משבר, אשר כולל בין השאר נוהל תגובה מיידית לחירום, מסמך אסטרטגיה להמשכיות עסקית, כמו כן מופו התהליכים הקריטיים והאנשים החיוניים ביחידות השונות, נקבעה הנהלת חירום לאגודה, צוותים ייעודיים לטיפול במצב החירום וצוותי חירום עסקיים.

במהלך התפרצות הנגיף, האגודה פעלה מחודש אפריל במתכונת חירום בהתאם לעקרונות והכללים שנקבעו בתוכנית ההמשכיות העסקית שלה. במהלך כל תקופת הדיווח האגודה המשיכה לספק את השירותים החיוניים בהתאם לתוכנית להמשכיות עסקית שלה.

ב. חשיפות עסקיות וחיתומיות

לאור התמקדות האגודה בעסקי ביטוח כללי, נכון למועד הדוח האגודה לא הבחינה בפגיעה משמעותית בהכנסותיה מדמי ביטוח בטווח הקצר. על אף הגידול בעומק החוב, לא נצפו פיגורים בתשלומים ולא בחובות אחרים שערכם נפגם. אם זאת, האגודה ממשיכה לבחון פגיעה אפשרית בטווח הארוך יותר כתוצאה מצמצום הפעילות העסקית במשק ככלל וכתוצאה מסגירת מוקד המכירות של האגודה בפרט. מכיוון שנוקם כתוצאה מנגיף הקורונה, ישירים או עקיפים, אינם מבוטחים במסגרת ביטוח כללי, האגודה לא צופה השפעה מהותית על התוצאות החיתומיות.

כחלק מניהול הסיכונים החיתומיים של האגודה, ובהמשך לדרישות מבטחי המשנה ואישור רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, פוליסות הביטוח הרלוונטיות המונפקות החל מינואר 2021 כוללות חריג מגיפות.

ג. חשיפות פיננסיות

כתוצאה מהתפרצות נגיף הקורונה בעולם ובישראל, חלו ירידות חדות בשווקים הפיננסיים במהלך הרבעון הראשון של תקופת הדיווח שהשפיעו לרעה על תיק הנוסטרו של האגודה. בעקבות העלויות

החדות בשווקים הפיננסיים, במהלך התקופה החל מרבעון השני ועד תום תקופת הדוחות הכספיים, ההפסדים שנרשמו בגין תיק ההשקעות של האגודה ברבעון הראשון נמחקו לחלוטין ובדוחות הכספיים, האגודה רשמה רווחים מהשקעות בסך של כ- 25 מליוני ש"ח.

כתוצאה מהאמור לעיל, במהלך תקופת הדיווח בחנה האגודה את השפעת השינוי בריבית חסרת הסיכון ושינויים בפרמיית הנזילות על שווי הנכסים הלא סחירים ונכון למועד הדוח לא נרשמו ירידות ערך פרמנטיות בגין נכסים אלה.

4.2 התפתחויות בסביבה הכלכלית ושוק ההון

עסקאות הביטוח של האגודה מושפעות מהשינויים העוברים על ההתיישבות העובדת והאגודה מתאימה את פעילותה ואת אופן שיווק הפוליסות לשינויים ולתמורות אשר חלים במגזר זה. כן מושפעת פעילות האגודה מהשינויים בשוק ההון, מהמצב הכלכלי, מהמצב הפוליטי והביטחוני של ישראל וממצב המשק העולמי. לשינויים אלה יש משמעות בתחום ההשקעות, וכן על היקף ההכנסות של האגודה ועל תשלומי התביעות. המשק הישראלי הוא משק מאוד קטן ומאוד פתוח, ולכן הוא גם מושפע מההתרחשויות במשק העולמי. לא חלו בתקופת הדוח התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית של האגודה אשר הייתה להן השפעה מהותית על האגודה לעומת ההשפעה של על השוק בכללותו ועל חברות הביטוח בפרט.

חברות הביטוח, קרנות פנסיה קופות גמל וחברות נוספות הפועלות בתחום השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון, באפיקים השונים, השלכה מהותית על רווחי חברות הביטוח ובכללן על רווחי האגודה.

להשפעת מגפת ה"קורונה" על שוק ההון בכלל ועל האגודה בפרט ראה [סעיף 6א'](#) להלן.

4.3 נתוני אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן (מדד בגין) (להלן: ה"מדד") ירד בתקופת הדוח בשיעור של 0.7%. בתקופה המקבילה אשתקד עלה המדד בשיעור של 0.6%. המדד הידוע ירד בתקופת הדוח בשיעור של 0.6% ובתקופה המקבילה אשתקד עלה המדד בשיעור של 0.3%.

שער החליפין של הדולר ירד בתקופת הדוח בשיעור של 7% ובתקופה המקבילה אשתקד ירד שער הדולר בשיעור של 7.8%.

לשיעורי האינפלציה ולשינוי בשער החליפין של הדולר יש השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של האגודה ובעיקר על הכנסות ההשקעות, ההתחייבויות הביטחיות והוצאות המימון.

4.4 שער הריבית

הוועדה המוניטרית הורידה בתקופה המדווחת את הריבית לרמה של 0.1% ונקטה במדיניות מרחיבה על ידי רכישות מט"ח בהיקף משמעותי.

5. יעדים ואסטרטגיה עסקית

האגודה בוחנת מעת לעת את תכניותיה האסטרטגיות ומעדכנת אותן בהתאם להתפתחויות בסביבה החיצונית, בשים לב, בין היתר, למצב שוק ההון ושינויים רגולטוריים. האגודה השלימה תהליך עדכון אסטרטגיה בשנת 2019 וזו אושרה בועד המנהל בחודש דצמבר 2019.

המידע המובא להלן הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, המתבסס על היעדים והכוונות האסטרטגיות של האגודה המשקפות את מדיניותה נכון למועד פרסום הדו"ח. הערכות אלו עשויות להשתנות, כולן או חלקן, מעת לעת. אין כל ודאות בדבר התממשות כוונות או אסטרטגיה זו של האגודה. ייתכן, כי היעדים המתוארים להלן לא יושגו בעתיד או שהאגודה תחליט שלא ליישם את האסטרטגיה האמורה, כולה או חלקה, וזאת, בין היתר, בשל שינויים בסביבה העסקית, לרבות שינויים רגולטוריים, שינויים בשוק ההון בארץ ובעולם, וכל שינוי העלול להשפיע על האגודה.

אסטרטגיית האגודה ויעדיה העיקריים הינם כדלקמן: מתן מענה מיטבי לצרכי לקוחות האגודה במגזר הקיבוצי, תוך שימור מעמדה של האגודה כמובילה במגזר זה; הרחבת פעילות האגודה בתחום הביטוח הפרטי במגזר הקיבוצי, תוך טיוב וייעול הפעילות הקיימת וקידום החדשנות בתחום הדיגיטלי; שמירה על רמה מקצועית ואיכותית של עובדי האגודה ורתימת העובדים למאמץ הארגוני המשותף; המשך מתן שירות איכותי ואמין תוך מיקוד בצרכי הלקוחות המשתנים בסקטור הקיבוצי. כל זאת יחד עם שימור רווחיות בתיק פרט מחוץ לסקטור הקיבוצי באמצעות סוכני ביטוח.

לצורך ביצוע האסטרטגיה והיעדים כאמור האגודה שמה דגש על ביצוע חיתום איכותי ועל נושא ביטוחי המשנה, בוחנת באופן רציף את צרכי הלקוחות, בוחנת את רווחיות הענפים בהם היא פועלת ואת רווחיות המוצרים אותם היא משווקת, ושמה דגש על טיוב מתמיד בתהליך קבלת מבטחים, פיתוח כלים ניהוליים לצורך קבלת החלטות, והכל תוך שימת דגש על נושא ניהול הסיכונים. כמו כן, במהלך 2020 האגודה הרחיבה את השקעותיה לשיפור מערכות המידע ותהליכי העבודה, למיתוג מחדש והגדלת מודעות לפעילות האגודה בתוך הסקטור הקיבוצי ולפיתוח מוצרים ושירותים חדשניים ודיגיטליים בתחום ביטוחי הפרט.

6. אירועים מהותיים בשנת הדוח ולאחריה

א. בחודש דצמבר, 2019 התפרץ נגיף הקורונה COVID-19 (להלן: "נגיף הקורונה") ומשם התפשט למדינות רבות וביניהן ישראל. בחודש מרס 2020, התפרצות הנגיף הוכרזה כמגיפה עולמית על ידי ארגון הבריאות העולמי (להלן: "מגפת הקורונה").

עם התפרצות נגיף הקורונה, האגודה החלה בהערכות להשלכותיו וקיימה ישיבת ועד מנהל אשר במסגרתה, נבחנה החשיפה הפוטנציאלית של נגיף הקורונה על האגודה, בהקשר להיבטים שונים, וביניהם מוכנות האגודה למצבי חירום והכלים אשר קיימים באגודה לצורך ניהול הסיכונים הקיימים, הן תפעוליים והן פיננסיים.

בתוך כך, האגודה נקטה ועודנה נוקטת בצעדים אשר יאפשרו לה להתמודד עם השפעת מגפת הקורונה על פעילותה העסקית, לרבות קיום הערכות מצב שוטפות, ביצוע פעולות לצמצום ומניעת הדבקות בקרב עובדי האגודה, היערכות להפעלת תשתיות ייעודיות למצבי חירום אשר

קיימות באגודה הכוללות בין היתר מערכות טכנולוגיות המאפשרות עבודה מרחוק לאורך תקופת זמן ממושכת ולביצוע כלל התהליכים אשר האגודה מחויבת להם ככל שיידרש.

ביום 17 במרס 2020, התקבל מכתב מהממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר קיומו של מצב חירום כהגדרתו בחוזר גופים מוסדיים, "המשכיות עסקית בגופים מוסדיים". בחוזר פורטו פעולות שונות שעל הגופים המוסדיים לקיים על מנת להיערך למצב החירום ולאפשר לגופים להמשיך ולתת שירות ללקוחותיהם בשירותים חיוניים כפי שהוגדרו בחוזר האמור ולהמשיך ולפעול להרחבת עבודת עובדים חיוניים מרחוק תוך ניהול הסיכונים הכרוכים בכך, לרבות סיכוני סייבר ואבטחת מידע. לצורך כך המכתב הורה לגופים המוסדיים להקצות את משאבים מתאימים ככל שידרשו.

האגודה בחנה את ההשפעה האפשרית של מגפת הקורונה מבחינת החשיפות לסיכונים ביטוחיים בביטוח כללי תוך התמקדות בבחינת כיסויי אובדן רווחים וחבויות. בהתאם להערכות האגודה, לא קיימות חשיפות ביטוחיות מהותיות לאגודה הנובעות ממגפת הקורונה בעיקר מהסיבות הבאות:

1. הכיסוי לאובדן רווחים הינו אך ורק מנזק פיזי לרכוש מבוטח.

2. בעניין החבויות, על מנת לקבוע שיש חבות (צד ג' או חבות מעבידים), יש להוכיח רשלנות שמורכבת מחובת זהירות, התרשלות, קשר סיבתי ונוק שנגרם ולהערכת האגודה יהיה קשה להוכיח רשלנות כאמור.

בנוסף, האגודה מעריכה כי למגפה לא צפויה השפעה מהותית על הביטוח של ענפי רכוש.

אולם, התפרצות נגיף הקורונה הביאה לירידות שערים חדות בשווקים הפיננסיים, לרבות במדדי המניות בארץ ובעולם ובאגרות החוב הקונצרניות שהשפיעו לרעה על תיק הנוסטרו של האגודה.

המשך מגפת הקורונה ופעולות ממשלה כגון השבתת חלקים נרחבים במשק הישראלי והגלובלי עלולים וצפויים להביא להשלכות שליליות על המשק בכללותו וכפועל יוצא מכך, על פעילות האגודה, היקף העסקים, היקף תביעות הביטוח ועל עלויות התפעול של האגודה. נכון למועד זה, אין ביכולתה של האגודה להעריך באופן מלא את ההשפעה של מגפת הקורונה על האגודה וזאת בעיקר עקב חוסר הוודאות בדבר המשך מגפת הקורונה, עוצמתה והשפעותיה השונות על המשק המקומי והגלובלי ולצעדים נוספים שיינקטו על ידי הממשלה, ממשלות העולם והבנקים המרכזיים.

חברי הוועד המנהל מודים להנהלת האגודה, לעובדיה ולסוכנות הביטוח על תרומתם להישגי האגודה.

דורון סט

יו"ר הוועד המנהל

25 במרס 2021

הצהרות מנהלים

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ - דוח תקופתי לשנת 2020 - חלק ב - דוח הוועד המנהל

הצהרה

אני, אלעד שלף, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדו"ח השנתי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן "האגודה") לשנת 2020 (להלן "הדו"ח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדו"ח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדו"ח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדו"ח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של האגודה לימים ולתקופות המדווחים בדו"ח.
 4. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדו"ח של האגודה, וכן:
 - 4.1 קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לאגודה לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים באגודה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדו"ח.
 - 4.2 קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סביר של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS).
 - 4.3 הערכנו את היעילות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של האגודה והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדו"ח בהתבסס על הערכתנו.
 - 4.4 גלינו בדו"ח כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו, גילינו לרואה החשבון המבקר לוועד המנהל ולוועדת הביקורת של האגודה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - 5.1 את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של האגודה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי, וכן -
 - 5.2 כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

הצהרה

אני שמואל הרטשטיין, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדו"ח השנתי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן "האגודה") לשנת 2020 (להלן "הדו"ח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדו"ח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדו"ח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדו"ח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של האגודה לימים ולתקופות המדווחים בדו"ח.
4. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדו"ח של חברת הביטוח, וכן:
 - 4.1 קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לאגודה לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים באגודה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדו"ח.
 - 4.2 קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS).
 - 4.3 הערכנו את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של האגודה והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדו"ח בהתבסס על הערכתנו.
 - 4.4 גילינו בדו"ח כל שינוי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
5. אני ואחרים באגודה המצהירים הצהרה זו, גילינו לרואה החשבון המבקר, לוועד המנהל ולוועדת הביקורת של האגודה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - 5.1 את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של האגודה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי, וכן -
 - 5.2 כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

שמואל הרטשטיין,

25 במרס 2021

משנה למנכ"ל ומנהל כספים

דו"ח הוועד המנהל וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפקוח הוועד המנהל, של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן "האגודה") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של האגודה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לוועד המנהל ולהנהלה של האגודה לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות המפקח על הביטוח. בלא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דו"ח כספי.

ההנהלה בפקוח הוועד המנהל מקיימת מערכת בקורות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפקוח הוועד המנהל נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נוהלי בקרה פנימית.

הנהלת האגודה, בפקוח הוועד המנהל העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי ל-31 בדצמבר 2020, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של (COSO) Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ל-31 בדצמבר 2020, הבקרה הפנימית של האגודה על דיווח כספי היא אפקטיבית.

יו"ר הוועד המנהל: **דורון סט** (חתימה) _____

מנכ"ל: **אלעד שלף** (חתימה) _____

משנה למנכ"ל ומנהל הכספים: **שמואל הרטשטיין** (חתימה) _____

25 במרס 2021

חלק ג

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים

ליום 31 בדצמבר, 2020

חלק ג - ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר, 2020

תוכן העניינים

עמוד

<u>2</u>	דוח רואה החשבון המבקר
<u>3</u>	דוח רואה החשבון המבקר בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
<u>4</u>	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
<u>5</u>	דוחות מאוחדים על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר
<u>6</u>	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
<u>7-9</u>	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
<u>10-125</u>	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים
<u>126</u>	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד של האגודה ("סולר")
<u>127-132</u>	נספח א'- תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הנפרדים של האגודה ("סולר")
<u>133</u>	נספח ב'- מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות

דוח רואה החשבון המבקר לחברי האגודה של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

ביקרתי את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - האגודה) לימים 31 בדצמבר, 2020 ו-2019 ואת הדוחות המאוחדים על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020.

דוחות כספיים אלה הינם באחריות הועד המנהל וההנהלה של האגודה, אחריותי היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתי.

לא ביקרתי את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- 0.4% וכ- 0.1% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר, 2020 ו-2019, בהתאמה, והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ- 4.1%, כ- 1.2% וכ- 1.1% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2020, 2019 ו-2018, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לי וחוות דעתי, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים. כמו כן לא ביקרתי את הדוחות הכספיים של חברות המוצגות על בסיס השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הסתכמה לסך של 3,858 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019 ואשר חלקה של האגודה בתוצאות החברות הנ"ל הסתכם לרווח של 699 אלפי ש"ח ורווח של 942 אלפי ש"ח לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2019, 2018, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על-ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לי וחוות דעתי, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכתי את ביקורתי בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה החשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה, נדרש ממני לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מידגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על-ידי הועד המנהל וההנהלה של האגודה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אני סבור שביקורתי מספקת בסיס נאות לחוות דעתי.

לדעתי, בהתבסס על ביקורתי ועל הדוחות של רואי החשבון האחרים, הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל משקפים באופן נאות מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של האגודה והחברות המאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2020 ו-2019 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981.

ביקרתי גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של האגודה ליום 31 בדצמבר, 2020 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלי מיום 25 במרס, 2021 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של האגודה.

דוח רואה החשבון המבקר לחברי האגודה

של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרתי את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "האגודה") ליום 31 בדצמבר, 2020, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הועד המנהל והנהלה של האגודה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הועד המנהל בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותי היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של האגודה בהתבסס על ביקורתי.

ערכתי את ביקורתי בהתאם לתקני ה-(Public Company Accounting Oversight Board) PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש ממני לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתי כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתי כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבתי כנחוצים בהתאם לנסיבות. אני סבור שביקורתי מספקת בסיס נאות לחוות דעתי.

בקרה פנימית על דיווח כספי של אגודה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. בקרה פנימית על דיווח כספי של אגודה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי האגודה (לרבות הוצאתם מרשותה) (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 ושקבלת כספים והוצאת כספים של האגודה נעשים רק בהתאם להרשאות הועד המנהל והנהלה של האגודה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי האגודה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתי, האגודה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2020 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרתי גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים המאוחדים של האגודה לימים 31 בדצמבר 2020 ו-2019 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2020 והדוח שלי, מיום 25 במרס, 2021, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

ליום 31 בדצמבר		באור	
2019	2020		
אלפי ש"ח			
11,967	16,776	<u>5</u>	נכסים
135	68	<u>(1)19</u>	נכסים בלתי מוחשיים
22,472	22,400	<u>6</u>	נכסי מסים נדחים
17,799	14,299	<u>7</u>	הוצאות רכישה נדחות
17,051	14,923	<u>8</u>	רכוש קבוע
372,782	394,801	<u>15</u>	השקעה בחברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
9,603	983		נכסי ביטוח משנה
32,407	42,778	<u>9</u>	נכסי מסים שוטפים
70,978	80,011	<u>10</u>	חייבים ויתרות חובה
652	798	<u>12</u>	פרמיות לגבייה
			נכסים בשל הטבות לעובדים
			השקעות פיננסיות אחרות:
611,682	574,497	<u>(11)ב</u>	נכסי חוב סחירים
209,259	247,828	<u>(11)ג</u>	נכסי חוב שאינם סחירים
-	11,057	<u>(11)ה</u>	מניות
84,645	121,651	<u>(11)ו</u>	אחרות
905,586	955,033		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
435,277	395,947	<u>13</u>	מזומנים ושווי מזומנים
1,896,709	1,938,817		סך כל הנכסים
הון והתחייבויות			
		<u>14</u>	הון:
178,381	178,381		הון מניות ופרמיה
(31,723)	(31,723)		קרנות הון
367,969	407,511		יתרת עודפים
514,627	554,169		סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של האגודה
202	296		זכויות שאינן מקנות שליטה
514,829	554,465		סך כל ההון
התחייבויות:			
1,237,310	1,201,706	<u>17, 15</u>	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
23	365	<u>(1)19</u>	התחייבויות בגין מסים נדחים
163	23	<u>12</u>	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
561	551		התחייבויות בגין מיסים שוטפים
136,068	175,260	<u>20</u>	זכאים ויתרות זכות
7,755	6,447	<u>21</u>	התחייבויות הנובעות מחכירה
1,381,880	1,384,352		סך כל ההתחייבויות
1,896,709	1,938,817		סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

25 במרס, 2021			
שמואל הרטשטיין	אלעד שלף	דורון סט	תאריך אישור הדוחות הכספיים
משנה למנהל הכללי	מנהל כללי	יו"ר הוועד המנהל	
ומנהל כספים			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
(* 2018)	(* 2019 אלפי ש"ח	2020		
486,255	463,936	456,175	22	פרמיות שהורווחו ברוטו
191,003	199,517	203,724	22	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
295,252	264,419	252,451	22	פרמיות שהורווחו בשייר
13,783	68,270	24,570	23	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
14,419	15,145	15,397	24	הכנסות מדמי ניהול
44,654	54,358	60,322	25	הכנסות מעמלות
368,108	402,192	352,740		סך כל ההכנסות
354,236	379,301	286,660		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
128,331	169,785	141,936		חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
225,905	209,516	144,724	26	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, בשייר
71,884	69,123	68,992	27	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
32,530	35,481	41,145	28	הוצאות הנהלה וכלליות
4,990	(3,565)	557	29	הוצאות (הכנסות) מימון
178	124	199		הוצאות אחרות - הפסד הון
335,487	310,679	255,617		סך כל ההוצאות
1,462	2,246	1,480	8	חלק ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
34,083	93,759	98,603		רווח לפני מסים על הכנסה
8,043	20,331	38,443	19(ד)	מסים על ההכנסה
26,040	73,428	60,160		רווח מפעילות נמשכת
(1,867)	(1,812)	(739)	30	הפסד מפעילות שהופסקה
24,173	71,616	59,421		רווח נקי
315	(461)	286		רווח (הפסד) כולל אחר:
(73)	106	(71)		רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
242	(355)	215		השפעת המס
24,415	71,261	59,636		סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
24,231	71,780	59,327		סה"כ רווח כולל
(58)	(164)	94		רווח נקי (הפסד) מיוחס ל:
24,173	71,616	59,421		בעלי המניות של האגודה
				זכויות שאינן מקנות שליטה
24,473	71,425	59,542		סה"כ רווח (הפסד) כולל מיוחס ל:
(58)	(164)	94		בעלי המניות של האגודה
24,415	71,261	59,636		זכויות שאינן מקנות שליטה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.
(* לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 1א'](#) ו**באור 30**.)

הון מניות ופרמיה	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	קרן מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
אלפי ש"ח						
יתרה ליום 1 בינואר, 2018	178,381	(31,122)	-	322,071	469,330	470,029
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	(20,000)	(20,000)	(20,000)
דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	(175)
רווח נקי	-	-	-	24,231	24,231	24,173
סה"כ רווח כולל אחר	-	-	-	242	242	242
סה"כ רווח (הפסד) כולל	-	-	-	24,473	24,473	24,415
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2018	178,381	(31,122)	-	326,544	473,803	474,269
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	(30,000)	(30,000)	(30,000)
רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה (ראה באור 4 ב')	-	-	(601)	-	(601)	(701)
רווח נקי (הפסד)	-	-	-	71,780	71,780	71,616
סה"כ הפסד כולל אחר	-	-	-	(355)	(355)	(355)
סה"כ רווח (הפסד) כולל	-	-	-	71,425	71,425	71,261
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019	178,381	(31,122)	(601)	367,969	514,627	514,829
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	-	-	-	(20,000)	(20,000)	(20,000)
רווח נקי	-	-	-	59,327	59,327	59,421
סה"כ רווח כולל אחר	-	-	-	215	215	215
סה"כ רווח כולל	-	-	-	59,542	59,542	59,636
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020	178,381	(31,122)	(601)	407,511	554,169	554,465

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			נספח	
2018	2019	2020		
	אלפי ש"ח			
37,572	179,361	(5,175)	<u>א</u>	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(5,708)	(2,553)	(1,711)		השקעה ברכוש קבוע
(3,940)	(4,982)	(5,043)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
-	-	(270)		השקעה בחברה כלולה
-	(3,282)	(6,769)	<u>ג</u>	מזומנים שנגרעו בשל רכישת חברה מאוחדת
-	-	1,283		שאוחדה לראשונה
425	427	-		תמורה ממכירת פעילות מופסקת
301	379	733		דיבידנד שהתקבל מחברות מוחזקות
				תמורה ממימוש רכוש קבוע
(8,922)	(10,011)	(11,777)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
-	(1,265)	(1,308)		פירעון התחייבות בגין חכירה
(20,000)	(30,000)	(20,000)		דיבידנד ששולם לבעלי יחידות האגודה
(175)	-	-		דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	(701)	-		רכישת זכויות שאינן מקנות שליטה
(3,333)	-	-		פירעון כתב התחייבות נדחה
(23,508)	(31,966)	(21,308)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(4,493)	3,192	(1,070)		הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
649	140,576	(39,330)		עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
294,052	294,701	435,277		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
294,701	435,277	395,947		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

24,173	71,616	59,421
--------	--------	--------

רווח נקי

התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

התאמות לסעיפי רווח והפסד:

(1,462)	(2,246)	(1,480)	חלק האגודה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נטו
			הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
3,007	(43,338)	(2,870)	נכסי חוב סחירים
(13,484)	(9,846)	(10,881)	נכסי חוב שאינם סחירים
-	-	(789)	מניות
1,187	(14,341)	(15,225)	השקעות אחרות
17,272	193,361	(18,586)	פדיונות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות אחרות
(92)	-	-	הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות אחרות
178	124	199	הפסד ממימוש רכוש קבוע
-	-	(221)	רווח ממימוש פעילות מופסקת
			פחת והפחתות:
3,193	4,785	4,487	רכוש קבוע
3,364	4,680	7,845	נכסים בלתי מוחשיים
(57)	(73)	-	שערוך הלוואה שניתנה לחברה מוחזקת
21,154	43,157	(35,430)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(41,042)	(67,232)	(22,693)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(821)	505	(461)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
7,483	19,787	38,222	מסים על ההכנסה
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
5,028	(2,118)	(9,033)	פרמיות לגבייה
2,691	(5,147)	(6,684)	חייבים ויתרות חובה
28,350	9,491	38,278	זכאים ויתרות זכות

35,949	131,549	(35,322)
--------	---------	----------

סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:

(22,550)	(23,804)	(29,274)
----------	----------	----------

מסים ששולמו

37,572	179,361	(5,175)
--------	---------	---------

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		

נספח ב' – פעילות שלא במזומן

-	-	691
---	---	-----

תמורה ממכירת פעילות מופסקת

נספח ג' – מזומנים שנגרעו בשל רכישת חברה שאוחדה לראשונה

נכסים והתחייבויות בעת השגת השליטה:

-	(3,733)	(8,340)
-	-	(1,215)
-	(409)	(1,781)
-	-	(225)
-	-	2,347
-	723	914
-	137	1,531
-	(3,282)	(6,769)

נכסים בלתי מוחשיים
לקוחות
חייבים ויתרות חובה
רכוש קבוע
הלוואה לזמן ארוך
זכאים ויתרות זכות
שווי הוגן של השקעה קיימת במועד הרכישה

באור 1: - כללי

א.

תיאור כללי של האגודה ופעילותה

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן "האגודה") הינה אגודה תושבת ישראל ומושב הקבוע הינו בתל אביב, רח' חשמונאים 93.

האגודה עוסקת בכל ענפי ביטוח כללי. ביום 25 למרס, 2015 קיבלה האגודה אישור מהממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון לפעול בענף ביטוח חיים ריסק בלבד. במהלך חודש יוני, 2015 החלה האגודה לשווק פוליסות ביטוח חיים ריסק. האגודה קיבלה אישור להרחבת הרישיון אל תחום ביטוח המשכנתא והחלה בשיווק מוצר זה בתחילת הרבעון הראשון של שנת 2017. במהלך חודש פברואר 2018 קיבלה האגודה אישור למכור פוליסות ביטוח חיים במסגרת קבוצתית. על-פי תקנות האגודה, עסקי האגודה מוגבלים לביטוחים של חברי האגודה, חבריהם ועובדיהם וכן גופים אחרים, לפי החלטת ההנהלה.

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "מנורה") בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) של האגודה בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה בתמורה לסך של 1.9 מיליון ש"ח, כפוף להתאמות בגין שימור התיק. ממועד ההתקשרות הפסיקה האגודה למכור חוזים חדשים בתחום עסקי ביטוח החיים.

ביום 24 במאי 2020 התקבל אישור בית המשפט לביצוע העסקה כמו גם אישור הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובכך הושלמה העסקה. הרווח מהמכירה הסתכם לסך של 0.2 מיליון ש"ח. לאור המכירה, סווגה פעילות ביטוח חיים ריסק של האגודה כפעילות מופסקת (לפרטים נוספים ראה [באור 30](#)).

ב. נכון ליום 31 בדצמבר, 2020 לאגודה השקעה בשלוש חברות מוחזקות כדלקמן:

1. עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן - "עתודות") באחזקה של 50%.
2. ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ (לשעבר משקי הקיבוצים סוכנות לביטוח בע"מ) (להלן - "סוכנות הביטוח") באחזקה של 100%.
3. משקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשעבר - עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ) (להלן - "משקי ביטוח") באחזקה של 100%.

לפרטים נוספים ראה [באור 8](#).

ג. בחודש פברואר 2020 נחתם הסכם לרכישת יתרת ה-50% מהון המניות של משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ (להלן - "משקי טנא") מבעל המניות האחר וזאת בעקבות מימוש אופציה מכר שהוקנתה לו בעבר. כל התנאים המתלים לביצוע הרכישה התקיימו ומאותו מועד מחזיקה חברה מאוחדת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ במלוא מניות משקי טנא, לפיכך אוחדו דוחותיה הכספיים של משקי טנא לראשונה החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2020 (ראה [באור 4](#)).

ד. מלוא השליטה באגודה הינה בידי אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן - אחזקות ביטוח).

ה. בתקופת הדוח, פרץ משבר עולמי בעקבות התפשטות נגיף הקורונה (להלן: "הנגיף") שהוביל לשורה של הגבלות, בין היתר, סגירה זמנית של עסקים, הגבלות על התכנסות במקומות עבודה והפסקת לימודים במערכות החינוך. הגבלות אלו, גרמו לצמצום הפעילות במשק הישראלי ובעולם וכתוצאה מכך לירידות חדות בשווקים הפיננסיים ולירידה בפעילות הכלכלית. האגודה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשווקים הפיננסיים ולמיתון וכן לסיכונים הביטוחיים הנובעים מהתפשטות הנגיף. עיקרי השלכות המשבר הינן כדלקמן:

1. השפעה על עסקי האגודה - לאור התמקדות האגודה בעסקי ביטוח כללי, נכון למועד הדוח להערכת האגודה לא צפויה פגיעה משמעותית בהכנסותיה מדמי ביטוח בטווח הקצר. על אף הגידול בעומק החוב, לא נצפו פיגורים בתשלומים ולא בחובות אחרים שערכם נפגם. מכיוון

באור 1: - כללי (המשך)

ה. (המשך)

1. השפעה על עסקי האגודה- (המשך)

שנזקים כתוצאה מנגיף הקורונה, ישירים או עקיפים, אינם מבוטחים במסגרת ביטוח כללי, האגודה לא צופה השפעה מהותית על התוצאות החיתומיות.

2. השפעות תפעוליות-

ביום 18 במרס, 2020, פרסם הממונה הודעה על מעבר הגופים המוסדיים לעבודה במתכונת מצומצמת וכן ביום 21 במרס, 2020 נחתמו תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים בשל התפרצות נגיף הקורונה החדש) התש"ף - 2020 ותקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש- הגבלת פעילות), אשר מטרתן שמירה על בריאות הציבור. מחודש אפריל האגודה פעלה במתכונת חירום תוך הוצאת חלק מהעובדים לחל"ת ומתן אפשרות לחלק מהעובדים לנצל חופשה צבורה. במהלך כל תקופת הדיווח האגודה המשיכה לספק את השירותים החיוניים בהתאם לתוכנית להמשכיות עסקית שלה. בחודש מאי האגודה חזרה לפעילות מלאה והחל מחודש יולי האגודה עובדת במתכונת של "קפסולות".

3. חשיפות פיננסיות-

בעקבות התפרצות הנגיף, חלו תנודות חדות בשווקים הפיננסיים במהלך תקופת הדיווח שהשפיעו על תיק ההשקעות הפיננסיות של האגודה. האגודה רשמה רווחים מהשקעות בתקופת שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2020 שהסתכמו לסך של כ- 24.6 מיליוני ש"ח לפני מס. עד למועד החתימה על הדוחות הכספיים המשיכה עלייה בשווקי ההון. כתוצאה מכך רשמה האגודה רווחים נוספים. במסגרת עריכת הדוחות הכספיים בחנה האגודה את השפעת משבר הקורונה על נכסיה והתחייבויותיה לאור התנודתיות בשוקי ההון בארץ ובעולם, התנודתיות בשיעורי הריבית וההשפעה על עסקי הביטוח בעיקר בכל הקשור לאירועי ביטוח. הבדיקות שביצעה האגודה התמקדו בבחינת הצורך בהפרשות לירידות ערך בעיקר בכל הקשור לנכסי חוב בלתי סחירים, בחינת הצורך בהגדלת ההפרשות לחובות מסופקים בגין פרמיות לגביה ועוד. בשלב זה, מעבר לתנודתיות הרבה בתיק ההשקעות הפיננסיות כאמור לעיל, לא צופה האגודה לפגיעה משמעותית נוספת.

1. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -

האגודה - ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ.

הקבוצה - האגודה והחברות המוחזקות שלה.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים במישרין או בעקיפין עם דוחות האגודה.

חברות כלולות - חברות אשר לאגודה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית שלהן אך לא שליטה, ואשר השקעת האגודה בהן כלולה בדוחות הכספיים המאוחדים של האגודה על בסיס השווי המאזני.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות שהשקעות האגודה בהן כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.

אגודת האם - אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ.

צדדים קשורים - כהגדרתם ב- IAS 24.

בעלי עניין ובעלי שליטה - כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.

הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשבון.

חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

באור 1: - כללי (המשך)

1. הגדרות (המשך)

כללי ההשקעה

- תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 וחוזר "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים".

חוזי ביטוח

- חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.

נכסי ביטוח משנה

- חלקם של מבטחי המשנה בעתודות הביטוח ובתביעות התלויות.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח - עתודות ביטוח ותביעות תלויות, במגזרי הפעילות ביטוח כללי וביטוח חיים.

פרמיות

- פרמיות לרבות דמים.

פרמיות שהורווחו

- פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של האגודה ערוכים על בסיס העלות, למעט התחייבויות ביטוחיות, מכשירים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד, נכסי והתחייבויות מסים נדחים, נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים והשקעות המטופלות לפי השווי המאזני.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS). כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי, כפי שנקבע בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והתקנות שהותקנו על-פיו.

3. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי הרגיל של הקבוצה עולה בעיקרה על שנה, במיוחד בהתייחס לעסקי ביטוח כללי בעלי זנב ארוך.

4. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של האגודה, הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו מספקת מידע מהימן ורלבנטי יותר, כפי שנדרש ב- IAS 1.

5. מדיניות חשבונאית עקבית ויישום לראשונה של תקני IFRS

המדיניות החשבונאית שיושמה בדוחות הכספיים יושמה באופן עקבי, בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

השיקולים בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של הקבוצה שקלה ההנהלה את הנושאים הבאים, שלהם ההשפעה המהותית ביותר על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

1. סיווג ויעוד ההשקעות הפיננסיות

הנהלת האגודה הפעילה שיקול דעת בבואה לסווג ולייעד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצות הבאות:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.
- השקעות המוחזקות לפדיון.
- הלוואות וחייבים.
- נכסים פיננסיים זמינים למכירה.

לגבי החלטת האגודה בנוגע ליעוד נכסי האגודה, ראה [באור 2\(ט\)](#) להלן.

2. שיעור ההיוון של התחייבות בגין חכירה

האגודה אינה יכולה לקבוע בנקל את שיעור הריבית הגלומה בחכירה ולכן לצורך חישוב ההתחייבות בגין חכירה היא משתמשת בשיעור הריבית התוספתי של האגודה. שיעור הריבית התוספתי שקובעת האגודה מהווה את שיעור הריבית שהאגודה הייתה צריכה לשלם על הלוואה לתקופה הדומה לתקופת החכירה ועם בטוחה דומה וזאת לשם השגת נכס בערך דומה לנכס זכות השימוש הנובע מהחכירה והכל בסביבה כלכלית דומה. במצבים בהם אין עסקאות מימון עליהן האגודה יכולה להתבסס היא קובעת את שיעור הריבית התוספתי בהתאם לסיכון המימוני המיוחס לאגודה, תקופת החכירה וכן משתנים כלכליים נוספים הנובעים מתנאים ומגבלות הקיימות בחוזה החכירה.

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים ואקטואריים, המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, נדרשת הנהלת הקבוצה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הקבוצה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים גולטוריים שפורסמו או צפויים

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות (המשך)

להתפרסם בתחומי הביטוח, הפנסיה והגמל ואשר קיימת אי וודאות באשר לאופן התממשותם והשלכותיהם.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך המאזן ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי הקבוצה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על שיטות הערכה אקטוארית ועל הנחות המפורטות בבאור 31(ה)1(3) לגבי ביטוח כללי, ובבאור 31(ה)2 לגבי ביטוח חיים.

ההערכות האקטואריות וההנחות השונות נגזרות בעיקר מניסיון העבר ומבוססות על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח. לגבי ניתוחי רגישות של הסיכון הביטוחי בביטוח כללי ראה באור 31(ה)1.

2. תביעות משפטיות

ליום 31 בדצמבר 2020 לא קיימות תביעות משפטיות מהותיות כנגד האגודה. עם זאת האגודה חשופה לטענות/תביעות משפטיות שטרם נטענו/הוגשו, וזאת, בין היתר, בהתקיים ספק בפרשנות הסכם ו/או הוראת דין ו/או אופן יישומם. חשיפה זו מובאת לידיעת האגודה וחברות מוחזקות שלה במספר דרכים, ובין היתר: באמצעות פניות לקוחות לגורמים בקבוצה ובמיוחד לממונה על פניות הציבור בקבוצה, באמצעות תלונות לקוחות ליחידה לפניות הציבור במשרד הממונה, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט. נושאים אלו מובאים לידיעת הנהלת הקבוצה אם וככל שהגורמים המטפלים מזהים כי הטענות עשויות להיות בעלות השלכות רחבות. בהערכת הסיכון הנובע מטענות/תביעות שטרם הוגשו מסתמכות האגודה והחברות המוחזקות על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים וההנהלה, המשקללות את הערכת הסיכוי להגשת תביעה ואת הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש. ההערכה מבוססת על הניסיון שנצבר ביחס להגשת תביעות ועל ניתוח הטענות לגופן. מטבע הדברים, לאור השלב הראשוני בו מצוי ברור הטענה המשפטית, עשויה התוצאה בפועל להיות שונה מההערכה שנעשתה בשלב שטרם הוגשה התביעה.

3. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים לא סחירים

השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופיקדונות, הניתן לצרכי הצגה בבאור בלבד, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

4. ירידת ערך של השקעות פיננסיות

כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וחייבים המוצגים בעלותם המופחתת, סכום ההפסד נזקף לדוח על הרווח הכולל, ראה באור 2(ג). בכל תאריך מאזן בוחנת הקבוצה האם קיימת ראייה אובייקטיבית כאמור.

5. ירידת ערך של נכסים לא פיננסיים

הקבוצה בוחנת ירידת ערך של נכסים לא פיננסיים לפחות אחת לשנה. הבחינה מחייבת את ההנהלה לבצע אומדן של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע משימוש

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות (המשך)

5. ירידת ערך של נכסים לא פיננסיים (המשך)

מתמשך ביחידה מניבת מזומנים שאליה הוקצה הנכס. כמו כן, נדרשת ההנהלה לאמוד שיעור נכיון מתאים לתזרימי מזומנים אלה. ראה מידע נוסף בבאור 2(ג).

6. הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

התחייבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוך בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת ההתחייבויות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו. ראה מידע נוסף בבאור 2(טו).

7. נכסי מסים נדחים

נכסי מסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים, שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש שיקול דעת של ההנהלה על מנת לקבוע האם ניתן להכיר בנכס מסים נדחים ואת סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו וזאת בהתבסס על קיום, עיתוי וסכום ההכנסה החייבת במס הצפויה ואסטרטגיית תכנון המס. ראה מידע נוסף בבאור 2(כא).

ג. מטבע הפעילות ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

מטבע ההצגה של הדוחות הכספיים הינו ש"ח.

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של האגודה. מטבע הפעילות הוא המטבע המשקף באופן הטוב ביותר את הסביבה הכלכלית שבה פועלת האגודה ולפי מטבע זה נמדדים מצבה הכספי ותוצאות פעולותיה של האגודה.

2. עסקאות, נכסים והתחייבויות במטבע חוץ

עסקאות הנקובות במטבע חוץ (מטבע השונה ממטבע הפעילות) נרשמות עם ההכרה הראשונית בהן לפי שער החליפין במועד העסקה. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים בכל תאריך דיווח למטבע הפעילות לפי שער החליפין במועד זה. הפרשי שער, למעט אלה המהוונים לנכסים כשירים או נזקפים להון בעסקאות גידור, נזקפים לדוח רווח והפסד.

עסקאות ביטוח משנה לסוגיהן הנקובות במט"ח מתורגמות למטבע הפעילות בהתאם להסכמים שנחתמו עם מבטחי משנה.

3. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. דוחות כספיים מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות של חברות שלאגודה יש שליטה בהן (חברות בנות). שליטה מתקיימת כאשר לאגודה יש כח השפעה על החברה המושקעת, חשיפה או זכויות לתשואות משתנות כתוצאה ממעורבותה בחברה המושקעת וכן היכולת להשתמש בכח שלה כדי להשפיע על סכום התשואות שינבע מהחברה המושקעת. בבחינת שליטה מובאת בחשבון השפעת זכויות הצבעה פוטנציאליות רק אם הן ממשיות. איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה, ועד למועד בו הופסקה השליטה.

הדוחות הכספיים של האגודה והחברות הבנות ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברות הבנות יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים של האגודה. יתרות ועסקאות הדדיות מהותיות ורווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין האגודה והחברות הבנות בוטלו במלואם בדוחות הכספיים המאוחדים.

זכויות שאינן מקנות שליטה בגין חברות בנות מייצגות את ההון בחברות הבנות שאינן ניתנות לייחוס, במישרין או בעקיפין, לאגודת האם. הזכויות שאינן מקנות שליטה מוצגות בנפרד במסגרת ההון של האגודה. רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לאגודה ולזכויות שאינן מקנות שליטה. הפסדים מיוחסים לזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה בדוח המאוחד על המצב הכספי הינה שלילית.

שינויים בשיעור החזקה בחברת בת אשר אינם מביאים למצב של איבוד שליטה, מוכרים כשינוי בהון על ידי התאמה של יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה כנגד ההון המיוחס לבעלי מניות החברה ובניכוי/ ובתוספת של תמורה ששולמה או התקבלה.

בעת מימוש חברה בת תוך איבוד שליטה, האגודה:

- גורעת את הנכסים (לרבות מוניטין) ואת ההתחייבויות של החברה הבת.
- גורעת את היתרה בדוחות הכספיים של הזכויות שאינן מקנות שליטה.
- גורעת את ההתאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים שנזקפו להון העצמי.
- מכירה בשווי ההוגן של התמורה שהתקבלה.
- מכירה בשווי ההוגן של השקעה כלשהי שנותרה.
- מסווגת מחדש את הרכיבים שהוכרו קודם לכן ברווח (הפסד) כולל אחר, באותו אופן שהיה נדרש אם החברה הבת הייתה מממשת ישירות את הנכסים או ההתחייבויות הקשורים.
- מכירה בהפרש כלשהו שנוצר (עודף או גרעון) כרווח או כהפסד.

ה. צירופי עסקים ומוניטין

צירופי עסקים מטופלים בשיטת הרכישה. עלות הרכישה נמדדת על פי השווי ההוגן של התמורה שהועברה במועד הרכישה בתוספת זכויות שאינן מקנות שליטה בנרכשת. בכל צירוף עסקים, האגודה בוחרת האם למדוד את הזכויות שאינן מקנות שליטה בנרכשת בהתאם לשוויים ההוגן במועד הרכישה או לפי חלקן היחסי בשווי ההוגן של הנכסים המזוהים נטו של הנרכשת.

עלויות רכישה ישירות נזקפות בעת התהוותן לדוח רווח והפסד.

בצירוף עסקים המושג בשלבים, זכויות הונות בנרכשת שהוחזקו על ידי הרוכשת קודם להשגת השליטה נמדדות בשווי הוגן למועד הרכישה תוך הכרה בדוח רווח או הפסד משערך ההשקעה הקודמת במועד העלייה לשליטה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. צירופי עסקים ומוניטין (המשך)

תמורה מותנית מוכרת בשוויה ההוגן במועד הרכישה. תמורה מותנית מסווגת כנכס או כהתחייבות פיננסית בהתאם ל- IAS 39. שינויים עוקבים בשווי ההוגן של התמורה המותנית מוכרים בדוח רווח והפסד או בדוח על הרווח הכולל האחר. אם התמורה המותנית מסווגת כמכשיר הוני, היא נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד הרכישה ללא מדידה עוקבת.

מוניטין נמדד לראשונה לפי העלות, שהינה ההפרש בין תמורת הרכישה והזכויות שאינן מקנות שליטה לבין הסכום נטו של הנכסים המזוהים שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו. אם סכום המוניטין שהתקבל הינו שלילי, הרוכש יכיר ברווח שנוצר במועד הרכישה.

1. השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן חברות שלקבוצה יש השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית שלהן, אך לא שליטה. ההשקעה בחברה כלולה מוצגת על בסיס שיטת השווי המאזני כמפורט [בסעיף ז' להלן](#).

2. השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

השקעות האגודה בחברות כלולות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

לפי שיטת השווי המאזני, ההשקעה בחברה הכלולה מוצגת לפי עלות בתוספת שינויים שלאחר הרכישה בחלק הקבוצה בנכסים נטו, לרבות רווח כולל אחר של החברה הכלולה. רווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין הקבוצה לבין החברה הכלולה מבוטלים בהתאם לשיעור ההחזקה בחברה הכלולה.

שיטת השווי המאזני מיושמת עד למועד איבוד ההשפעה המהותית או סיווגה כהשקעה המוחזקת למכירה.

מוניטין בגין רכישת חברה כלולה מוצג כחלק מההשקעה בחברה כלולה, נמדד לפי העלות ואינו מופחת באופן שיטתי. מוניטין נבחן לצורך בחינת ירידת ערך כחלק מהשקעה בחברה הכלולה בכללותה.

הדוחות הכספיים של האגודה והחברות הכלולות ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברות הכלולות יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים של הקבוצה.

במקרה של רכישת חברה כלולה או עסקה משותפת המושגת בשלבים, כאשר ההשקעה הקודמת בחברה הנרכשת טופלה בהתאם להוראות IAS 39, הקבוצה מיישמת את עקרונות IFRS 3 לגבי צירוף עסקים המושג בשלבים. כפועל יוצא, זכויות הונות בנרכשת שהוחזקו על ידי הקבוצה קודם להשגת ההשפעה המהותית או השליטה המשותפת נמדדות בשווי הוגן למועד הרכישה ונכללות בתמורת הרכישה תוך הכרה ברווח או הפסד בהתאם למדידה בשווי ההוגן כאמור.

במועד איבוד ההשפעה המהותית, הקבוצה מודדת בשווי הוגן השקעה כלשהיא שנותרה בחברה הכלולה, ומכירה ברווח או הפסד בהפרש שבין התמורה מממוש ההשקעה בחברה הכלולה והשווי ההוגן של ההשקעה שנותרה לבין הערך בספרים של ההשקעה שמומשה במועד זה.

ח. חוזי ביטוח

IFRS 4 הדין בחוזי ביטוח מאפשר למבטח להמשיך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוזי ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים) וכן חוזי ביטוח משנה שהוא רוכש. להלן תמצית המדיניות החשבונאית בקשר לחוזי ביטוח:

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. חוזי ביטוח (המשך)

1. ביטוח חיים (*)

א. הכרה בהכנסות, ראה באור 2 (יח) להלן.

ב. התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים מחושבות בהתאם להוראות הממונה (תקנות וחוזרים), כללים חשבונאיים ושיטות אקטואריות מקובלות.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבעות על בסיס הערכה אקטוארית, המבוצעת על-ידי האקטואר הממונה באגודה מר דוד אנגלמייר. חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים נקבע על פי התנאים של החוזים הרלוונטיים.

ג. הוצאות רכישה נדחות

1. הוצאות הרכישה הנדחות בגין פוליסות ביטוח חיים (להלן - ה-DAC) כוללות עמלות לסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות הקשורות לרכישת פוליסות חדשות. ה-DAC מופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני תקופת הפוליסה, אך לא פחות מ-15 שנה. ה-DAC המתייחס לפוליסות שבוטלו נמחק במועד הביטול.

2. אקטואר האגודה בודק מידי שנה את ברות השבת ה-DAC. הבדיקה נערכת על מנת לוודא שההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי ה-DAC מספיקה, ושהפוליסות צפויות ליצור הכנסות עתידיות שתכסנה את הפחתת ה-DAC ואת ההתחייבויות הביטוחיות, הוצאות התפעול והעמלות בגין אותן פוליסות.

3. ההנחות המשמשות לבדיקה זו, כוללות הנחות בגין ביטולים והוצאות תפעול הנקבעות על-ידי האקטואר מדי שנה על-פי בדיקות ניסיון העבר.

ד. בדיקת נאותות ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים (Liability Adequacy)

האגודה עורכת בדיקה לגבי הלימות של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים. במידה והבדיקה מעלה כי הפרמיות המתקבלות אינן מספיקות לכיסוי התביעות הצפויות, נרשמת הפרשה מיוחדת בגין החוסר. הבדיקה נעשית בנפרד עבור קבוצות פוליסות שהוגדרו על ידי הממונה ובהתאם להוראות בקודקס הרגולציה.

ההנחות המשמשות לבדיקות הנ"ל כוללות הנחות בגין ביטולים, הוצאות תפעול, שיעורי ריבית, פרמיות אי נזילות, ובהתחשב בעודף השווי ההוגן של הנכסים מעל ערכם בספרים. ההנחות נקבעות על ידי האקטואר מדי שנה על פי בדיקות, ניסיון העבר ומחקרים רלוונטיים אחרים.

ה. תביעות תלויות

תביעות תלויות בניכוי חלק מבטחי המשנה בהן מחושבות באופן פרטני, בהתאם להערכת מומחי האגודה על בסיס ההודעות בגין אירועי הביטוח וסכומי הביטוח.

הפרשות לתביעות שאירעו אך לא דווחו (IBNR), נכללו במסגרת התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(*) לעניין לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה באור 1 א' ובאור 30.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. חוזי ביטוח (המשך)

2. ביטוח כללי

(א) הכרה בהכנסה - ראה [באור 2\(יח\)](#) להלן.

(ב) סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות לישוב תביעות, תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעלויות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.

(ג) התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות

עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולות בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, וחלקם של מבטחי משנה בעתודה ובתביעות התלויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח משנה, והוצאות הרכישה הנדחות בביטוח כללי, חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות בביטוח כללי), התשע"ג-2013, (להלן - "תקנות חישוב עתודות"), הנחיות הממונה ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, המיושמות בהתאם לשיקול דעתה של האקטוארית הממונה.

(ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כמפורט להלן:

(1) הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, (Unearned Premium Reserve), משקפת את דמי הביטוח המתייחסים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך המאזן.

(2) הפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency). הפרשה זו נרשמת במידה והפרמיה שטרם הורווחה (בניכוי ההוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העלות הצפויה בגין חוזי הביטוח. בענפי רכב רכוש, מקיף דירות ובתי עסק ההפרשה מבוססת בין היתר על בסיס מודל אקטוארי שנקבע בתקנות חישוב עתודות.

(3) התביעות התלויות מחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:

3.1 תביעות תלויות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו בענפי רכב חובה, חבויות ורכב רכוש לפי הערכה אקטוארית, וכך גם הוצאות עקיפות ליישוב תביעות. שיבובים לקבל מחברות ביטוח ושרידים מובאים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות. התחשיב האקטוארי עבור האגודה בוצע על-ידי האקטוארית הממונה עובדת האגודה, הגב' מאור אלקיים שירן (אשתקד בוצע על-ידי הגב' גלית רובשטיין).

3.2 להערכת האגודה התביעות התלויות הינן נאותות, וזאת בהתחשב בכך שהתביעות התלויות מחושבות בעיקרן על

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. חוזי ביטוח (המשך)

2. ביטוח כללי (המשך)

ד) סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודות ביטוח ותביעות תלויות, כלהלן: (המשך)

בסיס אקטוארי ויתרתן כוללת הפרשות מתאימות ככל שנדרש ל- IBNR.

ה) האגודה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי כמפורט בבאור 31 ה(1)(3).

ו) הוצאות רכישה נדחות בביטוח כללי כוללות עמלות לסוכנים והוצאות הנהלה וכלליות בקשר להפקת פוליסות, המתייחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעורי ההוצאות בפועל או לפי שיעורים תקינים, שנקבעו בתקנות הפיקוח, כאחוז מהפרמיה שטרם הורווחה, לכל ענף בנפרד, לפי הנמוך שבהם.

ז) עסקים המתקבלים מהתאגיד המנהל של מהמאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - הפול), נכללים לפי דיווחים המתקבלים עד לתאריך המאזן בתוספת הפרשות לפי העניין, והכול בהתאם לשיעור השתתפות האגודה בהם.

ט.

מכשירים פיננסיים

המדיניות החשבונאית המיושמת על ידי האגודה בגין מכשירים פיננסיים, הינה בהתאם ל- IAS39. ראה באור 2 כ"ה(2) להלן, בדבר דחיית אימוץ IFRS 9.

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים הן נכסים פיננסיים והן התחייבויות פיננסיות. נכסים פיננסיים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים, נכסי חוב בלתי סחירים, מניות ואחרות) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: פרמיות לגביה, חייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים. כמו כן, מכשירים פיננסיים כוללים התחייבויות פיננסיות, כגון הלוואות שנתקבלו וזכאים אחרים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים, שאינם נגזרים, הינה לפי שווי הוגן ולגבי מכשירים שאינם מוצגים בשווי ההוגן דרך רווח והפסד בתוספת כל עלויות העסקה הישירות הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים כמפורט בהמשך.

מכשיר פיננסי מוכר כנכס או כהתחייבות במועד קבלת התנאים החוזיים על ידי האגודה (מועד העסקה).

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

השקעות המוחזקות לפדיון

כאשר לאגודה יש כוונה מפורשת ויכולת להחזיק מכשירי חוב עד למועד פדיונם, מכשירי החוב מסווגים כמוחזקים לפדיון. השקעות המוחזקות לפדיון נמדדות לפי עלות מופחתת בשיטת הריבית האפקטיבית המביאה בחשבון גם את עלויות העסקה בניכוי הפסדים מירידת ערך.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. מכשירים פיננסיים (המשך)

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים (המשך)

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשיר פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח או הפסד, אם הוא מוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה הראשונית בו.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינן השקעות המוחזרות בתשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינן נסחרות בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות מוצגות על פי תנאיהן לפי העלות בתוספת עלויות עסקה ישירות, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית, ובניכוי הפרשה לירידת ערך. חייבים לזמן קצר מוצגים לפי תנאיהם, בדרך כלל בערכם הנומינלי.

2. מכשירים פיננסיים נגזרים

נגזרים פיננסיים מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן, עלויות עסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. לאחר ההכרה הראשונית, נמדדים הנגזרים לפי שווי הוגן, כשהשינויים בשווי ההוגן נזקפים לדוח על הרווח הכולל.

3. נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיות צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערכים בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית המדד בפועל.

4. האגודה קבלה החלטות לייעוד הנכסים כדלקמן:

נכסים סחירים

נכסים אלו סווגו לקבוצת שווי הוגן דרך רווח והפסד, למעט חלק ממכשירי החוב הסחירים אשר סווגו כמוחזקים לפדיון.

נכסים שאינם סחירים

נכסים העונים לקריטריונים של קבוצת הלוואות וחייבים, סווגו לקבוצה זו ונמדדו על פי עלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

5. קביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות פיננסיות שלהן אין שוק פעיל, השווי שנקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אילו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות לרבות הסתמכות על דוחות כספיים מבוקרים. השווי ההוגן המחושב לצורך הצגה בבאורים של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופקדונות מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי מזומנים.

6. התחייבויות פיננסיות בעלות מופחתת

הלוואות ואשראי מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן בניכוי עלויות עסקה מיוחסות ישירות במידה וקיימות (לדוגמה, עלויות גיוס הלוואה). לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות והתחייבויות אחרות, מוצגות על פי תנאיהן לפי העלות בניכוי עלויות עסקה ישירות תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. מכשירים פיננסיים (המשך)

7. גריעת מכשירים פיננסיים

א. נכסים פיננסיים

נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או האגודה העבירה את הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד השלישי, ללא עיכוב משמעותי, ובנוסף העבירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס או לא העבירה ואף לא הותירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים לנכס אך העבירה את השליטה בנכס. כאשר האגודה העבירה את זכויותיה לקבל תזרימי מזומנים מהנכס ולא העבירה ולא הותירה באופן ממשי את הסיכונים וההטבות הקשורים בנכס ואף לא העבירה את השליטה על הנכס, מוכר נכס חדש בהתאם למידת המעורבות הנמשכת של האגודה בנכס. מעורבות נמשכת בדרך של ערבות לנכס המועבר נמדדת לפי הנמוך מבין היתרה בדוחות הכספיים המקורית של הנכס והסכום המירבי של התמורה שהאגודה עשויה להידרש לשלם בחזרה.

ב. התחייבויות פיננסיות

התחייבות פיננסית נגרעת כאשר היא מסולקת, דהיינו ההתחייבות נפרעה, בוטלה או פקעה. התחייבות פיננסית מסולקת כאשר החייב (הקבוצה) פורע את ההתחייבות על ידי תשלום במזומן, בנכסים פיננסיים אחרים, בסחורות או שירותים, או משוחרר משפטית מההתחייבות.

כאשר התחייבות פיננסית קיימת מוחלפת בהתחייבות אחרת כלפי אותו מלווה בתנאים שונים מהותית, או כאשר נעשה שינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת, ההחלפה או השינוי מטופלים כגריעה של ההתחייבות המקורית וכהכרה של התחייבות חדשה. ההפרש בין היתרה בדוחות הכספיים של שתי ההתחייבויות הנ"ל נזקק לדוח רווח והפסד.

במידה שההחלפה או השינוי אינם מהותיים, הם מטופלים כשינוי תנאי ההתחייבות המקורית ולא מוכר רווח או הפסד מההחלפה. בעת הבחינה האם מדובר בשינוי מהותי בתנאי התחייבות קיימת מביאה האגודה בחשבון שיקולים איכותיים וכמותיים.

8. לגבי ירידת ערך נכסים פיננסיים ראה [באור 2\(ג\)](#) להלן.

י. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו, ואינם כוללים הוצאות תחזוקה שוטפת. רכיבי פריט רכוש קבוע בעלי עלות משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט, מופחתים בנפרד, לפי שיטת הרכיבים. הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן:

%		
15	כלי רכב	
15-6	ריהוט וציוד משרדי	
33	מחשבים וציוד היקפי	
ראה להלן	קרקע בחכירה מימונית	
ראה להלן	שיפורים במושכר	

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. רכוש קבוע (המשך)

שיפורים במושכר מופחתים לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות (לרבות תקופת האופציה להארכה שבידי הקבוצה שבכוונתה לממשה) או בהתאם לתקופות החיים השימושיים של השיפור, לפי הקצר שבהם.

אורך החיים השימושיים, שיטת הפחתה, וערך השייר נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא. הפחתת נכסים מופסקת כמקדם מבין המועד בו הנכס מסווג כמוחזק למכירה לבין המועד שבו הנכס נגרע.

יא. חכירות

ביום 1 בינואר 2019 יישמה האגודה לראשונה את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 16 – חכירות (להלן "התקן"), האגודה בחרה ליישם את הוראות התקן למפרע חלקי (ללא הצגה מחדש של מספרי השוואה).

המדיניות החשבונאית שמושמת החל מיום 1 בינואר, 2019 בגין חכירות הינה כדלקמן: האגודה מטפלת בחוזה כחוזה חכירה כאשר בהתאם לתנאי החוזה מועברת זכות לשלוט בנכס מזוהה לתקופת זמן בעבור תמורה.

1. האגודה כחוכר

עבור העסקאות בהן האגודה מהווה חוכר היא מכירה במועד התחילה בחכירה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה וזאת למעט עסקאות חכירה לתקופה של עד 12 חודשים ועסקאות חכירה בהן נכס הבסיס בעל ערך נמוך, בהן בחרה האגודה להכיר בתשלומי החכירה כהוצאה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. במסגרת מדידת ההתחייבות בגין חכירה בחרה האגודה ליישם את ההקלה הניתנת בתקן ולא ביצעה הפרדה בין רכיבי חכירה לרכיבים שאינם חכירה כגון: שירותי ניהול, שירותי אחזקה ועוד, הכלולים באותה עסקה

במועד התחילה, התחייבות בגין חכירה כוללת את כל תשלומי החכירה שטרם שולמו מהוונים בשיעור הריבית הגלומה בחכירה כאשר היא ניתנת לקביעה בנקל או בשיעור הריבית התוספתי של האגודה. לאחר מועד התחילה מודדת האגודה את ההתחייבות בגין חכירה בשיטת הריבית האפקטיבית.

נכס זכות השימוש המהווה מקרקעין המשמשים כמשרדי האגודה נמדד במודל העלות ומופחת לאורך החיים השימושיים שלו, או תקופת החכירה לפי הקצר שבהם. מספר שנות ההפחתה של נכס זכות השימוש הרלוונטית הינו 6.5 שנים. כאשר מתקיימים סימנים לירידת ערך, בוחנת האגודה ירידת ערך לנכס זכות השימוש בהתאם להוראות IAS 36.

2. האגודה כמחכיר

המבחנים לסיווג חכירה כמימונית או כתפעולית מבוססים על מהות ההסכם והם נבחנים במועד ההתקשרות על-פי הכללים שנקבעו בתקן:

א. חכירה מימונית

עסקת חכירה בה מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס לחוכר, מסווגת כחכירה מימונית.

ב. חכירה תפעולית

עסקת חכירה בה לא מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס, מסווגת כחכירה תפעולית. תקבולי החכירה מוכרים כהכנסה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. עלויות ראשוניות ישירות שהתהוו בגין הסכם החכירה, מתווספות לעלות הנכס המוחכר ומוכרות כהוצאה לאורך תקופת החכירה לפי אותו בסיס.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. חכירות (המשך)

3. אופציות להארכה וביטול של תקופת החכירה

תקופת החכירה שאינה ניתנת לביטול כוללת גם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך את החכירה כאשר ודאי באופן סביר שהאופציה להארכה תמומש וגם תקופות המכוסות על ידי אופציה לבטל את החכירה כאשר ודאי באופן סביר שהאופציה לביטול לא תמומש.

במקרה בו חל שינוי בצפי למימוש אופציית הארכה או לאי מימוש אופציית ביטול, מודדת האגודה מחדש את יתרת ההתחייבות בגין החכירה בהתאם לתקופת החכירה המעודכנת, לפי שיעור ההיוון המעודכן ביום השינוי בצפי, כאשר סך השינוי נזקף ליתרת נכס זכות השימוש עד לאיפוסו ומעבר לכך לרווח או הפסד.

4. תיקוני חכירה

כאשר מבוצע תיקון לתנאי החכירה אשר אינו מקטין את היקף החכירה ואינו מטופל כעסקת חכירה נפרדת, מודדת האגודה מחדש את יתרת ההתחייבות בגין חכירה בהתאם לתנאי החכירה המתוקנים, לפי שיעור ההיוון המעודכן ביום התיקון וזוקפת את סך השינוי ביתרת ההתחייבות בגין החכירה ליתרת נכס זכות השימוש.

כאשר מבוצע תיקון לתנאי החכירה אשר מביא לקיטון בהיקף החכירה, מכירה האגודה ברווח או בהפסד הנובע מהגרעה החלקית או המלאה של יתרת נכס זכות השימוש וההתחייבות בגין החכירה. לאחר מכן, מודדת האגודה מחדש את יתרת ההתחייבות בגין חכירה בהתאם לתנאי החכירה המתוקנים, לפי שיעור ההיוון המעודכן במועד התיקון וזוקפת את סך השינוי ביתרת ההתחייבות בגין החכירה ליתרת נכס זכות השימוש.

המדיניות החשבונאית שיושמה עד ליום 31 בדצמבר, 2018 בגין חכירות הינה כדלקמן:

המבחנים לסיווג חכירה כמימונית או כתפעולית מבוססים על מהות ההסכמים והם נבחנים במועד ההתקשרות על-פי הכללים להלן שנקבעו ב-IAS 17:

האגודה כחוכר

1. חכירה מימונית

נכסים אשר כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס הועברו לחוכר, מסווגים כחכירה מימונית. הנכס החכור נמדד בתחילת תקופת החכירה לפי הנמוך מבין השווי ההוגן של הנכס החכור או הערך הנוכחי של תשלומי החכירה המינימליים. הנכס בחכירה מופחת לאורך תקופת החיים השימושיים שלו, או תקופת החכירה כנמוך שבהם.

2. חכירה תפעולית

נכסים אשר לא מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הגלומים בבעלות על הנכס החכור, מסווגים כחכירה תפעולית. תשלומי החכירה מוכרים כהוצאה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה.

האגודה כמחכיר

1. חכירה מימונית

נכסים אשר כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס הועברו לחוכר, מסווגים כחכירה מימונית. הנכס החכור נגרע ומוכר נכס פיננסי "חייבים בגין חכירה מימונית" בסכום הערך הנוכחי של תקבולי החכירה. לאחר ההכרה הראשונית, תקבולי החכירה מוקצים בין הכנסות מימון ופרעון של החייבים בגין חכירה. הנכס הפיננסי חייבים בגין חכירה מימונית מטופל לעניין ירידת ערך וגרעה על פי הוראות IAS 39.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. חכירות (המשך)

המדיניות החשבונאית שיושמה עד ליום 31 בדצמבר, 2018 בגין חכירות הינה כדלקמן: (המשך)

האגודה כמחכיר (המשך)

2. חכירה תפעולית

נכסים אשר לא מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס, מסווגים כחכירה תפעולית. עלויות ראשוניות ישירות שהתהוו בגין הסכם החכירה, מתווספות לעלות הנכס המוכר ומוכרות כהוצאה לאורך תקופת החכירה לפי אותו בסיס. תקבולי החכירה מוכרים כהכנסה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. תקבולי חכירה מותנים נזקפים לדוח רווח והפסד כהכנסה במועד שבו לאגודה זכאות לקבלם.

יב. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בצירופי עסקים נמדדים לפי השווי ההוגן במועד הרכישה. עלויות בגין נכסים בלתי מוחשיים אשר פותחו באופן פנימי, למעט עלויות פיתוח מהוונות, נזקפות לרווח או הפסד בעת התהוותן.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר נבחנות לפחות בכל סוף שנה.

1. תוכנות

נכסי האגודה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רישיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

2. עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו.

הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים.

3. הפחתה

אומדן אורך החיים השימושי הינו כדלקמן:

א. תוכנות- מופחתות בקו ישר על פני 3 שנים.

ב. עודף עלות שנוצר ברכישת סוכנויות ביטוח מיוחס בעיקרו לתיק לקוחות ומופחת בשיעורים שנתיים שווים על פני 3-5 שנים.

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יג. ירידת ערך

הקבוצה בוחנת בכל תאריך מאזן האם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך בגין הנכסים הבאים:

1. נכסים פיננסיים

נכסים הנמדדים בעלות מופחתת

ראייה אובייקטיבית לירידת ערך קיימת כאשר אירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים מהנכס לאחר מועד ההכרה. סכום ההפסד הנזקף לדוח רווח והפסד נמדד כהפרש בין יתרת הנכס בדוחות הכספיים לבין הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים (שאינם כוללים הפסדי אשראי עתידיים שטרם התהוו), המהוונים בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של הנכס הפיננסי. אם הנכס הפיננסי נושא ריבית משתנה, ההיוון נעשה בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית הנוכחית. בתקופות עוקבות הפסד מירידת ערך מבוטל כאשר ניתן לייחס באופן אובייקטיבי את השבת ערכו של הנכס לאירוע שהתרחש לאחר ההכרה בהפסד. ביטול כאמור נזקף לרווח והפסד עד לגובה ההפסד שהוכר.

הקבוצה בוחנת ראיות לירידת ערך לגבי נכסי חוב המסווגים להלוואות וחייבים הן ברמת הנכס הבודד והן ברמה של קבוצת נכסים בעלי מאפייני סיכון אשראי דומים (בחינה קולקטיבית). ההלוואות והחייבים שהינם משמעותיים באופן פרטני נבחנים ספציפית לירידת ערך. ההלוואות והחייבים אשר בגינם לא זוהתה ירידת ערך ספציפית מקובצים יחדיו ולגביהם נבחנת קיומה של ירידת ערך קולקטיבית במטרה לאתר ירידת ערך שהתרחשה וטרם זוהתה.

2. ביטוח משנה

א. ההתחייבויות של מבטחי המשנה כלפי האגודה אינן משחררות אותה מהתחייבויותיה כלפי המבוטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה, אשר לא יעמוד בהתחייבויותיו על פי חוזי ביטוח המשנה, עלול לגרום לאגודה הפסדים.

ב. האגודה מבצעת הפרשה לחובות מסופקים בגין חובות מבטחי משנה שגבייתם מוטלת בספק על בסיס הערכות סיכון פרטניות ועל בסיס עומק החוב.

בנוסף, בקביעת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות הביטוחיות מתחשבת האגודה, בין היתר, בהערכת אפשרות הגביה ממבטחי המשנה. כאשר חלקם של מבטחי המשנה כאמור מחושב על בסיס אקטוארי, חלקם של אותם מבטחי משנה שבקשיים מחושב בהתאם להמלצת האקטוארית, המביאה בחשבון את כלל גורמי הסיכון. כמו כן, מתחשבת האגודה בעת עריכת ההפרשות, בין היתר, בנכונות הצדדים להגיע להסכמי

CUT OFF (ניתוק התקשרויות בדרך של פרעון סופי של החובות) במטרה לצמצם את החשיפה.

3. פרמיה לגבייה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיות לגבייה בעסקי ביטוח כללי מחושבת לפי אומדנים המבוססים, בין היתר, על עומק החובות בפיגור ועל הביטחונות הקיימים.

4. נכסים שאינם פיננסיים

האגודה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים של הקבוצה, שאינם הוצאות רכישה נדחות, נכסים הנובעים מהטבות לעובדים ונכסי מס נדחים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יג. ירידת ערך (המשך)

4. נכסים שאינם פיננסיים (המשך)

בדוחות הכספיים אינה בר-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. השווי בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה ושווי שימוש. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע סכום בר-השבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לדוח על הרווח הכולל לסעיף הוצאות אחרות.

הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת הערך. ביטול ההפסד כאמור מוגבל לנמוך מבין סכום ירידת הערך של הנכס שהוכר בעבר (בניכוי פחת או הפחתה) או סכום בר-ההשבה של הנכס. לגבי נכס הנמדד לפי העלות, ביטול הפסד כאמור נזקף לרווח או הפסד.

הקריטריונים הייחודיים להלן מיושמים בבחינת ירידת ערך:

השקעה בחברה כלולה

לאחר יישום שיטת השווי המאזני, האגודה בוחנת אם יש צורך להכיר בהפסד נוסף בגין ירידת ערך של ההשקעה בחברות כלולות. בכל תאריך דיווח מתבצעת בחינה אם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך של ההשקעה בחברה כלולה, בחינת ירידת הערך נעשית בהתייחס להשקעה בכללותה.

יד. מדידת שווי הוגן

שווי הוגן הוא המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם להעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה.

מדידת שווי הוגן מבוססת על ההנחה כי העסקה מתרחשת בשוק העיקרי של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק הכדאי (advantageous) ביותר.

השווי ההוגן של נכס או התחייבות נמדד תוך שימוש בהנחות שמשתתפים בשוק ישתמשו בעת תמחור הנכס או ההתחייבות, בהנחה שמשתתפים בשוק פועלים לטובת האינטרסים הכלכליים שלהם.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יד. מדידת שווי הוגן (המשך)

מדידת שווי הוגן לנכס לא פיננסי מביאה בחשבון את היכולת של משתתף בשוק להפיק הטבות כלכליות באמצעות הנכס בשימוש המיטבי שלו או על ידי מכירתו למשתתף אחר בשוק שישתמש בנכס בשימוש המיטבי שלו.

הקבוצה משתמשת בטכניקות הערכה שהן מתאימות לנסיבות ושקיימים עבורן מספיק נתונים שניתנים להשגה כדי למדוד שווי הוגן, תוך מיקסום השימוש בנתונים רלוונטיים שניתנים לצפייה ומיזעור השימוש בנתונים שאינם ניתנים לצפייה.

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין מכשירים פיננסיים שלהם אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היות תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות. השווי של אגרות חוב בלתי סחירות, הלוואות ופקדונות, מחושב לפי מודל המבוסס על היות תזרימי המזומנים. כל הנכסים וההתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן או שניתן גילוי לשווי ההוגן שלהם מחולקים לקטגוריות בתוך מידרג השווי ההוגן, בהתבסס על רמת הנתונים הנמוכה ביותר, המשמעותית למדידת השווי ההוגן בכללותה:

- רמה 1: מחירים מצוטטים (ללא התאמות) בשוק פעיל של נכסים והתחייבויות זהים.
- רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים שנכללו ברמה 1 אשר ניתנים לצפייה במישרין או בעקיפין.
- רמה 3: נתונים שאינם מבוססים על מידע שוק ניתן לצפייה (טכניקות הערכה ללא שימוש בנתוני שוק ניתנים לצפייה).

טו. הטבות לעובדים

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לעובדים:

1. הטבות עובד לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודש לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים. הטבות אלו כוללות משכורות, ימי חופשה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים. התחייבות בגין בונוס במזומן, מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

תכנית להפקדה מוגדרת

לקבוצה תוכנית להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין שלפיה הקבוצה משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתייחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות.

הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים, מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתוכנית במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד.

תוכנית להטבה מוגדרת

בנוסף לקבוצה תוכנית להטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. הטבות לעובדים (המשך)

2. הטבות לאחר סיום העסקה (המשך)

החזויה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עליות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית בהתאם לתשואה במועד הדיווח של אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה, אשר מועד פרעון דומה לתקופת ההתחייבות המתייחסת לפיצויי הפרישה.

האגודה מפקידה כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לחלק מעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית). נכסי התוכנית הם נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות עובד לזמן ארוך או בפוליסות ביטוח כשירות. נכסי התוכנית אינם זמינים לשימוש נושי הקבוצה, ולא ניתן לשלםם ישירות לקבוצה.

ההתחייבות בשל הטבות לעובדים המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הנוכחי של התחייבות ההטבות המוגדרת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התוכנית.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח כולל אחר.

טז. הון מניות

הון המניות מתייחס ליחידות ההשתתפות באגודה.

יז. הפרשות

הפרשה בהתאם ל-37 IAS מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר הקבוצה צופה שחלק או כל ההוצאה תוחזר לאגודה, כגון בחוזה ביטוח, ההחזר יוכר כנכס נפרד, רק במועד בו קיימת וודאות למעשה לקבלת הנכס. ההוצאה תוכר בדוח רווח והפסד בניכוי החזר ההוצאה.

להלן סוגי ההפרשות שנכללו בדוחות הכספיים:

תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר כאשר יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן.

היטלים

היטלים המוטלים על האגודה על ידי מוסדות ממשלה באמצעות חקיקה, מטופלים בהתאם לפרשנות IFRIC 21, לפיה ההתחייבות לתשלום ההיטל תוכר רק בעת קרות האירוע היוצר את המחויבות לתשלום.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יח. הכרה בהכנסה

1. פרמיות

- (א) פרמיות במגזר ביטוח חיים נרשמות כהכנסות בהגיע מועד גבייתן.
ביטולים נרשמים במועד קבלת ההודעה מבעל הפוליסה, או באופן יזום על ידי האגודה עקב פיגורים בתשלום, בכפוף להוראות כל דין.
- (ב) פרמיות בביטוח כללי נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. הפרמיות מתייחסות בעיקרן לתקופת ביטוח של שנה. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו, ברוטו.
- פרמיות בענף רכב חובה נרשמות בעת פירעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.
- פרמיות מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך המאזן נרשמות כהכנסות מראש.
- ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות, ובניכוי ביטולים והפרשות עקב אי פירעון דמי הביטוח, בכפוף להוראות כל דין.

2. דמי ניהול

דמי הניהול המתקבלים מאגודה מוחזקת מחושבים על בסיס יתרות הנכסים המנוהלים ועל בסיס התקבולים מהעמיתים.

3. עמלות

בסוכנויות ביטוח

הכנסות מעמלות ביטוח כללי מוכרות כהכנסה בעת התהוותן. הכנסות מעמלות ביטוח חיים מוכרות כהכנסה על בסיס מועדי הזכאות לתשלום העמלות על פי ההסכמים עם חברות הביטוח בניכוי הפרשות להחזרי עמלות עקב ביטולים צפויים של פוליסות ביטוח.

בחברת הביטוח

הכנסות מעמלות מביטוח משנה בביטוח כללי וביטוח חיים נזקפות בעת התהוותן.

יט.

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, הכנסות מימון והוצאות מימון

רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו, והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית והפרשי הצמדה בגין נכסי חוב, הכנסות מדיבידנדים, רווחים (הפסדים) נטו ממכירת נכסים פיננסיים, שינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד והרווחים (הפסדים) ממטבע חוץ בגין נכסי חוב.

הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית.

הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לאגודה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין מניות סחירות, מכירה האגודה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס. רווחים והפסדים מהפרשי שער ושינויים בשווי ההוגן של ההשקעות מדווחים בנטו.

הוצאות מימון כוללות הוצאות ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער על הלוואות שנתקבלו, ריבית והפרשי שער על פיקדונות ועל יתרות מבטחי משנה, ושינויים בגין ערך הזמן בגין הפרשות. עלויות אשראי, שאינן מהוונות, נזקפות לדוח רווח והפסד לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כ. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות, הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח, להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות) וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם למודלים פנימיים של האגודה המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמסו.

כא. מסים על הכנסה

תוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נזקפות לרווח או הפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים לרווח כולל אחר או להון.

1. מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

2. מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס.

יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

בכל תאריך דיווח נכסי מסים נדחים נבחנים ובמידה שלא צפוי ניצולם הם מופחתים. הפסדים מועברים והפרשים זמניים הניתנים לזיכוי, בגינם לא הוכרו נכסי מסים נדחים, נבחנים בכל תאריך דיווח ובמידה שניצולם צפוי מוכר נכס מס נדחה מתאים.

בחישוב המסים הנדחים לא מובאים בחשבון המסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעות בחברות מוחזקות, כל עוד מכירת ההשקעות בחברות מוחזקות אינה צפויה בעתיד הנראה לעין. כמו כן, לא הובאו בחשבון מסים נדחים בגין חלוקת רווחים על ידי חברות מוחזקות כדיבידנדים, מאחר שחלוקת הדיבידנד אינה כרוכה בחבות מס נוספת, או בשל מדיניות האגודה שלא ליזום חלוקת דיבידנד על ידי חברה מאוחדת הגוררת חבות מס נוספת.

מסים נדחים מקוזזים אם קיימת זכות חוקית לקיזוז נכס מס שוטף כנגד התחייבות מס שוטפת והמסים הנדחים מתייחסים לאותה ישות החייבת במס ולאותה רשות מס.

כב. פעילויות שהופסקו

פעילות שהופסקה הינה רכיב של האגודה המהווה פעילות שמומשה או שמסווגת כמוחזקת למכירה, תוצאות הפעילות המתייחסות לפעילות שהופסקה (לרבות מספרי השוואה) מוצגות בנפרד ברווח או הפסד, בניכוי השפעת המס.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כג. הצגת דוח על הרווח הכולל

האגודה בחרה להציג דוח יחיד על הרווח הכולל, הכולל את פריטי דוח רווח והפסד ואת פריטי הרווח הכולל האחר.

כד. יישום לראשונה של תקני דיווח כספי חדשים ותיקונים לתקני חשבונאות קיימים

1. תיקון ל-IFRS 3 - צירופי עסקים

בחודש אוקטובר 2018, פרסם ה- IASB תיקון להגדרת "עסק" בתקן דיווח כספי בינלאומי 3 צירופי עסקים (להלן - התיקון).

התיקון כולל הבהרה לכך שעל מנת להיחשב "עסק", מערכת של פעילויות ונכסים אשר נרכשו יכללו לכל הפחות תשומה ותהליך מהותי אשר יחדיו תורמים באופן משמעותי ביכולת לייצר תפוקות. בנוסף התיקון מבהיר שעסק יכול להתקיים גם בלי כל התשומות והתהליכים הנדרשים לייצר תפוקות. התיקון כולל מבחן אופציונלי לפיו חברה יכולה לקבוע שאין מדובר ברכישת עסק, ללא צורך בבחינות נוספות.

התיקון ייושם לראשונה עבור צירופי עסקים ועסקאות רכישת נכסים אשר מועד הרכישה חל החל מיום 1 בינואר 2020 או לאחר מכן.

ליישום התיקון לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של האגודה, אבל עשויה להיות השפעה על בחינת הגדרת "עסק" בגין רכישות אשר יושלמו לאחר יום 1 בינואר 2020.

2. תיקון ל-IFRS 16 חכירות

לאור משבר הקורונה, פרסם ה- IASB בחודש מאי 2020, תיקון לתקן דיווח כספי בינלאומי 16: חכירות (להלן – התיקון). מטרת התיקון הינה לאפשר לחוכרים ליישם הקלה פרקטית לפיה שינויים בדמי חכירה כתוצאה ממשבר הקורונה לא יטופלו כתיקוני חכירה אלא כדמי חכירה משתנים. התיקון יחול על צד החוכרים בלבד.

התיקון יחול רק לגבי שינויים בדמי החכירה כתוצאה ממשבר הקורונה העונים לשלושת הקריטריונים הבאים במצטבר:

- תשלומי החכירה העתידיים המעודכנים הינם זהים באופן מהותי או נמוכים יותר בהשוואה לתשלומים שהחוכר היה נדרש לשלם רגע לפני העדכון;
 - קיטון תשלומי החכירה הינו בעבור תשלומים המתייחסים לתקופה של עד ליום 30 ביוני 2021; וכן,
 - לא בוצע שינוי מהותי ליתר התנאים של חוזה החכירה.
- התיקון ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 ביוני 2020 ויחול רטרואקטיבית, עם אפשרות ליישום מוקדם.
- לתיקון לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים של האגודה ליום 1 בינואר 2020 שכן לא בוצעו שינויים בתשלומי החכירה בעקבות משבר הקורונה.

כה. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם

1. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש).

בחודש יוני 2020 פורסם תיקון לתקן החדש.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כה. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם (המשך)

1. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח (המשך)

התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר 2023. אימוץ מוקדם אפשרי, כל עוד IFRS 9 מכשירים פיננסיים מיושם במקביל.

בהתאם ל"מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח" שהתפרסמה, על ידי הפיקוח בחודש יוני 2020 מועד היישום לראשונה של התקן בישראל יחול החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.
2. גישת השווי ההוגן.

האגודה נערכת לאימוץ התקן.

2. IFRS 9 מכשירים פיננסיים

בחודש ינואר 2018 נכנס לתוקף IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, המחליף את IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 (להלן - "התקן החדש") משנה בעיקר את הוראות הסיווג והמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.

תיקון לתקן IFRS 4 מאפשר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח לאמץ את IFRS 9 עם התאמות (להלן: "The overlay approach") או לדחות את אימוץ IFRS 9 ליום 1 בינואר 2023 (להלן: "גישת הדחיה" או "הפטור הזמני").

התקן החדש קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם (להלן - "מבחן הקרן והחבות בלבד").
- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כה. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם (המשך)

2. IFRS 9 מכשירים פיננסיים (המשך)

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. התקן החדש קובע הבחנה בין מכשירי חוב אשר ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ומכשירי חוב שימדדו בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייזקפו לרווח והפסד או לרווח (הפסד) כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

כמו כן, התקן החדש כולל מודל חדש למדידת ירידת ערך של מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד המתבסס על הפסדי אשראי צפויים ("Expected Credit Loss Model").

התקן החדש כולל דרישות חדשות בנוגע לחשבונאות גידור.

האגודה מיישמת את הפטור הזמני מ- IFRS 9 כפי שמתאפשר על ידי IFRS 4 מאחר והיא לא יישמה קודם לכן גרסה כלשהי IFRS 9 וכן פעילותיה קשורות בעיקרן לביטוח:

ליום 31 בדצמבר 2015, הערך בספרים של התחייבויות האגודה הנובעות מחוזים שבתחולת IFRS 4 היווה כ- 95% מסך הערך בספרים של התחייבויות האגודה. מאז אותו מועד לא חלו שינויים בפעילות האגודה המחייבים הערכה מעודכנת.

3. תיקונים ל- IFRS 10 ול- IAS 28 בדבר מכירה או העברה של נכסים בין חברה מחזיקה לחברה כלולה או עסקה משותפת שלה

בספטמבר 2014, פרסם ה- IASB תיקונים ל- IFRS 10 ול- IAS 28 (להלן - התיקונים) אשר דנים בטיפול החשבונאי במכירה או העברה של נכסים (נכס, קבוצת נכסים או חברה בת) בין החברה המחזיקה לבין חברה כלולה או עסקה משותפת שלה. התיקונים קובעים כי כאשר החברה המחזיקה מאבדת שליטה בחברת בת או בקבוצת נכסים שאינה מהווה עסק בעסקה עם חברה כלולה או עסקה משותפת שלה, יבוטל הרווח באופן חלקי, כך שהרווח שיוכר הוא הרווח בגין המכירה לחיצוניים בלבד. התיקונים מוסיפים כי במקרה בו הזכויות הנותרות בידי החברה המחזיקה מהוות נכס פיננסי כהגדרתו ב- IFRS 9, יוכר הרווח באופן מלא.

אם מדובר באיבוד שליטה בחברת בת או בקבוצת נכסים שמהווה עסק בעסקה עם חברה כלולה או עסקה משותפת שלה, יוכר הרווח באופן מלא.

התיקונים ייושמו בדרך של מכאן ולהבא. מועד התחילה המנדטורי טרם נקבע ע"י ה- IASB, אולם אימוץ מוקדם אפשרי.

4. תיקון ל- IAS 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים

במאי 2020, פרסם ה- IASB תיקון ל- IAS 37 בדבר עלויות שעל החברה לכלול בעת הערכה האם חוזה הוא חוזה מכביד (להלן - התיקון).

בהתאם לתיקון, יש לכלול בבחינה זו הן עלויות תוספתיות (כגון חומרי גלם ושעות עבודה ישירות) והן הקצאת עלויות אחרות הקשורות ישירות למילוי החוזה (כגון הפחתת רכוש קבוע וציוד המשמשים למילוי החוזה).

התיקון יושם לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 לינואר 2022 או לאחריו. התיקון יחול על חוזים אשר ההתחייבויות בגינם טרם מולאו ליום 1 בינואר 2022. יישום מוקדם יותר אפשרי.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כה. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה לפני יישומם (המשך)

4. תיקון ל- IAS 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים (המשך)

להערכת האגודה, לתיקונים לעיל לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

כו. להלן שיעורי השינוי של מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר

שער חליפין יציג של דולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן		
	מדד ידוע	מדד בגין	
%	%	%	
(7.0)	(0.6)	(0.7)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020
(7.8)	0.3	0.6	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019
8.1	1.2	0.8	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

באור 3: - מגזרי פעילות

האגודה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

א. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים וענפי חבויות אחרים.

ענף רכב חובה-

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

ענף רכב רכוש-

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

ענפי חבויות אחרים-

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

ענפי רכוש ואחרים-

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות, לרבות רכוש המשק, אש, מקיף דירות ובתי עסק ואחרים.

ב. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

עד לחתימה על הסכם למכירת פעילות ביטוח החיים, כמתואר [בבאור 1א'](#), שיווקה האגודה פוליסות ביטוח חיים ריסק פרט, ביטוח משכנתא ופוליסות ביטוח חיים ריסק במסגרת קבוצתית. כמו כן, האגודה עוסקת, באמצעות חברה כלולה, במגזר חסכון ארוך טווח בניהול קרן פנסיה, ראה [באור 8](#) להלן.

באור 3-- מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	
456,175	-	-	456,175	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
203,724	-	-	203,724	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
252,451	-	-	252,451	-	פרמיות שהורווחו בשייר
24,570	-	17,014	7,556	-	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
15,397	-	-	-	15,397 (*)	הכנסות מדמי ניהול
60,322	(5,624)	29,352	36,594	-	הכנסות מעמלות
352,740	(5,624)	46,366	296,601	15,397	סך הכל ההכנסות
286,660	-	-	286,660	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
141,936	-	-	141,936	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
144,724	-	-	144,724	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
68,992	(5,624)	5,000	69,616	-	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
41,145	-	25,663	15,482	-	הוצאות הנהלה וכלליות
557	-	2,334	(1,777)	-	הוצאות (הכנסות) מימון
199	-	199	-	-	הוצאות אחרות – הפסד הון
255,617	(5,624)	33,196	228,045	-	סך כל ההוצאות
1,480	-	-	-	1,480	חלק האגודה ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
98,603	-	13,170	68,556	16,877	רווח לפני מסים על ההכנסה
(961)	-	-	-	(961)	הפסד לפני מסים על ההכנסה מפעילות מופסקת (**)
97,642	-	13,170	68,556	15,916	סך כל הרווח לפני מסים על הכנסה
286	-	140	146	-	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
97,928	-	13,310	68,702	15,916	סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת [ראה באור 30](#).

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	
463,936	-	-	463,936	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
199,517	-	-	199,517	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
264,419	-	-	264,419	-	פרמיות שהורווחו בשייר
68,270	-	28,434	39,836	-	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
15,145	-	-	-	15,145 (*)	הכנסות מדמי ניהול
54,358	(6,003)	21,445	38,916	-	הכנסות מעמלות
402,192	(6,003)	49,879	343,171	15,145	סך הכל ההכנסות
379,301	-	-	379,301	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
169,785	-	-	169,785	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
209,516	-	-	209,516	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
69,123	(6,003)	-	75,126	-	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
35,481	-	20,278	15,203	-	הוצאות הנהלה וכלליות
(3,565)	-	(16)	(3,549)	-	הוצאות (הכנסות) מימון
124	-	124	-	-	הוצאות אחרות – הפסד הון
310,679	(6,003)	20,386	296,296	-	סך כל ההוצאות
2,246	-	874	-	1,372	חלק האגודה ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
93,759	-	30,367	46,875	16,517	רווח לפני מסים על ההכנסה מפעילות שוטפת
(2,356)	-	-	-	(2,356)	הפסד לפני מסים על ההכנסה מפעילות שהופסקה (**)
91,403	-	30,367	46,875	14,161	סך כל הרווח לפני מסים על הכנסה
(461)	-	(113)	(348)	-	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
90,942	-	30,254	46,527	14,161	סך הכל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 30](#).

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות אלפי ש"ח	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (**)	
486,255	-	-	486,255	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
191,003	-	-	191,003	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
295,252	-	-	295,252	-	פרמיות שהורווחו בשייר
13,783	-	(2,254)	16,037	-	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו
14,419	-	-	-	14,419 (*)	והכנסות מימון
44,654	(6,447)	17,216	33,885	-	הכנסות מדמי ניהול
					הכנסות מעמלות
368,108	(6,447)	14,962	345,174	14,419	סך הכל ההכנסות
354,236	-	-	354,236	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
					חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
128,331	-	-	128,331	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
225,905	-	-	225,905	-	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
71,884	(6,447)	-	78,331	-	הוצאות הנהלה וכלליות
32,530	-	16,335	16,195	-	הוצאות מימון
4,990	-	60	4,930	-	הוצאות אחרות – הפסד הון
178	-	178	-	-	סך כל ההוצאות
335,487	(6,447)	16,573	325,361	-	חלק האגודה ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,462	-	907	-	555	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה מפעילות שוטפת
34,083	-	(704)	19,813	14,974	הפסד לפני מסים על ההכנסה מפעילות שהופסקה (**)
(2,427)	-	-	-	(2,427)	סך כל הרווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
31,656	-	(704)	19,813	12,547	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
315	-	46	269	-	סך הכל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
31,971	-	(658)	20,082	12,547	

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.
(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 30](#).

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

31 בדצמבר 2020			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
אלפי ש"ח			
נכסים			
16,776	8,625	8,151	-
22,400	-	22,400	-
14,923	250	-	14,673
השקעות פיננסיות:			
574,497	324,607	249,890	-
247,828	77,870	169,958	-
11,057	11,057	-	-
121,651	121,651	-	-
נכסי חוב סחירים			
נכסי חוב שאינם סחירים			
מניות			
אחרות			
955,033	535,185	419,848	-
סך כל השקעות פיננסיות אחרות			
394,801	-	394,801	-
80,011	10,718	69,293	-
395,947	7,758	388,189	-
58,926	17,150	41,776	-
1,938,817	579,686	1,344,458	14,673
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלוי תשואה			
1,201,706	-	1,201,706	-
176,199	38,634	137,565	-
6,447	-	6,447	-
1,384,352	38,634	1,345,718	-
סך כל ההתחייבויות			

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

31 בדצמבר 2019				
סה"כ	לא מיוחס	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
	למגזרי פעילות			
אלפי ש"ח				
11,967	3,478	7,637	852	נכסים לא מוחשיים
22,472	-	21,909	563	הוצאות רכישה נדחות
17,051	3,858	-	13,193	השקעה בחברות כלולות
				השקעות פיננסיות:
611,682	349,147	262,535	-	נכסי חוב סחירים
209,259	30,714	178,545	-	נכסי חוב שאינם סחירים
84,645	84,645	-	-	אחרות
905,586	464,506	441,080	-	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
372,782	-	372,634	148	נכסי ביטוח משנה
70,978	8,813	61,805	360	פרמיות לגבייה
435,277	7,341	423,882	4,054	מזומנים ושווי מזומנים
60,596	19,634	40,859	103	נכסים אחרים
1,896,709	507,630	1,369,806	19,273	סך כל הנכסים
התחייבויות				
1,237,310	-	1,237,136	174	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלוי תשואה
136,815	19,249	116,191	1,375	התחייבויות אחרות
7,755	-	7,755	-	התחייבויות בגין חכירה
1,381,880	19,249	1,361,082	1,549	סך כל ההתחייבויות

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
סה"כ	ענפי חבויות אחרים (**)	ענפי רכוש ואחרים (* אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
465,765	99,901	166,235	125,805	73,824	פרמיות ברוטו
208,955	(49,742)	130,025	-	29,188	בניכוי - ביטוח משנה
256,810	50,159	36,210	125,805	44,636	פרמיות בשייר
4,359	(9,037)	2,302	1,218	9,876	שינוי בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בניכוי ביטוח משנה)
252,451	59,196	33,908	124,587	34,760	פרמיות שהורווחו בשייר
7,556	4,523	269	602	2,162	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
36,594	1,863	22,724	-	12,007	הכנסות מעמלות
296,601	65,582	56,901	125,189	48,929	סך הכל ההכנסות
286,660	35,477	118,780	75,781	56,622	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
141,936	23,489	99,427	(14)	19,034	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
144,724	11,988	19,353	75,795	37,588	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
69,616	12,178	21,470	27,167	8,801	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
15,482	3,321	5,525	4,182	2,454	הוצאות הנהלה וכלליות
(1,777)	(374)	(1,800)	20	377	הוצאות (הכנסות) מימון
228,045	27,113	44,548	107,164	49,220	סך כל ההוצאות
68,556	38,469	12,353	18,025	(291)	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
146	52	32	39	23	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
68,702	38,521	12,385	18,064	(268)	סך הכל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
1,201,706	635,374	120,833	65,479	380,020	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2020
806,905	467,563	27,191	65,479	246,672	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2020
					(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף אובדן רכוש אשר הפעילות בגינו מהווה כ- 69.3% מסך הפרמיות בענפים אלו.
					(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי חבות המוצר, צד ג' ואחריות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 19.7%, כ- 42.1% וכ- 26.1% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.
					(***) בשנת 2020 התקשרה האגודה לראשונה בעסקת ביטוח משנה מסוג QUATA SHARE בענפי חבויות בגין שנת חיתום 2020.

באור 3: -

מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים **)	סה"כ	
72,948	126,268	160,040	102,326	461,582	פרמיות ברוטו
53,227	9	125,270	24,575	203,081	בניכוי - ביטוח משנה
19,721	126,259	34,770	77,751	258,501	פרמיות בשייר
(5,114)	(3,662)	(16)	2,874	(5,918)	שינוי בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בניכוי ביטוח משנה)
24,835	129,921	34,786	74,877	264,419	פרמיות שהורווחו בשייר
12,263	3,124	2,302	22,147	39,836	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
14,832	-	22,573	1,511	38,916	הכנסות מעמלות
51,930	133,045	59,661	98,535	343,171	סך הכל ההכנסות
73,112	86,588	85,150	134,451	379,301	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
58,977	(2)	70,360	40,450	169,785	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
14,135	86,590	14,790	94,001	209,516	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
9,029	29,113	23,775	13,209	75,126	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
2,403	4,159	5,272	3,369	15,203	אחרות
393	24	(3,960)	(6)	(3,549)	הוצאות הנהלה וכלליות
25,960	119,886	39,877	110,573	296,296	הוצאות (הכנסות) מימון
25,970	13,159	19,784	(12,038)	46,875	סך כל ההוצאות
(44)	(127)	(112)	(65)	(348)	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
25,926	13,032	19,672	(12,103)	46,527	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
374,178	71,254	112,883	678,821	1,237,136	סך הכל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
241,641	71,252	22,764	528,845	864,502	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2019
21%	42.5%	24.8%	70.2%		התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2019
(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף אובדן רכוש אשר הפעילות בגינו מהווה כ- 70.2% מסך הפרמיות בענפים אלו.					
(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי חבות המוצר, צד ג' ואחריות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 21%, כ- 42.5% וכ- 24.8% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.					

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)
א. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים **)	סה"כ	
81,614	139,526	169,044	99,123	489,307	פרמיות ברוטו
51,441	62	133,757	23,027	208,287	בניכוי - ביטוח משנה
30,173	139,464	35,287	76,096	281,020	פרמיות בשייר
(16,248)	(1,321)	1,170	2,167	(14,232)	שינוי בעתודה לסיכונים שטרם חלפו (בניכוי ביטוח משנה)
46,421	140,785	34,117	73,929	295,252	פרמיות שהורווחו בשייר
4,548	1,046	3,383	7,060	16,037	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון הכנסות מעמלות
7,755	-	24,551	1,579	33,885	
58,724	141,831	62,051	82,568	345,174	סך הכל ההכנסות
66,884	98,065	94,511	94,776	354,236	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
35,294	(1)	77,852	15,186	128,331	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
31,590	98,066	16,659	79,590	225,905	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
9,212	31,241	24,694	13,184	78,331	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
2,701	4,618	5,596	3,280	16,195	הוצאות הנהלה וכלליות
106	-	4,606	218	4,930	הוצאות מימון
43,609	133,925	51,555	96,272	325,361	סך כל ההוצאות
15,115	7,906	10,496	(13,704)	19,813	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
45	77	55	92	269	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
15,160	7,983	10,551	(13,612)	20,082	סך הכל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
363,987	77,030	120,320	632,702	1,194,039	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2018
288,625	77,013	24,053	498,895	888,586	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2018
(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף אובדן רכוש אשר הפעילות בגינו מהווה כ- 69.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.					
(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי חבות המוצר, צד ג' ואחריות מעבידים אשר הפעילות בגינם מהווה כ- 25%, כ- 38.4% וכ- 24.4% בהתאמה מסך הפרמיות בענפים אלו.					

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)
ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020				
סה"כ	פנסיה (*)	פועילות מופסקת (1)	ביטוח חיים (פוליסות פרט ללא רכיב חסכון)	
אלפי ש"ח				
-	-	-	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	-	-	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
-	-	-	-	פרמיות שהורווחו בשייר
15,397	15,397	-	-	הכנסות מדמי ניהול
-	-	-	-	הכנסות מעמלות
-	-	(221)	221	הכנסות אחרות
15,397	15,397	(221)	221	סך כל ההכנסות
-	-	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
-	-	-	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
-	-	-	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
-	-	(30)	30	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
-	-	(1,149)	1,149	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	(3)	3	הוצאות מימון
-	-	(1,182)	1,182	סך כל ההוצאות
1,480	1,480	-	-	חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
16,877	16,877	961	(961)	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.
(1) לעניין פעילות מופסקת ראה [באור 1 א'](#) ו**באור 30**.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019				
סה"כ	פנסיה (*)	פעיילות מופסקת (1)	ביטוח חיים (פוליסות פרט ללא רכיב חסכון)	
אלפי ש"ח				
-	-	(2,608)	2,608	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	(1,618)	1,618	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
-	-	(990)	990	פרמיות שהורווחו בשייר
15,145	15,145	-	-	הכנסות מדמי ניהול
-	-	(809)	809	הכנסות מעמלות
-	15,145	(1,799)	1,799	סך כל ההכנסות
-	-	(60)	60	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
-	-	(51)	51	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
-	-	(9)	9	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
-	-	(2,405)	2,405	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
-	-	(1,739)	1,739	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	(2)	2	הוצאות מימון
-	-	(4,155)	4,155	סך כל ההוצאות
1,372	1,372	-	-	חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
16,517	16,517	2,356	(2,356)	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(1) לעניין פעילות מופסקת ראה [באור 1 א' ובאור 30](#).

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

סה"כ	פנסיה(*)	ביטוח חיים (פוליסות פרט ללא רכיב חסכון) (1)	פעילות מופסקת אלפי ש"ח
-	-	(2,160)	2,160
-	-	(1,281)	1,281
-	-	(879)	879
14,419	14,419	-	-
-	-	(840)	840
14,419	14,419	(1,719)	1,719
-	-	(806)	806
-	-	(685)	685
-	-	(121)	121
-	-	(2,417)	2,417
-	-	(1,606)	1,606
-	-	(2)	2
-	-	(4,146)	4,146
555	555	-	-
14,974	14,974	2,427	(2,427)

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק הקבוצה ברווחי חברות מוחזקות
המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

סך כל הרווח (הפסד) הכולל לפני מסים
על ההכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.
(1) לעניין פעילות מופסקת ראה [באור 1 א' ובאור 30](#).

באור 4: - צירופי עסקים

א. בחודש פברואר 2020 נחתם הסכם לרכישת יתרת ה- 50% מהון המניות של משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ (להלן- "משקי טנא") מבעל המניות האחר וזאת בעקבות מימוש אופצית מכר שהוקנתה לו בעבר. כל התנאים המתלים לביצוע הרכישה התקיימו ומאותו מועד מחזיקה חברה מאוחדת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ במלוא מניות משקי טנא, לפיכך אוחדו דוחותיה הכספיים של משקי טנא לראשונה החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2020.

1. השווי ההוגן של הנכסים המזוהים וההתחייבויות המזוהות של חברת משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ במועד הרכישה

שווי הוגן אלפי ש"ח	
8,340	נכסים בלתי מוחשיים
1,781	חייבים ויתרות חובה
225	רכוש קבוע
1,215	לקוחות
1,761	מזומנים ושווי מזומנים
13,322	
(2,347)	הלוואה לזמן ארוך
(914)	זכאים ויתרות זכות
(3,261)	
10,061	סך עלות הרכישה

העלות הכוללת של צירוף העסקים הסתכמה לסך של 8,530 אלפי ש"ח וכן סך של כ- 1,531 אלפי ש"ח המשקף את השווי ההוגן של ההשקעה שהייתה קיימת בחברה הנרכשת במועד העלייה לשליטה.

2. עלות הרכישה

אלפי ש"ח	
8,530	מזומן ששולם
1,531	שווי הוגן של השקעה קיימת במועד הרכישה
10,061	סך עלות הרכישה
	<u>מזומנים אשר שימשו לרכישה</u>
	מזומנים ושווי מזומנים בחברה הנרכשת למועד הרכישה
1,761	
(8,530)	מזומנים ששולמו תמורת הרכישה
(6,769)	מזומנים, נטו

ב. ביום 30 ביוני 2019 רכשה האגודה 50% נוספים ממניות משקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשעבר- עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ), ומאותו מועד מחזיקה האגודה 100% ממניות הסוכנות.

באור 5: - נכסים בלתי מוחשיים

ההרכב ותנועה:

סה"כ	תוכנה אלפי ש"ח	תיק לקוחות	
<u>עלות</u>			
19,738	17,510	2,228	יתרה ליום 1 בינואר, 2019
3,733	-	3,733	חברה שאוחדה לראשונה (ראה באור 4 ב)
4,982	4,982	-	תוספות במשך השנה
28,453	22,492	5,961	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019
8,340	1,341	6,999	חברה שאוחדה לראשונה (ראה באור 4 א)
5,043	5,043	-	תוספות במשך השנה
2,848	2,848	-	גריעות במשך השנה
38,988	26,028	12,960	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020
<u>הפחתה שנצברה</u>			
11,806	10,247	1,559	יתרה ליום 1 בינואר, 2019
4,680	3,598	1,082	תוספות במשך השנה
16,486	13,845	2,641	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019
7,845	4,944	2,901	תוספות במשך השנה
2,119	2,119	-	גריעות במשך השנה
22,212	16,670	5,542	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020
<u>ערך בספרים נטו</u>			
16,776	9,357	7,419	ליום 31 בדצמבר, 2020
11,967	8,647	3,320	ליום 31 בדצמבר, 2019

באור 6: - הוצאות רכישה נדחות

א. ההרכב:

31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
563	-
21,909	22,400
22,472	22,400

ביטוח חיים
ביטוח כללי

ב. התנועה בהוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים

ביטוח
חיים
אלפי ש"ח

683
-
(31)
(89)

יתרה ליום 1 בינואר, 2019
תוספות
הפחתה שוטפת
הפחתה בגין ביטולים

563
-
30
(533)

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019
תוספות
הפחתה שוטפת
הפחתה בגין מכירה

-

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020

לעניין מכירת כל פעילות האגודה בתחום ביטוח חיים ראה [באור 1 א'](#) ו**באור 30**.

באור 7: - רכוש קבוע

א. הרכב ותנועה:

שנת 2020						
קרקע ומבנה- נכס זכות שימוש	מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	כלי רכב אלפי ש"ח	שיפורים במושכר	סה"כ	
						<u>עלות</u>
						יתרה ליום 1 בינואר, 2020
9,020	10,011	3,905	6,829	3,356	33,121	חברה שאוחדה לראשונה
-	-	225	-	-	225	תוספות במשך השנה
-	414	94	956	247	1,711	גרעיות במשך השנה
-	95	3	1,730	-	1,828	
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020
9,020	10,330	4,221	6,055	3,603	33,229	
						<u>פחת שנצבר</u>
						יתרה ליום 1 בינואר, 2020
1,388	8,473	1,695	2,646	1,120	15,322	תוספות במשך השנה
1,388	1,178	486	850	586	4,488	גרעיות במשך השנה
-	81	1	798	-	880	
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020
2,776	9,570	2,180	2,698	1,706	18,930	
						<u>יתרת עלות מופחתת</u>
						ליום 31 בדצמבר, 2020
6,244	760	2,041	3,357	1,897	14,299	
שנת 2019						
קרקע ומבנה- נכס זכות שימוש	מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	כלי רכב אלפי ש"ח	שיפורים במושכר	סה"כ	
						<u>עלות</u>
						יתרה ליום 1 בינואר, 2019
-	9,599	3,030	6,738	3,238	22,605	יישום לראשונה של IFRS 16
9,020	-	-	-	-	9,020	תוספות במשך השנה
-	412	875	1,148	118	2,553	גרעיות במשך השנה
-	-	-	1,057	-	1,057	
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019
9,020	10,011	3,905	6,829	3,356	33,121	
						<u>פחת שנצבר</u>
						יתרה ליום 1 בינואר, 2019
-	6,953	1,428	2,176	534	11,091	תוספות במשך השנה
1,388	1,520	267	1,024	586	4,785	גרעיות במשך השנה
-	-	-	554	-	554	
						יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019
1,388	8,473	1,695	2,646	1,120	15,322	
						<u>יתרת עלות מופחתת</u>
						ליום 31 בדצמבר, 2019
7,632	1,538	2,210	4,183	2,236	17,799	

באור 7: - רכוש קבוע (המשך)

ב. פירוטים בדבר עסקאות חכירה

לאגודה הסכם שכירות מול אגודה אחות - ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (להלן: ניהול סיכונים) לפיו שוכרת האגודה את משרדיה מניהול סיכונים תמורת סך של 1,560 אלפי ש"ח בשנה. הוצאות הריבית שנרשמו בגין החכירה לתקופה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2020 הינן כ- 252 אלפי ש"ח.

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות

א. מידע בגין חברות מוחזקות

רשימת חברה מאוחדת וחברות כלולות:

זכויות האגודה בהון ובזכויות הצבעה		
31 בדצמבר		
2019	2020	
100%	100%	ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ (*)
50%	50%	עתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ- החברה המנהלת
50%	100%	משקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשבעבר- עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ) (ראה באור 4 ב')

ב. להלן הרכב ההשקעה בחברות כלולות

31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
1,752	1,002	עלות המניות
15,299	13,921	חלק האגודה ברווחים שנצברו מאז הרכישה
17,051	14,923	

(*) בחודש פברואר 2020 רכשה ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ 50% נוספים ממניות משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ (להלן – משקי טנא), שהייתה מוחזקת על ידה בשיעור של 50% עד לאותו היום (לפרטים נוספים ראה [באור 4 א'](#)).

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ג. תמצית מידע פיננסי של חברות כלולות

31 בדצמבר		חלק הקבוצה במאזן החברות הכלולות בהתאם לשיעור ההחזקה בהן לתאריך הדיווח:
2019	2020	
אלפי ש"ח		
24,472	20,870	נכסים
7,421	5,947	התחייבויות
17,051	14,923	נכסים, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			חלק הקבוצה בתוצאות הפעולות של החברות הכלולות בהתאם לשיעור ההחזקה בהן בשנה:
2018	2019	2020	
אלפי ש"ח			
26,496	28,525	23,974	הכנסות
25,034	26,279	22,494	הוצאות
1,462	2,246	1,480	רווח נקי

ד. פרטים נוספים בדבר חברה כלולה מהותית- עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ- חברה מנהלת

31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
		בדוח על המצב הכספי:
36,636	40,224	נכסים שוטפים
1,568	1,015	נכסים לא שוטפים
(11,293)	(11,493)	התחייבויות שוטפות
(525)	(401)	התחייבויות לא שוטפות
26,386	29,345	סה"כ הון
50%	50%	שיעור ההחזקה בחברה הכלולה
13,193	14,673	

באור 8: - השקעות בחברות מוחזקות (המשך)

ד. פרטים נוספים בדבר חברה כלולה מהותית- עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ- חברה מנהלת (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
43,179	46,216	47,848
1,111	2,743	2,959
50%	50%	50%
555	1,372	1,480

תוצאות הפעולות של החברה הכלולה בשנה:

הכנסות

סה"כ רווח כולל

שיעור ההחזקה בחברה הכלולה

חלק האגודה ברווח החברה הכלולה

באור 9: - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
22,445	32,199
1,780	1,625
5,441	5,218
741	1,214
1,120	708
880	1,814
32,407	42,778

חברות ביטוח ותווכני ביטוח
הוצאות מראש
חברות קשורות
הכנסות לקבל
שרידים לקבל
חייבים אחרים ויתרות חובה

באור 10: - פרמיות לגבייה

ג. ההרכב:

31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
6,321	8,063	המחאות לגבייה חשבון שוטף
65,943	73,502	
72,264	81,565	
1,286	1,554	בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים (*)
70,978	80,011	

(*) כל התנועה בהפרשה לחובות מסופקים נזקפה לדוח רווח והפסד.

ד. גיול:

31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
70,555	79,502	פרמיה לגבייה שערכה לא נפגם ללא פיגור
423	509	פרמיה לגבייה שערכה נפגם (*)
70,978	80,011	סך הכל פרמיה לגבייה

(*) לאחר הפרשה לחובות מסופקים.

באור 11: - השקעות פיננסיות אחרות

א. ההרכב:

31 בדצמבר 2020				
סה"כ	הלוואות וחייבים	מוחזק לפדיון	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	
אלפי ש"ח				
574,497	-	53,482 (*)	521,015	נכסי חוב סחירים (ב)
247,828	247,828	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (ג)
11,057	-	-	11,057	מניות (ו)
121,651	-	-	121,651	אחרות (ה)
<u>955,033</u>	<u>247,828</u>	<u>53,482</u>	<u>653,723</u>	סה"כ

(*) בשנת 2020 ובעקבות משבר הקורונה (ראה [באור 1 ה'](#)) מימשה האגודה השקעות מוחזקות לפדיון בתמורה לסך של כ- 76,449 אלפי ש"ח.

31 בדצמבר 2019				
סה"כ	הלוואות וחייבים	מוחזק לפדיון	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	
אלפי ש"ח				
611,682	-	144,829	466,853	נכסי חוב סחירים (ב)
209,259	209,259	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים (ג)
84,645	-	-	84,645	אחרות (ה)
<u>905,586</u>	<u>209,259</u>	<u>144,829</u>	<u>551,498</u>	סה"כ

ב. נכסי חוב סחירים

31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
251,078	273,428	מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:
215,775	247,587	אגרות חוב ממשלתיות
		נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
		מוחזק לפדיון:
144,829	53,482	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
<u>611,682</u>	<u>574,497</u>	
<u>155,164</u>	<u>56,048</u>	השווי ההוגן של נכסי חוב המוחזקים לפדיון:
		אגרות חוב קונצרניות

באור 11: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

שווי הוגן		ערך בדוחות הכספיים	
2019	2020	2019	2020
אלפי ש"ח			
225,075	257,641	187,976	226,672
28,759	28,702	21,283	21,156
253,834	286,343	209,259	247,828

המוצגים כהלוואות וחייבים:
נכסים למעט פיקדונות בבנקים
פיקדונות בבנקים

(*) ראה באור 11(ט) להלן לגבי גיול השקעות בנכסי חוב לא פיננסים לא סחירים.

ד. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

31 בדצמבר	
2019	2020
ריבית אפקטיבית	
אחוזים	

(0.03) 0.06
1.4 1.23

נכסי חוב סחירים
בסיס הצמדה
צמוד למדד המחירים לצרכן
שקלי

31 בדצמבר	
2019	2020
ריבית אפקטיבית	
אחוזים	

3.34 3.66
6.85 5.37
6 6.86

נכסי חוב שאינם סחירים
בסיס הצמדה
צמוד למדד המחירים לצרכן
שקלי
צמוד מט"ח

ה. מניות

31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
-	11,057
-	11,057

סחירות

באור 11: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

1. השקעות פיננסיות אחרות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד

31 בדצמבר		תעודות השתתפות בקרנות נאמנות ותעודות סל סחירות קרנות השקעה שאינן סחירות
2019	2020	
אלפי ש"ח		
30,450	48,872	
54,195	72,779	
84,645	121,651	

2. השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי נקבע כדלהלן:

נכסי חוב שאינם סחירים

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הניתן לצרכי באור בלבד נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אג"ח קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בת"א בתוספת פרמיה בגין אי סחירות. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

31 בדצמבר		נכסים פיננסיים:
2019	2020	
אחוזים		עבור נכסי חוב שאינם סחירים - בארץ, לפי דירוג מקומי: (*)
1.89	1.51	AA- ומעלה
2.23	3.66	BBB עד A+
23.6	24.1	לא מדורג

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

ח. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים, פרמיות לגביה, לקוחות, חייבים ויתרות חובה, נכסי מיסים שוטפים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

31 בדצמבר 2020				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
אלפי ש"ח				
521,015	-	-	521,015	נכסי חוב סחירים
11,057	-	-	11,057	
121,651	-	72,779	48,872	השקעות פיננסיות אחרות
653,723	-	72,779	580,944	סה"כ

באור 11: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

ח. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

31 בדצמבר 2019			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
אלפי ש"ח			
466,853	-	-	466,853
84,645	-	54,195	30,450
551,498	-	54,195	497,303
נכסי חוב סחירים			
השקעות פיננסיות אחרות			
סה"כ			

ט. גיול השקעות בנכסי חוב פיננסיים לא סחירים

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
207,344	239,628	נכסי חוב שערכם לא נפגם ללא פיגור
3,250	11,552	נכסי חוב שערכם נפגם
(1,335)	(3,352)	נכסים שערכם נפגם, ברוטו הפרשה להפסד
1,915	8,200	נכסי חוב שערכם נפגם, נטו
209,259	247,828	סך הכל נכסי חוב לא סחירים

יצוין, כי הסכומים שלעיל אינם מהווים את הסכום בפיגור בפועל אלא את יתרת החוב המעורבת בפיגור.

י. גילוי הנדרש בקשר לפטור הזמני מיישום IFRS 9

- הטבלה להלן מציגה את השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים לפי חלוקה לשתי קבוצות:
- נכסים שעומדים במבחן הקרן והריבית בלבד (לא כולל נכסים שמוחזקים למסחר או מנוהלים על בסיס שווי הוגן (להלן: "קבוצה א").
 - כל יתר הנכסים הפיננסיים (להלן: "קבוצה ב").

ליום 31 בדצמבר, 2020		
קבוצה א	קבוצה ב	
אלפי ש"ח		
-	11,057	השקעות פיננסיות אחרות- מניות
-	121,651	השקעות פיננסיות אחרות- אחרות
53,482	521,015	השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב סחירים
226,672	21,156	השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב שאינם סחירים
-	395,947	מזומנים ושווי מזומנים

באור 11: - פירוט השקעות פיננסיות (המשך)

י. גילוי הנדרש בקשר לפטור הזמני מיישום IFRS 9 (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2019		
קבוצה ב	קבוצה א	
אלפי ש"ח		
84,645	-	השקעות פיננסיות אחרות- אחרות
466,853	144,829	השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב סחירים
21,323	187,936	השקעות פיננסיות אחרות- נכסי חוב שאינם סחירים
435,277	-	מזומנים ושווי מזומנים

באור 12: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר, הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך והטבות בגין פיטורין.

א. הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את האגודה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכניות הפקדה מוגדרת לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין כמתואר להלן. התחייבות האגודה בשל כך מטופלת כהטבה לאחר סיום העסקה. חישוב התחייבות האגודה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו אשר יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת או כתוכנית להפקדה מוגדרת כמפורט להלן.

1. תוכניות להפקדה מוגדרת

לגבי חלק מתשלומי הפיצויים, חלים תנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, על-פיו הפקדותיה השוטפות של הקבוצה בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל התחייבות נוספת לעובדים, בגינם הופקדו הסכומים כאמור לעיל. הפקדות אלו וכן הפקדות בגין תגמולים מהוות תוכניות להפקדה מוגדרת.

לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
אלפי ש"ח			
679	832	580	הוצאות בגין תוכניות להפקדה מוגדרת

2. תוכניות להטבה מוגדרת

החלק של תשלומי הפיצויים שאינו מכוסה על ידי הפקדות בתוכניות להפקדה מוגדרת, כאמור לעיל, מטופל על ידי הקבוצה כתוכנית להטבה מוגדרת לפיה מוכרת התחייבות בגין הטבות עובדים ובגינה הקבוצה מפקידה סכומים בקופות מרכזיות לפיצויים ובפוליסות ביטוח מתאימות.

באור 12: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית

שנת 2020

רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר							הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד				
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020	הפקדות/ פרעונות שהופקדו/ שולמו על ידי המעביד	סה"כ השפעה על רווח (הפסד) כולל אחר בתקופה	רווח (הפסד) אקטוארי בגין סטיות בניסיון	רווח (הפסד) אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)		סה"כ הכנסות (הוצאות) שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו	עלות שירות שוטף	יתרה ליום 1 בינואר, 2020	
						תשלומים מהתוכנית					
(12,354)	-	273	102	171	-	3,017	(816)	(275)	(541)	(14,828)	התחייבויות להטבה מוגדרת
13,129	694	13	-	-	13	(3,131)	236	236	-	15,317	שווי הוגן של נכסי תוכנית
775	694	286	102	171	13	(114)	(580)	(39)	(541)	489	נכס (התחייבות) נטו בגין הטבה מוגדרת

באור 12: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית (המשך)

שנת 2019

רווח (הפסד) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר						הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד						
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019	הפקדות/ פרעונות שהופקדו/ שולמו על ידי המעביד	סה"כ השפעה על רווח (הפסד) כולל אחר בתקופה	רווח (הפסד) אקטוארי בגין סטיות בניסיון	רווח (הפסד) אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	תשלומים מהתוכנית	סה"כ	הכנסות (הוצאות) שנזקפו לרווח או הפסד בתקופה	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו	עלות שירות שוטף	יתרה ליום 1 בינואר, 2019	
(14,828)	-	(424)	(119)	(305)	-	603	(1,156)	(467)	(689)	(13,825)	התחייבויות להטבה מוגדרת	
15,317	722	(37)	-	-	(37)	(494)	325	325	-	14,775	שווי הוגן של נכסי תוכנית	
489	722	(461)	(119)	(305)	(37)	109	(831)	(142)	(689)	950	נכס (התחייבות) נטו בגין הטבה מוגדרת	

באור 12: - נכסים והתחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ג. ההנחות העיקריות בגין תוכנית להטבה מוגדרת

2019	2020
%	%

2% 2.05%
1.5%-2.5% 2%-1.4%

שיעור היוון (1)
שיעור עליית שכר צפויה

(1) שיעור ההיוון מבוסס על אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה.

ד. סכומים, עיתוי ואי וודאויות של תזרימי מזומנים עתידיים

להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינוי במחויבות
להטבה מוגדרת
אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2020:

מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה

השינוי כתוצאה מ:

259,793 עליית שכר של 1%

מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית

השינוי כתוצאה מ:

(423,269) עליית שיעור היוון של 1%
500,120 ירידת שיעור היוון של 1%

באור 13: - מזומנים ושווי מזומנים

31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
301,190	240,462
134,087	155,485
435,277	395,947

מזומנים ופיקדונות למשיכה מיידית
פיקדונות לזמן קצר

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום המאזן ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות (0.1%).
פיקדונות לזמן קצר המופקדים בתאגידים הבנקאיים הינם לתקופות של בין שבוע לשלושה חודשים.
הפיקדונות הינם שקליים ונושאים ריבית הנקבעת בהתאם לתקופת הפיקדונות (0.1% - 0.2%).

באור 14: - הון ודרישות הון

א. הרכב יחידות השתתפות

31 בדצמבר 2019		31 בדצמבר 2020	
מונפק	רשום	מונפק	רשום
ונפרע	ונפרע	ונפרע	ונפרע
מספר היחידות			
1,392,473	1,392,473	1,392,473	1,392,473

יחידות השתתפות

ב. קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין האגודה לבין ישות תחת אותה שליטה מוכרים במועד העסקה לפי שווי הוגן. ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה שנקבעה בעסקה נזקף להון. לאגודה נוצר הפרש בחובה המהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת הרווח.

ג. מדיניות ודרישות הון

1. מדיניות האגודה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח כושר הפרעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה, לשמר את יכולת האגודה להמשיך את פעילותה העיסוקית וכדי שתוכל להניב תשואה לחברי האגודה. האגודה וחברה כלולה של האגודה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה").
בחודש מרס 2019 קבע הוועד המנהל של האגודה כי יחס כושר פרעון מבוסס סולבנסי II לא יפחת מ- 115% ועודף הון של 50 מיליון לכל הפחות (להלן - "יעד הון").

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על האגודה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום כפי שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן - "חוזר סולבנסי") ויצוין כי למועד פירסום דוח יחס כושר הפרעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר, 2019 של האגודה בחודש ספטמבר 2020, חלו עליה הוראות היישום הקודמות לפני עדכון בחודש אוקטובר, 2020.

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי (ראה להלן) ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים. סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Margin Risk).

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנסי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק ואשראי וכן סיכונים תיפעוליים.

באור 14: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

חוזר הסולבנסי המעודכן כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

א) בחירה, החל מדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2019, באחת מהחלופות הבאות:

(1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024, כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2019 - 75% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2018 - 70%); יצוין כי זו היתה החלופה היחידה עד דוח יחס כושר פירעון ל-31 בדצמבר 2019.

(2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום המחושב בהתאם לחוזר סולבנסי (להלן – "הניכוי"). הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן – "תקופת הפריסה").

ב) דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

כאמור האגודה פירסמה את דוח יחס כושר הפירעון שלה ליום 31 בדצמבר, 2019 קודם לפרסום העדכון.

הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2019 ואילך

בהתאם לחוזר המאוחד ייכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב אולם, במכתבים ששלח הממונה, למנהלי חברות הביטוח שהאחרון שבהם הינו מיום 22 בספטמבר 2020 (להלן – "המכתב") נקבע שעל אף האמור בחוזר המאוחד, מועד פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי ודיווח קבצי דיווח סולבנסי לממונה ליום 31 בדצמבר, 2019, יהיה באוקטובר 2020. כמו כן פוטר המכתב את החברות מחישוב ומפרסום דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני 2020.

ביום 14 במרס, 2021 שלח הממונה מכתב למנהלי החברות ובו נדחה מועד הדיווח והפרסום של יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר, 2020 עד ליום 30 ביוני, 2021. כמו כן, מאפשר המכתב שלא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני, 2021.

יחס כושר פרעון של האגודה

בהתאם לדוח יחס כושר ליום 31 בדצמבר, 2019, שפורסם ביום 24 בספטמבר, לאגודה עודף הון ללא התחשבות בהוראות המעבר.

החישוב שערכה האגודה כאמור, נבדק, על ידי רואי החשבון המבקרים של האגודה, בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב,

באור 14: - הון ודרישות הון (המשך)

ג. מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2019 ואילך (המשך)

מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

בדוח המיוחד של רואה החשבון המבקרים מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

לפרוט נוסף ראה סעיף 2.1.2 בדוח הועד מהנהל וכן דוח יחס כושר פירעון כלכלי שפורסם באתר האינטרנט של האגודה.

דוח יחס כושר פירעון, ליום 31 בדצמבר 2019, הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לאגודה לאותו יום. לפיכך, דוח זה לא עודכן להשלכות נגיף הקורונה אם וככל שאלו קיימות, ראה גם [באור 1 ה'.](#)

בתקופה שלאחר יום 31 בדצמבר, 2019 ועד למועד פרסום דוח זה, חלו שינויים נוספים העלולים להשפיע לרעה על יחס כושר הפירעון של האגודה.

ד. דיבידנד שהוכרז

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2019, המתבסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות, לאותו יום, לאגודה יחס כושר פירעון כלכלי הגבוה מיחס כושר הפירעון/ הנמוך מיחס כושר הפירעון/ הנדרש על פי המכתב.

חלוקת דיבידנד מותנית בהתחייבות בלתי הדירה שהתקבלה מאגודת האם שלפיה, בין היתר, אגודת האם לא תחלק דיבידנד, אלא בכפוף לכך שבמועד החלוקה עודף ההון הקיים על ההון הנדרש של האגודה לא יהיה נמוך מ-30%.

הדיבידנדים הבאים הוכרזו ושולמו על ידי האגודה:

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
20,000	30,000	20,000

הדיבידנדים הבאים הוכרזו וטרם שולמו לתאריך המאזן:

לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
-	-	40,000

באור 15: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה

31 בדצמבר					
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
2019	2020	2019	2020	2019	2020
אלפי ש"ח					
864,502	806,905	372,634	394,801	1,237,136	1,201,706
26	-	148	-	174	-
<u>864,528</u>	<u>806,905</u>	<u>372,782</u>	<u>394,801</u>	<u>1,237,310</u>	<u>1,201,706</u>

חוזי ביטוח הכלולים במגזר:

ביטוח כללי (ראה [באור 16](#))

ביטוח חיים (ראה [באור 17](#))

סה"כ התחייבויות בגין חוזי
ביטוח שאינם תלויי תשואה

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי
א. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי סוגים

31 בדצמבר					
2019	2020	2019	2020	2019	2020
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
		אלפי ש"ח			
4,823	14,699	18,421	9,864	23,244	24,563
236,818	231,973	114,116	123,484	350,934	355,457
241,641	246,672	132,537	133,348	374,178	380,020
24,897	15,860	3,049	12,894	27,946	28,754
503,948	451,704	146,927	154,916	650,875	606,620
528,845	467,564	149,976	167,810	678,821	635,374
770,486	714,236	282,513	301,158	1,052,999	1,015,394
51,881	55,401	28,239	32,183	80,120	87,583
42,135	37,269	61,882	61,460	104,017	98,729
94,016	92,670	90,121	93,643	184,137	186,312
864,502	806,905	372,634	394,801	1,237,136	1,201,706
(221)	3,229	6,699	3,875	6,478	7,104
10,517	8,949	4,914	6,347	15,431	15,296
10,296	12,178	11,613	10,222	21,909	22,400
770,707	711,007	275,814	297,283	1,046,521	1,008,290
83,499	83,721	85,207	87,295	168,706	171,016
854,206	794,728	361,021	384,578	1,215,227	1,179,306

ענף רכב חובה
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר
סך הכל ענפי רכב חובה (ראה [באור 16\(ד\)2](#)) להלן)

ענפי חבויות
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר
סך הכל ענפי חבויות

סך הכל ענפי רכב חובה וחבויות (ראה [באור 16\(ד\)1](#)) להלן)

ענפי רכוש ואחרים
הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר
סך ענפי רכוש ואחרים (ראה [באור 16\(ג\)2](#)) להלן)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי

הוצאות רכישה נדחות:
ענפי רכב חובה וחבויות
ענפי רכוש ואחרים

סך הכל הוצאות רכישה נדחות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות:

ענפי רכב חובה וחבויות
ענפי רכוש ואחרים
סה"כ התחייבויות בחוזי ביטוח כללי בניכוי הוצאות רכישה נדחות

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)
 ב. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי לפי שיטות חישובן

31 בדצמבר					
שייר		ביטוח משנה		ברוטו	
2019	2020	2019	2020	2019	2020
אלפי ש"ח					
782,227	720,021	320,501	336,302	1,102,728	1,056,323
674	924	2,424	3,559	3,098	4,483
81,601	85,960	49,709	54,940	131,310	140,900
864,502	806,905	372,634	394,801	1,237,136	1,201,706

הערכות אקטואריות:

גב' שירן מאור אלקיים (אשתקד גב' גלית רובשטיין)

הפרשות על בסיס הערכות אחרות:

הערכת מחלקת תביעות בגין התביעות התלויות
 הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה

סך כל התחייבויות הביטוח בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר
 ביטוח כללי

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות

1. ענפי רכב חובה וחבויות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2019	2020	2019	2020	2019	2020	
שייר			ביטוח משנה אלפי ש"ח		ברוטו	
785,272	770,707	205,213	275,814	990,485	1,046,521	יתרה לתחילת השנה
120,772	93,013	65,435	97,125	186,207	190,138	עלות התביעות המצטברת בגין שנת חיתום שוטפת
2,355	(4,642)	616	(1,637)	2,971	(6,279)	שינוי ביתרות לתחילת שנה כתוצאה מהצמדה למדד
(14,762)	(41,408)	34,100	(48,853)	19,338	(90,261)	שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות (4)
108,365	46,963	100,151	46,635	208,516	93,598	סך השינוי בעלות התביעות המצטברת
(891)	(709)	(391)	(597)	(1,282)	(1,306)	תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה
(122,039)	(106,763)	(29,159)	(24,569)	(151,198)	(130,523)	בגין שנת חיתום שוטפת
(122,930)	(107,472)	(29,550)	(25,166)	(152,480)	(131,829)	בגין שנות חיתום קודמות
770,707	711,007	275,814	297,283	1,046,521	1,008,290	סך תשלומים לתקופה
						יתרה לסוף השנה

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות (ללא צבירה), הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלומי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.
3. התשלומים כוללים הוצאות עקיפות לשוב תביעות (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות החיתום.
4. השינוי באומדן נובע משחרור מרווחי בטחון, מעבר למודל תשלומים בתוספת להערכות מחלקת תביעות וכן מהתפתחות חיובית בתביעות בגין שנים קודמות.
5. לפרטים אודות שחרור ההפרשה בגין ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי, ראה [באור 31ה\(1\)6](#).

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ג. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזרי ביטוח כללי, בניכוי הוצאות רכישה נדחות (המשך)

2. ענפי רכוש ואחרים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019	2020	2019	2020	2019	2020
שייר			ברוטו		
אלפי ש"ח					
89,877	83,499	91,383	85,207	181,260	168,706
יתרה לתחילת השנה					
110,088	101,828	82,380	117,902	192,468	219,730
עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח					
(8,873)	(6,512)	(11,559)	(18,660)	(20,432)	(25,172)
שינוי בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח					
(76,896)	(71,673)	(45,323)	(58,491)	(122,219)	(130,164)
תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה:					
(27,852)	(28,348)	(31,297)	(41,334)	(59,149)	(69,682)
בגין אירועים של שנת הדוח					
בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח					
(104,748)	(100,021)	(76,620)	(99,825)	(181,368)	(199,846)
סך תשלומים					
(2,845)	4,927	(377)	2,671	(3,222)	7,598
שינוי בהפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, נטו מהוצאות רכישה נדחות					
83,499	83,721	85,207	87,295	168,706	171,016
יתרה לסוף השנה					

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות בתוספת הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח כוללת את יתרת תביעות תלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות בתקופת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.
3. תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה כוללים תשלומים בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח ובתוספת השינוי ביתרת תביעות תלויות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח.
4. התשלומים ליישוב תביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישובן (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות הנזק.

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (1) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

31 בדצמבר 2020										
שנת חיתום										
סה"כ	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2020 (*)										
	1,306	1,274	1,581	3,105	7,988	1,853	3,736	7,115	4,082	3,164
	-	12,331	11,184	11,312	26,929	15,267	11,995	20,661	22,951	12,381
	-	-	26,883	28,347	45,818	31,571	29,884	43,080	42,759	32,777
	-	-	-	50,314	74,566	49,177	49,707	62,339	61,264	47,913
	-	-	-	-	93,929	70,469	70,601	82,818	78,849	65,121
	-	-	-	-	-	87,361	86,412	99,201	100,589	77,395
	-	-	-	-	-	-	100,899	108,848	113,430	96,407
	-	-	-	-	-	-	-	116,455	127,559	110,438
	-	-	-	-	-	-	-	-	136,262	120,590
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	126,301
	197,220	191,230	181,780	195,939	202,615	178,609	200,545	162,930	153,998	138,642
	-	160,257	182,137	177,524	198,642	185,554	190,989	168,917	167,810	142,259
	-	-	159,595	191,180	194,635	175,894	184,244	157,019	181,269	147,207
	-	-	-	169,377	200,261	174,357	186,312	154,986	173,678	145,952
	-	-	-	-	189,310	198,806	193,973	158,779	178,324	143,517
	-	-	-	-	-	187,649	186,198	155,965	172,219	147,939
	-	-	-	-	-	-	178,442	154,742	168,619	143,782
	-	-	-	-	-	-	-	163,859	167,494	152,001
	-	-	-	-	-	-	-	-	164,744	149,774
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	147,375
88,950		30,973	22,185	26,562	13,305	(13,292)	7,870	(8,733)	8,934	1,286
5.5%		16.2%	12.2%	13.6%	6.6%	(7.6%)	4.2%	(5.7%)	5.1%	0.9%
1,717,828	197,220	160,257	159,595	169,377	189,310	187,649	178,442	163,859	164,744	147,375
752,041	1,306	12,331	26,883	50,314	93,929	87,361	100,899	116,455	136,262	126,301
965,787	195,914	147,926	132,712	119,063	95,381	100,288	77,543	47,404	28,482	21,074
49,607										
1,015,394										
(7,104)										
1,008,290										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (**)

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

עודף(חוסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה (***)

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2020

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2020

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2010

סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות

בניכוי הוצאות רכישה נדחות

ליום 31 בדצמבר 2020

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2014.

(****) הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2020, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(ח)2(ד)).

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (1) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, בשייר עצמי, בענפי ביטוח רכב חובה וחבויות

31 בדצמבר 2020										
שנת חיתום										
סה"כ	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2020 (*)										
	709	786	1,246	3,352	1,858	1,852	3,718	6,413	3,822	3,921
	-	9,411	7,837	11,367	27,449	10,137	11,978	19,432	17,635	13,223
	-	-	17,029	28,327	45,738	26,513	34,464	41,851	36,656	32,672
	-	-	-	50,182	72,612	44,095	55,109	60,391	55,140	47,809
	-	-	-	-	90,299	64,151	75,160	54,572	72,400	65,017
	-	-	-	-	-	78,691	90,066	97,034	98,326	80,441
	-	-	-	-	-	-	103,616	105,178	110,220	107,236
	-	-	-	-	-	-	-	111,586	120,999	116,627
	-	-	-	-	-	-	-	-	128,979	121,339
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	123,736
	96,220	119,889	116,639	174,728	179,653	164,739	179,428	146,287	114,100	128,634
	-	98,797	109,408	157,880	186,297	165,332	171,724	147,852	148,480	127,081
	-	-	95,215	160,119	182,462	155,639	166,494	144,055	158,755	129,772
	-	-	-	151,633	183,456	149,889	163,810	138,575	152,126	130,979
	-	-	-	-	182,474	155,513	170,820	146,254	154,554	124,776
	-	-	-	-	-	161,916	169,316	145,594	155,911	127,201
	-	-	-	-	-	-	166,209	141,388	152,667	137,636
	-	-	-	-	-	-	-	150,095	151,521	143,020
	-	-	-	-	-	-	-	-	150,391	141,288
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	139,734
29,824		21,092	21,424	23,095	(2,821)	(12,027)	(2,399)	(11,520)	1,735	(8,755)
2.1%		17.6%	18.4%	13.2%	(1.6%)	(8%)	(1.5%)	(8.3%)	1.1%	(6.7%)
1,392,684	96,220	98,797	95,215	151,633	182,474	161,916	166,209	150,095	150,391	139,734
714,238	709	9,411	17,029	50,182	90,299	78,691	103,616	111,586	128,979	123,736
678,580	95,511	89,386	78,186	101,451	92,175	83,225	62,593	38,509	21,412	15,998
35,790										
714,236										
3,229										
711,007										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (**)

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

עודף (חסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה (***)

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2020

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2020

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2010

סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענפי רכב חובה וחבויות

בניכוי הוצאות רכישה נדחות

ליום 31 בדצמבר 2020

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2014.

(****) הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2020, נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(ח)צד).

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. (2) בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, ברוטו בענף ביטוח רכב חובה

31 בדצמבר 2020										
שנת חיתום										
סה"כ	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2020 (**)										
	341	324	425	404	400	275	229	361	1,022	606
	-	3,140	4,961	4,424	3,796	5,336	3,766	3,062	4,399	6,873
	-	-	15,220	10,714	14,350	14,590	9,704	19,309	11,461	13,579
	-	-	-	24,653	28,044	22,888	20,509	27,758	22,300	21,056
	-	-	-	-	36,170	30,823	29,733	36,975	29,101	31,182
	-	-	-	-	-	35,243	34,782	40,799	42,252	38,639
	-	-	-	-	-	-	38,283	44,487	49,230	40,885
	-	-	-	-	-	-	-	47,784	54,608	50,688
	-	-	-	-	-	-	-	-	56,439	53,267
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53,736
	74,084	75,778	80,314	80,484	85,745	67,428	70,607	67,984	70,424	53,995
	-	65,972	75,299	69,050	78,455	69,585	60,407	64,112	67,840	65,406
	-	-	79,242	69,922	75,733	62,698	58,433	54,541	69,537	63,645
	-	-	-	74,526	77,797	62,608	52,026	62,278	62,142	65,492
	-	-	-	-	76,037	71,026	59,462	61,626	67,573	62,799
	-	-	-	-	-	65,105	57,156	59,940	61,831	65,276
	-	-	-	-	-	-	52,712	54,309	61,253	60,287
	-	-	-	-	-	-	-	57,575	61,990	61,931
	-	-	-	-	-	-	-	-	60,600	67,325
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64,761
30,417		9,886	1,072	5,958	9,708	(2,497)	(686)	4,703	1,542	731
4.9%		13.1%	1.3%	7.4%	11.3%	(4%)	(1.3%)	7.6%	2.5%	1.1%
670,614	74,084	65,972	79,242	74,526	76,037	65,105	52,712	57,575	60,600	64,761
311,009	341	3,140	15,220	24,653	36,170	35,243	38,283	47,784	56,439	53,736
359,605	73,743	62,832	64,022	49,873	39,867	29,862	14,429	9,791	4,161	11,025
20,415										
380,020										
2,974										
377,046										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה
לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (***)
לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים

עודף(חסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה (***)

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2020

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2020

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2010

סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה וחבויות

בניכוי הוצאות רכישה נדחות

ליום 31 בדצמבר 2020

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2014.

(****) הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2020 נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(ח)2(ד)).

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ד. בדיקת התפתחות הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח בניכוי הוצאות רכישה נדחות, בשייר עצמי, בענף ביטוח רכב חובה

31 בדצמבר 2020										
שנת חיתום										
סה"כ	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2020 (*)										
	220	122	166	404	276	275	229	360	1,022	606
	-	1,171	1,841	4,424	3,675	3,822	3,765	3,061	4,399	3,687
	-	-	5,682	15,139	14,248	13,077	9,946	9,224	11,468	11,591
	-	-	-	29,078	27,921	21,375	20,751	20,116	22,300	21,056
	-	-	-	-	36,222	29,808	29,974	29,312	32,462	31,182
	-	-	-	-	-	34,228	35,024	33,136	44,556	37,890
	-	-	-	-	-	-	38,525	36,824	49,596	42,529
	-	-	-	-	-	-	-	40,121	54,955	48,420
	-	-	-	-	-	-	-	-	56,786	50,535
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51,004
	42,421	19,347	26,122	77,760	82,908	64,889	68,594	65,787	68,489	57,706
	-	20,881	22,131	66,811	75,798	65,529	57,954	62,025	65,903	62,498
	-	-	26,256	67,664	73,473	58,649	56,249	52,224	67,450	60,249
	-	-	-	74,196	75,174	59,053	49,842	52,300	59,854	61,288
	-	-	-	-	76,089	63,490	57,759	51,652	67,522	57,382
	-	-	-	-	-	63,874	57,447	50,419	59,934	60,382
	-	-	-	-	-	-	52,954	46,646	59,850	55,099
	-	-	-	-	-	-	-	49,912	63,349	56,256
	-	-	-	-	-	-	-	-	59,056	59,220
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58,629
	6,895	(1,534)	134	3,564	6,819	(4,821)	(3,112)	2,388	798	2,659
	1.4%	(7.9%)	0.5%	4.6%	8.2%	(8.2%)	(6.2%)	4.6%	1.3%	4.3%
	524,268	42,421	20,881	26,256	74,196	63,874	52,954	49,912	59,056	58,629
	293,037	220	1,171	5,682	29,078	36,222	38,525	40,121	56,786	51,004
	231,231	42,201	19,710	20,574	45,118	29,646	14,429	9,791	2,270	7,625
	15,441									
	246,672									
	(298)									
	246,970									

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה (**)

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

לאחר שבע שנים

לאחר שמונה שנים

לאחר תשע שנים

לאחר עשר שנים

עודף(חסר) ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה (***)

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים

עלות תביעות מצטברות, ליום 31 בדצמבר 2020

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2020

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת חיתום 2010

סה"כ התחייבות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה

בניכוי הוצאות רכישה נדחות

ליום 31 בדצמבר 2020

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

(***) צבירה חושבה עד וכולל דצמבר 2014.

(****) הפער בין הערכת התביעות המצטברות בשנה הראשונה שלא כוללת את הצבירה להערכת התביעות המצטברות נכון ליום 31 בדצמבר, 2020 נובע בעיקרו משינויים בעתודות ביטוח בביטוח כללי (ראה באור 2(ח)2(נ)).

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ה. (1) נתונים בדבר שנות חיתום בענף ביטוח רכב חובה:

שנת חיתום							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
אלפי ש"ח							
							לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020:
68,230	75,296	89,518	79,867	81,400	72,633	75,088	פרמיות ברוטו
10,608	3,646	7,922	(3,431)	5,685	6,019	(289)	רווח (הפסד) כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר
1,988	2,203	-	-	-	-	-	כולל יתרת עודף הכנסות על הוצאות בשייר שנזקפו, בשנת 2015, ישירות לעודפים בסך
7,145	6,284	7,288	5,244	1,523	392	187	השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום

(2) נתונים מצטברים בדבר שנות חיתום בענף ביטוח חבויות אחרות:

שנת חיתום							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
אלפי ש"ח							
							לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020:
101,222	102,366	104,157	99,897	95,553	99,587	99,795	פרמיות ברוטו
(32,583)	(27,405)	(21,004)	(10,646)	(5,410)	(11,787)	(10,736)	הפסד כולל בשייר בגין שנת החיתום מצטבר
876	931	-	-	-	-	-	כולל יתרת עודף הכנסות על הוצאות בשייר שנזקפו, בשנת 2015, ישירות לעודפים בסך
12,926	10,127	8,714	6,668	4,630	2,288	550	השפעת ההכנסות מהשקעות מצטבר על הרווח הכולל המצטבר בשייר בגין שנת החיתום

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

ה. (3) הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענף ביטוח רכב חובה:

הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנות חיתום קודמות	רווח (הפסד) כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנות חיתום קודמות
ברוטו	שייר	אלפי ש"ח	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:			
2020	(7,258)	13,697	(19)
2019	(10,170)	13,031	4,219
2018	(6,247)	13,906	4,701
		21,707	(246)
		10,459	

(4) הרכב רווח (הפסד) כולל בשייר בענפי ביטוח חבויות אחרות:

הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח (הפסד) כולל בגין שנות חיתום קודמות	הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת	רווח כולל בגין שנות חיתום קודמות
ברוטו	שייר	אלפי ש"ח	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:			
2020	(24,900)	77,979	(10,700)
2019	(27,249)	(3,196)	(31,294)
2018	(17,648)	9,941	(24,851)
		49,221	
		19,191	
		11,239	

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

1. (1) בדיקת התפתחות הערכת התביעות התלויות בענפי רכוש ואחרים ברוטו

שנת נזק						
31 בדצמבר						
סה"כ	2020	2019	2018	2017	2016	2015
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2020 (*)						
תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:						
לאחר שנה ראשונה	130,164	121,485	124,768	135,803	121,516	153,323
לאחר שנתיים	-	178,445	172,700	203,510	176,009	227,452
לאחר שלוש שנים	-	-	176,734	212,868	179,306	233,257
לאחר ארבע שנים	-	-	-	213,506	180,901	234,756
לאחר חמש שנים	-	-	-	-	186,720	236,091
לאחר שש שנים	-	-	-	-	-	238,783
תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:						
לאחר שנה ראשונה	219,730	191,313	199,100	226,489	197,952	259,410
לאחר שנתיים	-	185,415	188,293	223,100	191,033	250,139
לאחר שלוש שנים	-	-	185,479	216,379	185,345	242,784
לאחר ארבע שנים	-	-	-	215,048	184,866	249,444
לאחר חמש שנים	-	-	-	-	187,861	236,272
לאחר שש שנים	-	-	-	-	-	242,066
אומדן עלויות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2020	1,235,599	185,415	185,479	215,048	187,861	242,066
תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2020	1,124,352	130,164	178,445	213,506	186,720	238,783
יתרת התביעות התלויות	111,247	89,566	8,745	1,542	1,141	3,283
תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת 2014						
סך כל התביעות התלויות בענף ליום 31 בדצמבר 2020	(12,518)					
	98,729					

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 16: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)
 1. (2) בדיקת התפתחות הערכת התביעות בתלויות בענפי רכוש ואחרים בשייר

שנת נזק						
31 בדצמבר						
2020	2019	2018	2017	2016	2015	סה"כ
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2020 (*)						
71,673	76,408	83,219	88,625	94,303	84,839	
-	101,658	107,697	117,486	128,499	113,310	
-	-	108,621	120,091	130,562	125,424	
-	-	-	120,865	131,292	125,691	
-	-	-	-	132,101	125,883	
-	-	-	-	-	126,190	
101,828	109,427	117,509	125,258	131,915	118,835	
-	104,808	112,224	124,158	135,459	119,599	
-	-	110,120	122,578	132,349	126,413	
-	-	-	121,270	131,556	127,104	
-	-	-	-	132,405	126,232	
-	-	-	-	-	126,636	
697,067	101,828	104,808	110,120	121,270	132,405	126,636
661,108	71,673	101,658	108,621	120,865	132,101	126,190
35,959	30,155	3,150	1,499	405	304	446
1,310						
37,269						

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

תביעות מצטברות (כולל תשלומים) בסוף השנה:

לאחר שנה ראשונה

לאחר שנתיים

לאחר שלוש שנים

לאחר ארבע שנים

לאחר חמש שנים

לאחר שש שנים

אומדן עלויות מצטברות ליום 31 בדצמבר 2020

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר 2020

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות בגין שנים עד וכולל שנת 2014

סך כל התביעות התלויות בענף ליום 31 בדצמבר 2020

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים לאינפלציה לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.

באור 17: - נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים

א. פירוט ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח לפי חשיפות

פוליסות ללא מרכיב חסכון- ברוטו	
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת פרט	
31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	

1. לפי חשיפה ביטוחית:

174	-
-----	---

התחייבויות בגין חוזי ביטוח

174	-
-----	---

סה"כ

2. לפי חשיפה פיננסית:

174	-
-----	---

שאינו תלוי תשואה

174	-
-----	---

סה"כ

ב. פירוט התוצאות לפי סוגי פוליסות

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2020:

פוליסות ללא מרכיב חסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת פרט		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		

פרמיות ברוטו:
אחר-ריסק

2,160	2,608	-
-------	-------	---

806	60	-
-----	----	---

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(2,427)	(2,356)	-
---------	---------	---

סך כל הפסד כולל מעסקי ביטוח חיים

614	518	-
-----	-----	---

פרמיה משוננת בגין חוזי ביטוח - עסק חדש

באור 18: - תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים

סה"כ חוזי ביטוח אלפי ש"ח	
114	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2018
60	שינויים בעתודה בגין תביעות תלויות ו- IBNR
174	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019
(174)	שינויים בעתודה בגין תביעות תלויות ו- IBNR
-	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020

(*) לעניין מכירת כל פעילות האגודה בתחום ביטוח חיים ראה באור 1 א' ובאור 30.

באור 19: - מסים על הכנסה

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה

1. כללי

על הכנסות האגודה חל מס בשיעור כאמור בסעיף ב' להלן ועל כל יתר החברות בקבוצה חל מס חברות בהתאם לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן - הפקודה). בנוסף, על הכנסות החברות בקבוצה המסווגות כ"מוסדות כספיים" כהגדרתן בחוק מע"מ תשל"ו-1975 חלים מס רווח ושכר-יצוין כי פעילותן של חברות המסווגות כמוסדות כספיים בענפי הביטוח והפנסיה, מהווה את עיקר פעילות הקבוצה.

על הכנסות יתר החברות המאוחדות והכלולות חל מס חברות.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985

על האגודה והחברות המוחזקות שלה חל, עד לתום שנת 2007, חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985. על-פי החוק, נמדדו התוצאות לצורכי מס בישראל כשהן מותאמות לשינויים במדד המחירים לצרכן.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 שקבע כי תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007 ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד המחירים לצרכן בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. תיאומים המתייחסים לרווחי הון, כגון בגין מימוש נדל"ן (שבח) וניירות ערך, ממשיכים לחול עד למועד המימוש. התיקון לחוק כולל בין היתר את ביטול התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת (לנכסים בני פחת שנרכשו לאחר שנת המס 2007) החל משנת 2008.

באור 19: - מסים על הכנסה (המשך)

א. חוקי המס החלים על חברות הקבוצה (המשך)

3. הסדרי מס ייחודים לענף הביטוח

הסכם עם שלטונות המס

בין התאחדות חברות הביטוח לבין שלטונות המס קיים הסכם (להלן - הסכם המס) המתחדש ומתעדכן מדי שנה, המסדיר סוגיות מס ייחודיות לענף. ההסכם האחרון שנחתם הינו לשנות המס 2017-2019. ההסכמים הענפיים מתייחסים בין היתר לנושאים הבאים:

א. הוצאות רכישה נדחות (DAC) - הוצאות ישירות של חברות ביטוח לרכישת חוזי ביטוח חיים יותרו בניכוי לצורכי מס בחלקים שווים בפריסה על פני עשר שנים. הוצאות כאמור המתייחסות לחוזי ביטוח חיים שבוטלו תותרנה בניכוי בשנת הביטול.

ב. ייחוס הוצאות להכנסות מועדפות - להכנסות החייבות בשיעורי מס מופחתים ולהכנסות הפטורות ממס המתקבלות בחברות הביטוח ("הכנסות מועדפות") יתבצע ייחוס הוצאות שמשמעותו הפיכת חלק מההכנסות המועדפות להכנסות חייבות במס מלא, בהתאם לשיעור הייחוס. שיעור הייחוס שנקבע בהסכם תלוי במקור הכספים המניבים את ההכנסות המועדפות.

ג. הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות - יבוצע תאום חלקי של הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות בתחום ביטוח כללי, בגין כל שנת חיתום החל משנת 2013 עד שנת 2020. הסכום שתואם יוכר לצורכי מס על פני שלוש שנים החל מהשנה העוקבת לשנת התאום.

ד. ההסכם האחרון שנחתם בחודש נובמבר 2020 מאריך בשלוש שנים נוספות את תוקפו של ההסכם האחרון המתייחס לשנת המס 2016, כך שיחול גם לגבי שנות המס 2017-2019 למעט מספר נושאים, ובין השאר: הוסכם אופן ההכרה לצורכי מס בגין הפרשות שביצעו חברות הביטוח בדוחות הכספיים בשנים 2016-2018 בגין יישום המלצות ועדת וינוגרד, ואשר בוטלו, ברובן, בשנת 2019 כדלהלן:

בהסכם נקבע כי בשנת 2016 יתואם 10% מהקיטון בהפרשה שנרשם בשנת 2019 ("סכום התיאום"), או 10% מהגידול בהפרשה בשנת 2016, כנמוך שביניהם. הסכום שתואם יוכר כהוצאה בשנת 2019. כמו כן נקבעה הוראה לתיאום והכרה בפער, אם קיים, בין סכום התיאום לבין הסכום שיתואם בשנת 2016.

ההפרשה למס בדוחות הכספיים לשנת 2020 נערכה בהתאם לעקרונות ההסכם האמור לעיל. להסכם לא היתה השפעה מהותית על מיסים בגין שנים קודמות.

באור 19: - מסים על הכנסה (המשך)

ב. שיעורי המס החלים על חברות הקבוצה

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח. אך על האגודה מוטל, בהתאם להסכם עם רשויות המס, מס הכנסה בשיעור של 13.9% ומס רווח (ראה סעיף ג' להלן).

2. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על האגודה שהינה מוסד כספי:

שיעור מס חברות החל על האגודה	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל באגודה
%		
13.9 (*)	17.00	26.41

2018 ואילך

(*) ראה להלן.

ג. שומות מס

שומות מס סופיות

בחודש ינואר, 2021 נחתם הסכם בין האגודה לשלטונות המס, לשנות המס 2017-2015, בו נקבע כי שיעור המס שיחול על האגודה לשנים בהסכם: 2015- שיעור של 13.5%, 2016- שיעור של 13.7% ו 2017- שיעור של 13.9% וזאת לאחר שבעבר האגודה שילמה מס בשיעור של 10% בלבד. כתוצאה מהסכם זה, האגודה שילמה מס נוסף לשנים הרלוונטיות בסך של כ- 12.1 מיליוני ש"ח בתוספת ריבית והצמדה. לגבי השנים 2018 ואילך טרם נקבע שיעור המס והוא ינוע בהתאם לשיעור המס הממוצע של חברי האגודה.

לחברות המאוחדות שלה, ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ ומשקי ביטוח מקבוצת ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח (2011) בע"מ (לשעבר- עידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ), הוצאו שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2015.

ד. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
8,804	21,730	25,972
(287)	(1,236)	12,062
(474)	(163)	409
8,043	20,331	38,443
(560)	(544)	(222)
7,483	19,787	38,221

מסים שוטפים
מסים בגין שנים קודמות
מסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים זמניים, ראה גם [ו' להלן](#)

מסים בגין פעילות מופסקת (ראה [באור 30](#))

ה. מסים על הכנסה המתייחסים לסעיפי רווח כולל אחר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
73	(106)	71

מס/ (הטבת מס) בגין רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

באור 19: - מסים על הכנסה (המשך)

1. מסים נדחים

הרכב המסים הנדחים כמוצג במאזן, הינם כדלקמן:

מכשירים פיננסים	אחרים אלפי ש"ח	סך הכל
<u>יתרת נכס מס נדחה (התחייבות) ליום 1 בינואר, 2019</u>		
(1,353)	1,302	(51)
שינויים שנזקפו לדוח על רווח והפסד ורווח כולל אחר		
300	(137)	163
<u>יתרת נכס מס נדחה (התחייבות) ליום 31 בדצמבר, 2019</u>		
(1,053)	1,165	112
שינויים שנזקפו לדוח על רווח והפסד ורווח כולל אחר		
(342)	(67)	(409)
<u>יתרת נכס מס נדחה (התחייבות) ליום 31 בדצמבר, 2020</u>		
(1,395)	1,098	(297)

המסים הנדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כדלקמן:

31 בדצמבר		נכסי מסים נדחים התחייבויות מסים נדחים
2019	2020	
אלפי ש"ח		
135	68	
(23)	(365)	
112	(297)	

באור 19: - מסים על הכנסה (המשך)

ז. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח על הרווח הכולל היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקף בדוח על הרווח הכולל:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
34,083	93,759	98,603
23.08%	23.08%	26.41%
7,865	21,637	26,041
154	(20)	102
607	257	(42)
(325)	(295)	279
(287)	(1,236)	12,062
29	(12)	1
8,043	20,331	38,443
23.6%	21.7%	39.0%

רווח לפני מסים על הכנסה

שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על האגודה

מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי הכולל תוספת/גריעת) מס בגין חברות מאוחדות בעלות שיעורי מס שונה הוצאות שאינן מותרות בניכוי הכנסות פטורות חלק ברווחי חברות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני מיסים בגין שנים קודמות אחרים

מסים על ההכנסה

שיעור מס אפקטיבי ממוצע

באור 20: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
83,065	105,930
8,271	10,204
11,613	10,222
1,825	274
8,368	6,365
7,302	5,361
1,062	1,050
10,635	9,007
3,927	26,847
136,068	175,260

חברות ביטוח משנה ותווכני ביטוח:

פקדונות של מבטחי משנה חשבונות אחרים הוצאות רכישה נדחות בגין ביטוח משנה תביעות לתשלום ספקים ונותני שירותים עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר הוצאות לשלם עמלות לתשלום זכאים אחרים ויתרות זכות

באור 21: - התחייבויות פיננסיות

א. פרוט התחייבויות פיננסיות

31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	
7,755	6,447

התחייבות בגין חכירה

ב. מועדי פירעון התחייבות בגין חכירה

ליום 31 בדצמבר 2020
אלפי ש"ח

1,351
1,397
1,443
1,491
765
6,447

שנה ראשונה
שנה שניה
שנה שלישית
שנה רביעית
שנה חמישית ואילך

סה"כ

באור 22: - פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020		
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו
256,810	208,955	465,765
(4,359)	(5,231)	(9,590)
252,451	203,724	456,175

סה"כ פרמיות בביטוח כללי

שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה

סה"כ פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו
258,501	203,081	461,582
5,918	(3,564)	2,354
264,419	199,517	463,936
990	1,618	2,608

פרמיות בביטוח כללי

שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה

סה"כ פרמיות שהורווחו

(*) סך הכל פרמיות שהורווחו בפעילות מופסקת, ראה [באור 30](#).

באור 22: - פרמיות שהורווחו (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
שייר	ביטוח משנה אלפי ש"ח	ברוטו	
281,020	208,287	489,307	פרמיות בביטוח כללי
14,232	(17,284)	(3,052)	שינוי ביתרת הפרמיה שטרם הורווחה
295,252	191,003	486,255	סה"כ פרמיות שהורווחו
879	1,281	2,160	(*) סך הכל פרמיות שהורווחו בפעילות מופסקת, ראה באור 30 .

באור 23: - רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
אלפי ש"ח			
			רווחים מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית הפרשי הצמדה הפרשי שער ודיבידנד בגין:
4,570	4,261	22,210	נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
16,502	12,590	14,628	הכנסות ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים שאינם בשווי הוגן דרך רווח והפסד
(8,360)	50,048	(15,238)	הכנסות (הוצאות) ריבית והפרשי הצמדה מנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
1,071	1,371	2,970	הכנסות מדיבידנד
13,783	68,270	24,570	סך הכל רווחים מהשקעות נטו והכנסות מימון

באור 24: - הכנסות מדמי ניהול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
אלפי ש"ח			
14,419	15,145	15,397	דמי ניהול מחברה מנהלת בגין פעילות הפנסיה

באור 25: - הכנסות מעמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
33,885	38,916	36,594
10,769	15,442	23,728
44,654	54,358	60,322
840	809	-

עמלת ביטוח משנה, בניכוי שינוי בהוצאות רכישה
נדחות בגין ביטוח משנה
עמלת סוכנויות ביטוח מאוחדות

סה"כ הכנסות מעמלות
(*) סך הכל הכנסות מעמלות בפעילות מופסקת, ראה [באור 30](#).

באור 26: - תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
354,236	379,301	286,660
128,331	169,785	141,936
225,905	209,516	144,724
121	9	-

בגין חוזי ביטוח כללי:
ברוטו
ביטוח משנה
בשייר

(*) סך כל התשלומים והשינוי בהתחייבות בגין חוזי
ביטוח בשייר בפעילות מופסקת, ראה [באור 30](#).

באור 27: - עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
36,921	33,463	31,202
35,402	34,686	(** 38,281)
(920)	385	(491)
71,403	68,534	68,992
481	589	-
71,884	69,123	68,992
2,417	2,405	30

עמלות רכישה
הוצאות רכישה אחרות
שינוי בהוצאות רכישה נדחות
סה"כ הוצאות רכישה

עמלות שוטפות אחרות

סה"כ עמלות והוצאות שיווק
(*) סך כל עמלות והוצאות שיווק בפעילות מופסקת, ראה [באור 30](#).

(**) לפרטים אודות חברה שאוחדה לראשונה, ראה באור 4.

באור 28: - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
52,678	55,667	59,733
10,270	10,853	9,889
6,223	9,132	12,164
7,001	4,847	4,932
1,884	1,789	1,989
4,139	3,823	6,184
11,396	9,394	8,750
93,591	95,505	103,641
25,659	25,338	24,215
35,402	34,686	38,281
32,530	35,481	41,145
15,970	17,201	17,160
1,606	1,739	1,149

שכר עבודה ונלוות
הוצאות מיכון (למעט משכורות, פחת והפחתות)
פחת והפחתות
אחזקת משרדים ותקשורת
עמלות כרטיסי אשראי והוצאות בנק
ייעוץ משפטי ומקצועי
אחרות
סה"כ
בניכוי:
סכומים שסווגו בסעיף שינוי בהתחייבויות
ותשלומים בגין חוזי ביטוח
סכומים שסווגו בסעיף עמלות, הוצאות שיווק
והוצאות רכישה אחרות
סה"כ הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות בגין מיכון
בסך
(* סך כל הוצאות הנהלה וכלליות בפעילות
מופסקת, ראה [באור 30](#).)

באור 29: - הוצאות (הכנסות) מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
אלפי ש"ח		
94	-	-
4,873	(3,842)	(2,029)
57	-	2,266
(34)	(18)	68
-	295	252
4,990	(3,565)	557
2	2	3

ריבית והפרשי הצמדה בגין כתבי התחייבות נדחים
ריבית והפרשי שער בגין פקדונות מבטחי משנה
ריבית והפרשי הצמדה בגין תשלום למס הכנסה
ריבית והפרשי הצמדה לבנקים ואחרים
הוצאות מימון בגין חכירות
(* סך כל הוצאות מימון בפעילות מופסקת, ראה
[באור 30](#).)

באור 30: - פעילות מופסקת

ביום 17 לדצמבר, 2019 התקשרה האגודה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ בהסכם למכירת כל פעילותה (זכויות והתחייבויות) בתחום ביטוח חיים - ריסק מוות (לרבות מוות מתאונה וריסק משכנתא) למנורה. ביום 24 במאי, 2020 הושלמה העסקה, לפרטים נוספים ראה [באור 1 א'](#).

לאור המכירה כאמור סווגה הפעילות כפעילות מופסקת.

א. להלן נתונים על תוצאות הפעולות המתייחסים לפעילות שהופסקה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
באלפי ש"ח			
1,719	1,799	221	הכנסות
(4,146)	(4,155)	(1,182)	הוצאות
560	544	222	הטבת מס
(1,867)	(1,812)	(739)	סך הפסד כולל מפעילות שהופסקה, נטו

ב. להלן נתונים על תזרימי המזומנים המתייחסים לפעילות שהופסקה:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
אלפי ש"ח			
1,282	1,658	871	שוטפת
(52)	(20)	(15)	השקעה
1,230	1,638	856	

באור 31: - ניהול סיכונים

במסגרת פעילותה נחשפת האגודה למגוון סיכונים. על מנת לצמצם את החשיפה להפסדים כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, הטמיעה האגודה מערך ניהול סיכונים.

כללי

האגודה פועלת במגזר בשוק הביטוח הכללי וביטוח חיים וחשופה לסיכונים הבאים:

1. סיכוני שוק - הסיכון לשינויים בערך הנכסים וההתחייבויות של האגודה כתוצאה משינויים בפעילות השוק:
 - סיכון ריבית - עלייה בשיעורי הריבית תגרום להפסדים בתיק כתוצאה מירידת מחירי האג"ח המוחזקים על-ידי האגודה.
 - סיכוני מטבע - שינויים בשערי החליפין ישפיעו הן על מחירי הנכסים נקובי המט"ח הכלולים בתיק ההשקעות של האגודה והן על ההתחייבויות הביטוחיות לרבות הפעילות מול מבטחי משנה.
 - סיכון שערי מניות - האגודה חשופה לירידה בשווי תיק ההשקעות כתוצאה מירידת הערך (מקומיים או זרים) המוחזקים על ידה.
 - סיכון אינפלציה - ההפסד הנגרם עקב שחיקת ערך נכסי האגודה שאינם צמודים למדד המחירים לצרכן.
2. סיכוני אשראי - הינו הסיכון שנובע כתוצאה מאי מילוי התחייבויותיו של הצד הנגדי לעסקה כתוצאה מחדלות פרעון. במסגרת זו חשופה האגודה, בין היתר, להפסדים כתוצאה מחדלות פרעון או ירידת דירוג האשראי של מבטחי המשנה.
3. סיכון ALM - האגודה חשופה לסיכון שנובע מחוסר התאמה בין ההתחייבויות הביטוחיות לנכסים שמוחזקים כנגדן (עיתוי, היקף, שווי).
4. סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מכישלון מערכות פנימיות, אנשים (הונאות, טעויות אנוש) ונזקים החיצוניים לאגודה (רעידת אדמה). כמו כן, כמבטחת של קבוצה קטנה של לקוחות גדולים האגודה חשופה לסיכונים תחרות.
5. סיכונים ביטוחיים - תמחור והערכת התחייבויות ביטוחיות שגוי: טעות במודל התמחור (RISK MODEL), או בפרמטרים והתפלגות הסתברותיות מוטות (PARAMETER RISK), חיתום לקוי, אירועי קטסטרופה וכו'.
6. אבטחת מידע - פגיעה פיזית או לוגית במחשבי האגודה עלולה להסב נזקים כבדים. כיום, מוגנת רשת המחשבים של האגודה באמצעים שונים ומגוונים כגון: ANTI-VIRUS, FIREWALL ועוד. בנוסף, הגישה למערכות המידע השונות ניתנת בתהליך מסודר של בקשת הרשאות.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

כללי (המשך)

(א) תיאור הליכי ושיטת ניהול הסיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים של האגודה מכוונת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הפיקוח ושמירה על יעדיה העסקיים של האגודה ועל איתנותה הפיננסית.

דגש בפעילות מושם להתייחסות לשינויים בסביבתה העסקית, התפעולית וכן לשינויים בהנחיות ובדרישות הרגולטוריות המתבקשות.

ניהול הסיכונים מרוכז על-ידי מחלקת ניהול הסיכונים בהתאם למדיניות שאושרה על ידי הוועד המנהל. מחלקת ניהול הסיכונים מזהה, ומעריכה את הסיכונים בשיתוף פעולה עם יחידות תומכות הכוללות את האקטואריה, השקעות, ביטוח משנה וחשבות.

ניהול סיכוני האגודה נשען על שילובן של מספר עקרונות מרכזיים:

ניהול סיכונים כמותי

(א) מדידת סיכונים עקבית ומהימנה- האגודה תפעל להטמעה של מודלים כמותיים למדידה והערכת סיכונים המבוססים על מתודולוגיות מקובלות בעולם (Best-Practice) תוך יצירת איזון בין צרכי האגודה ומשאביה.

(ב) מעקב אחר מגבלות סיכון כמותיות - האגודה תבצע מעקב שוטף אחר הסיכונים העומדים לפתחה. שינויים מהותיים לרעה ידווחו למוסדותיה האורגניים בהתאם למדיניות הדיווח שהותוותה.

שקיפות

(א) גילוי נאות לגבי הסיכונים (Risk Disclosure) - כחלק מתרבות ניהול הסיכונים המוטמעת באגודה, לפני קבלת החלטה בנושאים וסיכונים להם עלולה להיות השפעה על פעילותה, רואה האגודה חשיבות עליונה בקיום ישיבות ודיונים הן במסגרת מחלקתית והן במסגרת פורום ניהול סיכונים שמטרתו איתור תחומי סיכון ואזורי כשל אפשריים, ניתוח משמעותם והכנת דרכי התמודדות עימם.

באגודה קיימים פורומים מקצועיים/ביטוחיים בראשות המנכ"ל וראש תחום הביטוח. בפורומים אלו מתקיימים דיונים בהם מנתחים את החשיפות, את הרווחיות הענפית, כאשר בדיקות תקופתיות של גורמי הסיכון מובאים באופן שוטף בפני הפורומים הנ"ל, ובהתאם לכך, מתקבלות החלטות ניהוליות.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(א) תיאור הליכי ושיטת ניהול הסיכונים (המשך)

- (ב) תרבות האגודה בנוגע לנטילת סיכונים מבוקרת - ניהול סיכונים הינו תהליך מתמשך ורציף המשתנה מרגע לרגע בהתאם להתפתחויות עסקיות פנימיות ומאקרו-כלכליות משקיות. האגודה מצפה מעובדיה ומנהליה ורואה חשיבות רבה בדיווח והצגה של סיכונים חדשים הצצים לפתחה למנהל הסיכונים ומנהלי המחלקות הרלוונטיות, בכדי לייצר מאגר סיכונים רחב ככל האפשר ולאפשר בחינת השפעת סיכונים אלה על השגת היעדים האסטרטגיים של האגודה.
- (ג) הוועד המנהל מספק עקרונות כתובים לניהול הסיכונים הכולל, כמו גם את המדיניות הספציפית לחשיפות מסוימות לסיכונים, כגון סיכונים ביטוח, סיכון שער חליפין, סיכון שיעור ריבית, סיכון אשראי, וכן שימוש במכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים לא נגזרים.

ציות להוראות רגולציה (Risk Governance)

- (א) האגודה רואה בהוראות החוק סמן ימני לפעילותה בתחום ניהול הסיכונים ופועלת בהתאם לעקרונות המפורטים בדוח זה.
- (ב) בקרה פנימית וחיצונית של תהליכים ומספרים - מנהל הסיכונים עומד בקשר שוטף עם רואה החשבון המבקר והמבקר הפנימי ומקבל עדכונים ודיווחים שוטפים אודות חשיפות, סיכונים ואירועים חריגים באגודה.

דיווח ותיעוד

מנהל הסיכונים מדווח בכתב להנהלה הפעילה והוועד המנהל בנושאים שונים של ניהול הסיכונים:

- ◆ זיהוי הסיכונים הביטוחיים והפיננסיים המהותיים לחוסנה של האגודה ולעמידה בחבותה למבוטחים קיימים ועתידיים.
- ◆ כימות החשיפה והערכת ההשפעה הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי אמות מידה שהוגדרו ע"י האגודה ולתקופות עתידיות שיקבעו.
- ◆ הערכת ההון העצמי הנדרש (ההון הכלכלי) מהאגודה לצורך נשיאה בסיכונים המהותיים תוך התייחסות למידת המתאם בין הסיכונים השונים.

פעולות להגבלת הסיכון

- ◆ הסיכונים המפורטים לעיל ממותנים על ידי פיזור גדול של חוזי הביטוח ועל ידי בחירה ויישום של אסטרטגיות חיתום ויצירת פיזור לפי ענפים, אזורים גיאוגרפיים, סוגי הסיכון, גובה הכיסוי וכו'.
- ◆ תהליך השקת מוצרים חדשים כולל זיהוי ובחינה מקיפה של הסיכונים הכרוכים במוצר וקביעת הדרכים לניהולם ולבקרה עליהם. כאשר מתעורר חשש כי קיימת הרעה בתוצאות החיתומיות, שמקורה אינו בתנודות אקראיות, נערכות בדיקות מעמיקות, בין השאר, להערכת הסיכון הגלום, ובמידת הצורך מותאמת הערכת הרזרבות. בדיקות דומות מתבצעות בעת חידוש עסקאות.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(א) תיאור הליכי ושיטת ניהול הסיכונים (המשך)

- ◆ כמו כן, בכדי להקטין את החשיפה לסיכונים, האגודה מיישמת מדיניות בדיקת תביעות, בחינה שוטפת של תהליכי הטיפול בתביעות ומבצעת חקירות לאיתור הונאות. בנוסף, האגודה נוקטת במדיניות ניהול אקטיבי שוטף של התביעות, על מנת להקטין את החשיפה להתפתחויות בלתי צפויות העשויות להשפיע עליה לרעה.
- ◆ האגודה נוקטת במדיניות של הגבלת החשיפה לקטסטרופות על ידי קביעת סכומי כיסוי מרביים בחוזים מסוימים וכן על ידי רכישת כיסוי ביטוח משנה מתאים. מטרת מדיניות החיתום וביטוח המשנה הינה להגביל את החשיפה לקטסטרופות להפסד מרבי שנקבע מראש בהתאם לטעמי הסיכון של האגודה כפי שנקבעו על ידי הועד המנהל.

(ב) דרישות חוקיות

- בהתאם להוראות חוזר הממונה "תפקידי אקטואר ממונה ומנהל סיכונים של מבטח; ומארג היחסים שלהם עם בעלי תפקידים אחרים", מינתה האגודה מנהל הסיכונים. תפקידיו ואחריותו מוגדרים בהתאם להנחיות החוזר:
- ◆ יצירת תרבות ארגונית של ניתוח וניהול סיכונים בדגש על שיתוף פעולה הדוק מצד ההנהלה ובעלי התפקידים.
- ◆ זיהוי והערכה מדויקת ומקיפה של הסיכון - פיתוח מודלים, בקורות והתאמה לאופי פעילות האגודה.
- ◆ הדרכה והכוונה של מנהלים לאופן ביצוע ניהול סיכונים יעיל ואפקטיבי.
- ◆ מעקב ובקרה אחר הסיכונים הסובבים את פעילות האגודה.
- ◆ מתן המלצות לשיפור.

בנוסף לחוזר המוזכר לעיל פרסם הממונה חוזר הערכות ליישום משטר Solvency II.

להלן מטרות ויעדי תוכנית היישום:

- ◆ הגדרת דרישות ההון הכמותיות הנדרשות מהאגודה בהתאם להנחיות המפורטות בהוראות החוזר שפרסם האיחוד האירופי, תוך בחינת עלויות הציות.
- ◆ גיבוי מלא של ההנהלה הבכירה להקמת מסגרת תשתיות ארגונית ומכוונות לניהול סיכונים כולל באגודה - ERM.
- ◆ הקצאת הון מבוססת סיכונים - יצירת קשר הדוק בין ההון הנדרש התומך בפעילויות העסקיות של האגודה לבין פעילות ניהול סיכונים באופן שיאפשר לאגודה ערך מוסף בדרך קבלת החלטותיה. הכוונה היא לקשור את הרווחיות מהפעילויות השונות ביחס להון הנדרש לצורך מעקב אחר יעילות הקצאת ההון.

כמו כן, על-פי הוראות אחרות של הממונה פורסמו הוראות לעניין ניהול חשיפות בנושאים הבאים: מעילות והונאות מצד גורמים בתוך האגודה ומחוצה לה, ניהול סיכונים אבטחת מידע, ניהול חשיפה למבטחי משנה.

בכדי לעמוד בהוראות החוק תפעל האגודה לעדכון שוטף אודות שינויים רגולטורים, סמך ככל שניתן למועד קבלתם.

עוד, על-פי הוראות אחרות של הממונה ובהתבסס על סעיף 303 של החוק - Sarbanes Oxley (ואימוץ העתידי של הוראות סעיף 404) נדרשה האגודה למסד שיטות עבודה, זיהוי כלל התהליכים בארגון, קביעת נהלי עבודה ובקרה פנימיים נאותים, הערכות יעילות הבקרה הפנימית ותחזוק מערך זה.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד מחירים לצרכן ובמטבע חוץ.

סיכוני שער חליפין / סיכוני מטבע

תנודתיות בשער החליפין (בעיקר בדולר) משפיעה על תשלומים ותקבולים ממבטחי משנה, על מחירי הנכסים נקובי מט"ח (השקעות דולריות).

סיכון ריבית

הפסד שעלול להיגרם כתוצאה משינוי עקום הריבית בארץ ובחו"ל, עלייה בעקומי הריבית תגרום להפסדים בתיק ההשקעות (אג"ח צמוד, שקלי וכו').

סיכון מחיר מניות

הפסד שעלול להיגרם כתוצאה מירידת מחירי המניות בארץ ובחו"ל. תיק ההשקעות של האגודה מושקע בתעודות סל מניות וכו'.

סיכון אינפלציה

הפסד שעלול להיגרם כתוצאה משחיקת ערך הנכסים הלא צמודים בעקבות עליית המדד, חלק מתיק ההשקעות של האגודה מושקע במכשירים פיננסיים לא צמודים.

סיכון ALM

הסיכון הנובע מחוסר התאמה בין התחייבויות הביטוחיות לנכסים שמוחזקים כנגדן.

1. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק

להלן מבחני רגישות המציגים את השינוי ברווח (הפסד) ובהכנסה הכוללת (הון) עבור הנכסים הפיננסיים, ההתחייבויות הפיננסיות וההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בגין משתנה הסיכון הרלבנטי נכון לכל מועד דיווח, ובהנחה שכל שאר המשתנים האחרים קבועים. כך, למשל, השינוי בריבית הינו בהנחה שכל הפרמטרים האחרים לא השתנו. השינויים במשתנים הינם ביחס לערך הפנקסני של הנכסים וההתחייבויות. כמו כן, הונח שהשינויים האמורים אינם משקפים ירידת ערך פרמננטית של נכסים המוצגים בעלות מופחתת ולפיכך, במבחני הרגישות לעיל, לא נכללו בגין נכסים אלו הפסדים מירידת ערך.

מבחני הרגישות, מביאים לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד ללא השפעות משניות. יצוין גם כי הרגישויות אינן ליניאריות, כך ששינויים גדולים או קטנים יותר ביחס לשינויים שמתוארים להלן אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של השפעת אותם שינויים.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

1. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק (המשך)

31 בדצמבר 2020

שיעור השינוי בשע"ח של הדולר		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הוניים		שיעור הריבית (1)	
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%	-1%	+1%
אלפי ש"ח							

רווח (הפסד)
כולל (37,655) 41,419 13,259 (13,259) 3,605 (3,605) 4,848 (4,848)

31 בדצמבר 2019

שיעור השינוי בשע"ח של הדולר		שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן		השקעות במכשירים הוניים		שיעור הריבית (1)	
-10%	+10%	-1%	+1%	-10%	+10%	-1%	+1%
אלפי ש"ח							

רווח (הפסד)
כולל (33,117) 36,098 8,208 (8,208) 4,093 (4,093) 1,373 (1,373)

(1) ניתוח הרגישות ביחס לשינוי בריבית הינו גם ביחס למכשירים בריבית קבועה וגם ביחס למכשירים בריבית משתנה. ביחס למכשירים בריבית קבועה החשיפה הינה ביחס לערך הפנקסני של המכשיר, וביחס למכשירים עם ריבית משתנה החשיפה הינה ביחס לתזרים המזומנים מהמכשיר הפיננסי. לצורך ניתוח הרגישות, בגין מכשירים בריבית משתנה, הובא בחשבון שינוי בריבית מתחילת השנה גם לגבי נכסים שנרכשו במהלך השנה.

(2) ניתוחי הרגישות מבוססים על הערך הכספי ולא על שווי כלכלי. על כן במבחני הרגישות לא נלקחו בחשבון מתוך הנכסים בעלי סיכון ריבית ישיר, נכסי חוב שאינם סחירים, המסווגים כהלוואות חייבים, מזומנים ושווי מזומנים, נכסי ביטוח משנה, התחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, התחייבויות פיננסיות ופקדונות ויתרות מבטחי משנה.

הנכסים עליהם הופעל ניתוח הרגישות מהווים 64.9% מתוך סך הנכסים של האגודה (31.12.19 – 66.34%).

(3) השקעות במכשירים שאין להם תזרים קבוע, או, שלחלוףין, לאגודה אין מידע ביחס לתזרים זה (בהתאם להגדרות ב-IFRS 7 לא כוללות השקעות בחברות כלולות).

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

2. סיכון ריבית ישיר

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון ששינוי בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההון של הנכס או ההתחייבות הפיננסית. סיכון זה מתייחס לנכסים שהסליקה שלהם נעשית במזומן. תוספת המילה "ישיר" מבליטה את העובדה ששינוי הריבית יכול להשפיע גם על סוגי נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שערי המניות.

להלן יוצג פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי החשיפה לסיכוני ריבית:

31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
		<u>נכסים עם סיכון ריבית ישיר</u>
611,682	574,497	נכסי חוב סחירים
209,259	247,828	נכסי חוב שאינם סחירים
435,277	395,947	מזומנים ושווי מזומנים
372,782	394,805	נכסי ביטוח משנה
1,629,000	1,613,077	סך כל הנכסים עם סיכון ריבית ישיר
267,709	325,740	נכסים ללא סיכון ריבית ישיר
1,896,709	1,938,817	סך כל הנכסים
		<u>התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר</u>
7,755	6,447	התחייבויות פיננסיות
1,237,310	1,201,706	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,245,065	1,208,153	סך כל ההתחייבויות עם סיכון ריבית ישיר
136,815	176,199	התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר
514,829	554,465	הון
1,896,709	1,938,817	סך כל ההון וההתחייבויות

* נכסים והתחייבויות שאין להם סיכון ריבית ישיר כוללים: מניות, רכוש קבוע ומקרקעין להשכרה, הוצאות רכישה נדחות ורכוש אחר וכן קבוצות מאזניות של נכסים פיננסיים (פרמיות לגבייה, יתרות שוטפות של חברות ביטוח וחייבים ויתרות חובה ונכסי מיסים שוטפים) שמשך החיים הממוצע (מח"מ) שלהם עד חצי שנה ולפיכך סיכון הריבית בגינם נמוך יחסית.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

3. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות במכשירים הוניים:

נסחרות במדד ת"א 125	נסחרות במדד ת"א 35	סה"כ	
אלפי ש"ח			
			<u>ליום 31 בדצמבר 2020</u>
1,525	760	766	נדל"ן מניב בישראל
337	-	337	תקשורת ומדיה
888	-	888	תוכנה ואינטרנט
564	-	564	כימיה, גומי ופלסטיק
686	686	-	שרותי מידע
2,362	-	2,362	בנקים
406	-	406	פארמה
1,039	620	419	קלינטק
500	-	500	השקעה ואחזקות
340	340	-	מתכת ומוצרי בניה
441	-	441	ביטחוניות
1,045	-	1,045	מוליכים למחצה
243	243	-	ציוד ותקשורת
304	-	304	אנרגיה
377	377	-	מסחר
<u>11,057</u>	<u>3,025</u>	<u>8,032</u>	סך הכל

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)
(ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2020					
סה"כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או הצמדה אליו (*) אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
16,776	16,776	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
68	68	-	-	-	נכסי מיסים נדחים
22,400	22,400	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
14,299	14,299	-	-	-	רכוש קבוע
					השקעה בחברות
14,923	14,923	-	-	-	כלולות
394,801	-	12,513	-	382,288	נכסי ביטוח משנה
43,761	-	24,736	983	18,042	חייבים ויתרות חובה
80,011	-	8,812	-	71,199	פרמיות לגביה
					השקעות פיננסיות
					אחרות:
574,497	-	-	322,454	252,043	נכסי חוב סחירים
					נכסי חוב שאינם
247,828	-	837	170,946	76,045	סחירים
11,057	-	-	-	11,057	מניות
121,651	-	99,083	-	22,568	אחרות
					סה"כ השקעות
955,033	-	99,920	493,400	361,713	פיננסיות
					נכסים בגין הטבות
798	798	-	-	-	לעובדים
					מזומנים ושווי
395,947	-	35,355	-	360,592	מזומנים אחרים
<u>1,938,817</u>	<u>69,264</u>	<u>181,336</u>	<u>494,383</u>	<u>1,193,834</u>	סך כל הנכסים

(*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020					
ס"ח כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע בחוץ או הצמדה אליו (*) אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
554,465	554,465	-	-	-	סך כל ההון
					<u>התחייבויות</u>
1,201,706	-	-	-	1,201,706	התחייבויות בגין חוץ ביטוח
365	-	-	-	365	התחייבות בגין מסים נדחים
23	-	-	-	23	התחייבות בגין הטבות לעובדים, נטו
551	-	-	551	-	התחייבות בגין מסים שוטפים
6,447	-	-	-	6,447	התחייבות הנובעת מחכירה
175,260	-	67,171	-	108,089	זכאים ויתרות זכות
1,384,352	-	67,171	551	1,316,630	סך כל ההתחייבויות
1,938,817	554,465	67,171	551	1,316,630	סך כל ההון וההתחייבויות
-	(485,201)	114,165	493,832	(122,796)	סך הכל חשיפה

(*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019					
סה"כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או הצמדה אליו (*) אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
11,967	11,967	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
135	135	-	-	-	נכסי מיסים נדחים
22,472	22,472	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות
17,799	17,799	-	-	-	רכוש קבוע
					השקעה בחברות
17,051	14,723	-	2,328	-	כלולות
372,782	-	28,774	-	344,008	נכסי ביטוח משנה
42,010	-	14,293	9,603	18,114	חייבים ויתרות חובה
70,978	-	13,433	-	57,545	פרמיות לגביה
					השקעות פיננסיות
					אחרות:
611,682	-	-	232,006	379,676	נכסי חוב סחירים
					נכסי חוב שאינם
209,259	-	495	198,086	10,678	סחירים
84,645	-	72,776	507	11,362	אחרות
					סה"כ השקעות
905,586	-	73,271	430,599	401,716	פיננסיות
					נכסים בגין הטבות
652	652	-	-	-	לעובדים
					מזומנים ושווי
435,277	-	23,273	-	412,004	מזומנים אחרים
<u>1,896,709</u>	<u>67,748</u>	<u>153,044</u>	<u>442,530</u>	<u>1,233,387</u>	סך כל הנכסים

(*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ג) סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2019					
בש"ח לא צמוד	בש"ח צמוד למדד	בש"ח צמוד למדד	במטבע בחוץ או הצמדה אליו (*) אלפי ש"ח	פריטים לא פיננסים ואחרים	סה"כ
-	-	-	-	514,829	514,829
					סך כל ההון
					<u>התחייבויות</u>
1,237,310	-	-	-	-	1,237,310
					התחייבויות בגין חוץ ביטוח
23	-	-	-	-	23
					התחייבות בגין מסים נדחים
163	-	-	-	-	163
					התחייבות בגין הטבות לעובדים, נטו
-	561	-	-	-	561
					התחייבות בגין מסים שוטפים
7,755	-	-	-	-	7,755
					התחייבות הנובעת מחכירה
67,015	-	69,053	-	-	136,068
					זכאים ויתרות זכות
1,312,266	561	69,053	-	-	1,381,880
					סך כל ההתחייבויות
1,312,266	561	69,053	514,829	-	1,896,709
					סך כל ההון וההתחייבויות
(78,879)	441,969	83,991	(447,081)	-	-
					סך הכל חשיפה
					(*) במקום בו קיימת חשיפה למטע חוץ או בהצמדה אליו, היא נובעת מחשיפה לדולר.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

ד) סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהאגודה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה.

1. האגודה חשופה לסיכונים הנובעים מאי הוודאות לגבי המועד בו תידרש האגודה לשלם תביעות והטבות אחרות למבוטחים ביחס להיקף הכספים שיהיו זמינים לכך באותו מועד. יצוין, כי צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.
2. מתוך יתרת הנכסים האמורה, סך של כ- 1,030 מליון ש"ח הינם מזומנים ושווי מזומנים ונכסים סחירים, הניתנים למימוש מיד.
3. על פי כללי ההשקעה על האגודה להחזיק בנכסים נזילים, כהגדתם בכללי ההשקעה, כנגד ההון העצמי וכנגד התחייבויות אחרות בסכום שלא יפחת מ-30% מההון העצמי המזערי הנדרש ממנה, בהתאמות המפורטות בכללי השקעה.

ניהול נכסים והתחייבויות

האגודה מנהלת את נכסיה והתחייבויותיה בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו.

הטבלאות להלן מרכזות את מועדי הפירעון המשוערים של סכומי ההתחייבויות הביטוחיות והפיננסיות הבלתי מהוונות של האגודה.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי, ברוטו

עד שנה	מל שנה ועד 3 שנים	מל 3 שנים ועד 5 שנים	מל 5 שנים ועד 10 שנים	ללא מועד פירעון מוגדר	סה"כ
אלפי ש"ח					
ליום 31 בדצמבר 2020	331,406	401,370	215,483	253,447	1,201,706
ליום 31 בדצמבר 2019	386,957	373,753	229,124	247,302	1,237,136

התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים, ברוטו

עד שנה	מל שנה ועד 3 שנים	מל 3 שנים ועד 5 שנים	מל 5 שנים ועד 10 שנים	ללא מועד פירעון מוגדר	סה"כ
אלפי ש"ח					
ליום 31 בדצמבר 2020	-	-	-	-	-
ליום 31 בדצמבר 2019	-	-	-	174	174

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ד) סיכוני נזילות (המשך)

התחייבויות פיננסיות

עד שנה	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 5 שנים	ללא מועד פרעון מוגדר	סה"כ
				אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2020

1,519	3,192	2,536	-	7,247	התחייבויות בגין חכירה
-------	-------	-------	---	-------	-----------------------

עד שנה	מעל שנה ועד 3 שנים	מעל 5 שנים	ללא מועד פרעון מוגדר	סה"כ
				אלפי ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019

1,470	3,089	3,299	859	-	8,717	התחייבויות בגין חכירה
-------	-------	-------	-----	---	-------	-----------------------

(ה) סיכונים ביטוחיים

סיכונים ביטוחיים כוללים, בין היתר:

סיכוני חיתום

הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום ומהפער בין הסיכון בעת התמחור וקביעת הפרמיה, לבין ההתרחשות בפועל כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. הפערים עשויים לנבוע משינויים מקריים בתוצאות העסקיות ומשינויים בעלות התביעה הממוצעת ואו בשכיחות התביעות כתוצאה מגורמים שונים.

סיכוני רזרבה

הסיכון להערכה לא נכונה של ההתחייבויות הביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהרזרבות האקטואריות אינן מספקות לכיסוי כל ההתחייבויות והתביעות. המודלים האקטואריים על פיהם בן היתר מעריכה האגודה את התחייבויות הביטוחיות, מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את העתיד לקרות. חשיפת האגודה מורכבת מהסיכונים הבאים:

1. סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות;

2. סיכון פרמטר - הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של האגודה, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מזה הצפוי.

סיכון קטסטרופה

חשיפה לסיכון שאירוע בודד בעל השפעה רבה (קטסטרופה) כגון אסון טבע, מלחמה, טרור, נזקי טבע או רעידת אדמה, יביא להצטברות נזקים בהיקף גבוה. אירוע הקטסטרופה המהותי אליו חשופה האגודה בארץ הינו רעידת אדמה.

גודל ההפסד המרבי הצפוי בעסקי ביטוח כללי, כתוצאה מהחשיפה לנזק בודד גדול או הצטברות נזקים בגין אירוע גדול במיוחד בהסתברות נזק מירבי (MPL) של כ- 2.5% הינה כ- 2,123 מיליון ש"ח ברוטו וכ- 24 מיליון ש"ח בשייר עצמי.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

סיכון קטסטרופה (המשך)

לעניין נתונים בדבר מוצרי הביטוח השונים אשר בגינם נוצר לאגודה חשיפה לסיכון ביטוחי ראה פירוט בהתחייבויות הביטוחיות לפי סיכוני ביטוח, בבאור 16 - נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי, בבאור 17 - פרוט התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים.

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי

להלן תאור מוצרי הביטוח השונים והשיטות וההנחות המשמשות לחישוב ההתחייבויות בגינם בהתאם לסוג המוצר.

(1) תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם האגודה פועלת

האגודה כותבת חוזי ביטוח בתחומי הביטוח הכללי בעיקר בענפי רכב חובה, חבויות, רכב רכוש וביטוח רכוש.

פוליסת ביטוח רכב חובה מכסה את בעל הפוליסה והנוהג מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975 בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג ברכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. תביעות ברכב חובה מתאפיינות ב"זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

ביטוחי חבויות מיועדים לכיסוי חבותו של מבטח בגין נזק שהוא עלול לגרום לצד שלישי. סוגי הביטוח העיקריים הינם: ביטוח אחריות כלפי צד ג', ביטוח אחריות מעבידים, ביטוח חבויות אחרים כגון אחריות מקצועית, חבות מוצר ואחריות דירקטורים ונושאי משרה. עיתוי הגשת תביעה וסילוקה מושפעת ממספר גורמים כגון סוג הכיסוי, תנאי הפוליסה וחקיקה ותקדימים משפטיים. בדרך כלל תביעות בתחום החבויות מתאפיינות ב"זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו לעיתים חולף זמן ארוך ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

פוליסה לביטוח נזקי רכב ולנזקי רכב רכוש צד ג' מעניקים למבטח כיסוי לנזק רכוש. הכיסוי בדרך כלל מוגבל לשווי הרכב שניזוק. התעריף לביטוח רכב רכוש מחייב אישור, כמו גם אישור הפוליסה בכללותה, על ידי הממונה והינו תעריף אקטוארי ובחלקו דיפרנציאלי (שאינו אחיד לכלל המבוטחים ומותאם לסיכון). התעריף האמור מבוסס על מספר פרמטרים, הן אלה הקשורים לרכב המבוטח בפוליסה (כגון סוג הרכב, שנת ייצור, וכיו"ב) והן אלה הקשורים לאפיוני המבוטח (גיל הנהג, ניסיון תביעות וכו'). תהליך החיתום מתבצע בחלקו באמצעות התעריף עצמו ובחלקו באמצעות מערכת נהלים שנועדו לבדוק את ניסיון התביעות של המבוטח הכוללים הצגת אישור העדר תביעות ממבטח קודם במשך שלוש שנים אחרונות, הצגת אישור מיגון עדכני וכו', ומשולבים באופן ממוכן בתהליך ההפקה של הפוליסות.

במרבית המקרים, הפוליסות בביטוחי רכב רכוש מונפקות לפרק זמן של שנה. כמו כן, במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

פוליסות ביטוחי רכוש מיועדות להעניק למבטח כיסוי כנגד נזק פיזי לרכושו ואובדן רווחים עקב הנזק לרכושו.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(1) תיאור תמציתי של ענפי הביטוח העיקריים בהם האגודה פועלת (המשך)

הסיכונים העיקריים המכוסים בפוליסות רכוש הינם סיכונים אש, פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. ביטוחי הרכוש כוללים לעיתים כיסוי לנזקי אובדן רווחים עקב הנזק הפיזי שנגרם לרכוש. ביטוחי רכוש מהווים נדבך חשוב בביטוחי דירות, ביטוחי בתי עסק, ביטוחים הנדסיים, מטענים בהובלה (ימית, יבשתית, אווירית) וכו'. במרבית המקרים, תביעות בגין פוליסות אלו מתבררות בסמוך למועד קרות מקרה הביטוח.

(2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי

כללי

(א) ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

- הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
- הפרשה לפרמיה בחסר
- תביעות תלויות
- ובניכוי - הוצאות רכישה נדחות

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מחושבים בדרך שאינה תלויה בהנחות כל שהן ולכן אינן חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מחושבות הפרשות אלה ראה באור מדיניות חשבונאית.

(ב) בהתאם להוראות הממונה התביעות התלויות מחושבות על ידי אקטוארית האגודה, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות באופן עקבי לשנה הקודמת אלא אם נאמר אחרת. בחירת השיטה האקטוארית המתאימה לכל ענף ביטוח ולכל שנת אירוע/חיתום, נקבעת על סמך שיקול דעת לפי מידת ההתאמה של השיטה לענף ולעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. ההערכות מתבססות בעיקרן על ניסיון העבר של התפתחות תשלומי התביעות ו/או התפתחות סכום התשלומים וההערכות הפרטניות. ההערכות כוללות הנחות בדבר עלות התביעה הממוצעת, עלויות הטיפול בתביעות ושכיחות התביעות. הנחות נוספות יכולות להתייחס לשינויים בשערי הריבית, שערי חליפין ובעיתוי ביצוע התשלומים. תשלומי התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות, בניכוי שיבובים והשתתפויות עצמיות.

(ג) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ו/או בהערכות הפרטניות כדי להעריך את סך עלות התביעות הצפויה. כאשר המידע הקיים בניסיון התביעות בפועל אינו מספק, משתמש האקטואר לעיתים, בחישוב המשקלל בין אומדן ידוע (באגודה ו/או בענף) כגון LR לבין התפתחות התביעות בפועל. משקל גדול יותר ניתן להערכה המבוססת על ניסיון ככל שהזמן עובר ומצטבר מידע נוסף על התביעות.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(2) עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית בביטוח כללי (המשך)

כללי (המשך)

(ד) כן נכללות הערכות איכותיות ושיקול דעת באשר למידה שמגמות העבר לא ימשכו בעתיד. לדוגמה: עקב אירוע חד פעמי, שינויים פנימיים, כגון שינוי בתמהיל התיק, במדיניות החיתום ונוהלי הטיפול בתביעות וכן בגין השפעת גורמים חיצוניים כגון פסיקה משפטית, חקיקה וכו'. כאשר שינויים כאמור לעיל, לא באו לידי ביטוי באופן מלא בניסיון העבר, האקטואר מעדכן את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.

(ה) חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות נאמד בהתחשב בסוג ההסכם (יחסי /בלתי יחסי), ניסיון התביעות בפועל ובפרמיה שהועברה למבטחי משנה.

(ו) הערכת התביעות התלויות עבור חלק האגודה בפול התבססה על חישוב שבוצע על ידי הפול.

(3) פירוט השיטות האקטואריות בענפי הביטוח העיקריים

מודלים אקטואריים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי:

א. link ratio / chain ladder

שיטה זו מתבססת על התפתחות התביעות ההיסטוריות (התפתחות התשלומים ו/או התפתחות סך התביעות, התפתחות כמות התביעות ועוד), כדי להעריך את ההתפתחות הצפויה לתביעות הקיימות והעתידיות. השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר לאחר תקופה מספיקה מאירוע או חיתום הפוליסה, כאשר קיים מידע מספיק מתביעות שארעו בעבר על מנת להעריך את סך כל התביעות הצפויות.

ב. Bornhuetter-Ferguson

שיטה זו משלבת בין אומדן מוקדם (אפריורי) הידוע באגודה או בענף, ואומדן נוסף המבוסס על התביעות עצמן. הערכת התביעות המשולבת משקללת את שני האומדנים, כאשר ניתן משקל גדול יותר להערכה המבוססת על ניסיון התביעות ככל שהזמן עובר, ומצטבר מידע נוסף על התביעות. השימוש בשיטה זו מתאים בעיקר במקרים בהם אין מספיק מידע מהתביעות או כאשר מדובר בעסק חדש או כזה ללא מידע היסטורי מספיק.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(3) פירוט השיטות האקטואריות שישמשו בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

מודלים אקטואריים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי (המשך)

ג. הממוצעים

לעיתים, בדומה לשיטת Bornhuetter-Ferguson, כאשר ניסיון התביעות בתקופות האחרונות אינו מספיק, נעשה שימוש בשיטת ממוצעים היסטוריים. בשיטה זו נקבעת עלות התביעות על סמך עלות התביעה לפוליסה בשנים מוקדמות וכמות הפוליסות בשנים המאוחרות. בדומה, עלות התביעות מחושבת על סמך תחזית כמות תביעות והתביעה הממוצעת ההיסטורית.

ענף רכב חובה

בענף רכב חובה המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים שנתיים מסוג Chain Ladder, Link Ratio ובשנות החיתום הצעירות נעשה שימוש בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Risk Premium-1 Loss Ratio. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). המודל הינו ברמת שנת חיתום ומחושב ברמת התביעות ברוטו. כמו כן, קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לסוגי רכב ועסקים שונים.

הערכת חלקם של מבטחי משנה בחוזה הבלתי יחסי נעשה עפ"י הערכת התביעות התלויות הפרטניות לשנים ישנות ולשנים האחרונות מבוסס על שיעור עלות הסיכון מהתפלגות התביעות.

ענפי חבויות - חבות מעבידים, צד ג', חבות המוצר, אחריות מקצועית ודירקטורים

בענפי חבויות המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים שנתיים מסוג Chain Ladder, Link Ratio ובשנות החיתום הצעירות נעשה שימוש בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Risk Premium-1 Loss Ratio. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). המודל הינו ברמת שנת חיתום ומחושב ברמת התביעות ברוטו. כמו כן, קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לעסקים שונים.

הערכת חלקם של מבטחי משנה בחוזה הבלתי יחסי נעשה עפ"י הערכת התביעות התלויות הפרטניות לשנים ישנות ולשנים האחרונות מבוסס על שיעור עלות הסיכון מהתפלגות התביעות. החל משנת חיתום 2020 קיים בנוסף כיסוי ביטוח משנה יחסי.

ענף רכב רכוש

בענפי רכב רכוש המודלים הבסיסיים בהם האגודה משתמשת הינם מודלים רבעוניים מסוג Chain Ladder, Link Ratio ובשנת הנזק האחרונה נעשה שימוש גם בשיטת Bornhuetter Ferguson על בסיס Risk Premium-1 Loss Ratio. המודלים מבוססים על הנתונים בפועל (תשלומים מצטברים, עלות תביעה מצטברת ומספר תביעות מצטבר). קיימים מודלים נפרדים בהתייחסות לסוגי כיסויים, סוגי עסקים וסוגי נזקים שונים.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(3) פירוט השיטות האקטואריות שישמשו בענפי הביטוח העיקריים (המשך)

מודלים אקטואריים המשמשים בקביעת התחייבויות תלויות בביטוח כללי (המשך)

ענפי רכוש ואחרים

בהתאם להנחיות הממונה, בחנה האגודה הפרשות אקטואריות גם בענפי אובדן רכוש ומקיף דירות, ביטוח הנדסי, נזקי טבע, תאונות אישיות ומטענים בהובלה. עקב מיעוט בנתונים והעובדה שענפים אילו עתירי ביטוח משנה לא הושם מודל אקטוארי בענפים אלה. התביעות התלויות לחודשי הנזק האחרונים מבוססות על שיעור נזקים ממוצע צפוי שמשקף כל ענף. כמו כן נעשתה התאמה לשייר על פי שיעור ביטוח המשנה היחסי הרלוונטי לכל ענף.

בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי

האגודה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי שנכללו בעמדת הממונה מחודש ינואר 2015.

בהתאם לעקרונות אלו:

- (1) עתודה שחושבה על ידי האקטוארית, תחשב כ"עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" אם קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, ככל שישנן מגבלות בניתוח הסטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת ויתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות.
- במסגרת זו יש להתייחס לסיכון הרנדומלי ולסיכון הסיסטמי.
- (2) שיעור היוון תזרים המזומנים – ריבית ההיוון המתאימה לבחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי תבוסס על עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.
- (3) קיבוע - לצורך חישוב מרווחים בגין חוסר הוודאות בענפים סטטיסטיים (כהגדרתם בחוזר), יש להתייחס לכל ענף בנפרד, אך ניתן לקבץ את הסיכונים מכל שנות החיתום (או נזק)

חישוב הוצאות עקיפות ליישוב תביעות

האגודה מבצעת הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב תביעות. המודל לחישוב ההפרשה מתבסס על ניתוח של מספר הפעולות של פתיחה ו/או סגירת תביעה באגף תביעות.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

(4) ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית

- נכללה תוספת בגין מרווח לסיכון (סטיית תקן) בבסיס העתודה בענפי רכב חובה וחבויות.
- ההערכות האקטואריות בכל ענפי הביטוח הונוו בשיעור של 0% ראלי (בדומה לשנה קודמת).

(5) רגישות ההפרשות לשינויים בהנחות

ההערכה האקטוארית כפופה לאי וודאות משמעותית. האומדנים האקטואריים לחיזוי התביעות התלויות, מתייחסים לתוחלת התביעות. בגלל האופי הסטוכסטי של תשלומי התביעות, יש אפשרות של סטיות סביב התוחלת. בנוסף לכך, האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו. במידה ויחול שינוי באופן סילוק התביעות או לחילופין בהיקף התביעות המדווחות, עלול להיווצר פער בין ההערכה האקטוארית לבין התוצאה בפועל.

היות והמודל האקטוארי מבוסס על ניסיון העבר, הרי ששינוי לא צפוי בהנחות המודל או בהתנהגות התביעות, יגרמו לשינוי בעתודה. יצויין שסיכונים אלו נלקחו בחשבון תחת דרישות עמדת הממונה באומדנים לסיכונים הסיסטמטיים.

(6) שינויים בהנחות העיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח כללי

ביום 10 ביוני, 2020 פורסם חוזר בדבר "עדכון הוראות החוזר המאוחד - הקצאת נכסים שאינם בשווי הוגן בעת חישוב בדיקת נאותות העתודה (LAT)" (להלן – החוזר). מטרת החוזר הינן, בין השאר:

1. לספק הבהרות באשר לאופן היישום של ההוראות הנוגעות לעלות המופחתת של נכסים שאינם רשומים בשווי הוגן לבין השווי הוגן של אותם נכסים (להלן - UGL)
 2. לשפר את ההשוואתיות בין החברות והוודאות הרגולטורית, תוך עדכון הוראות הגילוי בנושא.
- כל זאת לצורך בחינת נאותות העתודה (כאמור תוך התייחסות לפער שבין נכסים שאינם נמדדים בשווי הוגן בדוחות הכספיים של החברה לבין השווי הוגן של אותם נכסים).
- בהתאם לחוזר, רשאת חברת ביטוח להקצות נכסים להתחייבויות השונות בהתאם לעקרונות הבאים:

1. בנכסים שקיימות לגביהם מגבלות חיצוניות (רגולטוריות) או פנימיות (ניהוליות) יש לפעול בהתאם למגבלות אלה.
 2. בנכסים אחרים שאין לגביהם מגבלות ברורות כאמור, ניתן להקצותם על פי נוהל מתועד שתקבע החברה לעניין זה.
- בחוזר הובהר, כי ניתן לקבוע שהקצאת נכסים תבוצע כפונקציה של סכום ה- LAT (לפני ה- UGL), ובלבד שסכום הנכסים לא יעלה על סכום ההתחייבויות הרלבנטיות. לאור האמור, בענפים עם "זנב ארוך" בהם החברה מחשבת את ההתחייבויות הביטוחיות ע"פ הנוהל המיטבי (ענפי החבויות - חובה, אחריות מעבידים, צד ג', מוצר) מוצע לקבוע כי הקצאת הנכסים תבוצע לפי UGL בגין נכסים לא סחירים בהם יש פער בין השווי ההוגן והעלות המתואמת, וזאת לגבי נכסים עד גובה ההתחייבויות הביטוחיות בשייר.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

1. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח כללי (המשך)

6) שינויים בהנחות העיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח כללי (המשך)

החלוקה בין הענפים תתבצע באופן יחסי לפי הסכום הנדרש להשלמה לאחוזון הנקבע בהתחייבויות הביטוחיות בשייר. האגודה עדכנה את מודל הקצאת הנכסים בהתאם לחוזר.

ריבית היוון תביעות עתיות

ביום 1 באוקטובר, 2017 נכנס לתוקף תיקון לתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 (להלן: "תיקון" ו-"תקנות") אשר הפחית את שיעור ריבית ההיוון הקבועה בתקנות ל-2% משיעור של 3% שהיה מקובל עד אז. התיקון התבסס על המלצות ועדה בין משרדית ברשות השופט (בדימוס) ד"ר אליהו וינוגרד שפורסמו בחודש מרס 2016 ("וועדת וינוגרד"). עד למועד התיקון, ובהתאם לפסקי דין של בית המשפט העליון שקבעו ששיעור ריבית ההיוון בעת חישוב ניכוי קצבאות הביטוח הלאומי מהפיצוי שנפסק לניזוק יהיה של 3%, היוונו בתי המשפט גם את סכום הפיצויים שנפסקו בשל נזק גוף בנזיקין (דהיינו בגין תביעות עתיות שסולקו בסכום חד פעמי) באותו השיעור. בעקבות וועדת וינוגרד והתיקון האמור, הגדילה האגודה את ההפרשות בענפי חובה וחבויות בשנת 2017.

בחודש אוגוסט 2019 ניתן על ידי בית המשפט העליון פסק דין בנושא בו נקבע כי שיעור ההיוון לפיצויים בשל נזקי גוף בנזיקין ימשיך לעמוד על 3% תוך אימוץ המלצות וועדה בין משרדית נוספת שהוקמה לבחינת סוגיית ריבית ההיוון, בפיצוי הנזיקי על כל השלכותיה (להלן- וועדת קמינץ) וזאת עד להסדרת הנושא בחקיקה. במסגרת פסק הדין הסכימו המבטחים כי שיעור ההיוון לצורך חישוב סכום ניכוי תגמולי המוסד לביטוח לאומי מאת המבטחים יעמוד אף הוא על 3% וזאת בתקופת הביניים, עד לתיקון תקנות הביטוח הלאומי (היוון) תשל"ח - 1978 (להלן- תקנות ההיוון). לעומת זאת, עד לתיקון תקנות ההיוון יעמוד שיעור ההיוון לצורך תשלום תביעות שיבוב למוסד לביטוח לאומי, על ידי המבטחים, על השיעורים שנקבעו בתקנות. בהתאם לכך ביצעה האגודה אומדן של השפעת פסק הדין האמור והקטינה בשנת 2019 את ההתחייבויות הביטוחיות בשייר בסך של כ- 21.1 מיליון ש"ח לפני מס. בחודש ספטמבר 2020 קבע בית המשפט העליון, כי כוחה של ההוראה, לפיה שיעור ההיוון לפיצויים בשל נזקי גוף בנזיקין ימשיך לעמוד על 3%, אלא אם יוכח צורך בשינוי בהתאם למנגנון שהוצע על ידי ועדת קמינץ, יפה גם לתביעות שיבוב של המל"ל. בהתאם לכך, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, שחררה האגודה הפרשה בסך 20.1 מיליון ש"ח בגין תביעות מל"ל.

2. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים

כללי (*)

בהתאם להוראות הממונה ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על ידי אקטואר, על פי שיטות אקטואריות מקובלות. ההתחייבויות מחושבות בהתאם לנתוני הכיסויים הרלוונטים: גיל ומין המבוטח, מועד התחלת הביטוח, סוג הביטוח, פרמיות תקופתיות וסכום הביטוח.

(*) לעניין מכירת פעילות האגודה בתחום ביטוח חיים ראה [באור 1 א'](#) ו**באור 30**.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)
(ה) סיכונים ביטוחיים (המשך)

2. סיכון ביטוחי בחוזי ביטוח חיים (המשך)

השיטות האקטואריות לחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

1. עתודות ל-IBNR (תביעות אשר ארעו וטרם דווחו) במוצרי סיכון טהור מחושבות בהתבסס על ההנחה שניתן לגלות מקרה מוות לפי מידע שמתקבל ממרשם האוכלוסין ורק חסרה עתודה עבור תביעות שטרם נרשמו במרשם האוכלוסין.
2. ההתחייבויות בגין תביעות תלויות בביטוח חיים מבוססות על הערכות של מחלקת תביעות וכוללות הוצאות עקיפות.

(ו) מידע בדבר סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא סיכון לחדלות פירעון של הלווה וסיכון לירידה באיכות האשראי שלו. האגודה משקיעה חלק מנכסיה באגרות חוב קונצרניות, סחירות ושאינן סחירות, ובפיקדונות בבנקים. משום כך יש ביציבות גופים אלה ובשווי הביטחונות שהועמדו, כדי להשפיע על שווי אגרות החוב והפיקדונות שהופקדו על-ידי האגודה.

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

31 בדצמבר 2020			בארץ בחו"ל
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים	
816,144	247,828	568,316	
6,181	-	6,181	
<u>822,325</u>	<u>247,828</u>	<u>574,497</u>	סך הכל נכסי חוב
31 בדצמבר 2019			בארץ בחו"ל
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים	
806,732	209,259	597,473	
14,209	-	14,209	
<u>820,941</u>	<u>209,259</u>	<u>611,682</u>	סך הכל נכסי חוב

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ו) מידע בדבר סיכונים אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים

א.1 נכסי חוב

דרוג מקומי *				
31 בדצמבר 2020				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A+	-AA ומעלה

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים:

273,428	-	-	-	273,428	אגרות חוב ממשלתיות
294,888	-	13,085	35,772	246,031	אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים
בארץ

568,316	-	13,085	35,772	519,459
---------	---	--------	--------	---------

נכסי חוב שאינם סחירים:

132,090	837	1,243	3,042	126,968	אגרות חוב קונצרניות פקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים
21,156	-	-	-	21,156	

21,832	-	-	-	21,832	בטחונות אחרים
72,750	72,750	-	-	-	לא מובטחים

סך הכל נכסי חוב שאינם
סחירים בארץ

247,828	73,587	1,243	3,042	169,956
---------	--------	-------	-------	---------

816,144	73,587	14,328	38,814	689,415
---------	--------	--------	--------	---------

סך הכל נכסי חוב בארץ

-	-	-	-	-
---	---	---	---	---

מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(1) מידע בדבר סיכונים אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

1.א. נכסי חוב (המשך)

דרוג מקומי *				
31 בדצמבר 2019				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB עד A+	-AA ומעלה

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים:

251,078	-	-	-	251,078	אגרות חוב ממשלתיות
346,395	-	-	89,468	256,927	אגרות חוב קונצרניות
597,473	-	-	89,468	508,005	סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים:

141,223	1,854	-	3,061	136,308	אגרות חוב קונצרניות
21,283	-	-	-	21,283	פקדונות בבנקים ובמוסדות פיננסיים

נכסי חוב אחרים לפי
בטחונות:

20,955	-	-	-	20,955	בטחונות אחרים
25,798	25,798	-	-	-	לא מובטחים

סך הכל נכסי חוב שאינם
סחירים בארץ

209,259	27,652	-	3,061	178,546
---------	--------	---	-------	---------

806,732	27,652	-	92,529	686,551	סך הכל נכסי חוב בארץ
---------	--------	---	--------	---------	----------------------

-	-	-	-	-	מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי
---	---	---	---	---	----------------------------

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(1) מידע בדבר סיכונים אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.1 נכסי חוב (המשך)

דרוג בינלאומי (*)				
31 בדצמבר 2020				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים:

6,181	-	-	-	6,181
-------	---	---	---	-------

אגרות חוב קונצרניות

6,181	-	-	-	6,181
-------	---	---	---	-------

סך הכל נכסי חוב סחירים
בחו"ל

-	-	-	-	-
---	---	---	---	---

סך הכל נכסי חוב שאינם
סחירים בחו"ל

6,181	-	-	-	6,181
-------	---	---	---	-------

סך הכל נכסי חוב בחו"ל

-	-	-	-	-
---	---	---	---	---

מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

דרוג בינלאומי (*)				
31 בדצמבר 2019				
סה"כ	לא מדורג	נמוך מ-BBB אלפי ש"ח	BBB	A ומעלה

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים:

14,209	-	14,209	-	-
--------	---	--------	---	---

אגרות חוב קונצרניות

14,209	-	14,209	-	-
--------	---	--------	---	---

סך הכל נכסי חוב סחירים
בחו"ל

-	-	-	-	-
---	---	---	---	---

סך הכל נכסי חוב שאינם
סחירים בחו"ל

14,209	-	14,209	-	-
--------	---	--------	---	---

סך הכל נכסי חוב בחו"ל

-	-	-	-	-
---	---	---	---	---

מזה- נכסי חוב בדירוג פנימי

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A כולל A- ועד A+.

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פרוט נכסים בחלוקה לדרוגים (המשך)

א.2 סיכוני אשראי בגין נכסים אחרים (בארץ)

דרוג מקומי					חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה
31 בדצמבר 2020					
סה"כ	לא מדורג	נמוך	BBB עד	-AA	
		מ-BBB	A+	ומעלה	
		אלפי ש"ח			
11,562	11,562	-	-	-	
68	68	-	-	-	נכסי מסים נדחים
121,651	121,651	-	-	-	השקעות פיננסיות אחרות
395,947	-	-	-	395,947	מזומנים ושווי מזומנים
529,228	133,281	-	-	395,947	

דרוג מקומי					חייבים ויתרות חובה, למעט יתרות מבטחי משנה הלוואות לחברות כלולות נכסי מסים נדחים השקעות פיננסיות אחרות מזומנים ושווי מזומנים
31 בדצמבר 2019					
סה"כ	לא מדורג	נמוך	BBB עד	-AA	
		מ-BBB	A+	ומעלה	
		אלפי ש"ח			
19,565	19,565	-	-	-	
2,328	2,328	-	-	-	
135	135	-	-	-	
84,645	84,645	-	-	-	
435,277	-	-	-	435,277	
541,950	106,673	-	-	435,277	

3. מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

1. לעניין יתרות נכסי ביטוח משנה בסך 394,801 אלפי ש"ח (שנת 2019 – 372,782 אלפי ש"ח), ראה [באור 30\(ז\)](#) נכסי ביטוח משנה.

2. לעניין יתרות פרמיות לגבייה בסך 80,011 אלפי ש"ח (שנת 2019 – 70,978 אלפי ש"ח), ראה [באור 10](#).

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

4. מידע הנדרש בקשר לפטור הזמני מיישום IFRS 9

הטבלה להלן מציגה את הערך בספרים של הנכסים הפיננסיים העומדים במבחן הקרן והרבית בלבד (לא כולל נכסים שמוחזקים למסחר או מנוהלים על בסיס שווי הוגן), לפי רמות דירוג סיכון אשראי. הערך בספרים נמדד בהתאם ל- IAS 39 אך לפני הפרשה לירידת ערך.

ליום 31 בדצמבר, 2020					
סח"כ	לא מדורג	BBB עד נמוך מ-		AA ומעלה	
		BBB	A		
		אלפי ש"ח			
53,482	-	7,189	33,624	12,669	נכסי חוב סחירים
225,665	73,256	1,243	23,506	127,660	נכסי חוב לא סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2019					
סח"כ	לא מדורג	BBB עד נמוך מ-		AA ומעלה	
		BBB	A		
		אלפי ש"ח			
144,829	-	-	43,486	101,343	נכסי חוב סחירים
187,936	495	1,359	28,492	157,590	נכסי חוב לא סחירים
2,328	2,328	-	-	-	הלוואות לחברות כלולות

הטבלה להלן מציגה השוואה בין השווי ההוגן לערך בספרים של נכסים בקבוצה א לעיל. הערך בספרים נמדד בהתאם ל- IAS 39 אך לפני הפרשה לירידת ערך.

ליום 31 בדצמבר, 2020		
ערך בספרים	שווי הוגן	
אלפי ש"ח		
56,048	53,482	נכסי חוב סחירים
235,478	225,665	נכסי חוב לא סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2019		
ערך בספרים	שווי הוגן	
אלפי ש"ח		
155,164	144,829	נכסי חוב סחירים
232,511	187,936	נכסי חוב לא סחירים
1,450	2,328	הלוואות לחברות כלולות

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ו) מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

5. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסיים סחירים ושאינם סחירים

31 בדצמבר 2020		
סיכון אשראי מאזני		
%		
מסה"כ	אלפי ש"ח	ענף משק
5.3	43,400	תעשייה
8.1	66,471	בינוי ונדל"ן
21.5	177,009	חשמל, מים ואנרגיה
0.1	837	תחבורה ואחסנה
1.5	12,287	תקשורת ושרותי מחשב
25.0	205,328	בנקים
1.9	15,567	שירותים פיננסיים
2.1	16,927	חברות אחזקה
0.8	6,799	שירותים ציבוריים
0.5	4,272	אחר
66.8	548,897	
33.2	273,428	אג"ח מדינה
100	822,325	סך-הכל

31 בדצמבר 2019		
סיכון אשראי מאזני		
%		
מסה"כ	אלפי ש"ח	ענף משק
5.2	42,317	תעשייה
21.5	176,863	בינוי ונדל"ן
14.9	122,393	חשמל, מים ואנרגיה
0.1	495	תחבורה ואחסנה
1.4	11,645	תקשורת ושרותי מחשב
19.7	161,914	בנקים
1.8	14,836	שירותים פיננסיים
2.9	24,051	חברות אחזקה
0.9	7,586	שירותים ציבוריים
0.9	7,763	אחר
69.3	569,863	
30.7	251,078	אג"ח מדינה
100	820,941	סך-הכל

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ז) ביטוח משנה

א. האגודה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, שרובו נעשה באמצעות מבטחי משנה בחו"ל. עם זאת, ביטוח המשנה אינו משחרר את האגודה מחובותיה כלפי מבטחיה על פי פוליסות הביטוח.

האגודה חשופה לסיכונים הנובעים מאי וודאות לגבי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (נכסי ביטוח המשנה) ואת חובותיהם בגין תביעות ששולמו. חשיפה זו מנוהלת על ידי מעקב שוטף אחר מצבו של מבטח המשנה בשוק העולמי וכן אחר קיום התחייבויותיו הכספיות.

בהתאם להנחיית הממונה קובע הוועד המנהל של האגודה, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי המשנה, עימם התקשרה ו/או תתקשר האגודה, המבוססות על דירוגם הבינלאומי. חשיפות אלו מנוהלות באגודה על ידי הערכה פרטנית של כל אחד ממבטחי המשנה באופן נפרד.

כמו כן, חשיפות האגודה מפוזרות בין מבטחי משנה שונים, והעיקריות שבהן הינן למבטחי משנה המדורגים בדירוגים בינ"ל גבוהים.

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ז) ביטוח משנה (המשך)

ב. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה

ליום 31 בדצמבר, 2020

חובות בפיגור		נכסי ביטוח משנה ביטוח כללי		פרמיה שטרם הורוחה		תביעות תלויות		סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2020		קבוצת דירוג
מפלג שנה	בין חצי שנה לשנה	סה"כ חשיפה (א)	פקדונות מבטחי משנה	כתבי אשראי שנתנו כנגד חוב של מבטח המשנה	בביטוח חובה וחבויות	בביטוח רכוש	בביטוח כללי	יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)		
אלפי ש"ח										
-	3	26,262	1,377	5,924	19,050	13,669	5,934	(5,090)	23,465	AA- ומעלה
-	260	25,802	4,817	-	143	26,150	3,674	652	14,720	SWISS RE
-	1,214	34,951	9,388	-	20,367	18,485	3,722	1,765	14,006	ALLIANZ SE
453	48	73,897	31,241	-	56,571	37,626	8,943	(1,998)	33,076	XL RE
453	1,525	160,912	46,823	5,924	96,131	95,930	22,273	(675)	85,267	אחרים
-	6,104	134,450	56,494	-	57,693	80,984	31,583	20,684	118,585	
63	252	9,584	2,613	-	223	8,903	1,085	1,986	5,110	BBB עד A+
516	7,881	304,946	105,930	5,924	154,047	185,817	54,941	21,995	208,962	נמוך מ-BBB או לא מדורג
										סה"כ

ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ז) ביטוח משנה (המשך)

ב. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של מבטחי משנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2019

נכסי ביטוח משנה									
ביטוח כללי									
פרמיה שטרם הורווחה									
תביעות תלויות									
סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2019									
יתרות בחובה נטו (זכות) (ב)									
בביטוח כללי									
בביטוח רכוש									
בביטוח חובה ובחביות									
התחייבויות תלויות בביטוח חיים									
פקדונות מבטחי משנה									
סה"כ חשיפה (א)									
בין חצי שנה לשנה									
מעל שנה									
חובות בפיגור									
אלפי ש"ח									
קבוצת דירוג									
AA- ומעלה									
ALLIANZ SE									
אחרים									
-	327	38,076	4,752	-	33,060	4,950	3,398	1,420	16,604
112	2,730	113,158	35,192	148	111,219	15,917	20,811	255	81,179
112	3,057	151,234	39,944	148	144,279	20,867	24,209	1,675	97,783
-	3,016	153,606	43,121	-	116,473	41,015	25,500	13,739	106,916
5	1	(914)	-	-	291	-	-	(1,205)	-
117	6,074	303,926	83,065	148	261,043	61,882	49,709	14,209	204,699
סה"כ									

BBB עד A+

נמוך מ-BBB או לא מדורג

באור 31: - ניהול סיכונים (המשך)

(ז) ביטוח משנה (המשך)

ב. מידע בדבר חשיפה לסיכונים אשראי של מבטחי משנה (המשך)

- (א) סה"כ החשיפה למבטחי המשנה הינה: יתרות בחובה (זכות) נטו, נכסי ביטוח משנה, בניכוי הפיקדונות ובתוספת (בניכוי) היתרות בחובה (בזכות) נטו.
- (ב) לא נדרשה הפרשה לחובות מסופקים. היתרות אינן כוללות יתרות של חברות ביטוח בגין ביטוח משותף.
- (ג) הדירוג נקבע בעיקרו לפי חברת הדירוג S&P, במקרים בהם לא ניתן דירוג על ידי S&P, נקבע על ידי חברת דירוג אחרת והומר הדירוג לפי מפתח שנקבע בתקנות דרכי ההשקעה. כל דרוג כולל בחובו את כל הטווחים, לדוגמא דירוג A כולל A- ועד A+.
- (ד) סך-כל החשיפה של מבטחי המשנה לאירוע רעידת אדמה בהסתברות נזק של 2.5% (MPL) הינה כ- 2,098 מיליוני ש"ח, ממנה חלקו של מבטח המשנה המשמעותי ביותר בחשיפה זו הינו כ- 11% ו- 212 מיליוני ש"ח.
- (ה) לא קיימים מבטחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו לעיל אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה לשנת 2017.

(ח) סיכונים גאוגרפיים
הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2020							
סה"כ	השקעות אחרות(*)	קרנות נאמנות	קרנות סל	מניות	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות	
אלפי ש"ח							
1,172,115	524,179	4,851	1,545	6,583	361,529	273,428	ישראל
132,168	79,767	5,189	26,853	1,818	18,541	-	ארה"ב
347,777	311,610	-	4,422	1,489	30,256	-	אירופה
93,721	63,828	874	5,017	1,167	22,835	-	אחר
<u>1,745,781</u>	<u>979,384</u>	<u>10,914</u>	<u>37,837</u>	<u>11,057</u>	<u>433,161</u>	<u>273,428</u>	סה"כ
ליום 31 בדצמבר 2019							
סה"כ	השקעות אחרות(*)	קרנות נאמנות	קרנות סל	אגרות חוב קונצרניות	אגרות חוב ממשלתיות		
אלפי ש"ח							
1,184,211	509,814	7,242	766	415,311	251,078		ישראל
124,605	77,713	18,338	-	28,554	-		ארה"ב
345,863	312,917	2,636	-	30,310	-		אירופה
58,966	29,848	1,467	-	27,651	-		אחר
<u>1,713,645</u>	<u>930,292</u>	<u>29,683</u>	<u>766</u>	<u>501,826</u>	<u>251,078</u>		סה"כ
השקעות אחרות כוללות נכסי מבטחי משנה, מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.							(*)

(*) השקעות אחרות כוללות נכסי מבטחי משנה, מזומנים והשקעות פיננסיות אחרות שלא נכללו בטורים האחרים.

באור 32: - התחייבויות תלויות

א. לא קיימות תובענות ייצוגיות כנגד האגודה אך קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על-ידי האגודה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין האגודה לבין הצדדים השלישיים לחוזה הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים.

ב. התחייבויות תלויות בגין חברה כלולה, עתודות קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ (להלן החברה המנהלת) -

1. ביום ה-29 ביולי, 2019 התקבלה במשרדי החברה המנהלת בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית בטענה כי הגם שהשתת הוצאות ישירות על עמיתים אגב ניהול השקעות תואמת את הוראות הדין ומותרת על פיהן, היעדר הוראה מפורשת בתקנון החברה הקובעת כן אינו מאפשר לחברה המנהלת להשית הוצאות אלו על עמיתי קרן הפנסיה שבניהולה בהיעדר הוראה ספציפית בתקנונה. התובע מבקש לחייב את הקרן להשיב את סכומי ההוצאות הישירות. סכום התביעה הייצוגית, הועמד, על בסיס הערכת התובע, על סך של כ-41 מיליוני ש"ח. בשלב מקדמי זה, לומדת החברה המנהלת את הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית.

2. במהלך שנת 2017 נערכה בקרן הפנסיה ביקורת מטעמו של הממונה על רשות שוק ההון בנושא זכויות עמיתים. ביום ה-7 באוגוסט, 2019 התקבלה בחברה המנהלת טיוטת דוח הביקורת לתגובת החברה המנהלת.

טיוטת דוח הביקורת עוסקת בנושאים מרכזיים בפעילות קרן הפנסיה וביניהם: נושא הקבוצות, תקנון הקרן, דמי ניהול והוצאות ניהול, טיוב נתונים, דיווח אקטוארי, נוסחת משיכת כספים מהקרן ועוד.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, החברה הגישה התייחסותה לממצאי טיוטת דוח הביקורת.

כמו כן, ביום ה-7 באוגוסט, 2019 התקבל בחברה המנהלת מכתב מאת הממונה ובו, בשים לב לטיוטת דוח הביקורת שנשלחה, הוראה מיידית בדבר שינוי נוסחת התשלום לעמיתים בעת משיכת כספים. על פי דרישת הממונה הגיבה החברה המנהלת בנפרד בעניין זה כאשר גם לאחר תגובת החברה לא השתנתה עמדת הממונה. החברה המנהלת פנתה שוב לממונה והציגה בפניו נתונים נוספים התומכים בעמדתה והיא ממתינה לתגובתו.

עד למיציא הדיון אל מול רשות שוק ההון, הן בעניין מכתב הממונה מיום ה-7 באוגוסט, 2019 והן לעניין טיוטת ד"ח הביקורת, ועד לקבלת הדוח הרשמי, החברה המנהלת ויועציה המשפטיים אינם יכולים להעריך את השפעה על הדוחות הכספיים.

באור 33: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות של בעלי עניין וצדדים קשורים

31 בדצמבר 2020	
אגודות	ישויות
אחרות	כלולות
אלפי ש"ח	

753

4,465

חייבים ויתרות חובה

באור 33: - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

א. יתרות של בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

31 בדצמבר 2019		
אגודות	ישויות	חייבים ויתרות חובה
אחרות	כלולות	
אלפי ש"ח		
1,155	4,286	

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020

אגודות	אנשי מפתח	ישויות	
אחרות	ניהוליים	כלולות	
אלפי ש"ח			
-	2,666	-	עלויות העסקה
-	-	15,397	הכנסות דמי ניהול
(* 1,560)	-	-	הוצאות שכר דירה (*)
(*) מוצג כהוצאות פחת ומימון במסגרת תקן IFRS 16.			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

אגודות	אנשי מפתח	ישויות	
אחרות	ניהוליים	כלולות	
אלפי ש"ח			
-	2,374	-	עלויות העסקה
-	-	74	הכנסות מימון בגין הלוואה
-	-	1,276	עמלות סוכן
-	-	15,145	הכנסות דמי ניהול
(* 1,560)	-	-	הוצאות שכר דירה (*)
(*) מוצג כהוצאות פחת ומימון במסגרת תקן IFRS 16.			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

אגודות	אנשי מפתח	ישויות	
אחרות	ניהוליים	כלולות	
אלפי ש"ח			
-	3,278	-	עלויות העסקה
-	-	57	הכנסות מימון בגין הלוואה
-	-	2,115	עמלות סוכן
-	-	14,419	הכנסות דמי ניהול
1,560	-	-	הוצאות שכר דירה

ג. לא ניתן מידע על פרמיות ותביעות של קיבוצים שהינם בעלי האגודה.

באור 34: - אירועים לאחר תאריך המאזן

א. בחודש ינואר 2021 הודיע מר אלעד שלף על סיום כהונתו כמנכ"ל האגודה. ביום 4.3.21 אישר הוועד המנהל את מינויה של הגב' פזית כהן חזות כמנכ"לית האגודה, וזאת בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון כי אינו מתנגד למינוי. התאריך הצפוי לתחילת כהונתה הוא 1.6.2021.

ב. ביום 25 במרס 2021, הכריזה האגודה על דיבידנד במזומן בסך של 40 מליון ש"ח.

לכבוד

חברי האגודה של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשבון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981

ביקרתי את המידע הכספי הנפרד, המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשבון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "האגודה") לימים 31 בדצמבר, 2020 ו-2019 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2020, ואשר נכלל כנספח לדוחות הכספיים של האגודה לשנת 2020. המידע הכספי הנפרד הינו באחריות הועד המנהל וההנהלה של האגודה. אחריותי היא לחוות דעה על המידע הכספי הנפרד בהתבסס על ביקורתי.

לא ביקרתי את המידע הכספי הנפרד מתוך הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות אשר הנכסים בניכוי התחייבויות המיוחסים להן, נטו הסתכמו לסך של 13,386 אלפי ש"ח ו- 14,128 אלפי ש"ח לימים 31 בדצמבר 2020 ו-2019, בהתאמה, ואשר חלקה של האגודה בתוצאות החברות הנ"ל הסתכם בהפסד בסך של 851 אלפי ש"ח, ברווח בסך של 2,410 אלפי ש"ח וברווח בסך של- 3,017 אלפי ש"ח לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2020, 2019 ו-2018, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכתי את ביקורתי בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על פי תקנים אלה נדרש ממני לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין במידע הכספי הנפרד הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובפרטים הכלולים במידע הכספי הנפרד. ביקורת כוללת גם בחינה של הכללים החשבונאיים שיושמו בעריכת המידע הכספי הנפרד ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הועד המנהל וההנהלה של האגודה וכן הערכת נאותות ההצגה של המידע הכספי הנפרד. אני סבור שביקורתי מספקת בסיס נאות לחוות דעתי.

לדעתי, בהתבסס על ביקורתי ועל הדוחות של רואי החשבון האחרים, המידע הכספי הנפרד ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשבון בחזור ביטוח 4-1-2011, על עדכוניו.

יאיר קופל - רו"ח מבקר
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
25 במרס, 2021

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה (להלן - "דוחות סולר"), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי. המדיניות החשבונאית שפורטה [בבאור 2](#) בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית, יושמה בהכנת באור תמציתי זה.

א. דוחות על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח		
8,489	8,151	נכסים בלתי מוחשיים
22,472	22,400	הוצאות רכישה נדחות
15,658	11,967	רכוש קבוע
27,321	28,059	השקעות בחברות בנות וכלולות
372,782	394,801	נכסי ביטוח משנה
9,155	-	נכסי מסים שוטפים
31,155	40,978	חייבים ויתרות חובה
72,662	85,427	פרמיות לגביה
652	798	נכסים בשל הטבות לעובדים
		השקעות פיננסיות:
611,682	574,497	נכסי חוב סחירים
209,259	247,828	נכסי חוב שאינם סחירים
-	11,057	מניות
84,635	121,531	אחרות
905,576	954,913	סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
427,936	388,189	מזומנים ושווי מזומנים
<u>1,893,858</u>	<u>1,935,683</u>	סך כל הנכסים
		<u>הון והתחייבויות</u>
		<u>הון</u>
178,381	178,381	הון מניות ופרמיה
(31,723)	(31,723)	קרנות הון
367,969	407,511	יתרת עודפים
<u>514,627</u>	<u>554,169</u>	סך כל ההון
		<u>התחייבויות</u>
1,237,310	1,201,706	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה
23	365	התחייבויות בגין מיסים נדחים
134,143	172,996	זכאים ויתרות זכות
7,755	6,447	התחייבויות הנובעות מחכירה
<u>1,379,231</u>	<u>1,381,514</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>1,893,858</u>	<u>1,935,683</u>	סך כל ההון וההתחייבויות

25 במרס, 2021

תאריך אישור הדוחות הכספיים

דורון סט

יו"ר הוועד המנהל

אלעד שלף

מנהל כללי

שמואל הרטשטיין
משנה למנהל הכללי
ומנהל כספים

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם

ב. דוחות על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2019 (*)	2018 (*)	
	אלפי ש"ח		
פרמיות שהורווחו ברוטו	456,175	463,936	486,255
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	203,724	199,517	191,003
פרמיות שהורווחו בשייר	252,451	264,419	295,252
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	24,556	68,270	13,756
הכנסות מדמי ניהול	15,397	15,145	14,419
הכנסות מעמלות	36,594	38,916	33,885
סך כל ההכנסות	328,998	386,750	357,312
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	286,660	379,301	354,236
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	141,936	169,785	128,331
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, בשייר	144,724	209,516	225,905
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	69,616	75,126	78,331
הוצאות הנהלה וכלליות	16,992	16,069	18,267
הוצאות (הכנסות) מימון	489	(3,549)	5,022
הוצאות אחרות- הפסד הון	66	134	31
סך כל ההוצאות	231,887	297,296	327,556
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	629	3,782	3,572
רווח לפני מסים על הכנסה	97,740	93,236	33,328
מסים על ההכנסה	37,674	19,644	7,230
רווח מפעילות נמשכת	60,066	73,592	26,098
הפסד מפעילות שהופסקה (ראה באור 30)	(739)	(1,812)	(1,867)
רווח נקי	59,327	71,780	24,231
רווח (הפסד) כולל אחר:	146	(348)	269
רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת			
חלק האגודה ברווח (הפסד) כולל אחר של חברה	140	(113)	46
מוחזקת המטופלת לפי שיטת השווי המאזני	(71)	106	(73)
השפעת המס			
סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר, נטו	215	(355)	242
סה"כ רווח כולל	59,542	71,425	24,473

*לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור וא'](#) [ובאור 30](#).

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (המשך)

ג. דוחות על השינויים בהון

הון	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה אלפי ש"ח	יתרת עודפים	סך הכל
178,381	(31,122)	-	469,330
<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2018</u>			
-	-	(20,000)	(20,000)
-	-	24,231	24,231
-	-	242	242
-	-	-	-
-	-	24,473	24,473
178,381	(31,122)	-	473,803
<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2018</u>			
-	-	(30,000)	(30,000)
-	-	-	(601)
-	-	71,780	71,780
-	-	(355)	(355)
-	-	-	-
-	-	71,425	71,425
178,381	(31,122)	(601)	514,627
<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019</u>			
-	-	(20,000)	(20,000)
-	-	59,327	59,327
-	-	215	215
-	-	-	-
-	-	59,542	59,542
178,381	(31,122)	(601)	554,169
<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2020</u>			

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (המשך)

ד. מגזרי פעילות - סולר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)
אלפי ש"ח			
456,175	-	456,175	-
203,724	-	203,724	-
252,451	-	252,451	-
24,556	17,000	7,556	-
15,397	-	-	15,397 (*)
36,594	-	36,594	-
328,998	17,000	296,601	15,397
286,660	-	286,660	-
141,936	-	141,936	-
144,724	-	144,724	-
69,616	-	69,616	-
16,992	1,510	15,482	-
489	2,266	(1,777)	-
66	66	-	-
231,887	3,842	228,045	-
629	(851)	-	1,480
97,740	12,307	68,556	16,877
(961)	-	-	(961)
96,779	12,307	68,556	15,916
286	140	146	-
97,065	12,447	68,702	15,916

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 30](#).

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (המשך)

ד. מגזרי פעילות - סולר (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019				
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	
אלפי ש"ח				
463,936	-	463,936	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
199,517	-	199,517	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
264,419	-	264,419	-	פרמיות שהורווחו בשייר
68,270	28,434	39,836	-	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
15,145	-	-	15,145 (*)	הכנסות מדמי ניהול
38,916	-	38,916	-	הכנסות מעמלות
386,750	28,434	343,171	15,145	סך כל ההכנסות
379,301	-	379,301	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
169,785	-	169,785	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
209,516	-	209,516	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
75,126	-	75,126	-	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
16,069	866	15,203	-	הוצאות הנהלה וכלליות
(3,549)	-	(3,549)	-	הוצאות (הכנסות) מימון
134	134	-	-	הוצאות אחרות- הפסד הון
297,296	1,000	296,296	-	סך כל ההוצאות
3,782	2,410	-	1,372	חלק האגודה ברווחים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
93,236	29,844	46,875	16,517	רווח לפני מסים על הכנסה מפעילות שוטפת
(2,356)	-	-	(2,356)	הפסד לפני מסים על הכנסה מפעילות מופסקת (**)
90,880	29,844	46,875	14,161	רווח לפני מסים על הכנסה
(461)	(113)	(348)	-	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
90,419	29,731	46,527	14,161	סך כל רווח כולל לפני מסים על הכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 30](#).

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של האגודה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (המשך)

ד. מגזרי פעילות - סולר (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018				
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (**)	
אלפי ש"ח				
486,255	-	486,255	-	פרמיות שהורווחו ברוטו
191,003	-	191,003	-	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
295,252	-	295,252	-	פרמיות שהורווחו בשייר
13,756	(2,281)	16,037	-	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
14,419	-	-	(*)14,419	הכנסות מדמי ניהול
33,885	-	33,885	-	הכנסות מעמלות
357,312	(2,281)	345,174	14,419	סך כל ההכנסות
354,236	-	354,236	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
128,331	-	128,331	-	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
225,905	-	225,905	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
78,331	-	78,331	-	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
18,267	2,072	16,195	-	הוצאות הנהלה וכלליות
5,022	92	4,930	-	הוצאות (הכנסות) מימון
31	31	-	-	הוצאות אחרות- הפסד הון
327,556	2,195	325,361	-	סך כל ההוצאות
3,572	3,017	-	555	חלק האגודה ברווחים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
33,328	(1,459)	19,813	14,974	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה מפעילות שוטפת
(2,427)	-	-	(2,427)	הפסד לפני מסים על הכנסה מפעילות מופסקת (**)
30,901	(1,459)	19,813	12,547	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
315	46	269	-	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
31,216	(1,413)	20,082	12,547	סך כל רווח כולל לפני מסים על הכנסה

(*) מתייחס להחזקה של 50% בחברת הניהול של קרן פנסיה.

(**) לפירוט אודות פעילות מופסקת ראה [באור 30](#).

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות

א. נכסי חוב סחירים

ההרכב:

31 בדצמבר 2019		31 בדצמבר 2020	
עלות	הערך בספרים אלפי ש"ח	עלות	הערך בספרים
242,379	251,078	267,407	273,428

סך הכל אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים

שאינם ניתנים להמרה

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:
מוחזקים למסחר
מוחזקים לפדיון (*)

209,634	215,775	245,451	247,587
144,647	144,829	56,405	53,482
596,660	611,682	569,263	574,497

סך הכל נכסי חוב סחירים

(*) השווי ההוגן של נכסי החוב הסחירים
המוחזקים לפדיון:

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים
להמרה

155,164	56,048
---------	--------

ב. מניות

31 בדצמבר 2020	
עלות	הערך בספרים אלפי ש"ח
10,575	11,057

מניות סחירות המוצגות בשווי הוגן דרך
רווח והפסד

ג. השקעות פיננסיות אחרות

31 בדצמבר 2019		31 בדצמבר 2020	
עלות	הערך בספרים אלפי ש"ח	עלות	הערך בספרים
21,173	30,450	39,620	48,872
65,583	54,195	78,089	72,779
86,756	84,645	117,709	121,651

סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

שאינן סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך הכל השקעות פיננסיות אחרות

חלק ד - פרטים נוספים על התאגיד

תוכן העניינים

2	1. תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים לפי רבעונים
2	2. פיקדונות בבנקים
2	3. הלוואות
3	4. שינויים בהון האגודה
3	5. השקעות בחברות בת ובחברות קשורות
4	6. תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה
6	7. שליטה בתאגיד
6	8. החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה
6	9. הון האגודה
6	10. מרשם חברים
6	11. מען האגודה
7	12. חברי הוועד המנהל באגודה
11	13. נושאי משרה בכירה באגודה
11	14. מורשה חתימה של האגודה
12	15. רואה החשבון של האגודה
12	16. שינוי בתקנות האגודה
12	17. החלטות האגודה

1. **תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים לפי רבעונים:**

באלפי ש"ח לשלושת החודשים שנתיימו בתאריך					
<u>31.03.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>30.09.20</u>	<u>31.12.20</u>	<u>סה"כ</u>	
119,739	108,836	112,948	114,652	456,175	פרמיות שהורווחה ברוטו
<u>54,594</u>	<u>48,476</u>	<u>49,440</u>	<u>51,214</u>	<u>203,724</u>	פרמיות שהורווחה על ידי מבטחי משנה
65,145	60,360	63,508	63,438	252,451	פרמיות שהורווחו בשייר
(38,293)	27,614	19,904	15,345	24,570	רווחים (הפסדים) מהשקעות
<u>19,232</u>	<u>19,504</u>	<u>18,386</u>	<u>18,597</u>	<u>75,719</u>	הכנסות מעמלות, דמי ניהול ואחרות
<u>46,084</u>	<u>107,478</u>	<u>101,798</u>	<u>97,380</u>	<u>352,740</u>	סך הכול הכנסות
123,997	78,695	41,967	42,001	286,660	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
<u>72,790</u>	<u>41,101</u>	<u>9,270</u>	<u>18,775</u>	<u>141,936</u>	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
51,207	37,594	32,697	23,226	144,724	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
10,082	18,765	14,688	25,457	68,992	עמלות שיווק והוצאות רכישה אחרות
10,338	10,381	11,040	9,171	40,930	הוצאות הנהלה, כלליות ואחרות
<u>2,801</u>	<u>(720)</u>	<u>210</u>	<u>(796)</u>	<u>1,495</u>	הוצאות/(הכנסות) מימון ואחרות
<u>74,428</u>	<u>66,020</u>	<u>58,635</u>	<u>57,058</u>	<u>256,141</u>	סך הכול הוצאות
<u>(189)</u>	<u>487</u>	<u>602</u>	<u>580</u>	<u>1,480</u>	חלק האגודה ברווחי/(הפסדי) חברה כלולה
(28,533)	41,945	43,765	40,902	98,079	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
<u>(5,426)</u>	<u>9,178</u>	<u>11,231</u>	<u>23,460</u>	<u>38,443</u>	מסים על הכנסה (הטבת מס)
<u>(23,107)</u>	<u>32,767</u>	<u>32,534</u>	<u>17,442</u>	<u>59,636</u>	רווח (הפסד) נקי

2. **פיקדון בבנק**

הפיקדון בסך 21,156 אלפי ש"ח צמוד למדד ונושא ריבית שנתית בשיעור של 4%. הפיקדון הוא לתקופה 20 שנים ויפרע בתשלום אחד בשנת 2031.

3. **הלוואות**

72,420	הלוואות מסחריות
21,832	חברות כרטיסי אשראי בגין תעודות חובה
<u>327</u>	עובדים
<u>94,579</u>	סך הכל

4. שינויים בהון האגודה

יתרה ל-1 בינואר 2019	473,803
דיבידנד לבעלי יחדות האגודה	(30,000)
קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות	(601)
רווח לשנה	71,425
יתרה ל-31 בדצמבר 2019	514,627
דיבידנד לבעלי יחידות האגודה	(20,000)
רווח לשנה	61,380
יתרה ל-31 בדצמבר 2020	556,007

5. השקעות בחברות בת ובחברות קשורות

דמי ניהול ריבית ודיבידנד שהתקבל (באלפי ש"ח)	רווח שנזקף לדו"ח הכספי (באלפי ש"ח)	ערך בדו"ח הכספי של התאגיד (באלפי ש"ח)	שיעור החזקה	סך ערך נקוב (ש"ח)	מס' מניות וסוגן	החברה
דמי ניהול 15,397	1,480	14,673	50%	600,000	מ"ר	עתודות – קרן פנסיה לשכירים ועצמאים בע"מ (חברה מנהלת)
	-	250	2%	7.5	מ"ר	מד שילד בע"מ
	1,480	14,923				סך הכל

במהלך שנת 2020 רכשה ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ (חברה בת של האגודה) 50% ממניות משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ כנגד סכום של כ-8 מליון ש"ח מאת בעל המניות האחר במשקי טנא והגיעה לאחזקה של 100%. עסקה זו הושלמה.

6. תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

להלן פירוט התגמולים ששולמו בשנת הדו"ח לכל אחד מחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה באגודה (באלפי ש"ח):

סך הכל	תגמולים בעבור שירותים						פרטי מקבל התגמולים			
	עמלה	דמי ייעוץ	דמי ניהול	תשלום מבוסס מניות	מענק	שכר	שיעור החזקה בהון התאגיד	היקף משרה	תפקיד	שם
2,124	-	-	-	-	555	1,569	-	100%	מנהל כללי	1. אלעד שלף
1,285	-	-	-	-	237	1,048	-	100%	משנה למנכ"ל ומנהל אגף הכספים	2. שמואל הרטשטיין
1,067	-	-	-	-	255	812	-	100%	מנהל כללי חברה בת ומנהל אגף ביטוח חיים	3. עופר אביטל (*)
1,101	-	-	-	-	222	879	-	100%	סמנכ"לית מנהלת אגף אלמנטארי	4. פזית כהן חזות (*)
745	-	-	-	-	87	658	-	100%	סמנכ"לית ומנהלת ביטוח משנה ותפעול	5. הדס בזיה

(*) החל מחודש יולי, 2020 הועסקה הגברת פזית כהן חזות באגודה בהיקף של 40% משרה ובמקביל הועסקה בביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ בהיקף של 60% משרה. 60% מהתגמול המגיע לה וכן למר עופר אביטל, שהועסק בתקופת הדו"ח בהיקף של 100% משרה, משולמים התגמולים המגיעים להם ע"י ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ בהתאמה. סה"כ התגמולים לחברי הוועד המנהל בשנת הדו"ח בגין השתתפותם בישיבות הסתכמו ב- 387 אלפי ש"ח.

הערות לנתונים בטבלה:

תנאי העסקתם של נושאי המשרה נקבעו בהסכם העסקה אישי המגדיר את משכורת הבסיס וכן תנאים סוציאליים ופנסיוניים כמקובל לנושאי משרה באגודה. בנוסף, זכאים נושאי המשרה לבונוס שנתי בהתאם למדיניות התגמול של האגודה (המפורסמת במסגרת הדו"ח התקופתי של האגודה).

מר אלעד שלף מכהן כמנכ"ל האגודה מדצמבר 2018. תנאי העסקתו נקבעו בהסכם העסקה אישי בהתאם למפורט לעיל. בהסכם העסקה האישי נקבע כי סיום ההתקשרות עימו תהיה בהודעה מראש של 180 יום. בינואר 2021 הודיע אלעד על סיום כהונתו באגודה. ביום 4.3.21 אישר הוועד המנהל את מינויה של הגב' פזית כהן חזות כמנכ"לית האגודה, בכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחשבון כי אינו מתנגד למינוי או לאי התנגדותו. התאריך הצפוי לתחילת כהונתה הוא 1.6.2021.

גב' פזית כהן חזות מכהנת כיום כסמנכ"לית וכראש אגף אלמנטארי החל מאוגוסט, 2018. לפני כניסתה לתפקיד מנכ"לית גב' כהן חזות תסיים את כהונתה כסמנכ"לית וכראש אגף אלמנטרי ותתקשר עם האגודה בהסכם העסקה חדש.

מר שמואל הרטשטיין מכהן כמנהל אגף הכספים של האגודה החל מאוקטובר 1999, וכן כמשנה למנכ"ל החל ממרץ 2014. תנאי העסקתו נקבעו בהסכם העסקה אישי בהתאם למפורט לעיל. בהסכם העסקה האישי נקבע כי סיום ההתקשרות עימו תהיה בהודעה מראש של 90 יום.

מר עופר אביטל מכהן כמנכ"ל ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ החל מאוקטובר 2010 וכן שימש בעבר כמנהל אגף ביטוח חיים (החל מספטמבר 2015 ועד לדצמבר 2019) באגודה. החל מ 1 לינואר 2021 יכהן מר אביטל רק כמנכ"ל משקי טנא סוכנות לביטוח פנסיוני בע"מ חברה בת של ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ. לשינויים במבנה הארגוני של האגודה לאחר תאריך הדוח ראה סעיף 15.2 בחלק א' לדו"ח התקופתי (תיאור עסקי התאגיד). תנאי העסקתו נקבעו בהסכם העסקה אישי בהתאם למפורט לעיל. בהסכם העסקה האישי נקבע כי סיום ההתקשרות עימו תהיה בהודעה מראש של 90 יום.

מר קובי הוכמן סיים את תפקידו כמנהל מערכות מידע ביום 22.09.2020. מר רונן דביר מכהן כסמנכ"ל וכמנהל אגף מערכות מידע החל מיום 22.09.2020. תנאי העסקתו נקבעו בהסכם העסקה אישי בהתאם למפורט לעיל. בהסכם העסקה האישי נקבע כי סיום ההתקשרות עימו תהיה בהודעה מראש של 90 יום.

הגב' גלית רובשטיין סיימה את כהונתה כמנהלת תחום אקטואריה ביום 31.5.2020. ביום 23.6.2020 הגב' שירן מאור אלקיים החלה לכהן כאקטוארית ראשית ואקטוארית ממונה בביטוח כללי. תנאי העסקתה נקבעו בהסכם העסקה אישי בהתאם למפורט לעיל. בהסכם העסקה האישי נקבע כי סיום ההתקשרות עימו תהיה בהודעה מראש של 90 יום.

הגב' ציפי רחמני סיימה את תפקידה כמנהלת או"ש ושירות באגודה ביום 31.7.2020. ביום 1.1.2018 החלה הגב' הדס בז'ה את כהונתה כמנהלת ביטוח משנה ועם סיום העסקתה של הגב' ציפי רחמני מונתה גם כמנהלת שירות ומטה ביטוח. תנאי העסקתה נקבעו בהסכם העסקה אישי בהתאם למפורט לעיל. בהסכם העסקה האישי נקבע כי סיום ההתקשרות עימו תהיה בהודעה מראש של 90 יום.

גברת הדס בז'ה מכהנת כסמנכ"לית ומנהלת ביטוח משנה ותפעול החל מינואר, 2018. תנאי העסקתה נקבעו בהסכם העסקה אישי בהתאם למפורט לעיל. בהסכם העסקה האישי נקבע כי סיום ההתקשרות עימה תהיה בהודעה מראש של 90 יום.

7. שליטה בתאגיד

בעלת השליטה באגודה הינה אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("אגודת האחזקות"), המחזיקה 100% מיחידות ההשתתפות באגודה (למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("ניהול סיכונים"), אגודה בת של אגודת האחזקות, וזאת בנאמנות עבור אגודת האחזקות). האחזקות באגודת האחזקות הינן בבעלות כ-267 קיבוצים ותאגידים אחרים מהמגזר הקיבוצי. עוד יצוין, כי כ-17% מהאחזקות באגודת האחזקות הינן בידי משקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("משקי הקיבוצים") ותאגידים מקבוצתה. מובהר, כי 100% מיחידות ההשתתפות בניהול סיכונים מוחזקות בידי אגודת האחזקות, למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי האגודה וזאת בנאמנות עבור אגודת האחזקות.

8. החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

בעלת השליטה באגודה היא אגודת האחזקות המחזיקה 100% מיחידות ההשתתפות באגודה (למעט יחידת השתתפות אחת המוחזקת על ידי ניהול סיכונים בנאמנות עבור אגודת האחזקות). כ-17% מהאחזקות באגודת האחזקות הינן בידי משקי הקיבוצים ותאגידים מקבוצתה כמפורט להלן:

משקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ מחזיקה ב-67,830 יחידות השתתפות המהוות כ-4.9% מהאחזקות באגודה. משק תשתיות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ מחזיקה ב-67,830 יחידות השתתפות המהוות כ-4.9% מהאחזקות באגודה. מיטב החזקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ מחזיקה ב-67,831 יחידות השתתפות המהוות כ-4.9% מהאחזקות באגודה. הבטחה אגודה שיתופית חקלאית בע"מ מחזיקה ב-37,119 יחידות השתתפות המהוות כ-2.7% מהאחזקות באגודה. אין נושאי משרה באגודה המחזיקים ביחידות השתתפות באגודה.

9. הון האגודה

הון האגודה מורכב מ-1,392,473 יחידות השתתפות. יחידת ההשתתפות מבטאת חלק מסוים ומוגדר מהון האגודה השווה ליחס שבין יחידת השתתפות אחת לבין כלל יחידות ההשתתפות שהקצתה האגודה. אין לאגודה מגבלת הון רשום.

10. מרשם חברים

שם החברה	מס' יחידות השתתפות
אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ	1,392,473
ניהול סיכונים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ	1

11. מען האגודה

המען הרשום של האגודה: רח' החשמונאים 93, תל אביב 6713310, ת.ד. 20190, תל אביב 6120101.

מס' טלפון: 03-5632828

מס' פקסימיליה: 03-5632379

כתובת דוא"ל: www.bth.co.il

12. חברי הוועד המנהל באגודה (תקנה 26)

בחודש יוני, 2020 הסתיימה כהונתו של מר אמיר שלח ששימש כדח"צ באגודה.
 ביום 31.1.2020 סיימו את תפקידם כדירקטורים באגודה מר יצחק באדר ומר גיורא מסד. במקומם מונו כדירקטורים מר שרון אריה שלזינגר ומר גבריאל איכנולד.

שם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
דורון סט	055902167	1959
הכתובת	קבוץ יגור 30065	
נתינות	ישראלית	
דירקטור חיצוני	לא	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין יו"ר פעיל, יו"ר וחבר ועד מנהל במשקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון עתודות הותיקה קרן פנסיה לעצמאים ולשכירים בע"מ, דירקטור בעידן חדש סוכנות לביטוח ימי (מקבוצת משקי הקיבוצים) (2011) בע"מ, יו"ר דירקטוריון ב.ט.ח. השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית מרכזית בע"מ, דירקטור באלומות (גורן-ב.ט.ח.) החזקות (2007)		
תאריך תחילת כהונה	12.2009	חברות בוועדות הוועד המנהל: חבר ועדת השקעות, חבר ועדת מאזן, חבר ועדת סולבנסי, יו"ר ועדת חברות בנות
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח לא
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור: השכלה: B.Sc. בכלכלה וניהול מהטכניון, M.Sc. בכלכלה מהטכניון. תעסוקה: חבר ויו"ר ועד מנהל משקי הקיבוצים אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון עתודות הותיקה קרן פנסיה לעצמאים ושכירים בע"מ, דירקטור בעידן חדש סוכנות לביטוח ימי (מקבוצת ביטוח חקלאי) (2011) בע"מ, דירקטור ויו"ר דירקטוריון דליה אנרגיה בע"מ.		

שם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
שרון אריה שלזינגר	022929921 -	1968
הכתובת	קבוץ להבות חביבה 3883500	
נתינות	ישראלית	
דירקטור חיצוני	לא	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
תאריך תחילת כהונה	1.2020	חברות בוועדה או בוועדות הוועד המנהל: לא
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור: השכלה: תואר ראשון כלכלה וחשבונאות, מדרשת רופין (רישיון לעיסוק בראיית חשבון). תעסוקה: מנכ"ל גרנות ארגון שיתופי אזורי אגש"ח מרכזית בע"מ. חבר ועד מנהל בגרנות ארגון שיתופי אזורי אגש"ח מרכזית בע"מ, מפעלי גרנות אגש"ח בע"מ, מיגר מערכות מידע גרנות אגש"ח בע"מ, סיבן מפעלי כותנה למשקי העמק חפר השרון והשומרון אגודה שיתופית חקלאית, גרנות הובלות אגש"ח, אלוני גרנות אגש"ח, אבוקדו מכון אריזה לפירות סובטרופיים למשקי עמק חפר, מטעי גרנות אגש"ח, חקלאי גרנות אגש"ח, הדרי גרנות אגש"ח, א.פ.א. אגודה שיתופית לפיות ארץ ישראל בע"מ, גרנות יובל אגש"ח בע"מ, אגרו סטאדיס המרכז הבינלאומי למשתלמים חקלאיים בישראל בע"מ, בר השכלה בינלאומיות מתקדמת בע"מ, מרכז בדרכה אגרוסטדיס תל חי אגודה שיתופית בע"מ, מרכז הדרכה חקלאית כפר סילבר אגש"ח בע"מ, רימון שיתורי ייעוץ וניהול בע"מ, אחזקות תנורה ותעמ"ת- אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, עמק חפר אגש"ח של משקי עובדים לתובלה בע"מ, גרנות חשמל בע"מ, סיבן ניהול פרויקטים סולריים בע"מ, גרנות דגן בע"מ, גרנות תנובות בע"מ, גרנות חרושת בע"מ, גרנות שיבולת ע"מ, גרנות אסם בע"מ, ב.ט.ח, מי רם תשיות חשמל בע"מ, מרימון גז טבעי צפון בע"מ		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
איכנולד	גבראל	1955
הכתובת		נתינות
נחל אלכסנדר 8, צור יצחק		ישראלית
דירקטור חיצוני	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד
לא	לא	לא
תאריך תחילת כהונה	חברות בוועדה או ועדות של הוועד המנהל:	
1.2020	לא	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור:		
השכלה: כלכלה ומנהל, מדרשת רופין. תואר שני במנהל עסקים, אוניברסיטת פוליטכניק ניו יורק (שלוחת רחובות).		
תעסוקה: מנכ"ל אחזקות בית שאן ומשקי בית שאן.		

שנת הלידה	השם ושם המשפחה	מספר הזהות
1960	רן רונן	056235377
נתינות	הכתובת	
ישראלית	קיבוץ בית אורן 3004400	
בן משפחה של בעל עניין בתאגיד	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	דירקטור חיצוני
לא	לא	לא
	חברות בוועדות של הוועד המנהל:	תאריך תחילת כהונה
	לא	6.2018
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור		
השכלה: פסיכולוגיה BA, מנהל עסקים MBA, מחשבת ישראל MA.		
[תעסוקה: מנכ"ל תואם ייבוא ייצוא אגש"ח בע"מ ומנכ"ל משקי הקיבוצים אגש"ח בע"מ החל מיום 01/05/2018.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
עודד זבולון	033139569	1976
הכתובת		נתינות
קיבוץ צאלים		ישראלית
דירקטור חיצוני	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד
לא	לא	לא
תאריך תחילת כהונה	חברות בוועדה או ועדות של הוועד המנהל:	
10.2015	חבר ועדת חברות בנות	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור:		
השכלה: BA תואר ראשון בכלכלה מנהל עסקים מאת אוניברסיטת בן גוריון, תואר שני בכלכלה מאת אוני' בן גוריון.		
תעסוקה: מנכ"ל משקי הנגב, חבר מועצת המנהלים בתאגידים שלהלן: הנגב- אגודה שיתופית חקלאית של משקי העובדים להובלה, הנגב והערבה בע"מ, מוסד הנגב המרכזי בע"מ, שדמות משקי הנגב בע"מ, ד.נ.ה אסקו בע"מ, אמבר מכון לתערוכות, אגודה שיתופית בע"מ, משקי דן, ד.נ.ה שירותי מימון, מגדלי זרעים בע"מ (יו"ר), זרעי איכות אגודה שיתופית בע"מ (יו"ר), התאחדות האירגונים הכלכליים הקיבוציים, ברית פיקוח 2000 אגודה שיתופית בע"מ, ק.מ.ה בע"מ, אחזקות דלק בע"מ, אלון חברת הדלק לישראל בע"מ, דור אלון אנרגיה בע"מ וחברות בנות בארץ וכמו כן ALON USA ENERGY INC., המועצה לענף הלול, הזרע (1939) בע"מ - דירקטור. מנכ"ל אחזקות צאלים, סמנכ"ל כספים קיבוץ צאלים ודירקטור בתאגידים קשורים, חבר ועד הנהלה משקי הנגב, חבר ועד הנהל מפעלי חבל מעין.		

השם ושם המשפחה מיכה דרורי	מספר הזהות 055377659	שנת הלידה 1958
-------------------------------------	--------------------------------	--------------------------

הכתובת	קיבוץ געש 60951		נתינות	ישראלית
דירקטור חיצוני	לא	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין	לא	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
תאריך תחילת כהונה	2.2014	חברות בוועדות של הוועד המנהל:	לא	
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור השכלה: תואר ראשון במשפטים, תואר שני במדיניות ציבורית. תעסוקה: יועמ"ש התנועה הקיבוצית, דירקטור ב.ט.ח השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית מרכזית בע"מ.				

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
צילה דסקל	055369581	1958
הכתובת	שיר השירים 204 אלקנה	
דירקטור חיצוני	כן	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין
תאריך תחילת כהונה	6.2016	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
חברות בוועדות של הוועד המנהל: חברה בוועדת ביקורת, חברה בוועדת השקעות, יו"ר ועדת מאזן, חברה בוועדת תגמול, חברה בוועדת סולבנסי		
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח כן
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור השכלה: תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות, רואת חשבון מוסמכת. תעסוקה: דירקטורית חיצונית בעגור חברה לניהול קופות גמל וקרנות השתלמות בע"מ.		

השם ושם המשפחה	מספר הזהות	שנת הלידה
ראובן אבי-טל	067388157	1947
הכתובת	דרך מירה 23 בית יצחק 4292000	
דירקטור חיצוני	כן	עובד של: התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין
תאריך תחילת כהונה	6.2014	בן משפחה של בעל עניין בתאגיד לא
חברות בוועדות של הוועד המנהל: יו"ר ועדת ביקורת, יו"ר ועדת השקעות, יו"ר ועדת תגמול, חבר ועדת מאזן, חבר ועדת סולבנסי		
בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית	כן	בעל מומחיות מוכחת ומובהקת בתחום הביטוח כן
השכלה והתעסקות ב-5 השנים האחרונות והתאגידים בהם משמש דירקטור השכלה: תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול. תואר שני במנהל עסקים. תעסוקה: יו"ר זהר דליה, יו"ר החברה לניהול קרן ההשתלמות של האקדמאים המח"ר, דח"ץ טיב טעם, יו"ר כרומגן, יו"ר תמוז יזראל, יו"ר דאקרים בע"מ, יו"ר רשיונאל סיסטמס, שותף ומנהל אי.גי.אי בע"מ, חבר ועדה מייעצת של שורץ בית השקעות בע"מ, יו"ר הקרן החדשה לקולנוע וטלוויזיה.		

13. נושאי משרה בכירה באגודה (תקנה 26א')

שם המשפחה אלעד שלף	מספר הזהות 035752625	שנת הלידה 1978
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו: מנכ"ל האגודה, דירקטור בביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור בכנעני סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור בעידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: תואר ראשון בניהול ומדע המדינה תעסוקה: מנכ"ל האגודה, בעבר משנה למנכ"ל ומנהל אגף עסקים במנורה מבטחים ביטוח ודירקטור במנורה מבטחים חיתום וניהול.		

שם המשפחה שמואל הרטשטיין	מספר הזהות 054073333	תאריך הלידה 1956
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו: משנה למנכ"ל ומנהל אגף הכספים, דירקטור בעתודות הותיקה קרן פנסיה לעצמאים ולשכירים בע"מ, דירקטור בכנעני סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור בעידן חדש סוכנות לביטוח ימי מקבוצת ביטוח חקלאי (2011) בע"מ, דירקטור ב-ב.ט.ח השקעות והחזקות פיננסיות – אגודה שיתופית		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: רואה חשבון תעסוקה: רואה חשבון מוסמך, משנה למנכ"ל, מנהל אגף כספים ביטוח חקלאי, דירקטור בכנעני סוכנות לביטוח בע"מ, דירקטור באלומות החזקות, דירקטור בעתודות קרן פנסיה.		

שם המשפחה אלון וינברג	מספר הזהות 054155692	שנת הלידה 1957
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו: סמנכ"ל, מנהל אגף תביעות		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: LLB משפטים אוניברסיטת תל אביב, BA שפה וספרות אנגלית, ספרות כללית אוניברסיטת חיפה. תעסוקה: סמנכ"ל ומנהל אגף תביעות ביטוח חקלאי.		

שם המשפחה עופר אביטל	מספר הזהות 058069865	שנת הלידה 1963
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו: מנכ"ל משותף ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ ומנהל אגף ביטוח חיים.		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: BA מינהל עסקים. תעסוקה: מנכ"ל ביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ, מנהל אגף ביטוח חיים ומנהל תחום פרט בביטוח חקלאי.		

שם ושם המשפחה רון דביר	מספר הזהות 27760792	שנת הלידה 1970
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו מנהל מחלקת מערכות מידע		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: B.A מנהל עסקים המכללה למנהל תפקיד בתאגיד: מנהל מחלקת מערכות מידע וממונה אבטחת מידע. תעסוקה: סגן מנהל מערכות מידע ב A.I.G חברה לביטוח		

שם ושם המשפחה שירן מאור אלקיים	מספר הזהות 021662044	שנת הלידה 1985
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו מנהלת אגף אקטואריה ואנליזה ואקטוארית ממונה		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: תואר ראשון בסטטיסטיקה B.A, תואר שני בסטטיסטיקה עם התמחות באקטואריה M.A מאוניברסיטת חיפה. חברה מלאה באגודה הישראלית לאקטואריה F.I.L.A.A. תעסוקה: מנהלת תחום אקטואריה ברשות שוק ההון, אקטוארית בתחום חובה וחבויות באיילון חברה לביטוח.		

שם ושם המשפחה הדס בז'ה	מספר הזהות 023768450	שנת הלידה 1968
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו מנהלת ביטוח משנה ומטה ביטוח כללי		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: B.A בביטוח המכללה לביטוח. תעסוקה: מנהלת ביטוח משנה ומטה ביטוח כללי בביטוח חקלאי, חתמת ראשית במגדל חברה לביטוח עד יוני, 2017.		

שם ושם המשפחה פזית כהן חזות	מספר זהות 032201972	שנת לידה 1975
התפקיד בתאגיד, בחברת הבת שלו או בחברה קשורה שלו מנהלת אגף אלמנטר ומנכ"לית משותפת בביטוח חקלאי סוכנות לביטוח בע"מ		
בעל עניין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל עניין בתאגיד לא		
השכלה וניסיון עסקי ב-5 השנים האחרונות: השכלה: B.A בביטוח וניהול תואר שני מנהל עסקים ומימון. תעסוקה: מנהלת חטיבה עסקית בפלתורס סוכנות לביטוח.		

14. מורשה חתימה של האגודה

לאגודה אין מורשי חתימה עצמאיים.

15. רואה החשבון של האגודה

קוסט פורר גבאי את קסירר רואי חשבון, דרך מנחם בגין 144א' תל-אביב.

16. שינוי בתקנות האגודה

בשנת הדו"ח לא נעשה שינוי כלשהו בתקנון האגודה.

17. החלטות האגודה

באסיפה הכללית של האגודה מיום 26 במרץ 2020, התקבלו ההחלטות באות : למנות את מר שלזינגר שרון אריה ומר איכנולד גבריאל לחברים בוועד המנהל וזאת בתוקף החל מסוף חודש ינואר 2020, בכפוף לאישור הממונה למינוי. 24.5.2020 הוחלט למנות את מר ראובן אבי-טל כדירקטור חיצוני באגודה, לתקופת כהונה נוספת (שלישית) בת שלוש שנים, החל מיום 15.6.2020 ובכפוף לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (או אי התנגדותו). כמו כן, הוחלט כי ההסדר הקיים מול מר אבי-טל בנוגע לגמול שישולם לו בגין כהונתו כדירקטור חיצוני יוסיף לחול ללא שינוי.

באסיפה הכללית של האגודה מיום 26.3.2020 הוחלט לאשר חלוקת רווחים לחברי האגודה בסך של 20 מיליון ש"ח. בנוסף, הוחלט לאשר את הדוחות הכספיים של האגודה ליום 31.12.2019, לאשר את תקציב האגודה לשנת 2020 כפי שאושר בישיבת הוועד המנהל מיום 24.12.2019 ולמסות את רווחי האגודה לשנת 2019 כשותפות של החברים על פי סעיף 62 לפקודת מס הכנסה.

באסיפה הכללית מיום 24.12.2020 אושרה התקשרות האגודה בפוליסות לביטוח נושאי משרה לתקופה של עד 12 חודשים החל מיום 1.1.2021 ועד 31.12.2021.

באסיפה הכללית מיום 4.1.21 הוחלט לאשר את ביטול סעיף 2 למכתב ההתחייבות של אחזקות ביטוח חקלאי וניהול סיכונים – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ ("אגודת האחזקות") כלפי האגודה מיום 29.5.2014 בקשר עם חלוקות על ידי אגודת האחזקות.

אלעד שלף מנהל כללי

דורון סט יו"ר ועד מנהל

תל אביב, 25 במרס 2021

הצהרת אקטואר ביטוח כללי

פרק א' – זהות האקטואר

נתבקשתי על ידי ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן-המבטח) להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בענפי ביטוח כללי, עבור הדוחות הכספיים של המבטח (להלן -ההפרשות) ליום 31.12.2020, כפי שמפורט להלן.

הנני עובדת שכירה של המבטח. אינני בעלת עניין במבטח.
אני מכהנת כאקטוארית ממונה בביטוח חקלאי החל מיום 20/06/2020.

פרק ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. היקף חוות הדעת האקטוארית

א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות, לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

ב. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.

ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות בסעיף 2 להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.

ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים על ביטוח משנה של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח, יכולת גביית התביעות ובעיות במדיניות התשלום של מבטחי המשנה. בחנתי על סמך המידע שנמסר לי את ההשלכות וההשפעות של הסדרי ביטוח המשנה על ההפרשות.
ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

1. ההפרשה שחושבה בגין הסדר ביטוח שיורי ("הפול") התבססה על חישוב שבוצע על ידי אקטואר ה"פול".

2. לא חושבה הפרשה עבור ביטוחים משותפים בהם החברה אינה מבטח מוביל, אין לחברה ביטוחים משותפים כאלה.

3. לא נלקח בחשבון העדר מתאם בין הענפים השונים לצורך הפחתת סך ההפרשה הכוללת בגין תביעות תלויות עבור כל הענפים הכלולים בהערכתי.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

ליום 31/12/2020		
אלפי ₪		
שייר	ברוטו	
		<u>תביעות תלויות</u>
		(א) ענפים שאינם מקובצים :
216,657	338,038	רכב חובה
176,566	207,512	חבות מעבידים
195,524	253,896	צד ג'
12,208	42,267	אחריות מקצועית
54,181	89,720	חבות מוצר
21,872	21,872	רכב רכוש
677,008	953,305	סה"כ ענפים שאינם מקובצים
9,614	71,075	סה"כ ענפים מקובצים
686,622	1,024,380	(ב) סה"כ ענפים שאינם מקובצים ומקובצים
32,644	32,644	(2) הוצאות עקיפות בגין כל הענפים
		(3) פער בין העתודה לסיכונים שטרם חלפו לבין הפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות :
1,680	3,783	רכב חובה
-	לא חייב להצהיר	רכב רכוש
-	לא חייב להצהיר	מקיף דירות
1,680	3,783	
719,266	1,057,024	סה"כ התחייבויות ביטוחיות בגין חוזי ביטוח הכלולים במגזר ביטוח כללי המחושבות לפי הערכה אקטוארית

פרק ג' – חוות הדעת

אני מצהירה ומאשרת כי בענפים הבאים רכב חובה, חבות מעבידים, צד ג', אחריות מקצועית, חבות מוצר ורכב רכוש:

1. הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:

א. הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ;

ב. הוראות והנחיות הממונה על שוק ההון;

ג. עמדת הממונה בנושא חישוב עתודות בביטוח כללי;

ד. כללים אקטואריים מקובלים.

2. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.

3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.

4. ההפרשות לתביעות התלויות המפורטות בפרק ב', בגין הענפים שאינם מקובצים, רכב חובה, חבות מעבידים, צד ג', אחריות מקצועית, חבות מוצר ורכב רכוש, מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת

לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות, המוגדרות לעיל, בכל ענף שפורט בנפרד, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

5. סך ההפרשות לתביעות תלויות המפורט בפרק ב', מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות בענפים המקובצים ושאינם מקובצים בכללותם, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

6. ההפרשה להוצאות עקיפות המפורטת בפרק ב', מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הוצאות עקיפות ליישוב התביעות, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

ההפרשות לפרמיה בחסר המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הפער בין הסיכונים שטרם חלפו והפרמיה שטרם הורווחה ברמת השייר (ככל שקיים) בענפים שפורטו, כתוקפם ביום הדוח הכספי.

פרק ד' – הערות והבהרות

1. הערות, הבהרות והסברים בנוגע לחוות הדעת האקטוארית

1.1. העתודה הנקובה מבוססת על הערכה אקטוארית. ההערכה האקטוארית מבוססת על אומדנים סטטיסטיים הכוללים מרכיב של אי וודאות. האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות המבטאות את מה שידוע לנו היום. הנחות אלו עשויות להשתנות בהתאם למידע חדש שיתקבל בעתיד, שינויים בסביבה החוקתית, המשפטית, החברתית והכלכלית ומאירועים שיקרו בפועל, שינויים אלה עלולים לגרום להבדלים בין ההערכות לבין העלות הסופית.

1.2. במאזן הנוכחי, החברה ממשיכה ליישם את עמדת הממונה – נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי. נאותות העתודה נבדקה בכל ענף אל מול העתודה שחושבה בהתאם לכללי הנוהג המיטבי וכל הענפים עומדים ברמת הביטחון הנדרשת לפי עיקרון הזהירות. לא נדרש להוסיף עתודות בגין בדיקת הנוהג המיטבי. ניתן לייחס את אי הודאות בעתודות לשלושה מרכיבים עיקריים של סיכון: סיכון רנדומלי, סיכונים סיסטמיים פנימיים וסיכונים סיסטמיים חיצוניים.

הערכת הסיכון הרנדומלי נבחנה תוך שימוש במודלים סטוכסטים מקובלים, בעוד שלגבי הסיכון הסיסטמי, בהעדרם של מודלים סטטיסטיים מתאימים, נדרש שימוש בשיטות איכותיות המשלבות מידה רבה של שיקול דעת. ככל שתתגבש בארץ בשנים הבאות מודלים להערכת הסיכונים הסיסטמיים וככל שהחברה תצבור ידע וניסיון נוספים, ייתכנו שינויים בהערכת סיכונים אלו בעתיד.

1.3. עבור הענפים המקובצים לא בוצעה הערכה נפרדת בשל מיעוט נתונים. בנוסף, ענפים אלו הם עתירי ביטוח משנה ולכן בשייר הרזרבה אינה מהותית ביחס לרזרבה של יתר הענפים.

בענפים אלו נעשה שימוש בהערכות הפרטניות המבוססות על חוות דעתם של מומחי החברה כאשר השלמתי את הרזרבה על התביעות הידועות כנ"ל עם הפרשה ל-IBNR בשנים ה"צעירות".

1.4. העתודות בכל הענפים הונו בשיעור של 0% ריאלי, ללא שינוי משנה קודמת.

1.5. בחודש מרץ 2018 תוקן חוק ההסדרים לשנת 2019, בין היתר תוקן חוק הביטוח הלאומי ונקבע במסגרתו הסדר שיבוב חדש חלק ההסדר הקבוע בסעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי. הסדר

השיבוב החדש עתיד להיות הסדר כולל בין המל"ל לחברות הביטוח, אשר במסגרתו יועבר למל"ל אפריריות, מדי שנה, סכום קבוע מחברות הביטוח המיועד לכיסוי חובתן בהתאם לשיעור המוצע בחוק. ככל שהסדר השיבוב החדש יכנס לתוקף, תבוטל זכות השיבוב הפרטנית הקיימת למל"ל מול חברות הביטוח וההסדר יחול על כל תאונות הדרכים שיקרו מעת כניסתו לתוקף של ההסדר. לגבי תאונות שאירעו בתקופה שבין 1 בינואר 2014 ועד למועד כניסת התיקון לתוקף, ושלגביהן לא הוגשה דרישה מצד המל"ל, ייקבעו התקנות גם את הסכום החד פעמי שעל חברות הביטוח להעביר למל"ל.

להערכת החברה לא ניתן בשלב זה להעריך את ההשפעה, אם קיימת, על התביעות התלויות בענף רכב חובה מכיוון שלא ידוע האם ומתי התקנות יכנסו לתוקף. נציין כי בסעיף התביעות התלויות ברכב חובה מגולמת הפרשה לביטוח לאומי המבוססת על ניסיון העבר.

1.6. הערכת ההתחייבויות לענף רכב חובה ולענפי החבויות כוללת תוספת מרווח בטחון המחושבת על בסיס סטית התקן במודל האקטוארי על פי שיטה שהוזכרה במאמר של האקטואר ד"ר טומאס מאק ב-1993 Astin Bulletin.

2. שינויים מהותיים בהנחות ובשיטות האקטואריות בהשוואה להערכה האקטוארית השנתית הקודמת

2.1. מודל אקטוארי במאזן השנתי – בשנה קודמת המספרים במאזן השנתי היו מספרי יוני 2019 מגולגלים לדצמבר 2019. השנה החישובים מבוססים על נתונים נכון לסוף דצמבר 2020.

2.2. תביעות תלויות – בעבר חישוב הרזרבות בענפי החובה והחבויות התבסס ברובו על מודל משולש תשלומים (בחלק מהענפים מודל INCURRED קיבל ביטוי חלקי), בהפרדה בין תביעות גדולות לקטנות. במאזן הנוכחי החישובים מבוססים על מודל משולש INCURRED, כאשר מנגנון ה-BF מסתמך על ממוצע יחס תביעות ועלות תביעות לפי ניסיון החברה ולוקח בחשבון מגמות עם הזמן ככל שיש אמינות סטטיסטית. במודל החדש אין הפרדה בין תביעות גדולות לקטנות.

2.3. הוצאות עקיפות – המודל כעת מבוסס על פתיחה וסגירת תביעה (מודל של האקטואר האמריקאי ג'ון קיטל).

2.4. מרכיב שמרנות (סטיית תקן) – בעבר נעשה שימוש מסוים במודל של Thomas MACK המבוסס על משולש תשלומים ואילו עכשיו המודל מבוסס על משולש INCURRED.

2.5. קבוצות ניתוח – בעבר קבוצות הניתוח לא בהכרח תאמו ליעדים ולניתוחים בחברה (למשל, החלוקה בין קיבוצים וסוכנים) וכעת העברנו את כל הסגנטים לפיצול לפי הקבוצות התואמות לניתוחים בחברה (קיבוצים, סוכנים ופרט קיבוץ).

2.6. רכב רכוש – עברנו למודל על בסיס רבעוני של 40 רבעוני נזק אחרונים במקום מודל על פי חודש נזק.

2.7. רכב חובה – המודל הנוכחי מפוצל בין סוגי כלי הרכב: אופנועים, רכב פרטי¹, כלים חקלאיים (ענף 52), רכב כבד והשאר, פיצול שלא היה לפני כן.

2.8. צד ג' – הוספנו ניתוח נפרד לתיק הדירות.

¹ רכב פרטי מפוצל בין סוכנים, קיבוצים ופרט קיבוץ בהתאם לרמת הניתוח בחברה.

2.9. יתר הענפים – לא היה שינוי למעט קבוצות הניתוח כפי שמתואר בסעיף 2.5 לעיל.

3. שינויים מהותיים בהפרשות שפורטו בפרק ב' לעיל בהשוואה להפרשות שפורטו בדוח לתקופה הקודמת

לא היו שינויים בהפרשות שלא פורטו בסעיף 2 לעיל.

4. אין ענפים שלא ניתן לבצע בהם הערכה אקטוארית.

חתימה

שירן מאור אלקיים F.I.L.A.A
שם

אקטוארית ראשית
תפקיד

25.03.2021
תאריך